

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

**ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ
ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΦΛΩΡΙΝΑΣ**

**Οι απόψεις των εκπαιδευτικών για ζητήματα γλωσσικής
πολιτικής και διαχείρισης της πολυγλωσσίας στο
εκπαιδευτικό πλαίσιο.**

**(“Teachers' views on language policy issues and multilingual
management in the educational context”)**

Πτυχιακή Εργασία
του Ευάγγελου Δημητρίου

ΦΛΩΡΙΝΑ,
ΙΟΥΝΙΟΣ 2021

Φύλλο εξέτασης

1.Επόπτης/-τρια: Ελένη Γρίβα

Βαθμός: _____

Υπογραφή: _____

Ημερομηνία: _____

2.Δεύτερος Βαθμολογητής: Σταύρος Καμαρούδης

Βαθμός: _____

Υπογραφή: _____

Ημερομηνία: _____

Γενικός βαθμός: _____

«Ο συγγραφέας Ευάγγελος Δημητρίου βεβαιώνει ότι το περιεχόμενο του παρόντος έργου είναι αποτέλεσμα προσωπικής εργασίας και ότι έχει γίνει η κατάλληλη αναφορά σε εργασίες τρίτων, όπου κάτι τέτοιο ήταν απαραίτητο, σύμφωνα με τους κανόνες της ακαδημαϊκής δεοντολογίας».

Περιεχόμενα

Φύλλο εξέτασης.....	2
Περίληψη.....	5
Abstract	6
Πρόλογος.....	8
Εισαγωγή.....	9
1. Πολυγλωσσία και Πολλαπλογλωσσία.....	11
1.1 Εννοιολογικός ορισμός.....	11
1.2. Πολλαπλογλωσσία	11
1.3 Πολυγλωσσία	12
2. Γλωσσική Πολιτική.....	13
2.1 Γλωσσική Πολιτική και Εκπαίδευση	14
2.2 Διαπολιτισμικότητα και Πολυπολιτισμικότητα στην Ευρωπαϊκή Ένωση	15
2.3 Πολυγλωσσία και Γλωσσική Πολιτική στην Ευρωπαϊκή Ένωση.....	19
2.4 Κατάρτιση εκπαιδευτικών σε γλωσσικά και πολυγλωσσικά προγράμματα.....	21
2.5 Η Αγγλική Γλώσσα ως Lingua Franca	23
3. Γλωσσική εκπαιδευτική πολιτική στην Ευρωπαϊκή Ένωση	27
3.1 Προγράμματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.....	29
3.2 Η γλωσσική πολιτική και πολυγλωσσία στην Ελλάδα.....	34
3.2.1 Πολυγλωσσικά προγράμματα στην Ελλάδα	37
4. Έρευνα.....	38
4.1 Σκοπός και Στόχοι της Έρευνας.....	38
4.2 Συμμετέχοντες.....	38
4.2.1 Προφίλ εκπαιδευτικών	39
4.2.2 Πλαίσιο Τάξεων Εκπαιδευτικών	40
4.3 Ερευνητικό Εργαλείο	41
4.4 Συλλογή Δεδομένων.....	42
4.5 Ανάλυση Δεδομένων.....	42
5. Αποτελέσματα συνεντεύξεων των εκπαιδευτικών	45
5.1 Εννοιολογικός προσδιορισμός της πολυγλωσσίας.....	45
5.2 Ζητήματα Πολυγλωσσίας και Ευρωπαϊκής Γλωσσικής Πολιτικής.....	50
5.3 Ο ρόλος των ευρωπαϊκών γλωσσών στη δημόσια εκπαίδευση.....	57
5.4 Στάσεις και προτάσεις εκπαιδευτικών για την βελτίωση της διαχείρισης πολυγλωσσίας και της πολύγλωσσης εκπαίδευσης	68

6. Συμπεράσματα.....	81
6.1 Περιορισμοί έρευνας - Προτάσεις για μελλοντική έρευνα	85
Βιβλιογραφία.....	87
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α	94
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β	98

Περίληψη

Η παρούσα εργασία εξετάζει τις απόψεις των εκπαιδευτικών πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης, οι οποίες χρησιμοποιήθηκαν ως εφαλτήριο για τη διερεύνηση σχετικά με την πολυγλωσσία και ευρύτερα ζητήματα γλωσσικής πολιτικής. Ειδικότερα, η εργασία στοχεύει: (i) στην ερμηνεία της πολυγλωσσίας και της πολλαπλογλωσσίας, (ii) στο ρόλο και τη χρησιμότητα των ευρωπαϊκών γλωσσών στη πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση, και (iii) στις στάσεις και τις προτάσεις των εκπαιδευτικών για την βελτίωση της διαχείρισης πολυγλωσσίας και της πολύγλωσσης εκπαίδευσης.

Οι προαναφερθέντες στόχοι θα επιτευχθούν μέσα από την ανασκόπηση της υπάρχουσας βιβλιογραφίας και την έρευνα που διενεργήθηκε κατά το σχολικό έτος 2020-21, στην οποία συμμετείχαν 44 εκπαιδευτικοί μέσα από ατομικές ημιδομημένες συνεντεύξεις που αναλύθηκαν ποιοτικά. Τα αποτελέσματα έδειξαν μια θετική στάση των εκπαιδευτικών προς την πολυγλωσσία, με την πλειοψηφία να αναγνωρίζει τη σημαντικότητα της εκμάθησης πέραν της μιας ξένης γλώσσας, της πρώιμης εκμάθησης της αγγλικής γλώσσας με βιωματικό τρόπο και της εισαγωγής δεύτερης ξένης γλώσσας αλλά και της διεύρυνσης γλωσσικού ρεπερτορίου ξένων γλωσσών τόσο στην πρωτοβάθμια όσο και στην δευτεροβάθμια δημόσια εκπαίδευση.

Παράλληλα, σημειώθηκαν προβληματισμοί για θέματα όπως την υλικοτεχνική υποδομή, την επιμόρφωση και την στελέχωση των σχολικών μονάδων με το κατάλληλο διδακτικό προσωπικό. Εξάλλου, οι εκπαιδευτικοί διαπιστώθηκε να έχουν ιδιαίτερα θετική στάση απέναντι στις “ισχυρές” ευρωπαϊκές γλώσσες, κυρίως την αγγλική τη γαλλική και τη γερμανική και τονίζουν ότι η ισπανική και η ιταλική πρέπει να αποτελέσουν από τις πρώτες ξένες γλώσσες εισαγωγής και στις δύο βαθμίδες εκπαίδευσης. Επιπλέον, παρουσιάστηκαν διχασμένοι ως προς τη δυνατότητα διδασκαλίας γνωστικών αντικειμένων σε ξένη γλώσσα στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα, αλλά θετικοί ως προς τη διδακτική αξιοποίηση των γλωσσών των μεταναστών μαθητών. Τέλος, οι εκπαιδευτικοί αντιμετωπίζουν θετικά τη συμβολή των ευρωπαϊκών προγραμμάτων για την βελτίωση της πολυγλωσσίας στην Ελλάδα.

Λέξεις κλειδιά: απόψεις, στάσεις, εκπαιδευτικοί, πολυγλωσσία, γλωσσική πολιτική

Abstract

This dissertation examines the views of primary school teachers, which have been used as a springboard for research on multilingualism and broader language policy issues. In particular, the study aims at: (i) the interpretation of multilingualism, (ii) the role and usefulness of European languages in primary and secondary education, and (iii) teachers' attitudes and suggestions for improving management of multilingualism and multilingual education.

The above objectives will be achieved through the review of the existing literature and the research conducted during the school year 2020-21, in which 44 teachers participated through individual semi-structured interviews that were qualitatively analyzed. The results showed a positive attitude of teachers towards multilingualism, with the majority acknowledging the importance of learning beyond a foreign language, early learning of English experientially and the introduction of a second foreign language as well as the expansion of a foreign language repertoire in both primary and secondary public education.

At the same time, there were concerns on issues such as logistics infrastructure, training and staffing of school units with the appropriate teaching staff. In addition, teachers were found to have a particularly positive attitude towards the "strong" European languages, mainly English, French and German, and they stressed out that Spanish and Italian should be the first foreign languages to be introduced at both levels of education. Furthermore, there was a division of opinion regarding the possibility of teaching cognitive school subjects in a foreign language in the Greek educational system, but positive about the didactic use of the languages of immigrant students. Finally, teachers welcome the contribution of European programs to improve multilingualism in Greece.

Keywords: beliefs, attitudes, teachers, multilingualism, language policy

*Στους ανθρώπους που εξαναγκάστηκαν να
αλλάζουν τη «γλωσσική πολιτική» τους.*

Πρόλογος

Το θέμα της παρούσας εργασίας πρόεκυψε έπειτα από συζήτηση και παρότρυνση της Καθηγήτριας Ελένης Γρίβα, καθώς και από προσωπικό ενδιαφέρον λόγω της παρακολούθησης μαθημάτων που άπτονται γλωσσολογικής και διαπολιτισμικής φύσεως κατά τη διάρκεια της φοίτησης μου στο Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας.

Πριν την παρουσίαση της πτυχιακής εργασίας, αξίζει να κάνω μνεία στους ανθρώπους που αποτέλεσαν το έναυσμα για την εκπόνηση της και με στήριξαν, εκφράζοντας τις ευχαριστίες μου. Πρωτίστως, θα ήθελα να εκφράσω τη βαθύτατη ευγνωμοσύνη μου στην κυρία Ελένη Γρίβα, καθώς χωρίς την πολύτιμη συμβολή της, η παρούσα εργασία ομολογώ ότι δε θα πραγματοποιούνταν. Η ίδια λειτούργησε σαν κοιτίδα και φάρος γνώσεων, καθώς με τις εύστοχες παρατηρήσεις αλλά και την κατατοπιστική καθοδήγηση της, συνέδραμε καθοριστικά στην επιλογή του θέματος και της έρευνας.

Επιπλέον, θερμά ευχαριστήρια θέλω να αποδώσω σε όλους τους συμμετέχοντες και συμμετέχουσες εκπαιδευτικούς για τις ενδιαφέρουσες συνεντεύξεις που δέχτηκαν με ιδιαίτερη χαρά να μου παραχωρήσουν. Χωρίς τη συμμετοχή τους η διεξαγωγή της έρευνας δε θα ήταν δυνατή, καθώς έλαβε χώρα εν καιρώ πανδημίας COVID-19.

Τέλος, θέλω να εκφράσω και τις ευχαριστίες μου στα οικογενειακά και φιλικά μου πρόσωπα για την έμπρακτη συμπαράσταση και την υποστήριξη τους σε κάθε μου βήμα.

Εισαγωγή

Τις τελευταίες δεκαετίες γίνονται ενέργειες αναθεώρησης μέσω αλλαγών στη γλωσσική πολιτική που εφαρμόζουν οι χώρες της Ευρώπης, λόγω της αυξανόμενης κινητικότητας και των διάφορων γλωσσικών μωσαϊκών που παρατηρούνται στη Γηραιά Ήπειρο. Οι αλλαγές στοχεύουν στην ανάπτυξη μιας πολλαπλογλωσσικής και πολλαπολιτισμικής ικανότητας του ατόμου, έτσι ώστε να αντεπεξέρχεται στις επικοινωνιακές απαιτήσεις της ζωής σε μια Ευρώπη πολυγλωσσική και πολυπολιτισμική. Η πολλαπλογλωσσία είναι ένας ιδιαίτερα ισχυρός μηχανισμός κατασκευής νοημάτων, με σκοπό την ενσωμάτωση της άλλης οπτικής και τη μεταβίβαση νοημάτων, που επιτρέπει στο άτομο να διασχίζει και να υπερβαίνει τα όρια των γλωσσικών ομάδων. Στο πλαίσιο αυτό δεν υπάρχει μόνο εναλλαγή κώδικα, αλλά διαφορετικοί κώδικες συνδυάζονται για να εξυπηρετήσουν τις ανάγκες της έκφρασης και της επικοινωνίας. Σε μια πολυγλωσσική και πολυπολιτισμική ενωμένη Ευρώπη, η ανάπτυξη διαπολιτισμικής επικοινωνιακής δεξιότητας αποκτά μείζονα διάσταση με τη συμβολή της στη δημιουργία ενός δημοκρατικού πολίτη, ο οποίος με βάση την πολιτειότητα του, επικοινωνεί μέσα από ανοιχτούς τρόπους σκέψης και δράσης, οικοδομώντας σχέσεις αλληλοεμπιστοσύνης, αλληλοκατανόησης και αλληλοσεβασμού, ανεξάρτητα από την εθνική, γλωσσική ή θρησκευτική προέλευσή του.

Σημαντικό αρωγό προς αυτή την κατεύθυνση αποτελεί η εκπαίδευση και κατ' επέκταση οι λειτουργοί της. Ως εκ τούτου, η διερεύνηση των απόψεων των εκπαιδευτικών κρίνεται ιδιαίτερος πολύτιμη, καθώς οι ίδιοι επιδρούν με άμεσο τρόπο στην εκπαιδευτική διαδικασία, μέσω της οποίας εφαρμόζεται η εκάστοτε γλωσσική πολιτική.

Η παρούσα εργασία δομείται σε δύο μέρη, το θεωρητικό και το ερευνητικό. Το θεωρητικό μέρος χωρίζεται σε τρία κεφάλαια. Στο πρώτο κεφάλαιο επιχειρείται ένας εννοιολογικός ορισμός και διασαφήνιση των όρων «πολυγλωσσία» και «πολλαπλογλωσσία».

Ακολούθως, το δεύτερο κεφάλαιο επικεντρώνεται στην ανάλυση των διαφόρων πτυχών της γλωσσικής πολιτικής. Αφού προσδιοριστεί εννοιολογικά η γλωσσική πολιτική, παρουσιάζεται ο ρόλος που κατέχει η εκπαίδευση σε αυτήν αλλά και πως διαχειρίζεται η Ευρωπαϊκή Ένωση τα φαινόμενα της πολυγλωσσίας, της διαπολιτισμικότητας και της πολυπολιτισμικότητας, λαμβάνοντας υπόψη το

πολυπολιτισμικό συγκείμενο που υφίσταται ο οργανισμός. Έπειτα, γίνεται λόγος για την κατάρτιση εκπαιδευτών σε γλωσσικά και πολυγλωσσικά προγράμματα αλλά και για το φαινόμενο της Αγγλικής γλώσσας ως *lingua franca*. Όσον αφορά το τρίτο κεφάλαιο, γίνεται ανασκόπηση για τα προγράμματα που υιοθετούν τόσο η Ευρωπαϊκή Ένωση όσο και η Ελλάδα για την προώθηση της πολυγλωσσίας.

Εν συνεχεία, ακολουθεί το ερευνητικό τμήμα της εργασίας, το οποίο αποτελεί το τέταρτο κεφάλαιο. Σε αυτό το κεφάλαιο εμπεριέχεται ο σκοπός και η στοχοθεσία της έρευνας, πληροφορίες για το δείγμα που έλαβε μέρος καθώς και το ερευνητικό εργαλείο που χρησιμοποιήσε. Επιπλέον, αναφέρεται ο τρόπος και η μέθοδος που αξιοποιήθηκαν για τη συλλογή και ανάλυση των ερευνητικών δεδομένων. Στο πέμπτο κεφάλαιο παρουσιάζεται η ανάλυση των αποτελεσμάτων των συνεντεύξεων ανά θεματικό άξονα ενώ στο έκτο και τελευταίο κεφάλαιο γίνεται εξαγωγή των συμπερασμάτων και συζήτηση των αποτελεσμάτων, αναφορά των περιορισμών της έρευνας και τέλος, παρατίθενται προτάσεις για μελλοντικές έρευνες. Καταληκτικά, ακολουθούν οι βιβλιογραφικές αναφορές και τα παραρτήματα.

1. Πολυγλωσσία και Πολλαπλογλωσσία

1.1 Εννοιολογικός ορισμός

Ανάλογα με το πλαίσιο αναφοράς η πολυγλωσσία μπορεί να αναφέρεται τόσο στην ικανότητα ενός ατόμου να χρησιμοποιεί ένα αριθμό γλωσσών, που ονομάζεται ατομική πολυγλωσσία, όσο και στην συνύπαρξη διαφορετικών γλωσσικών κοινοτήτων σε μια γεωγραφική περιοχή, την κοινωνική πολυγλωσσία (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2005). Εξάλλου, σε ένα ευρύ ορισμό που περιλαμβάνει και τις δύο έννοιες, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αναφέρεται στην πολυγλωσσία ως η ικανότητα κοινωνιών, οργανισμών, ομάδων και ατόμων να χρησιμοποιούν, σε τακτική βάση, με περισσότερες από μία γλώσσα στην καθημερινή πρακτική (2007:6). (Παντελή, 2012, σ.4). Αντίστοιχα, οι κοινωνικοί γλωσσολόγοι, από την πλευρά τους, ορίζουν την πολυγλωσσία ως μία κατάσταση όπου χρησιμοποιούνται περισσότεροι από δύο διαφορετικοί κώδικες για σαφώς διακριτούς λόγους, ή όπου μία κοινότητα χρησιμοποιεί περισσότερες από δύο γλώσσες.

Εκτός από την πολυγλωσσία, στη σύγχρονη βιβλιογραφία εισήχθηκε ο όρος plurilingualism, ο οποίος έχει μεταφραστεί σε έγγραφα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ως πολλαπλογλωσσία (Συμβούλιο της Ευρώπης, 2001), ενώ σε μεταφράσεις εντοπίζεται εξίσου συχνά ο ταυτόσημος όρος «πληθογλωσσία».

1.2. Πολλαπλογλωσσία

Τα τελευταία χρόνια, η έννοια της πολλαπλογλωσσίας (plurilingualism) έχει αποκτήσει αυξημένη σημασία στην προσέγγιση της γλωσσικής εκμάθησης που υιοθετεί το Συμβούλιο της Ευρώπης. Η πολλαπλογλωσσία διαφέρει από την πολυγλωσσία, που είναι η γνώση ενός αριθμού γλωσσών, ή η συνύπαρξη διαφορετικών γλωσσών μέσα στην ίδια κοινωνία. (Συμβούλιο της Ευρώπης, 2001)

Πολλαπλογλωσσία καλείται ο δια βίου εμπλουτισμός του πληθογλωσσικού ρεπερτορίου ενός ατόμου, που αποτελείται από διαφορετικές γλώσσες και γλωσσικές ποικιλίες σε διαφορετικά επίπεδα επάρκειας (Spolsky, 2004. Συμβούλιο της Ευρώπης, 2006, Στο Παντελή, 2012, σ.4). Επιπλέον, η πολλαπλογλωσσία είναι δυναμική και αλλάζει σύνθεση καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής ενός ατόμου. Έτσι λοιπόν στην παρούσα εργασία η πολυγλωσσία θα αναφέρεται στη συνύπαρξη διαφορετικών γλωσσών σε μια περιοχή, ενώ η πολλαπλογλωσσία θα αναφέρεται στην

ικανότητα ενός ατόμου να χρησιμοποιεί περισσότερες από δύο γλώσσες. (Παντελή, 2012, σ.4)

Το Ευρωπαϊκό Συμβόλαιο σχετικά με τη γλωσσική πολιτική και την προώθηση της πολλαπλογλωσσίας στοχεύει στην ενίσχυση της ενσυναίσθησης και της δημιουργικής σκέψης, στην ανάπτυξη της επικοινωνιακής ικανότητας σε πολλές γλώσσες, αυξάνοντας τις ευκαιρίες για επαγγελματική αποκατάσταση, καθώς επίσης διευρύνεται η πρόσβαση σε πληροφορίες (Συμβούλιο της Ευρώπης, 2006). το όραμα της πολυγλωσσίας στην Ευρώπη έχει συναρπαστικές δυνατότητες, αλλά αντιμετωπίζει επίσης ορισμένα βασικά ζητήματα και προκλήσεις. Η καρδιά του πολυγλωσσικού έργου μπορεί να βρεθεί στη σχολική τάξη και έτσι επαφίεται πλέον στην ευθύνη των εκπαιδευτικών, των εκπαιδευόμενων και των υπεύθυνων σύνταξης των ΔΕΠΠΣ & ΑΠΣ να βοηθήσουν στην υλοποίηση αυτού του οράματος προώθησης της πολυγλωσσίας στο εκπαιδευτικό περιβάλλον. (Koslowski, n.d)

1.3 Πολυγλωσσία

Η πολυγλωσσία ως φαινόμενο συνυπάρχει με την πολυπολιτισμικότητα σε όλες τις σύγχρονες κοινωνίες, και de facto εμφανίζεται σε όλες τις χώρες. Παρόλα αυτά, σε de jure επίπεδο μια αλλοδαπή γλώσσα είναι πολύ πιθανότερο να γίνει αποδεκτή σε μια χώρα, παρά η κουλτούρα και ο πολιτισμός που συνοδεύουν τον λαό της. Ο Όρος πολυγλωσσία είναι πολυσύνθετος γι' αυτό μπορεί να μελετηθεί από κλάδους της κοινωνιογλωσσολογίας, της κοινωνιολογίας της γλώσσας η στον κλάδο της κοινωνικής ψυχολογίας της γλώσσας (Edwards, 1994, στο Παντελή, 2012, σ.6)

Επιπλέον, σύμφωνα με τον Edwards (1994) ενώ υπάρχουν περίπου 5,000 γλώσσες και μόλις 200 κράτη, μόνο το ένα τέταρτο των εθνών αναγνωρίζουν περισσότερη από μία γλώσσα, και βέβαια η αναγνώριση σπάνια σημαίνει ισότιμο κύρος των γλωσσών (στο Παντελή, 2012, σ.6). Πολλοί παράγοντες οδήγησαν στην ανάπτυξη πολυγλωσσικών κοινοτήτων όπως ιστορικές, πολιτικές και θρησκευτικές κινήσεις που οδήγησαν σε κινητικότητα πληθυσμών, η μετακίνηση οικονομικών μεταναστών, η αυξανόμενη ανάγκη για επικοινωνία με την ανάπτυξη της τεχνολογίας και ειδικότερα του διαδικτύου (Gorter et al., 2005, στο Παντελή, 2012, σ.6). Μια πολύγλωσση κοινωνία μπορεί να προέκυψε ως αποτέλεσμα: (α) εκούσιας ή ακούσιας μετανάστευσης, (β) κατάκτησης μιας χώρας, και (γ) αποικιοκρατικής πολιτικής των ισχυρών ευρωπαϊκών χωρών (Spolsky, 1998, στο Παντελή, 2012, σ.6).

2. Γλωσσική Πολιτική

Τόσο η γλώσσα, όσο και η γλωσσική πολιτική συνυπάρχουν σε ιδιαίτερα περίπλοκα δυναμικά πλαίσια που αλληλεπιδρούν μεταξύ τους, και τροποποίηση οποιωνδήποτε γλωσσικών συνθηκών μπορεί να έχει αλυσιδωτές αντιδράσεις μέσα σε μια κοινωνία. Η γλώσσα χρησιμοποιείται για τη δημιουργία ταυτότητας μέσα σε κοινωνικές ομάδες («αυτοί» και «εμείς»), για επίδειξη κύρους και οικονομικής ευρωστίας και γενικότερη ταξινόμηση ανθρώπων. (Παντελή, 2012, σ.19)

Προτού κανείς επιχειρήσει να προσεγγίσει τους διάφορους εννοιολογικούς προσδιορισμούς της γλωσσικής πολιτικής, θα πρέπει να λάβει υπόψη τη σύγχρονη βιβλιογραφία στην οποία γίνεται σαφής διαχωρισμός μεταξύ των όρων γλωσσική πολιτική και γλωσσικός σχεδιασμός (Kaplan & Baldauf, 1997. Schiffman, 1996 οπ. αναφ. ο Παντελή, 2012, σ.20). Η γλωσσική πολιτική μπορεί να οριστεί ως η πολιτική μιας κοινότητας στον τομέα της γλωσσικής επικοινωνίας, ενώ ο γλωσσικός σχεδιασμός αποτελεί το σύνολο των συγκεκριμένων μέτρων που θα παρθούν στα πλαίσια της γλωσσικής πολιτικής τα οποία θα επηρεάσουν τη γλωσσική επικοινωνία σε μια κοινότητα (Schiffman, 1996:3, Bugarski, 1992, οπ. αναφ. ο Παντελή, 2012,σ.20).

Επίσης, σύμφωνα με την Τοκτλίδου (1999) με τον όρο γλωσσική πολιτική εννοείται η στάση μίας εξουσίας κρατικής απέναντι στα γλωσσικά ζητήματα που εκδηλώνονται μέσα στις κοινωνικές ομάδες, καθώς οι αποφάσεις της εξουσίας κατοχυρώνονται συνταγματικά. Αντίστοιχα, γλωσσικός σχεδιασμός, θεωρούνται τα μέτρα υλοποίησης αυτών των αποφάσεων, δηλαδή κείμενα νομικής ισχύος. Με απλά λόγια, η γλωσσική πολιτική αποτελεί το σχέδιο, ενώ ο γλωσσικός σχεδιασμός θεωρείται ουσιαστικά η πρακτική εφαρμογή του σχεδίου.

Στις αρχές της δεκαετίας του '90 προστίθεται στο δίπτυχο «γλωσσική πολιτική» και «γλωσσικός σχεδιασμός», ένας τρίτος όρος, η «γλωσσική κουλτούρα». Σύμφωνα με τον Schiffman (1992,σ.5) η γλωσσική κουλτούρα είναι «το σύνολο των συμπεριφορών, των προϋποθέσεων, των μυθοπλασιών, των ιδεολογημάτων, των λαϊκών αντιλήψεων, των στάσεων, των στερεότυπων, των νοοτροπιών που σχετίζονται με τη γλώσσα και των θρησκευτικών και ιστορικών συνιστωσών που συνδέονται με μια γλώσσα», που καθορίζουν και καθοδηγούν το κοινωνικό σώμα να έχει συγκεκριμένες προτεραιότητες και μια συγκεκριμένη στάση απέναντι στα γλωσσικά δρώμενα, να υιοθετεί δηλαδή μια συγκεκριμένη γλωσσική πολιτική.

2.1 Γλωσσική Πολιτική και Εκπαίδευση

Αν μια πρώτη διερεύνηση της γλωσσικής πολιτικής μας οδηγεί να μελετήσουμε τα βασικά νομοθετικά κείμενα που περιέχουν ενδείξεις των γλωσσικών επιλογών ενός κράτους, δηλαδή το Σύνταγμα και τη νομοθεσία, θα πρέπει επίσης, να μελετήσουμε τις γλωσσικές πρακτικές ή/και επιλογές που προωθούν/ασκούν οργανωμένα σύνολα, κυβερνητικές υπηρεσίες, θεσμικά όργανα, ιδιωτικοί, δημόσιοι ή ημικρατικοί οργανισμοί ή εταιρείες.

Αυτό που συγκεφαλαιώνει συνήθως τη γλωσσική πολιτική είναι ο ορισμός της επίσημης γλώσσας του κράτους ή και κάποιας μικρότερης μονάδας του όπως μια περιφέρεια, ένα ομόσπονδο κρατίδιο (ή πολιτεία). Η επίσημη γλώσσα ορίζεται είτε με ρητή αναφορά της στο σύνταγμα ή σε ειδικό νόμο είτε έμμεσα μέσω του ποια γλώσσα χρησιμοποιείται στο σύνταγμα και είναι, κατά συνέπεια, η γλώσσα της κυβέρνησης και της βουλής. Τέλος, η γλωσσική πολιτική υπάρχει γιατί η κοινωνιογλωσσική κατάσταση είναι πάντα πιο πλουραλιστική από αυτή που αναγνωρίζεται από τα κράτη. Ουσιαστικά, άμεσος φορέας της γλωσσικής πολιτικής είναι η άρχουσα τάξη και ιδεολογία. Λαμβάνονται αποφάσεις και προωθούνται ιδέες για τη γλώσσα μίας εθνότητας. (Τοκατλίδου, 1999, σ.1)

Σύμφωνα με τον Παντελή (2012) παρόμοια τοποθέτηση είχε και ο Cooper (1989), όπου αναφέρει ότι η γλωσσική πολιτική που εφαρμόζεται στα εκπαιδευτικά πλαίσια πρέπει να λαμβάνει υπόψη και άλλους παράγοντες, όπως τον κλάδο των πολιτικών επιστημών και της κοινωνιολογίας. Βασικοί φορείς που σχεδιάζουν τη γλωσσική πολιτική είναι οι εθνικοί ηγέτες, οι γλωσσικοί οργανισμοί και εκπαιδευτικοί ηγέτες, όπως ο υπουργός Παιδείας,. Οι αποφάσεις λαμβάνονται μετά τη συνεννόηση των άνωθεν φορέων και μέσα από τη συνεχιζόμενη αλληλεπίδραση τους χαράζεται η εκπαιδευτική πολιτική που θα ακολουθηθεί όσον αφορά το ποιες γλώσσες θα διδαχθούν, το διδακτικό χρόνο στο αναλυτικό πρόγραμμα και τα συναφή ζητήματα. Η γλωσσική πολιτική είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με τον τομέα της εκπαίδευσης. Επιπλέον, έχει παρατηρηθεί ότι κάθε κυβερνητικός τομέας προωθεί διαφορετικά μέτρα γλωσσικής πολιτικής από αυτά που προτάσσονται μέσα από την εκπαίδευση. Παρόλα αυτά, ο εκπαιδευτικός τομέας σίγουρα παίζει ουσιώδη ρόλο στη γλωσσική πολιτική, καθώς είναι το πιο σημαντικό μέσο εφαρμογής. Συνοψίζοντας, λαμβάνοντας υπόψη τα προαναφερθέντα μοντέλα γλωσσικής πολιτικής μπορεί κανείς να ορίσει τη γλωσσική εκπαιδευτική πολιτική ως εξής: ένα σύνολο αρχών που

συμφωνούνται από τα ενδιαφερόμενα μέρη και επιτρέπουν τη λήψη αποφάσεων σχετικά με τη γλώσσα και τον αλφαριθμητισμό στο επίσημο εκπαιδευτικό σύστημα σε όλα τα επίπεδα: πρώιμη παιδική ηλικία, πρωτοβάθμια, δευτεροβάθμια εκπαίδευση και την εκπαίδευση εκπαιδευτικών της τριτοβάθμιας.

2.2 Διαπολιτισμικότητα και Πολυπολιτισμικότητα στην Ευρωπαϊκή Ένωση

Η διαπολιτισμικότητα αποτελεί μία διαλεκτική σχέση, μία πορεία αλληλεπίδρασης και συνεργασίας ατόμων διαφορετικών εθνικοτήτων. Στο περιβάλλον της εκπαίδευσης, η πολυπολιτισμικότητα σχετίζεται άμεσα με την παρουσία αλλοδαπών μαθητών με πολυπολιτισμική βιογραφία στα σχολεία. Ο όρος της εκπαίδευσης αφορά αυτά τα παιδιά άμεσα. Σύμφωνα με τη θεωρία της πολυπολιτισμικότητας η κοινωνία αποτελείται από ένα κυρίαρχο πολιτισμό, αλλά και από μικρότερες ομάδες οι οποίες φέρουν διαφορετικούς πολιτισμούς. (Στο Σαμαρά, 2019, σσ.13)

Η αρχή της ισοτιμίας των πολιτισμών και, ειδικότερα, της αποδοχής του πολιτισμικού κεφαλαίου του κάθε μαθητή αποτελεί ένα βασικό αξίωμα της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης. Κάθε μαθητής φέρει μαζί με το μορφωτικό κεφάλαιο και το πολιτισμικό του. (Δαμανάκης 2002, σσ.103). Το δεύτερο δομικό στοιχείο της Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης αποτελεί η αποδοχή του μορφωτικού κεφαλαίου του κάθε μαθητή και είναι συνδεδετικός κρίκος με την πρώτη βασική αρχή, την αποδοχή του πολιτισμικού κεφαλαίου. Η τρίτη βασική αρχή είναι οι ίσες ευκαιρίες που πρέπει να δίνονται τόσο σε ξένους όσο και γηγενείς μαθητές ή εάν το δει κάποιος υπό το κοινωνικό πρίσμα, μαθητές με υψηλή οικονομικό-κοινωνική προέλευση με εκείνους που έρχονται από χαμηλή οικονομικό-κοινωνική προέλευση.

Απ' όλα τα παραπάνω, είναι σαφές ότι όλες οι αρχές της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης είναι σημαντικές. Η διαπολιτισμική εκπαίδευση στοχεύει στη δημιουργία ενός εκπαιδευτικού περιβάλλοντος, το οποίο θα δημιουργεί άτομα με πλήρη κατανόηση του πολιτισμικού γίνεσθαι των ανθρώπων. Εφόσον η κοινωνία εξελίσσεται, οφείλει και η εκπαιδευτική πολιτική να ακολουθεί. Δεν νοείται η μια αρχή χωρίς την άλλη, καθώς όλες μαζί σαν μια γροθιά, αποτελούν την στέρεη κρηπίδα όπου θα στηριχτεί η ανάπτυξη του αλληλοσεβασμού και κατανόησης προς το «διαφορετικό».

Ο Essinger (1990) αναφέρει ότι τέσσερις είναι οι βασικές αρχές της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης: α) Εκπαίδευση για ενσυναίσθηση, δηλαδή το άτομο

πρέπει να μάθει να κατανοεί τους άλλους, να βλέπει τα προβλήματα από τη δική τους οπτική και να καλλιεργεί τη συμπάθειά του για αυτούς, β) Εκπαίδευση για αλληλεγγύη, δηλαδή το άτομο καλείται να συνοικοδομήσει τη συλλογική συνείδηση, γ) Εκπαίδευση για διαπολιτισμικό σεβασμό, δηλαδή το άτομο να καλλιεργήσει σεβασμό απέναντι στην πολιτισμική ετερότητα και δ) Εκπαίδευση για υπέρβαση του εθνοκεντρικού τρόπου σκέψης, το άτομο πρέπει δηλαδή να απαλλαγεί από εθνικά στερεότυπα και προκαταλήψεις.

Όλες οι αρχές είναι σημαντικές μιας και το άτομο καλείται να μορφωθεί σε ένα εκπαιδευτικό περιβάλλον που θα αναδεικνύει όλες τις εκφάνσεις του έτσι ώστε να γίνουν δεκτά και να καλλιεργηθούν τα όποια διαπολιτισμικά και διγλωσσικά βιώματα του μαθητή. Όλες οι αρχές της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης είναι σημαντικές διότι η διαπολιτισμική εκπαίδευση μπορεί να καταρρίψει την άγνοια και το φόβο απέναντι στη διαφορετικότητα και να υπερνικήσει τον εθνοκεντρισμό, για να καταλήξει στην αποδοχή, στην αλληλεγγύη και στον αμοιβαίο πολιτισμικό εμπλουτισμό. Όλες οι αρχές δεν λειτουργούν μονοπολιτισμικά και μονογλωσσικά, αλλά, αντίθετα, με βάση την ελεύθερη και ισότιμη διαχείριση των διαφορετικών πολιτισμικών κεφαλαίων με το διαφορετικό γλωσσικό υπόβαθρο των μαθητών συλλήβδην, που σκοπός τους είναι ο πνευματικός, μορφωτικός και ψυχικός εμπλουτισμός γηγενών και αλλοδαπών μαθητών (Δαμανάκης 2002, σσ. 110).

Μέσω της διαπολιτισμικότητας γίνεται αποδεκτή η κουλτούρα του διαφορετικού και γενικά του πολιτισμού. Ακόμη προάγει τη δυνατότητα των ατόμων να δημιουργούν και να διαμορφώνουν κοινές ταυτότητες. Μέσα στο πλαίσιο της διαπολιτισμικότητας περιλαμβάνεται η αμοιβαιότητα, η πραγματική αλληλεγγύη, αλλά και η αλληλεπίδραση του τρόπου σκέψης και των ιδεών του άλλου ανθρώπου, του διαφορετικού από εμάς και η κοινωνική ισότητα. (Νικολάου, 2011)

Οι δυο αυτοί όροι συχνά συγχέονται και παρερμηνεύονται. Παρόλα αυτά διαφέρουν αρκετά. Οι όροι διαπολιτισμικότητα και πολυπολιτισμικότητα χρησιμοποιούνται ευρέως στις μέρες μας, όχι όμως με ακρίβεια. Σύμφωνα με τον Hoffmann (1998), οι όροι «πολυπολιτισμικότητα» (Multiculturalism) και διαπολιτισμικότητα απαντούν σε διαφορετικά ερωτήματα. Δηλαδή, το πρώτο αντανάκλα την υπάρχουσα κατάσταση, ενώ το δεύτερο μας δείχνει το τι θα έπρεπε να είναι. Εν ολίγοις, η διαπολιτισμικότητα είναι το ζητούμενο, ενώ η

πολυπολιτισμικότητα το δεδομένο, όμως δεν απορρέει από αυτή. Οπότε οι δύο έννοιες δεν είναι συνώνυμες, αλλά ταυτόσημες. (Νικολάου, 2011)

Από την άλλη πλευρά ο Putman υποστηρίζει ότι η πολυπολιτισμικότητα αποτελεί έμμεση σοβαρή αιτία για αποξένωση των μελών μίας κοινωνίας, αλλά και τη χαλάρωση των κανόνων της. Με την πολυπολιτισμικότητα έχουμε την ύπαρξη της εθνοτικής διαφορετικότητας σε κοινωνίες που μέχρι πριν από μερικά χρόνια ήταν ομοιογενείς. Βασικά χαρακτηριστικά της πολυπολιτισμικότητας αποτελούν η κατανόηση, αλλά ανοχή του διαφορετικού, του ξένου και η έλλειψη του φόβου προς αυτό. Βέβαια ελλοχεύει ο κίνδυνος της αλλοίωσης της εθνικής μας ταυτότητας, αλλά όχι ολοκληρωτικά, καθώς ένα μέρος της ταυτότητάς μας παραμένει αναλλοίωτο. Κάποιες από τις ιδιότητες των μελών μίας εθνικής κοινότητας είναι ιστορικά προκαθορισμένες και μας δεσμεύουν με το παρελθόν.

Συνεχίζοντας την ερμηνεία του όρου πολυπολιτισμικότητα (multiculturalism) δηλώνεται η συνύπαρξη στην κοινωνία ποικίλων κοινωνικών ομάδων με διαφορετικά εθνικά- εθνοτικά και πολιτισμικά στοιχεία. Αναγνωρίζονται έτσι οι διάφορες κουλτούρες των ατόμων που θεωρούνται ισότιμες και ισάξιες, αλλά παρόλα αυτά εντοπίζονται οι διακριτές διαφορές τους, αναπτύσσοντας σχέσεις γόνιμης αλληλεπίδρασης. Σε επίπεδο κοινωνικής συλλογικότητας η πολυπολιτισμικότητα παραπέμπει στην αμοιβαία αποδοχή, το σεβασμό και την προαγωγή πολλών πολιτισμών με βάση τη δημογραφική σύνθεση ενός πληθυσμού μιας χώρας, δηλαδή η αποδοχή της διαφορετικότητας και της ισότιμης αναγνώρισης των διακριτών εθνικών και θρησκευτικών ομάδων.

Η δημιουργία ενός τέτοιου φαινομένου οφείλεται σε ορισμένες αιτίες. Αρχικά, η όξυνση των οικονομικών και κοινωνικών προβλημάτων σε διάφορες χώρες ώθησαν αρκετούς πολίτες να μεταναστεύουν και να αναζητούν καλύτερες συνθήκες διαβίωσης σε νέους τόπους εγκατάστασης. Ορισμένες κοινωνίες εξακολουθούν να κυβερνώνται από αυστηρά πολιτικά καθεστώτα που ωθούν τους πολίτες στην τακτική της φυγής. Επιπλέον, αν και διανύουμε τον 21^ο αιώνα, οι πόλεμοι και οι συρράξεις είναι ένα γεγονός, το οποίο δημιουργεί μία ζοφερή πραγματικότητα και ένα αβέβαιο μέλλον για τους πολίτες. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα οι πολίτες να επιδιώκουν την αναζήτηση καλύτερων περιοχών διαβίωσης. Επιπλέον, η καταπάτηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων σε βάρος εθνικών και θρησκευτικών μειονοτήτων από απολυταρχικά καθεστώτα. Από την άλλη, το χαμηλό επίπεδο εκπαίδευσης και η

ένδεια ευκαιριών για τη διασφάλιση μίας ποιοτικής ζωής που δεν είναι συνυφασμένη μόνο με την επιβίωση. Τέλος, η ανάπτυξη κάποιων περιοχών αποτελεί πόλο έλξης για τους μετανάστες, καθώς εμφανίζονται ως κίνητρα δημιουργίας και κοινωνικής ανέλιξης.

Η αντίδραση σε ένα τέτοιο φαινόμενο ήταν αναμενόμενη. Όπως και η αρνητική στάση των κοινωνικών ομάδων. Πιο συγκεκριμένα, οι χώρες υποδοχής των μεταναστών αντιμετώπισαν μία ποικιλία προβλημάτων, εξαιτίας της έλλειψης υποδομών. Έτσι, αναδύθηκαν και άλλα προβλήματα, όπως η έλλειψη στέγασης, υγειονομικής περίθαλψης και αξιοπρεπούς διαβίωσης. Παρατηρήθηκαν φαινόμενα εκμετάλλευσης, άνισης μεταχείρισης, προκατειλημμένων συμπεριφορών και διακρίσεως εις βάρος των μεταναστών. Άμεσο επακόλουθο υπήρξε η εκδήλωση ξενοφοβίας και επιφυλακτικότητας, καθώς θεωρήθηκε από ορισμένους πολίτες ότι η αύξηση της εγκληματικότητας συνδέεται με την εισροή ξένων στοιχείων. Επιπλέον, τα αισθήματα της αλληλεγγύης και της φιλοξενίας αντικαταστάθηκαν με συναισθήματα ανασφάλειας, αβεβαιότητας, καχυποψίας, αμφισβήτησης και υποτίμησης, ενώ εκδηλώθηκε μία τάση εσωστρέφειας των πολιτών που οδήγησε στην περιθωριοποίηση των αλλοδαπών και στη διάσπαση της κοινωνικής συνοχής.

Συνεχίζοντας διαπιστώνεται ότι υπάρχουν εξίσου θετικά οφέλη από την πολυπολιτισμική συνύπαρξη. Η πολιτισμική πολυφωνία λειτουργεί θετικά για την καταπολέμηση των προκαταλήψεων και των φανατισμένων. Προάγει την αξία της αρμονικής συνύπαρξης των ανθρώπων με επίκεντρο την αλληλοαποδοχή, την αλληλεγγύη και το σεβασμό των ανθρώπων. Καλλιεργούνται τα ανθρώπινα ιδανικά, ενώ διευρύνονται οι ορίζοντες τους. Επιπλέον, η ανάγκη για ειρηνική συνύπαρξη των λαών και η κοινή συνείδηση συλλογικής σκέψης και δράσης των ατόμων για την αντιμετώπιση των θεμάτων που έχουν πανανθρώπινη διάσταση και αξία. Επιπροσθέτως, μιλώντας για διεύρυνση γνώσεων μέσω της πολυπολιτισμικότητας προάγεται ο γόνιμος διάλογος, ενισχύοντας τις αλληλεπιδράσεις των εθνών χωρίς να ασκούνται αλλοιώσεις.

Ο διεθνισμός και ο κοσμοπολιτισμός εμφανίζονται, αφού αναπτύσσεται ο σεβασμός προς την πολιτισμική ετερότητα με το άνοιγμα σε διαφορετικούς πολιτισμούς. Θετικά συναισθήματα αλληλεγγύης και βοήθειας του συμπολίτη αυξάνουν την ενσυναίσθηση, δηλαδή την κατανόηση του διαφορετικού και των προβλημάτων. Παράλληλα αναπτύσσεται η έννοια της πλουραριστικής δημοκρατικής

κοινωνίας ισότητας και ευημερίας, ενισχύοντας παράλληλα τους κριτικά σκεπτόμενους πολίτες που κατέχουν την αρετή της ανεκτικότητας και της διαλλακτικότητας. (Γσαχτσαρλή, 2012, σ.1)

2.3 Πολυγλωσσία και Γλωσσική Πολιτική στην Ευρωπαϊκή Ένωση

Μετά τον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο και τη δημιουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, παρατηρείται μια αλλαγή στο μωσαϊκό της γλωσσικής ομοιογενείας. Η Ε.Ε γνωρίζει ότι οι γλώσσες αποτελούν βασικό στοιχείο της ταυτότητας ενός λαού κι ως εκ τούτου, έχει προβεί σε δράσεις που αποσκοπούν στην διαφύλαξη του ευρωγλωσσικού κεφαλαίου μέσα από τη θέσπιση συμβάσεων προστασίας της γλωσσικής πολυμορφίας και της χρηματοδότησης προγραμμάτων προαγωγής της πολυγλωσσίας. (Γιάγκογλου, 2017,σ.16)

Η δημιουργία μίας πολυγλωσσικής κοινωνίας εθνών οφείλεται σε ιστορικές, πολιτικές και θρησκευτικές συνθήκες που τα ώθησα σε εκούσια ή ακούσια μετανάστευση, στην κατάκτηση μίας χώρας και στην αποικιοκρατική πολιτική των ευρωπαϊκών χωρών. Παίρνοντας ιστορικά παραδείγματα μπορούμε να αντιληφθούμε ότι ήδη από την αρχαιότητα υπήρξαν παρόμοια φαινόμενα στη Μέση Ανατολή, όπου μέσω των πολεμικών συρράξεων και των αιχμαλωσιών δημιουργήθηκαν οι πολυγλωσσικές κοινότητες. Ακόμη, ένα πιο πρόσφατο παράδειγμα πολυγλωσσίας αποτελεί η Σοβιετική Ένωση, καθώς με τη διάλυση της, οι Ρώσοι μετανάστες βρέθηκαν αντιμέτωποι με την πρόκληση του να μάθουν την επικρατούσα γλώσσα της εκάστοτε κοινωνίας. Παρόμοιο φαινόμενο εμφανίστηκε και στις Η.Π.Α, όπου ο μεγάλος αριθμός μεταναστών από τις ευρωπαϊκές χώρες διαμόρφωσε την τωρινή εικόνα της Αμερικής σε μία πολυπολιτισμική και πολυγλωσσική κοινωνία.

Σύγχρονοι οργανισμοί, όπως η Ε.Ε. επιχειρούν την καλλιέργειά της, μέσα από την οποία οι πολίτες μπορούν να αναπτύξουν αμοιβαία ανεκτικότητα και κατανόηση. (Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, 1994) Το κύριο εργαλείο για την καλλιέργεια της πολυγλωσσίας είναι η εκπαίδευση. Τα διάφορα εκπαιδευτικά συστήματα αποτελούν πρότυπα πολυγλωσσίας. Ενώ μιλώντας για πολυγλωσσία, δεν θα μπορούσε να μη γίνει αναφορά στη διγλωσσία. Οι δύο αυτές πτυχές της εκπαίδευσης προτείνονται ως δύο μέσα διδασκαλίας της γλώσσας. Η UNESCO εισήγαγε τον όρο πολύγλωσση εκπαίδευση για να προσδιορίσει τη χρήση τουλάχιστον τριών γλωσσών ενός εκπαιδευτικού συστήματος (UNESCO, 2003).

Για παράδειγμα, η διαπολιτισμική εκπαίδευση της Γαλλίας, διαφέρει σε μεγάλο βαθμό από το εκπαιδευτικό σύστημα της ελληνικής πραγματικότητας. Όπως αναφέρει στην έρευνά του ο Γριβόπουλος Κωνσταντίνος, Εκπαιδευτικός Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης και Δρ. Διδακτικής Φυσικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Aix- Marseille αναφέρει πως η γαλλική κοινωνία αποτελεί μία από τις πρώτες πολυπολιτισμικές κοινωνίες που δεχόμενη κύμα γαλλόφωνων μεταναστών από αποικίες της Αφρικής και τα Βαλκάνια ώθησε την κοινωνία να προσαρμόσει το εκπαιδευτικό της σύστημα στις ανάγκες των παιδιών των γηγενών και αλλοεθνών οικογενειών που πλέον αποτελούσαν μέρος της κοινωνίας. Όντας οπότε η Γαλλία σταδιακά μία πολυπολιτισμική κοινωνία, υιοθέτησε τη διαπολιτισμική εκπαίδευση. Η συγκεκριμένη μελέτη αναφέρεται στην καταγραφή και ανάπτυξη εκπαιδευτικών δομών και δράσεων στα πλαίσια λειτουργίας του διαπολιτισμικού σχολείου της χώρας αυτής από τη δεκαετία του 1970.

Κύριο μέλημα του γαλλικού εκπαιδευτικού συστήματος είναι η αρχή της δημοκρατικής αδιαφοροποίησης, όπου η γνώση δίνεται σε όλους τους μαθητές ανεξαιρέτως καταγωγής. Εν ολίγοις οι έννοιες του πλουραρισμού και της διαφορετικότητας εντάσσεται στην εκπαιδευτική πολιτική του γαλλικού εκπαιδευτικού συστήματος. Πιο συγκεκριμένα αναφερόμενοι στην διαπολιτισμικότητα, θα γίνει μία σύντομη παρουσίαση των εκπαιδευτικών δομών και καινοτομιών του γαλλικού συστήματος. Οι δομές αυτές αποβλέπουν στην αφομοίωση των μεταναστών μαθητών στο γαλλικό έθνος, στα πλαίσια εμπέδωσης της γαλλικής ομοιογένειας. Η πρωτοβάθμια εκπαίδευση εμπεριέχει σε τμήματα ένταξης και τμήματα μύησης της γαλλικής γλώσσας, ενώ στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση περιλαμβάνονται τάξεις προσαρμογής ή υποδοχής. Οι τάξεις ένταξης και τα τμήματα μύησης προετοιμάζουν τους αλλοδαπούς, ώστε αργότερα να είναι έτοιμοι να ενταχθούν στις κανονικές τάξεις.

Συγκριτικά με το ελληνικό σύστημα η διδασκαλία της μητρικής γλώσσας των προσφύγων και της κουλτούρας τους υπόκειται στα πλαίσια της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης του γαλλικού συστήματος. Με την εφαρμογή αυτού του μέτρου γίνεται μία ισότιμη μεταχείριση των διαφορετικών εθνών. Επιπλέον, η έννοια του πλουραλισμού παρέχει την ευκαιρία για ένα αμοιβαίο άνοιγμα στις διαφορετικές πολιτισμικές ταυτότητες. Οπότε γίνεται αντιληπτό πως η ετερογένεια είναι κυρίαρχη. Μια ακόμη καινοτομία του γαλλικού εκπαιδευτικού συστήματος είναι «η εκπαίδευση

σε...». Εδώ οι μαθητές έχουν την ευκαιρία να δραστηριοποιηθούν σε πολλούς τομείς, όπως η εκπαίδευση στο περιβάλλον και τη βιώσιμη ανάπτυξη, εκπαίδευση στην υγεία, εκπαίδευση στα Ανθρώπινα δικαιώματα.

Συμπερασματικά από όσα έχουν αναφερθεί το εκπαιδευτικό σύστημα της Γαλλίας, εισήγαγε διάφορες εκπαιδευτικές δομές: τη σύμβαση κατά τη διάκριση στην εκπαίδευση, τη διακήρυξη για τα δικαιώματα προσώπων που ανήκουν σε θρησκευτικές και γλωσσικές μειονότητες, τη σύσταση για του Τσιγγάνους της Ευρώπης. Από τις πολιτικές αφομοίωσης που εφάρμοσε μετατοπίστηκε στην έννοια της διαπολιτισμικότητας Έτσι, η εκπαίδευση απέκτησε διαπολιτισμική δυναμική. (Γιβρόπουλος, 2018, σ.194)

Στην Ευρώπη, ομιλούνται 200 γλώσσες και διάλεκτοι. Η πιο διαδεδομένη γλώσσα μεταξύ των Ευρωπαίων είναι τα Αγγλικά, καθώς το 34% των ευρωπαίων πολιτών τα χρησιμοποιεί ως δεύτερη γλώσσα. Ακολουθούν τα Γερμανικά (12%) και τα Γαλλικά (11%). Οι πιο γλωσσομαθείς στην Ευρώπη είναι οι Λουξεμβούργιοι, καθώς το 99% μπορεί να συνεννοηθεί σε τουλάχιστον μία ξένη γλώσσα. Ακολουθούν Λετονοί και Μαλτέζοι με 93%. Αντιθέτως, μόλις το 29% των Ούγγρων μιλά μια ξένη γλώσσα, ενώ ακολουθούν οι Άγγλοι (30%), οι Πορτογάλοι, οι Ισπανοί και οι Ιταλοί (36%). Ένας στους δύο Έλληνες (49%) είναι ικανός να συνεννοηθεί σε τουλάχιστον μία ξένη γλώσσα, ποσοστό το οποίο συμπίπτει με τον κοινοτικό μέσο όρο. Το 44% των Ελλήνων έχει ως δεύτερη γλώσσα, μετά τη μητρική, τα Αγγλικά, το 8% τα Γαλλικά και τα Γερμανικά και το 3% συνεννοείται καλύτερα στα Ιταλικά. Οι πιο γλωσσομαθείς είναι οι μαθητές, καθώς οκτώ στους δέκα είναι σε θέση να συνεννοηθούν σε τουλάχιστον μία ξένη γλώσσα. (European Centre for Modern Languages, 2001)

Τέλος, αξίζει να αναφερθεί πως η Ευρωπαϊκή Ένωση ακολουθεί μια πολιτική πολυγλωσσίας, τόσο στο τρόπο λειτουργίας των θεσμών της όσο και ως στόχο για τους πολίτες της. Στη Σύνοδο Κορυφής της ΕΕ της Βαρκελώνης το 2002, έθεσε το στόχο τα παιδιά να μαθαίνουν τουλάχιστον δύο ξένες γλώσσες από μικρή ηλικία. Η πολυγλωσσία για την ΕΕ συνδέεται με την κινητικότητα των εργαζομένων και την ευρωπαϊκή οικονομία (Barcelona European Council, 2002)

2.4 Κατάρτιση εκπαιδευτικών σε γλωσσικά και πολυγλωσσικά προγράμματα

Μια σημαντική παράμετρος στην ανάπτυξη προγραμμάτων πολυγλωσσίας είναι η κατάρτιση των εκπαιδευτικών, οι οποίοι θα κληθούν να διδάξουν τις γλώσσες.

Η Ε.Ε. προστάζει όπως οι εκπαιδευτικοί που δουλεύουν σε σχολεία, όπου η διδασκαλία γίνεται σε μη κυρίαρχη γλώσσα, να διαθέτουν τα ίδια προσόντα με τους αντίστοιχους εκπαιδευτικούς που εργάζονται σε σχολεία όπου η διδασκαλία γίνεται στην κυρίαρχη γλώσσα (Ευρυδίκη, 2001). Με τις πρόσφατες αλλαγές στα εκπαιδευτικά συστήματα των περισσότερων χωρών της Ε.Ε. που επέφερε η περαιτέρω εισαγωγή διδασκαλίας ξένων γλωσσών και η πρόιμη διδασκαλία ξένων γλωσσών στην πρωτοβάθμια, η ζήτηση των εκπαιδευτικών ξένων γλωσσών πολλαπλασιάστηκε. Και ενώ τα επαγγελματικά προσόντα ενός εκπαιδευτικού ξένων γλωσσών στη δευτεροβάθμια είναι τα ίδια με αυτά ενός ειδικευμένου εκπαιδευτικού για κάθε μάθημα του αναλυτικού προγράμματος (Ευρυδίκη, 2001:168), οι 17 ιδιαιτερότητες της πρωτοβάθμιας καθιστούν αναγκαία μια διαφορετική προσέγγιση στο ζήτημα. Έτσι, λοιπόν έχει οριστεί ότι οι εκπαιδευτικοί ξένων γλωσσών που έχει οριστεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή υπόκεινται σε τρία βασικά μοντέλα, που καλύπτουν τις ανάγκες των διαφορετικών επιπέδων εκπαίδευσης: (α) ο γενικός εκπαιδευτικός που διαθέτει τα απαιτούμενα προσόντα για να διδάξει όλα τα μαθήματα του αναλυτικού προγράμματος περιλαμβανομένης της ξένης γλώσσας, (β) ο εν μέρει ειδικευμένος εκπαιδευτικός που διαθέτει τα απαιτούμενα προσόντα για να διδάξει ένα αριθμό μαθημάτων περιλαμβανομένης και της ξένης γλώσσας, ο οποίος δύναται να είναι αποκλειστικά υπεύθυνος για τη ξένη γλώσσα και (γ) ο εκπαιδευτικός με ειδίκευση σε μάθημα, ο οποίος διαθέτει τα απαιτούμενα προσόντα για να διδάξει μία ή περισσότερες ξένες γλώσσες. Ενώ ο γενικός εκπαιδευτικός είναι καταρτισμένος για να διδάξει μόνο στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση, ο εν μέρει ειδικευμένος εκπαιδευτικός έχει τα προσόντα να διδάξει συνήθως και στη δευτεροβάθμια. Αναλόγως με τη βαθμίδα εκπαίδευσης που καλούνται οι εκπαιδευτικοί να διδάξουν ξένη γλώσσα, καθορίζονται τα αντίστοιχα προσόντα που πρέπει να έχουν οι εκπαιδευτικοί που καλούνται να τη διδάξουν. Έτσι, υπάρχουν διαφορετικοί τύποι εκπαιδευτικών μοντέλων που περιλαμβάνουν διαφορετικά κριτήρια ως προς τη διδασκαλία ξένης γλώσσας α) γλωσσική επάρκεια τόσο στη γλώσσα που προϋποθέτει το μάθημα όσο και στη γλώσσα του μαθητή, β) η γνώση γλωσσολογίας και πολυγλωσσίας, γ) εκτίμηση της κουλτούρας των μαθητών, (δ) η επάρκεια των διδακτικών μεθόδων, ε) η ικανότητα στον σχεδιασμό διαδικασιών αξιολόγησης των μαθητών και αυτοαξιολόγησης, και στ) οι ανάλογες δεξιότητες στην αποτελεσματική διαχείριση σχέσεων σχολείου και κοινωνίας (Nunan & Lam, 1998, στο Παντελή,

2012, σ.17). Επίσης, είναι σημαντικό η διδασκαλία της ξένης γλώσσας να γίνεται από φυσικούς ομιλητές της γλώσσας, καθότι οι μη φυσικοί ομιλητές δεν μπορούν να μεταφέρουν με τον ίδιο τρόπο στοιχεία της κουλτούρας της γλώσσας. Βέβαια, μία τέτοια πρακτική είναι δύσκολη, καθώς η επιλογή των εκπαιδευτικών ξένης γλώσσας με κριτήριο του φυσικού ομιλητή, καθιστά την πρόσληψη εκπαιδευτικών ξένης γλώσσας περιορισμένη.

Η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών σε θέματα μεθοδολογίας και διδακτικής είναι σημαντικό κεφάλαιο, το οποίο συχνά δεν λαμβάνεται υπόψη τόσο από τους εκπαιδευτικούς φορείς και εκπαιδευτικούς ηγέτες και γενικά την κυβέρνηση. Έτσι, συχνά με δική τους πρωτοβουλία οι εκπαιδευτικοί συμμετέχουν σε επιμορφωτικά προγράμματα, στα οποία περιλαμβάνονται τα εξής: α) θέματα μεθοδολογίας διδασκαλίας γλωσσών, (β) νέες διδακτικές προσεγγίσεις, (γ) ανάλυση των αναλυτικών προγραμμάτων, (δ) εφαρμογές τεχνολογίας πληροφοριών και επικοινωνιών στη διδασκαλία ξένων γλωσσών, και (ε) βελτίωση της γνώσης της γλώσσας-στόχου, καθώς επίσης περαιτέρω γνωριμία του πολιτισμού της.

Επίσης, η αξιοποίηση διαπολιτισμικών δραστηριοτήτων από τον εκπαιδευτικό, βοηθάει τους μαθητές του στην δημιουργία σχέσεων με άτομα από διαφορετικά πολιτισμικά περιβάλλοντα, ώστε να εντοπίσουν ομοιότητες και διαφορές του πολιτισμού τους, με τους άλλους πολιτισμούς, με αποτέλεσμα μια πιο επιτυχή κοινωνία και αλληλόδραση. (Ντίνας & Γρίβα, 2017)

2.5 Η Αγγλική Γλώσσα ως Lingua Franca

Με τον όρο Lingua Franca ή Κοινή Διάλεκτο αποκαλούμε μια γλώσσα που χρησιμοποιείται για την επικοινωνία ατόμων από διαφορετικές γλωσσικές κοινότητες, επειδή είναι εκτενώς διαδεδομένη και ευρέως κατανοητή. Η υπεροχή της αγγλικής γλώσσας στο σύγχρονο κόσμο είναι ένα πολύ πιο γνωστό φαινόμενο, καθώς όλοι οι πολίτες της υφηλίου καλούνται να μάθουν την αγγλική γλώσσα, ώστε να είναι εφικτή η συνεννόηση ανά των κόσμο, αλλά και να αποτελέσει ένα ισχυρό προσόν για το βιογραφικό. Η διάδοση της αγγλικής γλώσσας στο παγκόσμια κλίμακα και οι προβληματισμοί που συνδέονται με αυτή αναλύονται πιο κάτω. Γίνεται λόγος παγκόσμια εξάπλωση της αγγλικής γλώσσας, καθώς μιλιέται από περίπου 750 εκατομμύρια ανθρώπους παγκοσμίως ήδη από το 1989, από τους οποίους μόνο οι μισοί τα μιλούν ως μητρική. Για παράδειγμα, στη νότια Ασία αν και οι επίσημες εκπαιδευτικές πολιτικές των κρατών ενθαρρύνουν τη χρησιμοποίηση της μητρικής

γλώσσας ως μέσο διδασκαλίας, η αξίωση για αγγλική εκπαίδευση παρουσιάζει άνοδο. (Παντελή, 2012, σ.32)

Η ίδια κατάσταση καθρεφτίζεται και στην Ευρωπαϊκή Ένωση (Ε.Ε), όπου η αγγλική γλώσσα διαδίδεται με ραγδαίους ρυθμούς τα τελευταία χρόνια με την πλειονότητα των πολιτών της Ευρωπαϊκή Ένωση (Ε.Ε) να επιλέγει την εκμάθηση της αγγλικής ως δεύτερη γλώσσα σε σχέση με μεγαλύτερους σε ηλικία (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2004). Βέβαια, σε κάποιες πολυγλωσσικές περιοχές, η αγγλική γλώσσα δεν είναι η μόνη που επιλέγεται ως πρώτη επιλογή δεύτερης ξένης γλώσσας, παρόλα αυτά η αγγλική γλώσσα παγκοσμίως ανέρχεται ως πρώτη επιλογή. Η διάδοση της αγγλικής γλώσσας πιθανότατα προέκυψε, λόγω της δύναμης και της θέσης στην πολιτική σκηνή των δύο κρατών, των Η.Π.Α και της Μ. Βρετανίας. Βέβαια, κάτι τέτοιο σύμφωνα με τον Spolsky (2004) δεν μπορεί να θεωρηθεί με ακρίβεια αληθές, καθώς δεν υπάρχουν αρκετά στοιχεία που να τεκμηριώνουν τον ρόλο της γλωσσικής πολιτικής των παραπάνω χωρών στη διάδοση της αγγλικής. Από την άλλη πλευρά, τα πραγματικά αίτια πίσω από την διάδοση της αγγλικής γλώσσας εντοπίζονται στις πολιτικές, οικονομικές, τεχνολογικές, κοινωνικές και θρησκευτικές αλλαγές, παρά στις γλωσσικές που έλαβαν χώρα κυρίως τον 20ο αιώνα. Ειδικότερα, κύρια γεγονότα που συνέβαλαν στη διάδοση της αγγλικής είναι μεταξύ άλλων: α) η πολιτική ισχύς της βρετανικής αποικιοκρατίας, β) η ισχυρή οικονομία της Μ. Βρετανίας, γ) ο Τύπος, η τηλεόραση, τα ΜΜΕ και η διαφήμιση, δ) η μουσική βιομηχανία ε) η κυρίαρχη θέση της αγγλικής στην τεχνολογία.

Σε μία προσπάθεια κατανόησης της αγγλικής γλώσσας ως επιλογή εκμάθησης της σαν δεύτερη ξένη γλώσσα διαμορφώθηκε το εξής μοντέλο των τριών ομόκεντρων κύκλων της γλώσσας. Αρχικά, υφίσταται ο εσωτερικός κύκλος, όπου αναπαριστά τις παραδοσιακές βάσεις της αγγλικής βάσης, χώρες, οι οποίες χρησιμοποιούν την αγγλική ως πρώτη γλώσσα, ειδικότερα το Ηνωμένο Βασίλειο, οι Η.Π.Α., η Αυστραλία, ο αγγλόφωνος Καναδάς και άλλες μικρότερες περιοχές. Στον εξωτερικό κύκλο περιλαμβάνονται χώρες, στις οποίες η αγγλική γλώσσα δεν είναι μητρική, ωστόσο καθίσταται ιδιαίτερα σημαντική από ιστορικά αίτια, και ειδικότερα την αποικιοκρατία της Μεγάλης Βρετανίας. Σε αυτό τον κύκλο περιλαμβάνονται προφανώς πρώην αποικίες της Μεγάλης Βρετανίας: Ινδία, Νιγηρία, Φιλιππίνες, Μαλαισία, αλλά και η Κύπρος. Ο τρίτος κύκλος εμπεριέχει χώρες, των οποίων η αγγλική γλώσσα δεν σχετίζεται ιστορικά με αυτές, παρόλα αυτά χρησιμοποιείται

ευρέως ως ξένη γλώσσα ή *lingua franca*. Σε αυτό τον τρίτο κύκλο περιλαμβάνονται σχεδόν όλες οι χώρες της Ευρώπης, αλλά και του παγκόσμιου χάρτη. Σε εκείνες τις χώρες παρατηρείται συχνά η χρήση των επιχειρηματικών αγγλικών, μιας μορφής της αγγλικής γλώσσας χωρίς αυστηρή τήρηση των γραμματικών κανόνων που βοηθά στην επικοινωνία για εμπορικούς και λοιπούς οικονομικούς σκοπούς. Το παραπάνω μοντέλο αποτελεί ένα χρήσιμο οδηγό που δείχνει τη διάδοση και συνάμα την ισχύ της αγγλικής γλώσσας παγκοσμίως. Σε αυτό το σημείο πρέπει να σημειωθεί πως το παραπάνω μοντέλο, παρότι χρήσιμος οδηγός ώστε να αποτυπωθεί η πραγματική ισχύς της αγγλικής γλώσσας δεν εγκρίνεται, καθότι παρουσιάζει τον φυσικό ομιλητή στον εσωτερικό κύκλο, στο κέντρο αναφοράς (Rajadurai, 2005 οπ. αναφ. ο Παντελή, 2012). Ουσιαστικά, οι χώρες του εσωτερικού κύκλου, οι Η.Π.Α και κατά βάση η Μ. Βρετανία αποτελούν τις χώρες που έχουν θέσει τις βάσεις της γλώσσας, που ο υπόλοιπος πλανήτης απλά ακολουθεί και συμβιβάζεται.

Σε μια άλλη προσπάθεια ανάλυσης της ισχύς της αγγλικής γλώσσας αναφέρεται η εξής διάκριση σε κατηγορίες, όπως: α) Ιθαγενοποίηση (*nativization*) της αγγλικής γλώσσας, όπως για παράδειγμα τα νιγηριανά αγγλικά, που έχουν αφομοιωθεί από το λαό, β) η κυριαρχία της αγγλικής γλώσσας, όπως στην περίπτωση της Κύπρου, της Ινδίας και άλλων πρώην αποικιών, (γ) ο λεξιλογικός δανεισμός από την αγγλική, το οποίο είναι παγκόσμιο φαινόμενο, και (δ) διεθνής στάση απέναντι στη διάδοση της αγγλικής. Κατά βάση, η διάδοση της αγγλικής γλώσσας βρίσκεται στο επίκεντρο κριτικής λόγω της εξάπλωσής της, καθώς θεωρείται πως εισάγει τον ιμπεριαλισμό, εξυπηρετώντας σκοπιμότητες ανωτέρων κοινωνικών τάξεων. Επίσης, θεωρείται πως η ευρεία διδασκαλία της αγγλικής γλώσσας παγκόσμια απειλεί τις αυτόχθονες γλώσσες και λειτουργεί ως διαβατήριο για τα καλύτερα επαγγέλματα σε αρκετές κοινωνίες (Πουμπουρή, 2010). Βέβαια, μία άλλη άποψη με την εξάπλωση της αγγλικής γλώσσας, αλλοιώθηκε σημαντικά η δύναμη και η υπόσταση της, παρομοιάζοντάς την με γλωσσική γενοκτονία, ενώ από άλλους έχει διατυπωθεί η άποψη της γλωσσικής περικοπής, καθώς η ευρεία χρήση της πιστεύεται πως με την πλειοψηφία της παγκόσμιας βιβλιογραφίας να είναι αγγλόγλωσση και την πρωτιά των αγγλικών ως επιλογή για δεύτερη γλώσσα, συχνά το αποτέλεσμα είναι να περικόπεται η χρήση των άλλων γλωσσών σε σημείο που ενδέχεται κάποια στιγμή να εξαφανιστούν, επιτυγχάνοντας με αυτό τον τρόπο την κυριαρχία του φαινομένου της παγκοσμιοποίησης. (Πουμπουρή, 2010)

Επίσης, τα αγγλικά αποτελούν Lingua Franca τόσο σε παγκόσμιο όσο και σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Ανάλογα με τις εκπαιδευτικές και γλωσσικές πολιτικές κάθε χώρας, αποτελούν σημαντικό μέρος στην εκπαίδευση των μελών των χωρών της Ε.Ε. Σύμφωνα με τα νέα στοιχεία της Eurostat, οι μαθητές πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, μαθαίνουν την αγγλική ως πρώτη ξένη γλώσσα σε ποσοστό 94%. Ακολουθούν στην κατάταξη και άλλες ευρωπαϊκές γλώσσες όπως τα γαλλικά, τα γερμανικά και τα ισπανικά. (Καραστογιάννη, 2014, σσ. 38)

Σε μια αντίστοιχη έρευνα που πραγματοποιήθηκε το 2012, οι ερωτηθέντες απάντησαν ποια γλώσσα, εκτός της μητρικής τους, θεωρούν πιο χρήσιμη. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι τα αγγλικά βρίσκονται στην κορυφή της κατάταξης, καθώς η αγγλική γλώσσα θεωρείται από τους Ευρωπαίους ως η πιο χρήσιμη γλώσσα που πρέπει κάποιος να γνωρίζει (67%). Ακολουθούν τα γαλλικά και τα γερμανικά, τα οποία βρίσκονται περίπου στην ίδια θέση. (Καραστογιάννη, 2014, σσ. 39)

Ο Dewey (2007) υποστηρίζει πως η αγγλική ως Lingua Franca είναι ένα φαινόμενο που χαρακτηρίζει μεγάλο μέρος του σύγχρονου κόσμου. Την ίδια άποψη ενστερνίζεται και ο Seidlhofer (2009), ο οποίος συνεχίζει και υποστηρίζει πως λαμβάνοντας υπόψη τις αλλαγές στον εξελιγμένο πλέον τεχνολογικά κόσμο και υπό το πρίσμα της ανεπτυγμένης ηλεκτρονικής επικοινωνίας, τα αγγλικά είναι το κυριότερο μέσο ευρύτερης επικοινωνίας για την διεξαγωγή συναλλαγών και αλληλεπιδράσεων των ανθρώπων (Timpaleti, 2020, σσ. 238)

Εν κατακλείδι, αυτό που έχει παρατηρήσει και ο Μπαμπινιώτης (1993), είναι πως η αγγλική γλώσσα και η διδασκαλία της μπορεί να βοηθήσει τους μαθητές να διερευνήσουν εναλλακτικές δυνατότητές τους, ενώ σε κάποιες πολυγλωσσικές κοινωνίες μπορεί να αμβλύνει τις τοπικές συγκρούσεις και να οδηγήσει σε διάλογο και αμοιβαίο σεβασμό.

3. Γλωσσική εκπαιδευτική πολιτική στην Ευρωπαϊκή Ένωση

Κύρια ζητήματα ευρωπαϊκής γλωσσικής πολιτικής είναι: ο τρόπος επικοινωνίας των κρατών-μελών στα διάφορα κέντρα αποφάσεων της Ε.Ε., η γλωσσική εκπαιδευτική πολιτική της Ε.Ε. και του Συμβουλίου της Ευρώπης και τα διάφορα προγράμματα της Ε.Ε. και του Συμβουλίου της Ευρώπης, μέσα από τα οποία προωθείται η γλωσσική εκπαιδευτική πολιτική. (Παντελή, 2012, σ.45)

Η γλώσσες όλων των κρατών μελών της Ε.Ε συμβαδίζουν με τις αλλαγές που αυτή διαμορφώνει. Έτσι, διακρίνονται τρεις περίοδοι όπου η πολιτική της Ε.Ε. ως προς τη γλώσσα και την πολυγλωσσία υποβλήθηκε σε ουσιαστικές αλλαγές: α) Η περίοδος πριν την ενασχόληση με την πολυγλωσσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (1997-2004), β) η περίοδος της ενασχόλησης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής με την πολυγλωσσία (2004-2007), και γ) η περίοδος όπου η ανάπτυξη της πολυγλωσσίας αντιμετωπίστηκε ως ξεχωριστός τομέας πολιτικής (2007-2010).

Μετά την υπογραφή της Συνθήκης του Μάαστριχτ το 1992, η προώθηση της εκμάθησης των γλωσσών και της ατομική πολυγλωσσίας έγινε προτεραιότητα για την εκπαιδευτική πολιτική της Ε.Ε. (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2007α). Η πολιτική που ακολούθησε η Ε.Ε. για την πολυγλωσσία στόχευε στην: α) η ενίσχυση της εκμάθησης γλωσσών και προώθηση γλωσσικής ποικιλομορφίας, β) η προώθηση μιας υγιούς πολυγλωσσικής οικονομίας και γ) η παροχή πρόσβασης στους πολίτες της Ε.Ε σε νομοθετήματα και άλλα ευρωπαϊκά θέματα στη μητρική τους γλώσσα (Tender & Vihalemm, 2009 όπ. αναφ. ο Παντελή, 2012, σ.46). Συγκεκριμένα σεβόμενη η Ε.Ε την πολιτισμική και γλωσσική ποικιλομορφία, καθορίστηκαν οι εξής στόχοι: α) η ανάπτυξη της ευρωπαϊκής διάστασης στην εκπαίδευση μέσα από τη διδασκαλία και διάδοση των γλωσσών των κρατών-μελών, και β) ενίσχυση της κινητικότητας των φοιτητών και εκπαιδευτικών σε άλλες χώρες. Το Συμβούλιο της Ε.Ε. με το ψήφισμα της 31ης Μαρτίου (Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης της 12ης Αυγούστου αρ. C207, 1995) προέτρεψε τις χώρες μέλη να λάβουν μέτρα για την προώθηση της εκμάθησης γλωσσών. Ένας τρόπος που προτάθηκε ήταν η συχνή επαφή των εκπαιδευτικών και των μαθητών με τα κράτη- μέλη της Ε.Ε. Μέσω της κινητικότητας θα επιτυγχάνονταν η αμεσότερη αλληλεπίδραση με άλλες κοινωνίες.. Τέλος, προτείνονται μέτρα για την περαιτέρω κατάρτιση των εκπαιδευτικών και την αξιολόγηση δεξιοτήτων μαθητών και φοιτητών.

Επιπλέον, η Ε.Ε έθεσε ως πρωταρχικό στόχο την εκμάθηση τουλάχιστον τριών ξένων γλωσσών από τους Ευρωπαίους πολίτες πέρα της μητρικής τους γλώσσας (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 1995). Ο παραπάνω στόχος αποσκοπεί στη βελτίωση της επικοινωνίας μεταξύ των πολιτών και την αύξηση της φοιτητικής και επαγγελματικής κινητικότητας. Με βάση την παραπάνω πρόταση η Αυστρία, η Φινλανδία και η Σουηδία αποφάσισαν να διαφοροποιήσουν τη διδασκαλία ξένων γλωσσών που μέχρι τότε ήταν προσανατολισμένη στην αγγλική (Truchot, 2002, στο Παντελή, 2012, σ.47). Αυτός ο προσανατολισμός στην εκμάθηση άλλων ξένων γλωσσών πέρα της αγγλικής οδήγησε σε έναν ανταγωνισμό των γαλλικών, γερμανικών και ισπανικών γλωσσών για τη θέση της δεύτερης ξένης γλώσσας στα εκπαιδευτικά συστήματα των κρατών-μελών. Έτσι, παρατηρείται έλλειψη καταρτισμένων εκπαιδευτικών που θα διδάξουν τις άνωθεν ξένες γλώσσες (Τοκατλίδου, 2004)

Επιπλέον, από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή προτάθηκε η α) η ευαισθητοποίηση σχετικά με τον πλούτο της γλωσσικής πολυμορφίας των κρατών-μελών της Ε.Ε., β) η προώθηση της πολυγλωσσίας, γ) η ενθάρρυνση της δια βίου εκμάθησης γλωσσών, και δ) η συλλογή και διάδοση πληροφοριών σχετικά με τη διδασκαλία και την εκμάθηση γλωσσών. Πρακτικά η Ε.Ε. είχε καθορίσει ένα σχέδιο δράσης για την περίοδο 2004-2006 τέθηκαν σε προτεραιότητα κάποιοι τομείς που χρήζουν άμεσης δράσης, όπως η επέκταση της δια βίου μάθησης σε όλους τους πολίτες, η βελτίωση της διδασκαλίας γλωσσών και η δημιουργία ενός πιο φιλικού γλωσσικού περιβάλλοντος. (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2003)

Σε αυτό το σχέδιο δράσης που προτάθηκε περιλαμβάνονται διάφορα μέτρα, όπως η φοίτηση όλων των φοιτητών στο εξωτερικό τουλάχιστον για ένα εξάμηνο και η απόκτηση ενός αναγνωρισμένου διπλώματος γλώσσας στα πλαίσια των σπουδών τους και η εκπαίδευση εκπαιδευτικών που διδάσκουν άλλα γνωστικά αντικείμενα, ώστε να μπορούν να διδάξουν σε μια άλλη γλώσσα. (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2003). Επιπλέον, η προσθήκη δώδεκα νέων κρατών-μελών δημιούργησαν την ανάγκη για χάραξη νέας πολιτικής για την πολυγλωσσία. Αυτή η νέα πολιτική αυτός περιλάμβανε μια σειρά από ενέργειες, όπως την προώθηση της πολυγλωσσίας το 2009, τη δια βίου γλωσσικής εκπαίδευσης και την υποχρεωτική εκπαίδευση σε πρώιμο βαθμό γλωσσικής εκμάθησης.

Ανακεφαλαιώνοντας, αυτό που παρατηρήθηκε είναι ότι η Ε.Ε έβαλε στο επίκεντρο του ενδιαφέροντός της τα γλωσσικά ζητήματα των κρατών μελών, όπως η

εκμάθηση και η διδασκαλία ξένων γλωσσών και αναγνωρίστηκε η αξία της πολυγλωσσίας και οι ρυθμίσεις που πρέπει να εφαρμοστούν για τη βελτίωση του εκπαιδευτικού συστήματος. Επιπλέον, διαπιστώθηκε η σύνδεσή της πολυγλωσσίας με τη δημοκρατία των κρατών μελών, καθώς προωθούνται τα δικαιώματα των πολιτών στην εκμάθηση, στην πολιτισμική διεύρυνση και στο σεβασμό στο διαφορετικό.

Συμπερασματικά, θεωρείται πλέον σίγουρο πως η πολυγλωσσία θεωρείται πλεονεκτική καθώς εμπλουτίζει το άτομο και προάγει την κατανόηση μεταξύ των πολιτών από διαφορετικές χώρες. Δεν μπορεί να αγνοηθεί ότι δεδομένης της ποικιλίας των γλωσσών στην Ευρωπαϊκή ήπειρο, τηρώντας μια θετική στάση απέναντι στην εκμάθηση γλωσσών άλλων πολιτών, υιοθετείται όχι μόνο ως μορφή εμπλουτισμού αλλά και προκειμένου να ενθαρρυνθεί η παραπάνω σύμπραξη. Ως πολίτες μιας πολυπολιτισμικής κοινωνίας, οφείλουμε να καταβάλουμε συλλογική προσπάθεια ώστε να απομακρυνθούμε από την υπερβολική μας εξάρτηση από την Αγγλική γλώσσα, από τη στιγμή που οι εκπαιδευόμενοι δεν πρέπει μόνο να αναπτύξουν άριστη επάρκεια, αλλά ταυτόχρονα να αναπτύξουν την πολύγλωσση ικανότητα τους. Ως εκ τούτου, οι γλωσσικές εκπαιδευτικές πολιτικές της ΕΕ, οι οποίες προωθούν την εκμάθηση πολλών γλωσσών για όλα τα άτομα, ώστε να μετατραπούν σε πολυγλωσσικοί και διαπολιτισμικοί πολίτες, πρέπει να επεκταθούν περαιτέρω. Επιπλέον, εκπαιδευτικές και κοινωνικές πολιτικές και πρακτικές που υποστηρίζουν και προάγουν την πολυγλωσσία και προωθούν την ανάπτυξη μιας πολύγλωσσης ιδεολογίας, αποτελεί αδήριτη ανάγκη να εφαρμοστούν στην εκπαιδευτική πραγματικότητα. (Griva, Chostelidou & Panteli, 2012, σ.400)

3.1 Προγράμματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Τα κύρια προγράμματα που έχει προωθήσει η Ε.Ε. είναι τα ευρωπαϊκά προγράμματα για την ενίσχυση του τομέα της εκπαίδευσης και του πολιτισμού. Δυο τέτοια προγράμματα υπήρξαν ο Σωκράτης και ο Leonardo da Vinci, όπου είχαν επενδυθεί περισσότερα από 30 εκατομμύρια ευρώ τον χρόνο σε δράσεις με συγκεκριμένο στόχο την εκμάθηση γλωσσών, στο πρόγραμμα Σωκράτης χρηματοδότησε 1601 κοινά γλωσσικά εκπαιδευτικά προγράμματα και 18 προγράμματα ανάπτυξης εκπαιδευτικών εργαλείων και μαθημάτων για εκπαιδευτικούς γλωσσών (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2004). Την ίδια περίοδο, το Leonardo da Vinci χρηματοδότησε 750 διδακτικές περιόδους επιμόρφωσης στο

εξωτερικό για 50 εκπαιδευτικούς ξένων γλωσσών, 56 προγράμματα ανάπτυξης εργαλείων γλωσσικής εκμάθησης για επαγγελματική εκπαίδευση.

Το Σωκράτης ήταν το πρώτο μεγάλο πρόγραμμα της Ε.Ε. που διήρκησε από το 1994 μέχρι το 2000 οπότε και αντικαταστάθηκε από το Σωκράτης II. Κύριοι στόχοι του προγράμματος ήταν η προώθηση της εκμάθησης και διδασκαλίας γλωσσών, με ειδικότερους στόχους την ενίσχυση της ευρωπαϊκής διάστασης σε όλα τα επίπεδα της εκπαίδευσης, την προώθηση της συνεργασίας και της κινητικότητας, την ενίσχυση των εκπαιδευτικών καινοτομιών και την προώθηση ίσων εκπαιδευτικών ευκαιριών. Άμεσα συνδεδεμένα με το πρόγραμμα Σωκράτης ήταν πέντε ευρωπαϊκά προγράμματα με θέμα τα γλωσσικά ζητήματα: το Comenius, το Erasmus και το Lingua.

Το Comenius είναι ένα πρόγραμμα που εστιάζει στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Προωθήθηκε η κινητικότητα των μαθητών και του εκπαιδευτικού προσωπικού μεταξύ των κρατών-μελών της Ε.Ε., ενισχύθηκε η συνεργασία μεταξύ των σχολείων, όπως και η εκμάθηση γλωσσών. Από την άλλη το Erasmus με τη σειρά του αφορά στην τριτοβάθμια εκπαίδευση και είναι ένα πρόγραμμα κινητικότητας φοιτητών και που εφαρμόστηκε το 1987. Κύριος στόχος του αποτέλεσε ο εμπλουτισμός της φοιτητικής ζωής και η ενίσχυση των διαπολιτισμικών δεξιοτήτων των φοιτητών και των πανεπιστημίων ευρύτερα.

Επιπλέον, το Lingua είναι ένα πρόγραμμα που χωρίζεται σε δύο δράσεις: Το Lingua 1 στοχεύει στην προώθηση της εκμάθησης γλωσσών και το Lingua 2 στοχεύει στην ανάπτυξη εργαλείων και υλικού εκμάθησης γλωσσών. Οι δραστηριότητές του περιλαμβάνουν διευρύνονται στη συμμετοχή των φοιτητών και των εκπαιδευτικών στην εκμάθηση γλωσσών, στην ανάπτυξη και διάδοση πρωτότυπων διδακτικών τεχνικών (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2004). Ενώ, το πρόγραμμα Leonardo da Vinci που καθιερώθηκε το 1995 σχετίζεται με την επαγγελματική εκπαίδευση και την επιμόρφωση. Μέσα από το πρόγραμμα αυτό ενισχύθηκε η συνεργασία μεταξύ των φορέων επαγγελματικής εκπαίδευσης των κρατών-μελών της Ε.Ε. (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2010).

Τα παραπάνω ευρωπαϊκά προγράμματα συνέβαλαν στην επίλυση εκπαιδευτικών ζητημάτων. Παράλληλα, έχει ασκηθεί κριτική στα προγράμματα αυτά ως προς την εφαρμογή των διαδικασιών που θεωρούνται συχνά πολύπλοκες και τη μη διάδοση των αποτελεσμάτων των προγραμμάτων στα κράτη-μέλη.

Όσον αφορά την πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση, υπάρχει το eTwinning, το οποίο απευθύνεται σε σχολικές συνεργασίες στην Ευρώπη και αποτελεί μία αυξανόμενη κοινή πρακτική που αποκτά ευρεία αναγνώριση. Η δράση eTwinning της ΕΕ στοχεύει να κάνει ένα βήμα μπροστά, διευρύνοντας τις συνεργασίες εκείνες, όπου δύο σχολεία από δύο Ευρωπαϊκές χώρες θα ωφεληθούν από τα εργαλεία των Τεχνολογιών Πληροφορίας και Επικοινωνιών (ΤΠΕ) και δουλεύοντας μαζί θα αποκομίσουν παιδαγωγικά, κοινωνικά και πολιτιστικά οφέλη.

Επίσης, το πρόγραμμα Grundtvig, αποσκοπεί στην Εκπαίδευση Ενηλίκων. Το πρόγραμμα Grundtvig επιδιώκει να ανταποκριθεί στις προκλήσεις που σχετίζονται με την ανάγκη εκσυγχρονισμού της γνώσης των ενηλίκων, ενώ παράλληλα φιλοδοξεί να τους προσφέρει διεξόδους, με στόχο τη βελτίωση των δεξιοτήτων τους, προκειμένου να ανταποκριθούν στις αλλαγές της σύγχρονης αγοράς εργασίας. Το πρόγραμμα Grundtvig απευθύνεται σε εκπαιδευόμενους, εκπαιδευτές και λοιπό προσωπικό που ασχολείται με την εκπαίδευση ενηλίκων, σε εκπαιδευτικά ιδρύματα, οργανώσεις και άλλους φορείς που προσφέρουν αντίστοιχες εκπαιδευτικές δυνατότητες. (Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων, 2020)

Εκτός όλων των παραπάνω Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων, μεταξύ τους είναι τα:

- **INSAFE**

Το INSAFE στοχεύει στην οργάνωση ενός δικτύου εθνικών κόμβων ενημέρωσης για την ασφάλεια στο διαδίκτυο, και στην εφαρμογή συντονιστικών εργαλείων που θα υποστηρίξουν τη μακροχρόνια διατήρησή του. Το έργο έχει στόχο την προβολή των δραστηριοτήτων για ασφαλέστερο διαδίκτυο στην Ευρώπη, προκειμένου να βοηθήσει τους πολίτες να χρησιμοποιούν το Διαδίκτυο με ασφάλεια και αποτελεσματικότητα.

- **INSIGHT**

Το Insight είναι μια βάση γνώσεων για τις τελευταίες εξελίξεις του elearning στα σχολεία. Οι τέσσερις ενότητες της πύλης (πολιτική, εφαρμογή, τάσεις, έρευνα και τεχνολογία) περιλαμβάνουν νέα, τάσεις και ερευνητικές αναφορές. Σημαντικά έγγραφα του ιστότοπου είναι οι ετήσιες αναφορές χωρών για τις ΤΠΕ στην εκπαίδευση, θεματικές εκθέσεις ή έρευνες της Επιτροπής Καινοτομίας (PIC), μηνιαία ενημέρωση για τη διαλειτουργικότητα,

καινοτόμες πρακτικές σχολείων και αποτελέσματα ερευνών που αφορούν σχολεία και δημιουργούς πολιτικής.

- **Hands on Brains on**

Το πρόγραμμα αποσκοπεί να οδηγήσει στη δημιουργία, αξιολόγηση και διάχυση καινοτόμων διδακτικών πρακτικών για τη διδασκαλία των επιστημών στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση. Ένα δίκτυο οκτώ επιστημονικών κέντρων αναπτύσσει εκπαιδευτικά προγράμματα για την πρωτοβάθμια εκπαίδευση σε συνεργασία με διοικήσεις σχολείων, κέντρα εκπαίδευσης διδασκόντων και σχολεία. Η προοπτική είναι να χρησιμοποιηθούν σύγχρονες εκθέσεις διαδραστικής επιστήμης που συνδυάζουν τις καλύτερες πρακτικές της άτυπης μάθησης με την επίσημη εκπαίδευση. Το πρόγραμμα δε στοχεύει μόνο να δημιουργήσει περισσότερους επιστήμονες αλλά και να παράγει μια νέα γενιά πολιτών που είναι επιστημονικά και τεχνολογικά εγγράμματοι.

- **eMapps**

Το πρόγραμμα δίνει έμφαση στον τρόπο που τα ηλεκτρονικά παιχνίδια και οι τεχνολογίες κινητής τηλεφωνίας μπορούν να συνδυαστούν για να προσφέρουν νέες πλούσιες εμπειρίες στα παιδιά στο πλαίσιο του σχολικού προγράμματος αλλά και πέρα από αυτό. Το έργο επικεντρώνεται αρχικά στα νέα μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και στους μαθητές ηλικίας 9-12 ετών. Αποσκοπεί στην ανάπτυξη της δημιουργικότητας στα πλαίσια της σχολικής τάξης και στην πρακτική για την ανάπτυξη νέων διδακτικών μεθοδολογιών.

- **Xplora**

Το Xplora, είναι η Ευρωπαϊκή πύλη για τη διδασκαλία των επιστημών. Απευθύνεται σε δασκάλους, μαθητές, επιστήμονες και διδάσκοντες των θετικών επιστημών. Οι στόχοι της είναι να ενισχυθεί η διδασκαλία των θετικών επιστημών, η προσφορά υλικού για καινοτόμες και ενδιαφέρουσες διδασκαλίες και η ανάπτυξη του ενδιαφέροντος των μαθητών για τις θετικές επιστήμες και τις βιοεπιστήμες. Μέσω της πύλης προσφέρονται δραστηριότητες, εργαλεία, πηγές, άρθρα και άλλο διδακτικό υλικό. Η πύλη υποστηρίζεται από τα προγράμματα PENCIL και NUCLEUS.

- **Nucleus**

Το Nucleus αποτελείται από ένα σύνολο επιμέρους ευρωπαϊκών προγραμμάτων που απευθύνονται στους διδάσκοντες των θετικών επιστημών είτε εμπλέκοντάς τους σε δραστηριότητες είτε παρέχοντάς τους νέο εκπαιδευτικό υλικό. Στο πρόγραμμα συμμετέχουν διάφοροι οργανισμοί και οι εταίροι τους με συντονιστή την Ecole Normale Supérieure (Γαλλία).

- **Scienceduc**

Το Scienceduc είναι ένα από τα επιμέρους προγράμματα που περιλαμβάνει το Nucleus. Στοχεύει στην ανανέωση της διδασκαλίας των θετικών επιστημών στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση δημιουργώντας ένα δίκτυο που ενθαρρύνει τις ανταλλαγές και ενισχύει την ανάπτυξη καλών πρακτικών. Το δίκτυο δίνει έμφαση στην επιμόρφωση των διδασκόντων, σε διαδικτυακές συνεργασίες, στην αξιολόγηση και στους τρόπους διάχυσης των καλών πρακτικών.

- **VOLVOX**

Το δίκτυο Volvox αποτελείται από μια ομάδα βιολόγων και καθηγητών βιολογίας από εννέα Ευρωπαϊκές χώρες. Στόχος τους είναι να παρέχουν εκπαιδευτικό υλικό που καλύπτει μεγάλο εύρος της επιστήμης της βιολογίας. Το υλικό θα περιλαμβάνει εργαστηριακά πρωτόκολλα, εκπαιδευτικές δραστηριότητες που αφορούν τις κοινωνικές επιπτώσεις των βιοεπιστημών, βιογραφίες νέων επιστημόνων καθώς και κίνητρα τόσο για τους μαθητές όσο και τους διδάσκοντες. Απώτερος στόχος του να αποτελέσει χώρο ανταλλαγής δημιουργικών ιδεών και καλών εκπαιδευτικών πρακτικών στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

- **Science on Stage**

Το πρόγραμμα Science on Stage προσφέρει στους καθηγητές θετικών επιστημών την ευκαιρία να ανταλλάξουν επιτυχείς και καινοτόμες μεθόδους διδασκαλίας καθώς και υλικό. Το πρόγραμμα οργανώνεται από το EIROforum, μια ομάδα επτά ερευνητικών οργανισμών με σκοπό την ενίσχυση του ενδιαφέροντος των νέων για την επιστήμη και την τεχνολογία. Στόχος

είναι τα μαθήματα φυσικών επιστημών και βιοεπιστημών να γίνουν πιο ελκυστικά επειδή παρέχουν πρόσβαση σε ενδιαφέρουσες ιδέες.

- **Eurydice - Information network on education in Europe**

Το Δίκτυο "ΕΥΡΥΔΙΚΗ" είναι το Ευρωπαϊκό Δίκτυο Πληροφόρησης για την Εκπαίδευση. Αποστολή του Δικτύου είναι η μελέτη και παρακολούθηση των εκπαιδευτικών συστημάτων στην Ευρωπαϊκή Ένωση, η συλλογή και ηλεκτρονική διαχείριση των πληροφοριών και η διάδοση των αποτελεσμάτων. Εκπονεί συγκριτικές μελέτες για τα εκπαιδευτικά συστήματα και για θέματα κοινού ενδιαφέροντος σε κοινοτικό επίπεδο, αναπτύσσει χρήσιμους δείκτες για τους αρμόδιους για θέματα εκπαιδευτικής πολιτικής και διαχειρίζεται μια μεγάλη βάση δεδομένων για τα εκπαιδευτικά συστήματα. (Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων, 2020)

3.2 Η γλωσσική πολιτική και πολυγλωσσία στην Ελλάδα

Μετά την ένταξη της Ελλάδας στην Ευρωπαϊκή Ένωση άρχισε να γίνεται συνειδητή η αξία της πολυγλωσσίας. Επιπλέον, η αυξημένη μετανάστευση και η ανάπτυξη των σχέσεων της Ελλάδας με τα Βαλκάνια άνοιξαν το δρόμο της πολιτικής σκηνής στην πολυγλωσσία. Ο στόχος της Ε.Ε είναι να αμβλυνθεί η έννοια του έθνους-κράτους και να προωθηθεί η ένωση σε οικονομικό, νομισματικό και πολιτικό επίπεδο. Επίσης να ενοποιηθούν τα ευρωπαϊκά νομικά συστήματα έτσι ώστε να προωθηθούν οι διασυνοριακές επαφές. Παρά τον έντονο τουρισμό και την επαφή με άλλους πολιτισμούς, πέρα από κάποια δάνεια που έχουν προστεθεί κατά καιρούς, η Ελλάδα επικρατεί μια μάλλον συντηρητική προσέγγιση στα γλωσσικά ζητήματα, η οποία είναι έκδηλη στην κοινωνία. Από την μια υπάρχει έμφαση στα πλεονεκτήματα της πολυγλωσσίας και της πολυπολιτισμικότητα, όπως η γνώση ξένων γλωσσών και η εύρεση εργασίας και από την άλλη υπάρχει η ανησυχία για τη εθνική ταυτότητα και πιο πολύ η εξασθένηση της ελληνικής γλώσσας από τη νεολαία. Επιπλέον, λόγω των πολιτισμών που μεταναστεύουν στην Ελλάδα, η γλώσσα τους λόγω της μεγάλης διαφοράς με την ελληνική δεν εκτιμάται ούτε μπορεί να χρησιμοποιηθεί. Αξίζει να σημειωθεί ότι η διδασκαλία της μητρικής γλώσσας των παιδιών των μεταναστών στο δημόσιο σχολείο εφαρμόζεται μετά δυσκολίας, παρόλο που υπάρχει χρηματοδότηση από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Γενικά, αν και η Ελλάδα έχει καλές διπλωματικές

σχέσεις με χώρες των Βαλκανίων δεν έχει επηρεαστεί ή έστω γοητευτεί από τη χρήση κάποιας άλλης πέρα των ελληνικών.

Όπως ισχύει παγκοσμίως έτσι και στην Ελλάδα, η πρώτη ξένη γλώσσα που μαθαίνουν τα παιδιά είναι τα αγγλικά που είναι η κυρίαρχη διεθνής γλώσσα, ενώ τα γερμανικά, ιταλικά, ισπανικά, και γαλλικά αποτελούν δεύτερη επιλογή. Τα αγγλικά διδάσκονται ως υποχρεωτική πρώτη ξένη γλώσσα στα ελληνικά δημόσια σχολεία από τη τρίτη δημοτικού, και οι μαθητές πρέπει να επιλέξουν να μελετήσουν είτε τα γαλλικά είτε τα γερμανικά σαν δεύτερη ξένη γλώσσα τους από τη πέμπτη δημοτικού μέχρι το τέλος του Γυμνασίου. Από το σχολικό έτος του 2008- 2009 εισήχθησαν τα Ιταλικά, Ισπανικά, Ρωσικά και τα Τούρκικα ως περαιτέρω επιλογές στο Γυμνάσιο. Στο λύκειο, εντούτοις, ξένες γλώσσες που διδάσκονται σε δημοτικό και γυμνάσιο προσφέρονται μόνο ως επιλογή. Τα κρατικά πανεπιστήμια παρέχουν μαθήματα επιλογής σε ευρωπαϊκές γλώσσες για να επιτρέψουν στους σπουδαστές να αποκτήσουν τις κατάλληλες γλωσσικές δεξιότητες.

Σε κάθε περίπτωση πολυγλωσσίας κάποιες γλώσσες λειτουργούν ως υψηλές ποικιλίες και έχουν μεγάλο κύρος, ενώ άλλες ως χαμηλές με μικρό κύρος.

Κάποιες γλώσσες αναφέρονται ως μειονοτικές γλώσσες, καθώς ανήκουν στην μειονότητα ή σε ασθενικές γλώσσες. Επιπλέον, παρά την αναλλοίωτη χρήση των ελληνικών ανά τους αιώνες και θεωρείται ισχυρή γλώσσα στην Ελλάδα και στο ευρύτερο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης θεωρείται ασθενική και από τις λιγότερο ομιλούμενες.

Επιπλέον, οι περισσότερες εθνικές γλώσσες της Ευρώπης (π.χ. ισπανικά, ιταλικά, ελληνικά, γερμανικά) μιλήθηκαν ή και μιλιούνται ακόμη στις ΗΠΑ ως μειονοτικές γλώσσες λόγω της μετανάστευσης. Ασφαλώς, οι μετανάστες στις ΗΠΑ και αλλού αναγκάζονται να μάθουν την ντόπια επίσημη γλώσσα για τις καθημερινές του ανάγκες. Αυτό από μόνο του έχει ως αποτέλεσμα κάποια μορφή διγλωσσίας ή και πολυγλωσσίας. Στηριζόμενοι σε αυτό το φαινόμενο μπορούμε να πούμε ότι η πολυγλωσσία συνδέθηκε από νωρίς με το μεταναστευτικό ρεύμα.

Στην Ελλάδα, παρότι η ελληνική αναγνωρίζεται ως μόνη επίσημη γλώσσα, έχουν υπάρξει κάποια δάνεια από παλιότερες κατακτήσεις ή μέσω τηλεόρασης που έχουν εντυφώσει στη σύστασή της:

- 1) Τουρκικά: η μητρική των ελλήνων μουσουλμάνων της Δ. Θράκης και η μόνη στην οποία αναγνωρίζονται δικαιώματα στην εκπαίδευση βάσει διεθνών συνθηκών.
- 2) Πομακικά: η νοτιοσλαβική γλώσσα των μουσουλμάνων Πομάκων της Θράκης που είναι συγγενής με τη βουλγαρική.
- 3) Αρβανίτικα: γνωστή και ως ελληνοαλβανική διάλεκτος, που μιλιέται ιστορικά κυρίως στην περιοχή της Αττικής, του Αργοσαρωνικού, της Κορινθίας, της Αργολίδας και της Εύβοιας και είναι συγγενής με την τοσκική νοτιοαλβανική διάλεκτο.
- 4) Σλαβομακεδόνικα: η ελληνοσλαβική διάλεκτος, μητρική πολλών Ελλήνων από τις συνοριακές περιοχές της Δ. Μακεδονίας.
- 5) Βλάχικα: λατινογενής γλώσσα που μιλιέται στη Θεσσαλία, την Ήπειρο και τη Μακεδονία και είναι συγγενής με τα ρουμανικά.
- 6) Ρόμανι ή Ρομανές: η γλώσσα των Τσιγγάνων (ή Ρομά) που θεωρείται ότι κατάγεται ιστορικά από διαλέκτους της Β. Ινδίας.

Παράλληλα, μεταξύ αυτών των γλωσσών υπάρχουν τα αλβανικά, τα ρωσικά, τα πολωνικά, τα βουλγαρικά, τα σερβοκροατικά, τα ρουμανικά, τα αγγλικά, τα αραβικά, και τα κινεζικά είναι πολύ συνηθισμένα. Μάλιστα οι γλώσσες αυτές είναι αισθητές στο γλωσσικό τοπίο των μεγαλουπόλεων, εφόσον στις περισσότερες από τις παραπάνω γλώσσες κυκλοφορούν και εφημερίδες που εκδίδονται στην Ελλάδα για τους μετανάστες και είναι αναρτημένες στα κεντρικά περίπτερα των αστικών κέντρων.

Σύμφωνα με την έρευνα της Ευρωπαϊκής Ένωσης "Οι Ευρωπαίοι και οι Γλώσσες τους" (Φεβρουάριος 2006), 56% των πολιτών της ΕΕ (25 κράτη-μέλη) μιλούν μια γλώσσα πέρα από τη μητρική τους, αλλά το 44% παραδέχεται ότι δε μιλάει κάποια ξένη γλώσσα. Το 28%, όμως, γνωρίζει δύο ξένες γλώσσες. Το 38% των πολιτών της ΕΕ γνωρίζουν αγγλικά, ενώ τα γαλλικά και τα γερμανικά ακολουθούν με 14% η καθεμία. Στην Ελλάδα το 57% των πολιτών μιλάει μία ξένη γλώσσα, ποσοστό που συμπίπτει με τον μέσο όρο, αλλά μόνο το 19% δύο ξένες γλώσσες. Το 48% των πολιτών στην Ελλάδα μιλάει αγγλικά, το 9% γερμανικά και το 8% γαλλικά (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2017).

3.2.1 Πολυγλωσσικά προγράμματα στην Ελλάδα

Λαμβάνοντας υπόψη το υψηλό ποσοστό των ξένων μαθητών στα ελληνικά σχολεία, είναι αδύνατο να εφαρμοστούν παλαιότερου τύπου ελληνικές γλωσσικές πολιτικές, οι οποίες επικεντρώθηκαν απλώς στα ελληνικά ως μητρική γλώσσα στο εσωτερικό ή στο εξωτερικό. Πλέον, εμφανίζεται βαθμιαία η επίδραση της πολυγλωσσικής πολιτικής στο αναλυτικό πρόγραμμα προς εξυπηρέτηση των μειονοτήτων που θέλουν να ενταχθούν στην κοινωνία.

Η εισροή ενός μεγάλου πλήθους μειονοτήτων συντελούν στη διαμόρφωση ενός αναλυτικού προγράμματος, όπου οι νέες γλώσσες χρησιμοποιούνται ως βάση για την προώθηση και εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας. Στατιστικά στοιχεία δείχνουν ότι τα κράτη μέλη της ΕΕ εντοπίζεται πως το 1% των μαθητών στην Πολωνία και το 40 % των μαθητών στο Λουξεμβούργο παρακολουθούν μαθήματα σε διαφορετική γλώσσα από τη μητρική τους.

Αν και σημαντικά ποσοστά, παρόλα αυτά υπάρχει περιθώριο βελτίωσης της χρήσης της γλωσσικής πολυμορφίας στην ΕΕ. Είναι γεγονός ότι τα παιδιά μεταναστών δεν έχουν υψηλές επιδόσεις στην εκμάθηση βασικών δεξιοτήτων, σε σύγκριση με τους συμμαθητές τους. Ως συμπέρασμα, τα σχολεία πρέπει να προσαρμόσουν τα μαθήματα τους, το αναλυτικό τους πρόγραμμα και τις διδακτικές τους μεθόδους σε βαθμό που μπορούν να αξιοποιηθούν σωστά, ώστε να συμβάλλουν στη σχολική πρόοδο των παιδιών.

Ο ρόλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην προώθηση των πολυγλωσσικών τάξεων είναι σημαντικός. Έτσι, η Επιτροπή συνεργάζεται με τα κράτη μέλη της ΕΕ για τον εντοπισμό στρατηγιών και μεθόδων για την εκμάθηση γλωσσών σε πολυγλωσσικό περιβάλλον και για τη διευκόλυνση της ανταλλαγής βέλτιστων πρακτικών.

Το πρόγραμμα Erasmus αποτελεί μία τέτοια πρακτική που παρέχει νέες ευκαιρίες συνεργασίες και εκπόνησης νέων στρατηγικών διδασκαλίας και εκμάθησης γλωσσών σε πολυγλωσσικές τάξεις. Ακόμη, το Συμβούλιο της Ευρώπης μπορεί να στηρίξει την εκπόνηση και τη διάδοση νέων μεθόδων διδασκαλίας γλωσσών σε πολυγλωσσικές τάξεις. (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 1995)

4. Έρευνα

4.1 Σκοπός και Στόχοι της Έρευνας

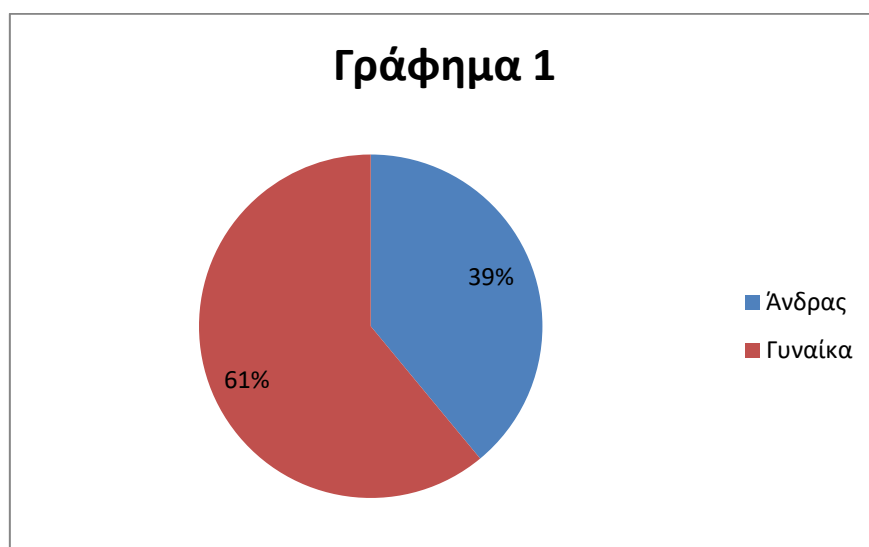
Σκοπός της παρούσας έρευνας είναι η διερεύνηση των απόψεων των εκπαιδευτικών της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης για ζητήματα γλωσσικής πολιτικής και διαχείρισης της πολυγλωσσίας στο εκπαιδευτικό πλαίσιο. Αξίζει να σημειωθεί πως απώτερο στόχο αποτέλεσε η αποτύπωση των απόψεων των εκπαιδευτικών για τη βελτίωση της διαχείρισης πολυγλωσσίας και της πολύγλωσσης εκπαίδευσης με σκοπό την αποτελεσματική διαχείριση των πολυγλωσσικών πλέον τάξεων.

Συγκεκριμένα, τα ερευνητικά ερωτήματα διαμορφώθηκαν ως εξής:

1. Πώς προσδιορίζουν εννοιολογικά την πολυγλωσσία οι εκπαιδευτικοί;
2. Ποια είναι τα μείζονα ζητήματα της πολυγλωσσίας και της Ευρωπαϊκής Γλωσσικής Πολιτικής;
3. Ποιος είναι ο ρόλος των ευρωπαϊκών γλωσσών στη δημόσια εκπαίδευση;
4. Ποιες είναι οι στάσεις και οι προτάσεις των εκπαιδευτικών σχετικά με τη βελτίωση της διαχείρισης πολυγλωσσίας και της πολύγλωσσης εκπαίδευσης;

4.2 Συμμετέχοντες

Στην έρευνα συμμετείχαν 44 εν ενεργεία εκπαιδευτικοί Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης. Οι 27 ήταν γυναίκες και οι 17 άνδρες. Σε μορφή ποσοστού αντιστοιχεί στο 39% για τους άνδρες και στο 61 % για τις γυναίκες (Γράφημα 1), οι οποίοι προέρχονται από διαφορετικές περιοχές της Ελλάδας.

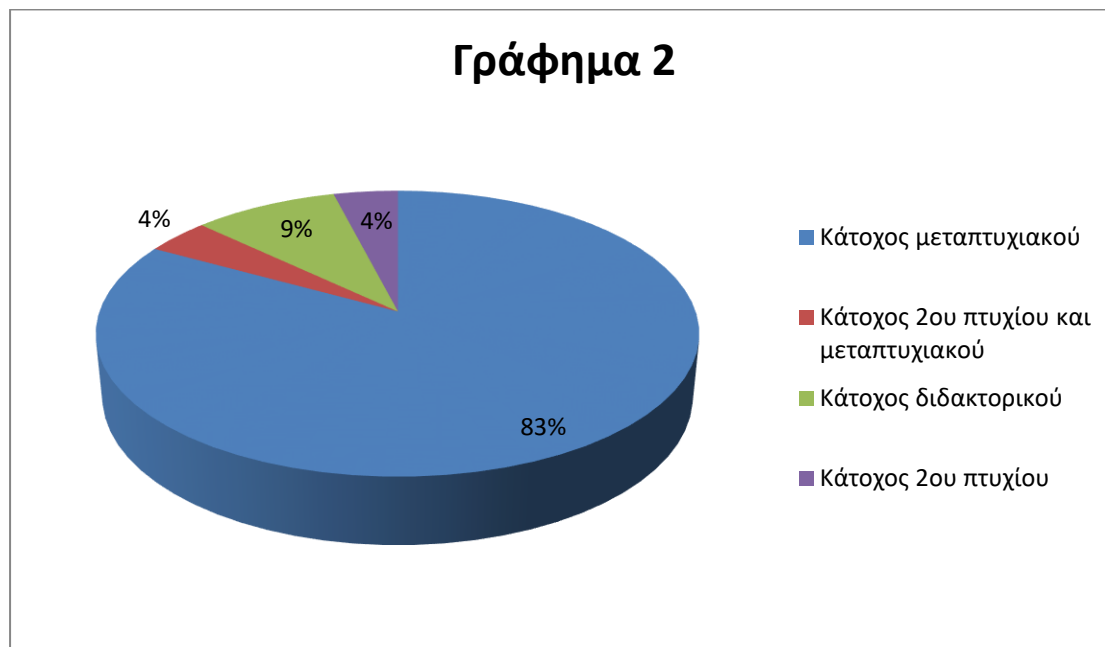

4.2.1 Προφίλ εκπαιδευτικών

Μεταπτυχιακές σπουδές

Όσον αφορά τις μεταπτυχιακές τους σπουδές, 23 εκπαιδευτικοί έχουν μεταπτυχιακές σπουδές και 21 όχι. Σε ποσοστό, αυτό αντιστοιχεί σε 52% για τους έχοντες και 48% για τους μη έχοντες μεταπτυχιακές σπουδές.

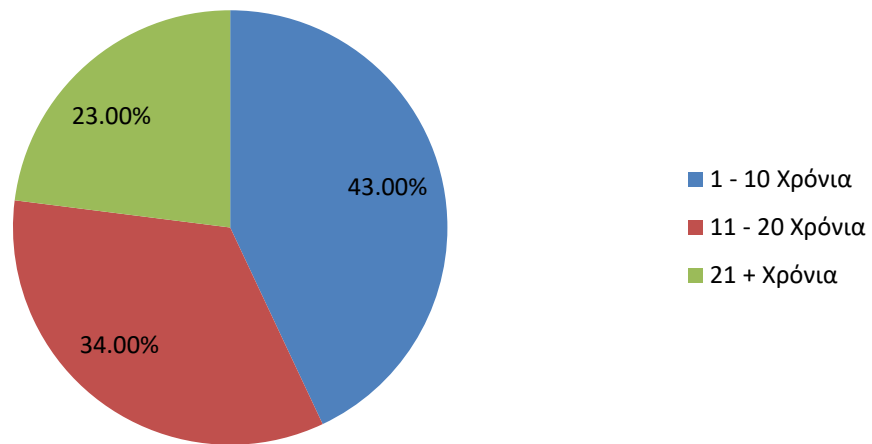
Πιο συγκεκριμένα, από τους 23 εκπαιδευτικούς που διαθέτουν μεταπτυχιακές σπουδές, οι 19 έχουν μεταπτυχιακό τίτλο σπουδών που αντιστοιχεί σε ποσοστό 83%, ο ένας έχει δύο πτυχία προπτυχιακών σπουδών και ένα μεταπτυχιακό τίτλο σπουδών που αντιστοιχεί σε ποσοστό 4%, οι δυο έχουν διδακτορικό τίτλο που αντιστοιχεί σε ποσοστό 9% και ένας, δεύτερο πτυχίο προπτυχιακών σπουδών σε ποσοστό 4% (Γράφημα 2).

Χρόνια προϋπηρεσίας

Από το σύνολο των συνεντευξιζόμενων το 43% έχουν από 1 έως 10 χρόνια υπηρεσίας, το 34% από 11 έως και 20 χρόνια ενώ το 23% έχουν 21 και πάνω χρόνια στην εκπαίδευση (Γράφημα 3).

Γράφημα 3

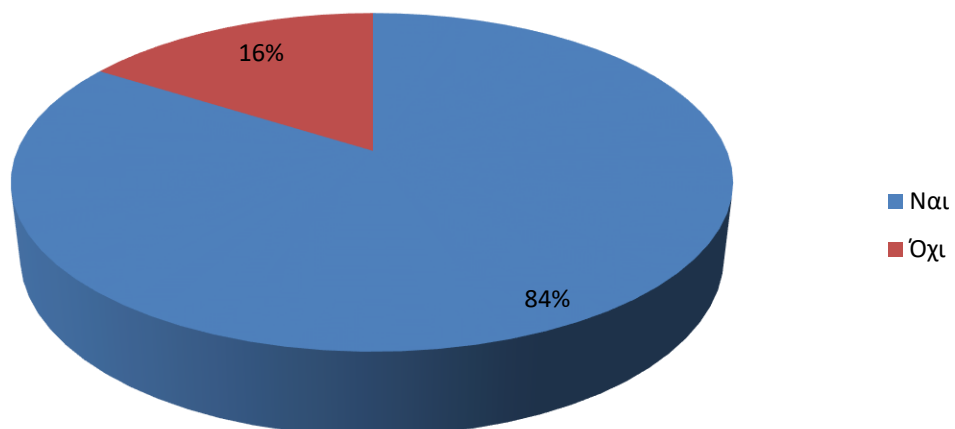

4.2.2 Πλαίσιο Τάξεων Εκπαιδευτικών

Υπαρξη δίγλωσσων/πολύγλωσσων μαθητών στην τάξη

Με βάση της πληροφορίες που δόθηκαν από τους συνεντευξιαζόμενους, σχετικά με την ύπαρξη ή όχι δίγλωσσων/πολύγλωσσων μαθητών στη τάξη τους, δήλωσαν πως έχουν δίγλωσσα ή/και πολύγλωσσα παιδιά σε ποσοστό 84%, ενώ αυτοί που δεν έχουν καθόλου είναι σε ποσοστό 16% (Γράφημα 4).

Γράφημα 4

4.3 Ερευνητικό Εργαλείο

Για τη διεξαγωγή της έρευνας διενεργήθηκαν ημι-δομημένες ατομικές συνεντεύξεις (βλ παράρτημα Β) όπου μέσα από αυτές οι εκπαιδευτικοί μπορούν να παραθέσουν μεγαλύτερο εύρος απόψεων ή προτάσεων αλλά και να γίνει αξιοποίηση, διερεύνηση και συλλογή μεγάλου όγκου ποιοτικών δεδομένων. Σύμφωνα με τον King (1999) *«Επιλέχθηκε η προσωπική συνέντευξη, η οποία είναι μία ποιοτική μέθοδος που χρησιμοποιείται περισσότερο, εξαιτίας της ευελιξίας που προσφέρει κατά τη διεξαγωγή της, καθώς και λόγω της αμεσότητας και της εξοικείωσης που αισθάνεται ο συνεντευξιζόμενος.»* (στο Γρίβα & Στάμου,2014,σ.146)

Επιπρόσθετα, σχετικά με τις ημι-δομημένες συνεντεύξεις ως μορφή ημι-ανοιχτού διαλόγου, αποτελεί αλληλεπίδραση του συνεντευκτή και του συνεντευξιζόμενου, η οποία πραγματοποιείται με μορφή διαλόγου δημιουργώντας ένα κλίμα αμεσότητας και εξοικείωσης που επιτρέπει την ελεύθερη έκφραση των συνεντευξιζόμενων, έχοντας με αυτό το τρόπο μία βαθύτερη προσέγγιση του θέματος (Παπάρα,2015, σ.34). Μέσα από 19 ερωτήσεις ανοιχτού τύπου δόθηκε η ευκαιρία στους εκπαιδευτικούς να εκφράσουν τις απόψεις και τις ιδέες τους για την γλωσσική πολιτική και διαχείριση της πολυγλωσσίας στον εκπαιδευτικό πλαίσιο (βλ. παράρτημα Α).

Ωστόσο αξίζει να γίνει αναφορά και στη διαδικασία που πραγματοποιήθηκε για τη διεξαγωγή της συνέντευξης. Στην αρχή της συνέντευξης ζητήθηκαν από τους εκπαιδευτικούς κάποιες προσωπικές πληροφορίες όπως το φύλο, τα χρόνια προϋπηρεσίας, μεταπτυχιακές σπουδές, ομιλούμενες γλώσσες κ.α αλλά και πληροφορίες που σχετίζονται με το πλαίσιο των τάξεων στις οποίες εργάζονται. Συγκεκριμένα, οι εκπαιδευτικοί ανέφεραν την ύπαρξη ή απουσία μαθητών από άλλες χώρες μέσα στις τάξεις τους.

Στον πρώτο θεματικό άξονα *«Εννοιολογικός προσδιορισμός της πολυγλωσσίας»* οι εκπαιδευτικοί κλήθηκαν να απαντήσουν σχετικά με την ερμηνεία της πολυγλωσσίας καθώς και τις ομιλούμενες γλώσσες των δίγλωσσων/πολύγλωσσων μαθητών που εντοπίζουν στην τάξη τους.

Σχετικά με το δεύτερο θεματικό άξονα *«Ζητήματα Πολυγλωσσίας και Ευρωπαϊκής Γλωσσικής Πολιτικής»* οι εκπαιδευτικοί διατύπωσαν την άποψη τους σχετικά με τις χρήσιμες ευρωπαϊκές γλώσσες στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης,

τις χρήσιμες γλώσσες στην ελληνική πραγματικότητα και στο τέλος κατέθεσαν απόψεις για τις Βαλκανικές και Νοτιοανατολικής Ευρώπης Γλώσσες.

Όσον αφορά τον τρίτο θεματικό άξονα της συνέντευξης «*Ο ρόλος των ευρωπαϊκών γλωσσών στη δημόσια εκπαίδευση*» οι εκπαιδευτικοί αναφέρουν ποιος είναι ο ρόλος και η χρησιμότητα της αγγλικής γλώσσας, ποια η σημασία της εκμάθησης ξένης γλώσσας από την Α' δημοτικού καθώς και ποια η συμβολή της επιλογής και άλλων ξένων γλωσσών στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση.

Στο τέταρτο και τελευταίο θεματικό άξονα «*Στάσεις και προτάσεις εκπαιδευτικών για την βελτίωση της διαχείρισης πολυγλωσσίας και της πολύγλωσσης εκπαίδευσης*» οι συνεντευξιζόμενοι καταθέτουν τις προτάσεις τους για την προσφορά ποικιλίας γλωσσών στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση, τη διδακτική αξιοποίηση των γλωσσών των μεταναστών μαθητών, τους τρόπους βελτίωσης της πολυγλωσσίας στο ελληνικό σχολικό πλαίσιο και τέλος εκφράζουν απόψεις σχετικά με την συμβολή των ευρωπαϊκών προγραμμάτων στην πολυγλωσσία.

4.4 Συλλογή Δεδομένων

Η συλλογή των δεδομένων διήρκησε 3 μήνες και πραγματοποιήθηκε κατά τους μήνες Νοέμβριο με Ιανουάριο 2020-2021. Οι συνεντεύξεις διήρκησαν 30 λεπτά κατά προσέγγιση για κάθε συμμετέχοντα.

Οι εκπαιδευτικοί ήταν αρκετά πρόθυμοι να δώσουν συνέντευξη αλλά και να μαγνητοφωνηθεί η συζήτηση μας. Ελάχιστες περιπτώσεις εκπαιδευτικών ήταν αρκετά επιφυλακτικοί λόγω του φόβου μήπως ειπωθεί κάτι λάθος. Ενημερώθηκαν για τη διαφύλαξη της ανωνυμίας τους και ότι στόχος είναι όχι η κριτική των απόψεων αλλά η διερεύνησή τους. Αξίζει να σημειωθεί ότι όποτε χρειαζόταν οι εκπαιδευτικοί είχαν τον απαιτούμενο χρόνο να απαντήσουν χωρίς να νιώθουν την πίεση του χρόνου. Τέλος, οι συνεντεύξεις διεξήχθησαν με βάση το πρωτόκολλο που είχε δημιουργηθεί (βλ. παράρτημα Α) χωρίς να δημιουργηθούν προβλήματα τόσο στην επικοινωνία όσο και στη δομή των ερωτήσεων.

4.5 Ανάλυση Δεδομένων

Οι συνεντεύξεις των εκπαιδευτικών αποτέλεσαν πηγή ποιοτικών δεδομένων. Με την ολοκλήρωση των συνεντεύξεων, ακολούθησε το στάδιο της απομαγνητοφώνησης όλων των συνεντεύξεων με στόχο την ανάλυση και την μελέτη των όσων ειπώθηκαν από τους εκπαιδευτικούς ώστε να προκύψουν κάποια

ερευνητικά δεδομένα και συμπεράσματα. Στο παρόν στάδιο αποδόθηκαν πιστά όλα όσα ειπώθηκαν ακόμα και τυχόν λάθη ή διακοπές από την πλευρά του συνεντευξιαζόμενου. Η επεξεργασία και ανάλυση τους πραγματοποιήθηκε μέσα από επίπεδη θεματική ποιοτική ανάλυση (Γρίβα & Στάμου,2014,σ.148)

Το πρώτο στάδιο σχετίζεται με την αναγωγή δεδομένων οποία περιλαμβάνει μία ακολουθία βημάτων με σκοπό τη δημιουργία κωδικών και την οργάνωσή τους σε κατηγορίες. Σχετικά με το πρώτο επίπεδο, πραγματοποιείται ερμηνεία και κατανόηση των απομαγνητοφωνημένων δεδομένων και αποδίδονται οι εννοιολογικοί προσδιορισμοί οι οποίοι ονομάζονται κωδικοί (Τσιώλης,2018,σ.103). Αξίζει να σημειωθεί ότι ο ίδιος κωδικός μπορεί να αποδοθεί όχι μόνο σε ένα αλλά και σε περισσότερα κομμάτια που παρουσιάζουν ίδιο περιεχόμενο. Επίσης, σύμφωνα με Γρίβα και Στάμου (2014) *«Οι κωδικοί θα πρέπει να σχετίζονται μεταξύ τους, ώστε να μπορούν να ενταχθούν σε κοινή κατηγορία, ενώ ταυτόχρονα να είναι και διακριτοί μεταξύ τους για να μην υπάρχει επικάλυψη.(...) Οι επιμέρους κωδικοί αποτελούν 'ετικέτες' με κάποια αρχικά και φέρουν έναν λειτουργικό ορισμό»*. Όσον αφορά το δεύτερο επίπεδο, με βάση τους κωδικούς που προέκυψαν δημιουργούνται και οι ανάλογες κατηγορίες, οι οποίες θα τους περιλαμβάνουν. Οι κωδικοί που παρουσιάζουν σχετικό περιεχόμενο ομαδοποιούνται σε κοινές κατηγορίες. Όλα τα παραπάνω εντάσσονται μέσα σε πίνακα στον οποίο παρουσιάζονται οργανωμένα τα δεδομένα.

Αφού πραγματοποιηθεί επανέλεγχος για την ύπαρξη τυχόν ομοιοτήτων σε κωδικούς και διόρθωση τους ή ένταξη τους σε ένα κωδικό γενικού περιεχομένου που σχετίζεται με αυτό, ακολουθεί το δεύτερο στάδιο. Συγκεκριμένα, με βάση τις κατηγορίες και τους κωδικούς που προέκυψαν στο προηγούμενο στάδιο, δημιουργούνται οι θεματικοί άξονες. Με τον παραπάνω όρο αναφερόμαστε σε τίτλους που μπορούν να αποδοθούν σε συγκεκριμένες κατηγορίες. Κάθε θεματικός άξονας μπορεί να περιλαμβάνει τουλάχιστον μία κατηγορία. Μετά τη δημιουργία τους ακολουθεί η συγκέντρωση των δεδομένων τόσο σε ατομικό με τους λεγόμενους ατομικούς πίνακες δεδομένων (βλ. παράρτημα Β) όσο και σε συγκεντρωτικό επίπεδο με τους λεγόμενους συγκριτικούς. Να σημειωθεί πως μέσα στο τελευταίο περιλαμβάνονται όλοι οι κωδικοί που υπάρχουν σε καθένα από τους ατομικούς πίνακες.

Κλείνοντας, στο τελευταίο στάδιο πραγματοποιείται η παρουσίαση και ερμηνεία των δεδομένων που πρόεκυψαν με βάση τους πίνακες και τα απομαγνητοφωνημένα κείμενα των συνεντεύξεων. Αναφέρονται τυχόν αντίθετες ή συμπληρωτικές απόψεις των εκπαιδευτικών αλλά και πραγματοποιείται σε αρκετές περιπτώσεις παράθεση των λεγομένων τους.

5. Αποτελέσματα συνεντεύξεων των εκπαιδευτικών

Από την ποιοτική ανάλυση δεδομένων προέκυψαν 582 κωδικοί οι οποίοι κατανεμήθηκαν σε 12 κατηγορίες: η ερμηνεία πολυγλωσσίας, οι ομιλούμενες γλώσσες των δίγλωσσων/πολύγλωσσων μαθητών, η χρησιμότητα ευρωπαϊκών γλωσσών στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η χρησιμότητα γλωσσών στην ελληνική πραγματικότητα, ο ρόλος και η χρησιμότητα της Αγγλικής γλώσσας, η εκμάθηση ξένων γλωσσών από την Α΄ Δημοτικού, η επιλογή και άλλων γλωσσών στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση, η επιλογή γλωσσών στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, η προσφορά ποικιλίας γλωσσών στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση, η διδακτική αξιοποίηση των γλωσσών των μεταναστών μαθητών, οι τρόποι βελτίωσης της πολυγλωσσίας στο ελληνικό σχολικό πλαίσιο και τέλος η συμβολή των ευρωπαϊκών προγραμμάτων στην πολυγλωσσία.

Οι κατηγορίες αυτές ταξινομήθηκαν σε 4 θεματικούς άξονες:

- ✚ Θεματικός άξονας 1: Εννοιολογικός προσδιορισμός της πολυγλωσσίας
- ✚ Θεματικός Άξονας 2: Ζητήματα Πολυγλωσσίας και Ευρωπαϊκής Γλωσσικής Πολιτικής
- ✚ Θεματικός Άξονας 3: Ο ρόλος των ευρωπαϊκών γλωσσών στη δημόσια εκπαίδευση
- ✚ Θεματικός άξονας 4: Στάσεις και προτάσεις εκπαιδευτικών για την βελτίωση της διαχείρισης πολυγλωσσίας και της πολύγλωσσης εκπαίδευσης

Με βάση τους θεματικούς άξονες και τις κατηγορίες που αναφέρθηκαν παραπάνω αλλά και τους κωδικούς που προέκυψαν, δημιουργήθηκε ο συγκεντρωτικός πίνακας έκθεσης δεδομένων καθώς και οι ατομικοί πίνακες για κάθε εκπαιδευτικό (βλ παράρτημα Β)

5.1 Εννοιολογικός προσδιορισμός της πολυγλωσσίας

Η σημερινή εποχή η Ελλάδα δέχεται μεγάλα κύματα μεταναστών και προσφύγων. Το γεγονός αυτό επηρεάζει και τον εκπαιδευτικό τομέα καθώς οι τάξεις των σχολείων γίνονται όλο και περισσότερο πολυπολιτισμικές λόγω της ένταξης και ύπαρξης παιδιών από ποικίλα πολιτισμικά περιβάλλοντα. Γι' αυτό το λόγο μιλάμε και για κοινωνική και εκπαιδευτική ένταξη των συγκεκριμένων ατόμων. Στο πρώτο

θεματικό άξονα εντοπίζονται δυο κατηγορίες: η ερμηνεία πολυγλωσσίας και οι ομιλούμενες γλώσσες δίγλωσσων/πολύγλωσσων μαθητών (Πίνακας 1).

Η γλώσσα αποτελεί το πιο σημαντικό και αποτελεσματικό όργανο επικοινωνίας που έχει στην διάθεσή του ο άνθρωπος. Για έναν λαό δεν είναι απλώς ένα όργανο επικοινωνίας, αλλά ένας κοινωνικός θεσμός που εκφράζει μια πολιτιστική, πολιτισμική και εθνική ταυτότητα. Η πολλαπλογλωσσία και η επένδυση σε αυτή την γνώση έχει πολλαπλά οφέλη όπως η ενίσχυση των νοητικών ικανοτήτων του εγκεφάλου, η διεύρυνση του πνευματικού ορίζοντα του ατόμου αλλά και του κοινωνικού του κύκλου. Ακόμη, ο γλωσσικός εμπλουτισμός είναι αναπόσπαστο κομμάτι της διαπολιτισμικότητας με απότοκο το άτομο να αποκτά και να προσεγγίζει τις διαπολιτισμικές δεξιότητες. Ολοκληρώνοντας, επιδρά θετικά στην προσωπικότητα του ατόμου, στον τρόπο σκέψης του αλλά και ζωής του.

Η έννοια της πολυγλωσσίας τα τελευταία χρόνια έχει αποκτήσει αυξημένη σημασία στην προσέγγιση της γλωσσικής εκμάθησης που υιοθετεί το Συμβούλιο της Ευρώπης. Η ικανότητα του ομιλητή να μπορεί να εκφράσει τις σκέψεις του σε περισσότερες από μια γλώσσες κρίνεται στις μέρες μας αναγκαία, αφού το περιβάλλον ευνοεί την επαφή, τη συνεργασία αλλά και τη συνύπαρξη με αλλόγλωσσους. Η εκμάθηση μιας ξένης γλώσσας αποτελεί μια πνευματική εκγύμναση, εμπλουτίζοντας έτσι τις εκφραστικές και επικοινωνιακές δυνατότητες του ομιλούντος και του δημιουργεί το αίσθημα της αυτοπεποίθησης και ασφάλειας.

Αρχικά, εντοπίστηκε μια πανσπερμία απόψεων σχετικά με την προσπάθεια ορισμού της έννοιας της πολυγλωσσίας. Ένα μεγάλο τμήμα εκπαιδευτικών προσπαθώντας να ερμηνεύσουν την πολυγλωσσία, ορίζουν ότι είναι η ικανότητα των ανθρώπων να γνωρίζουν και να μιλούν πολλές γλώσσες (19 αναφορές). Συγκεκριμένα, ο εκπαιδευτικός 5 υποστηρίζει πως *«Πολυγλωσσία σημαίνει να γνωρίζεις και να μπορείς να χρησιμοποιείς πολλές γλώσσες [...] να τις καταλαβαίνεις και να τις μιλάς με άνεση»*. Μια άλλη οπτική έρχεται να συμπληρώσει ο εκπαιδευτικός 4, ο οποίος υποστηρίζει πως πολυγλωσσία είναι *«η έκθεση σε ένα περιβάλλον που γίνεται χρήση γλωσσών περισσότερων των δύο»* (12 αναφορές). Την ίδια άποψη ενστερνίζεται και ο εκπαιδευτικός 6, ο οποίος υποστηρίζει πως *«όταν σε ένα κοινωνικό πλαίσιο μιλάνε περισσότερες από 2 γλώσσες, τότε μιλάμε ίσως για πολυγλωσσία»*. Από την άλλη πλευρά, η εκπαιδευτικός 23 υποστηρίζει πως η

πολυγλωσσία είναι *«Το να χρησιμοποιεί κάποιος περισσότερες από μία γλώσσες ή και κάποια διάλεκτο» (5 αναφορές)*

Επιπρόσθετα, ο εκπαιδευτικός 8, έρχεται να προσθέσει και το ζήτημα της μητρικής γλώσσας. Συγκεκριμένα, υποστηρίζει *«Αφενός μεν να υπάρχει η δυνατότητα σε έναν άνθρωπο να διδαχθεί πολλές γλώσσες εκτός της μητρικής του ή να μιλάει πολλές γλώσσες εκτός από τη μητρική του γλώσσα» (5 αναφορές)*. Μια άλλη οπτική γωνία στην παραπάνω θέση έχει να προσθέσει και η εκπαιδευτικός 18, η οποία υποστηρίζει πως πολυγλωσσία θεωρείται *«Το να έχει κάποιος την ικανότητα να μιλάει και άλλες γλώσσες πέρα από τη γλώσσα καταγωγής του»*.

Η πολυγλωσσία στην Ελλάδα είναι συχνό φαινόμενο, καθώς η χώρα μας συνυπάρχει με διαφορετικές πολιτισμικές κουλτούρες και λαούς. Ζούμε σε μία πολυπολιτισμική κοινωνία στην οποία προκύπτουν διάφορα θέματα και κυρίως θέματα που αφορούν την εκπαίδευση των παιδιών που προέρχονται από διαφορετικές πολιτισμικές κουλτούρες. Μια μερίδα εκπαιδευτικών κάνει αναφορά και στην ύπαρξη πολυπολιτισμικότητας στην κοινωνία ως προς τον ορισμό της πολυγλωσσίας (4 αναφορές). Συγκεκριμένα, η εκπαιδευτικός 23 έρχεται να συμπληρώσει αυτή την άποψη, υποστηρίζοντας ότι *«Πολυγλωσσία είναι και μια συνύπαρξη διαφορετικών γλωσσικών κοινοτήτων σε μια συγκεκριμένη περιοχή»*. Αντίστοιχα, η εκπαιδευτικός 2 εξηγεί πως η πολυγλωσσία είναι *«Η συνύπαρξη των γλωσσών και των γλωσσικών ιδιοτήτων σε διάφορα πλαίσια, δηλαδή από το σχολείο μέχρι την οικογένεια και το ευρύτερο κοινωνικό σύνολο»*.

Στη συνέχεια, η πολυγλωσσία ορίζεται από μερικούς άλλους εκπαιδευτικούς ως την ικανότητα των ανθρώπων να γνωρίζουν και να μιλούν δύο γλώσσες (2 αναφορές). Συγκεκριμένα, η εκπαιδευτικός 9 υποστηρίζει πως *«πολυγλωσσία είναι όταν κάποιος γνωρίζει δύο γλώσσες και βρίσκεται σε ένα περιβάλλον όπου χρειάζεται να επικοινωνεί με τους γύρω του χρησιμοποιώντας και τις δύο κατά περίπτωση»*. Επίσης, ένα τμήμα εκπαιδευτικών ορίζει την πολυγλωσσία ως μια ικανότητα των ανθρώπων να γνωρίζουν τρεις ή περισσότερες γλώσσες (2 αναφορές). Συγκεκριμένα η εκπαιδευτικός 13 εξηγεί πως η πολυγλωσσία είναι *«Η ικανότητα κάποιου να γνωρίζει πολλές, τρεις ή περισσότερες δηλαδή γλώσσες και να τις γνωρίζει πολύ καλά όλες»*.

Ο άνθρωπος, από την πρώτη παιδική ηλικία, είναι σε θέση να αποκτήσει δύο ή και περισσότερες γλώσσες, χωρίς να καταβάλλει ιδιαίτερη προσπάθεια. Ειδικότερα,

αποτελέσματα ερευνών καταδεικνύουν τη σημασία της μητρικής/αρχικής γλώσσας στην εκμάθηση άλλων γλωσσών, τη λεγόμενη προσθετική διγλωσσία. Αξίζει να γίνει αναφορά και στις ομιλούμενες γλώσσες των δίγλωσσων και πολύγλωσσων μαθητών των εκπαιδευτικών. Η πλειονότητα των εκπαιδευτικών απάντησε ότι τα αλβανικά αποτελούν τη συνηθέστερη γλώσσα των δίγλωσσων/πολύγλωσσων μαθητών στις τάξεις τους (5 αναφορές). Έπειτα ακολουθεί η διάλεκτος των Ρομά (2 αναφορές) και στη συνέχεια, από μια αναφορά, τα ρωσικά, βουλγαρικά, αγγλικά, γερμανικά, ολλανδικά, ρουμάνικα, ινδικά, πακιστανικά, τουρκικά, αφγανικά, αιγυπτιακά, αραβικά και γαλλικά.

Πίνακας 1. Κατηγορίες και κωδικοί του θεματικού άξονα: «Εννοιολογικός προσδιορισμός της πολυγλωσσίας»

Κατηγορίες	Κωδικοί/Εννοιολογικοί ορισμοί	Σύνολο αναφορών
1. Ερμηνεία Πολυγλωσσίας	ΙΠΙΜΓ= Ικανότητα των ανθρώπων να γνωρίζουν πάνω από μια γλώσσα	5
	ΙΓΜΔΓ= Ικανότητα των ανθρώπων να γνωρίζουν και να μιλούν δύο γλώσσες	2
	ΙΕΠΔΓ= Ικανότητα ενός ατόμου να επικοινωνεί σε παραπάνω από δύο γλώσσες	12
	ΙΓΤΠΓ=Η ικανότητα των ανθρώπων να γνωρίζουν τρεις ή περισσότερες γλώσσες	2
	ΔΔΠΓΕΜ= Η δυνατότητα ενός ανθρώπου να διδάχτεί πολλές γλώσσες εκτός της μητρικής του	5
	ΙΓΜΠΓ= Ικανότητα των ανθρώπων να γνωρίζουν και να μιλούν πολλές γλώσσες	19
	ΗΥΠΚ= Η ύπαρξη πολυπολιτισμικότητας στην κοινωνία	4
2. Ομιλούμενες γλώσσες δίγλωσσων/πο	ΡΟΓΔΠΜ= Τα Ρωσικά ως ομιλούμενη γλώσσα των δίγλωσσων/πολύγλωσσων μαθητών	1

λύγλωσσων μαθητών	ΑΟΓΔΠΜ= Τα Αλβανικά ως Ομιλούμενη γλώσσα των δίγλωσσων/πολύγλωσσων μαθητών	5
	ΒΑΟΓΔΠΜ= Τα βουλγαρικά και τα αλβανικά ως ομιλούμενη γλώσσα των δίγλωσσων/πολύγλωσσων μαθητών	1
	ΑΟΓΔΠΜ= Τα αγγλικά ως ομιλούμενη γλώσσα των δίγλωσσων/πολύγλωσσων μαθητών	1
	ΑΒΡΓΟΡΟΓ= Τα Αλβανικά, Βουλγαρικά, Ρωσικά, Γερμανικά, Ολλανδικά και τα Ρουμάνικα ως ομιλούμενες γλώσσες των δίγλωσσων/πολύγλωσσων μαθητών	1
	ΔΡΟΓΔΜ= Η διάλεκτος των Ρομά ως ομιλούμενη γλώσσα των δίγλωσσων μαθητών	2
	ΠΠΟΓΔΠΜ= Τα ινδικά και τα πακιστανικά ως ομιλούμενες γλώσσες των δίγλωσσων/πολύγλωσσων μαθητών	1
	ΙΑΠΠΟΓΔΠΜ= Τα ινδικά, αλβανικά και πακιστανικά ως ομιλούμενες γλώσσες των δίγλωσσων/πολύγλωσσων μαθητών	1
	ΑΑΡΟΓΔΠΜ= Τα αλβανικά, αφγανικά και ρωσικά ως ομιλούμενες γλώσσες των δίγλωσσων/πολύγλωσσων μαθητών	1
	ΑΤΣΟΓΔΠΜ= Τα αλβανικά, τουρκικά και συριακά ομιλούμενες γλώσσες των δίγλωσσων/πολύγλωσσων μαθητών	1
	ΑΡΟΓΔΠΜ= Τα αλβανικά και τα ρουμάνικα ως ομιλούμενες γλώσσες των δίγλωσσων/πολύγλωσσων μαθητών	1
ΑΑΙΟΓΔΠΜ= Τα αιγυπτιακά, αλβανικά και ινδικά ως ομιλούμενες γλώσσες των	1	

	δίγλωσσων/πολύγλωσσων μαθητών	
	ΑΙΠΡΟΓΔΜ= Τα αλβανικά, ινδικά, πακιστανικά και ρωσικά ως ομιλούμενες γλώσσες των δίγλωσσων μαθητών	1
	ΑΓΡΑΟΓΔΜ= Τα αλβανικά, γαλλικά, ρουμανικά και αραβικά ως ομιλούμενες γλώσσες των δίγλωσσων μαθητών	1
	ΑΑΟΓΔΜ= Τα αλβανικά και τα αιγυπτιακά ως ομιλούμενες γλώσσες των δίγλωσσων μαθητών	1

5.2 Ζητήματα Πολυγλωσσίας και Ευρωπαϊκής Γλωσσικής Πολιτικής

Στο θεματικό άξονα «Ζητήματα πολυγλωσσίας και Ευρωπαϊκής γλωσσικής πολιτικής» περιλαμβάνονται οι απόψεις των εκπαιδευτικών για τη χρησιμότητα ευρωπαϊκών γλωσσών στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης καθώς και στο πλαίσιο της ελληνικής πραγματικότητας (Πίνακας 2).

Όσον αφορά τη χρησιμότητα των Ευρωπαϊκών γλωσσών στο πλαίσιο της Ε.Ε., το μεγαλύτερο μέρος των εκπαιδευτικών αναφέρει μόνο την αγγλική ως χρήσιμη Ευρωπαϊκή γλώσσα λόγω της ευρείας χρήσης της (14 αναφορές). Συγκεκριμένα, ο εκπαιδευτικός 4 αναφέρει πως η αγγλική *«Είναι γλώσσα καθημερινής χρήσης, χρησιμοποιείται για την ενημέρωση, είναι δηλαδή ένας κώδικας καθημερινής επικοινωνίας»*. Ο εκπαιδευτικός 8 συμπληρώνει πως *«Πρώτη απ' όλες είναι οπωσδήποτε η αγγλική, η οποία και διδάσκεται στα σχολεία και σε όλες τις χώρες και μιλιέται παντού»*. Αντίστοιχα, δύο άλλοι εκπαιδευτικοί υποστηρίζουν ότι η αγγλική γλώσσα είναι χρήσιμη *«Γιατί μπορεί κάποιος να βγει στο εξωτερικό και να μιλήσει και να τη χρησιμοποιήσει σε όλη την Ευρώπη»* (Εκπαιδευτικός 16) και γιατί είναι *«Η πιο διαδεδομένη»* (Εκπαιδευτικός 31).

Ως προέκταση των παραπάνω σκέψεων έρχεται να συμπληρώσει και η γερμανική γλώσσα. Εκτός από την αγγλική, πολλοί εκπαιδευτικοί συνέδεσαν μαζί της και τη γερμανική γλώσσα ως χρήσιμες στο Ευρωπαϊκό πλαίσιο λόγω της ευρείας χρήσης τους (12 αναφορές). Ο εκπαιδευτικός 6 τονίζει τη χρησιμότητα και των δύο γλωσσών ταυτόχρονα καθώς *«Η αγγλική είναι διεθνής γλώσσα και η γερμανική είναι η γλώσσα του εμπορίου»*. Στην παραπάνω άποψη η εκπαιδευτικός 10 προσθέτει πως αυτές οι δύο γλώσσες είναι σημαντικές *«Τόσο σε επίπεδο σπουδών, όσο και σε επίπεδο εύρεσης δουλειάς»*. Επίσης, η εκπαιδευτικός 36 υποστηρίζει πως τα *«Αγγλικά και γερμανικά είναι δύο γλώσσες με ευρύ φάσμα στον χώρο της Ευρώπης και μπορούν να χρησιμοποιηθούν ευκολότερα και καλύτερα στο πλαίσιο της*

ευρωπαϊκής ένωσης.». Τέλος, ως προς τη χρησιμότητα και των δύο γλωσσών, η εκπαιδευτικός 43 συμπληρώνει λέγοντας ότι η *«Αγγλική είναι σαν 2^η κοινή γλώσσα για όλους και τα γερμανικά λόγω δυνατής αγοραστικής υπεροχής»*

Επιπρόσθετα, εκτός από την αγγλική και γερμανική γλώσσα, ορισμένοι εκπαιδευτικοί υποστηρίζουν πως και η γαλλική είναι ιδιαίτερος σημαντική ταυτόχρονα με τις άλλες δύο, λόγω της ευρείας χρήσης και οικονομίας (11 αναφορές). Για παράδειγμα, η εκπαιδευτικός 3 εξηγεί πως τα αγγλικά, γαλλικά και γερμανικά διαδραματίζουν ύψιστη σημασία *«Διότι πρόκειται για γλώσσες που και διδάσκονται στα σχολεία και μπορείς με αυτές να συνεννοηθείς κάλλιστα όταν ταξιδεύεις στο εξωτερικό. Ο εκπαιδευτικός 12 συμπληρώνει: «Κατά τη γνώμη μου, αποτελούν τις “ισχυρές γλώσσες” και η γνώση τους αποτελεί προσόν σε εργασιακό και ατομικό επίπεδο».* Ο εκπαιδευτικός 21 προσθέτει λέγοντας ότι οι τρεις αυτές γλώσσες είναι αναγκαίες *«Γιατί μιλιούνται από τον περισσότερο πληθυσμό εντός και εκτός ευρωπαϊκής ένωσης, με αυτά τα εφόδια μπορείς να σπουδάσεις πιθανόν και στο εξωτερικό, για εμπορικές συναλλαγές, γενικά για δουλειά».* Η εκπαιδευτικός 28 προσθέτει πως η αγγλική γλώσσα είναι χρήσιμη *«Όχι μόνο στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής ένωσης αλλά και παγκοσμίως. Οι περισσότερες συνεννοήσεις γίνονται στα αγγλικά»* και συμπληρώνει για τη χρησιμότητα των γαλλικών, υποστηρίζοντας: *«Μιλούνται στις Βρυξέλες πολύ και σε ότι έχει να κάνει με την ευρωπαϊκή ένωση»* και συνεχίζει και εξηγεί πως *«Τα γερμανικά είναι η γλώσσα μιας χώρας που στην Ευρώπη αυτήν τη στιγμή έχει πολύ δυνατή οικονομία»*

Άλλη μια εξαιρετικά ενδιαφέρουσα προσέγγιση είναι ότι μια μερίδα εκπαιδευτικών θεωρεί ότι όλες οι Ευρωπαϊκές γλώσσες είναι χρήσιμες στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (4 αναφορές). Συγκεκριμένα, η εκπαιδευτικός 2 αναφέρει πως αυτό συμβαίνει *«Γιατί κάθε λαός έχει τη γλώσσα του, τη συνέχειά του, την ιστορία του, τον πολιτισμό του. Δεν υπάρχει λιγότερο ή περισσότερο ή περισσότερο χρήσιμη γλώσσα».*

Στη συνέχεια, άλλοι εκπαιδευτικοί τονίζουν τη χρησιμότητα και της ισπανικής γλώσσας ταυτόχρονα με την αγγλική, γαλλική και γερμανική (2 αναφορές). Όπως συγκεκριμένα υπογραμμίζει ένας εκπαιδευτικός στο ερώτημα ποιες ευρωπαϊκές γλώσσες θεωρείτε χρήσιμες στο πλαίσιο της Ε.Ε απάντησε πως *«Οπωσδήποτε τα αγγλικά, μιας και είναι διεθνής γλώσσα. Στη συνέχεια μάλλον τα γαλλικά, γερμανικά και τα ισπανικά λόγω της βιομηχανίας των χωρών αυτών, αλλά και του μεγάλου αριθμού ανθρώπων που τις μιλάνε. Λόγω και της κρίσης η γνώση αυτών των γλωσσών δίνει ευκαιρίες για εκπαίδευση ή για εργασία στο εξωτερικό».* (Εκπαιδευτικός 11)

Επίσης, ένα τμήμα εκπαιδευτικών απάντησε πως η αγγλική, γερμανική και η ισπανική είναι χρήσιμες ευρωπαϊκές γλώσσες λόγω της ευρείας χρήσης τους (2 αναφορές). Ακολουθεί η γερμανική γλώσσα ως χρήσιμη ευρωπαϊκή γλώσσα (2 αναφορές) καθώς όπως υποστηρίζει ο εκπαιδευτικός 7, η γερμανική είναι χρήσιμη *«για εμπορικούς και οικονομικούς λόγους».* Στη

συνέχεια ως χρήσιμες ευρωπαϊκές γλώσσες οι εκπαιδευτικοί τοποθετούν την αγγλική ταυτόχρονα με την ισπανική γλώσσα λόγω της ευρείας χρήσης και της δυναμικής τους (1 αναφορά). Έπειτα ακολουθούν η αγγλική ταυτόχρονα με την γερμανική, γαλλική και ιταλική (1 αναφορά), η Γαλλική ταυτόχρονα με την Γερμανική και Ισπανική (1 αναφορά), η Γαλλική ταυτόχρονα με την Γερμανική και Ιταλική (1 αναφορά), η γαλλική από μόνη της (1 αναφορά) και τέλος, ένας εκπαιδευτικός απάντησε ότι η Γαλλική μαζί με την Γερμανική ως χρήσιμες Ευρωπαϊκές γλώσσες λόγω οικονομίας και επαγγελματικής σταδιοδρομίας, υποστηρίζοντας ότι *«Η Γαλλία και η Γερμανία είναι δυο ισχυρές χώρες στο χώρο της οικονομίας, συναναστρέφονται με όλο τον κόσμο σχεδόν. Αν μιλάς αυτές τις γλώσσες με ευχέρεια, μπορείς να επικοινωνήσεις καλύτερα με αλλόγλωσσους ανθρώπους. Όσον αφορά τα παιδιά, θα έχουν σαφώς καλύτερη επαγγελματική σταδιοδρομία»* (Εκπαιδευτικός 17).

Αναφορικά με τη χρησιμότητα των γλωσσών στην ελληνική πραγματικότητα, η πλειονότητα των εκπαιδευτικών απάντησε ότι αρκετά σημαντικές είναι οι Βαλκανικές και Νοτιοανατολικής Ευρώπης γλώσσες λόγω ύπαρξης πολλών εγχώριων μεταναστών (22 αναφορές). Όπως αναφέρει η εκπαιδευτικός 2 *«Έχουμε πολλούς ανθρώπους από αυτές τις χώρες είτε ως μετανάστες είτε ως τουρίστες και γι' αυτό θεωρώ ότι είναι καλό να γνωρίζουμε και εμείς οι Έλληνες τις παραπάνω γλώσσες»*. Η εκπαιδευτικός 23 συμπληρώνει λέγοντας ότι είναι υπέρ στο *«Να προωθηθεί η εκμάθησή τους στο πλαίσιο της χώρας μας, καθώς ένας μεγάλος αριθμός μεταναστών στην Ελλάδα προέρχονται από αυτές»*. Επίσης, ο εκπαιδευτικός 19 προσθέτει ότι *«Οι βαλκανικές γλώσσες μας επιτρέπουν να επικοινωνούμε με τους περισσότερους από τους μετανάστες της χώρας μας»*. Η εκπαιδευτικός 22 θίγει και το ζήτημα της εργασίας σχετικά με την εκμάθηση βαλκανικών και νοτιοανατολικών γλωσσών, τονίζοντας ότι *«Αυτός που γνωρίζει αυτές τις γλώσσες, έχει πολύ μεγαλύτερες πιθανότητες να βρει εργασία καλύτερη, πιο εύκολα και λόγω της εξειδίκευσης που θα έχει, θα αποτελεί ένα ξεχωριστό προσόν στα ήδη υπάρχοντα που έχει»*. Η εκπαιδευτικός 30 θίγει το θέμα της εκπαίδευσης και υποστηρίζει πως *«θα ήτανε χρήσιμο για τους εκπαιδευτικούς, ιδίως αν ένα παιδάκι δεν γνωρίζει καθόλου ελληνικά και μπαίνει στο εκπαιδευτικό περιβάλλον, να μπορέσει ο εκπαιδευτικός να ασχοληθεί και να αναπτύξει τις γλωσσικές δεξιότητες αυτών των παιδιών»*. Οι εκπαιδευτικοί (9 αναφορές) αναφέρουν πως μόνο η αγγλική είναι χρήσιμη γλώσσα στην ελληνική πραγματικότητα. Όπως αναφέρει ένας εκπαιδευτικός *«Σαν τουριστικός προορισμός που είναι η Ελλάδα, τα αγγλικά αποτελούν χρήσιμο εργαλείο επικοινωνίας με τουρίστες όλων των εθνικοτήτων»* (Εκπαιδευτικός 6). Με βάση αυτό, ο εκπαιδευτικός 27 υποστηρίζει πως η γνώση αγγλικής γλώσσας *«Θεωρείται προσόν. Εδώ το standard είναι, γλώσσα αγγλικών και χρήση υπολογιστών στην εύρεση εργασίας»*.

Άλλη μερίδα συνεντευξιαζόμενων (5 αναφορές) υποστηρίζει ότι η ελληνική μαζί με την αγγλική είναι η πιο χρήσιμες γλώσσες στην ελληνική πραγματικότητα. Συγκεκριμένα, ο

εκπαιδευτικός 12 εξηγεί πως «Χρήσιμη είναι η επαρκής γνώση της ελληνικής γλώσσας σίγουρα, και αυτή της αγγλικής, καθώς είναι απαραίτητη στις σπουδές, αλλά και στην απλή συνεννόηση που μπορεί να χρειαστεί κατά τη διάρκεια ενός ταξιδιού». Με βάση αυτό, έρχεται να συμπληρώσει η άποψη της εκπαιδευτικού 29, η οποία υποστηρίζει πως εκτός των ελληνικών, «Τα αγγλικά τα συναντάς παντού πλέον, σε κάθε έκφανση της καθημερινότητας σου και επίσης πολύ πιθανό να τα χρειαστείς στις σπουδές σου αργότερα».

Επίσης, μερικοί εκπαιδευτικοί θεωρούν την αγγλική και γερμανική γλώσσα χρήσιμες στην ελληνική πραγματικότητα (5 αναφορές). Η εκπαιδευτικός 15 υποστηρίζει πως η αγγλική «Είναι η ευρύτερα ομιλούμενη γλώσσα στην ευρωπαϊκή ένωση και μετά είναι η γερμανική και δίνουν περισσότερες επιλογές σε σύγκριση με άλλες γλώσσες». Η εκπαιδευτικός 10 συμπληρώνει λέγοντας ότι «Αποτελούν πλεονέκτημα για κάποιον για την εργασιακή του αποκατάσταση, αλλά και για να φύγει στο εξωτερικό για κάποιες επιπλέον σπουδές». Επίσης υπάρχουν εκπαιδευτικοί οι οποίοι υποστηρίζουν ότι η αγγλική, γερμανική και ρωσική είναι χρήσιμες γλώσσες λόγω εμπορίου και της ευρείας χρήσης τους (3 αναφορές). Η εκπαιδευτικός 9 υποστηρίζει πως «τα αγγλικά είναι παγκόσμια γλώσσα και μετά τα γερμανικά γιατί είναι μια ισχυρή γλώσσα για το εμπόριο και την οικονομία [...] και τα ρωσικά γιατί έχουμε εμπορικές συναλλαγές και μεγάλη εισροή τουρισμού». Επίσης, ένα τμήμα εκπαιδευτικών υποστηρίζει πως τα αγγλικά και τα ρωσικά είναι χρήσιμες γλώσσες στη χώρα μας (3 αναφορές). Συγκεκριμένα η εκπαιδευτικός 20 υποστηρίζει πως «θα ακούσεις άπειρες φορές τη μέρα αγγλικά» και συνεχίζει λέγοντας πως «οι ρώσοι έχουν γίνει ένα σεβαστό αγοραστικό και τουριστικό κοινό». Με βάση το προηγούμενο, η εκπαιδευτικός 23 έρχεται να προσθέσει πως «Τα αγγλικά είναι διεθνής γλώσσα και αν σκοπεύει κάποιος να ασχοληθεί με τον τουρισμό μεγάλη ζήτηση έχουν τα Ρώσικα».

Στη συνέχεια, ένα τμήμα εκπαιδευτικών θεωρούν ότι το τρίπτυχο γλώσσας αγγλική-γερμανική-γαλλική είναι χρήσιμο στη χώρα μας (2 αναφορές). Πιο συγκεκριμένα, η εκπαιδευτικός 22 αναφέρει πως «Οικονομικές σχέσεις με αυτές τις χώρες ενισχύονται και αυτό σημαίνει ότι γι' αυτό το λόγο θα υπάρχουν και μεγαλύτερες σχέσεις μεταξύ τους και άρα αυτές οι γλώσσες θα έχουν μεγαλύτερη ζήτηση».

Επιπρόσθετα, υπάρχει μία διαφορετική οπτική των εκπαιδευτικών σχετικά με ποιες γλώσσες θεωρούν χρήσιμες στον ελλαδικό χώρο. Θεωρούν ότι η αλβανική, ουκρανική και ρωσική γλώσσα είναι χρήσιμες καθώς όπως υποστηρίζει η εκπαιδευτικός 2 υπάρχουν αρκετοί μετανάστες από αυτές τις χώρες, επομένως «Τα παιδιά πρέπει να μαθαίνουν και την γλώσσα προέλευσής τους για να μην νιώθουν αποκομμένοι από τους προγόνους τους, την χώρα προέλευσής τους και τις ρίζες τους. Αλλά και εμείς ως εκπαιδευτικοί, γιατί όχι να μην γνωρίζουμε αυτές τις γλώσσες και να βοηθούμε περισσότερο τα παιδιά στην επικοινωνία τους και στην προσαρμογή τους.» Τέλος, οι εκπαιδευτικοί αναφέρουν πως ο συνδυασμός γλώσσας

όπως η ελληνική, γερμανική, γαλλική, ισπανική, ρωσική, ιαπωνική, κινεζική, τουρκική, ιταλική, αραβική, και σουηδική αποτελούν χρήσιμες για την επικοινωνία στην Ελλάδα (1 αναφορά). Ακόμη μια ενδιαφέρουσα γνώμη είναι πως «Η επιλογή εκμάθησης μιας γλώσσας είναι προσωπική υπόθεση και σχετίζεται κατά κύριο λόγο με τις ανάγκες και τα ενδιαφέροντα του κάθε ανθρώπου» (Εκπαιδευτικός 25).

Πίνακας 2. Κατηγορίες και κωδικοί του θεματικού άξονα «Ζητήματα Πολυγλωσσίας και Ευρωπαϊκής Γλωσσικής Πολιτικής»

Κατηγορίες	Κωδικοί/Εννοιολογικοί ορισμοί	Σύνολο Αναφορών
1. Χρησιμότητα ευρωπαϊκών γλωσσών στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης	ΟΕΓΧΠΠ= Όλες οι Ευρωπαϊκές γλώσσες ως χρήσιμες λόγω προΐστορίας και πολιτισμού	6
	ΑΧΕΓΕΧ= Η Αγγλική ως χρήσιμη ευρωπαϊκή γλώσσα λόγω της ευρείας χρήσης της	14
	ΑΓΧΕΓΕΧ= Η Αγγλική και η Γερμανική ως χρήσιμες ευρωπαϊκές γλώσσες λόγω της ευρείας χρήσης τους.	12
	ΑΓΓΧΕΓΕΧ= Η Αγγλική, γερμανική και γαλλική ως χρήσιμες ευρωπαϊκές γλώσσες λόγω της ευρείας χρήσης τους	11
	ΑΓΓΙΧΓΕΧ= Η Αγγλική, Γερμανική, Γαλλική και Ισπανική ως χρήσιμες Ευρωπαϊκές γλώσσες λόγω της ευρείας χρήσης τους	2
	ΑΓΙΧΕΓΕΧ= Η αγγλική, γερμανική και η ισπανική ως χρήσιμες ευρωπαϊκές γλώσσες λόγω της ευρείας χρήσης τους	2
	ΑΙΓΕΧΔ= Η αγγλική και η ισπανική γλώσσα λόγω της ευρείας χρήσης και της δυναμικής τους	1
	ΑΓΧΕΓΕΧ= Η αγγλική, γερμανική, γαλλική και ιταλική ως χρήσιμες ευρωπαϊκές γλώσσες λόγω της ευρείας χρήσης τους	1
	ΓΧΕΓΕΟ= Η Γερμανική ως χρήσιμη	2

	Ευρωπαϊκή γλώσσα λόγω εμπορίου και οικονομίας	
	ΓΓΙΒΕΧΕΕ= Η Γαλλική, Γερμανική και Ισπανική ως χρήσιμες Ευρωπαϊκές γλώσσες λόγω βιομηχανίας, ευρείας χρήσης, εκπαίδευσης και εργασίας	1
	ΓΓΙΧΕΓΑΠ= Η Γαλλική, Γερμανική και Ιταλική ως χρήσιμες Ευρωπαϊκές γλώσσες λόγω επαγγελματικής αποκατάστασης	1
	ΓΧΕΓΠ= Η Γαλλική ως χρήσιμη Ευρωπαϊκή γλώσσα για λόγους πολιτισμού	1
	ΓΓΧΕΓΟΕΣ= Η Γαλλική και η Γερμανική ως χρήσιμες Ευρωπαϊκές γλώσσες λόγω οικονομίας και επαγγελματικής σταδιοδρομίας	1
2. Χρησιμότητα γλωσσών στην ελληνική πραγματικότητα	ΕΑΧΓΕΠ= Η Ελληνική και η Αγγλική ως χρήσιμες γλώσσες στην ελληνική πραγματικότητα	5
	ΕΧΓΕΠ= Η Ελληνική ως χρήσιμη γλώσσα στην ελληνική πραγματικότητα	1
	ΑΧΓΕΠ= Η Αγγλική ως χρήσιμη γλώσσα στην ελληνική πραγματικότητα	9
	ΣΒΝΕΓΥΕΜ= Σημαντικές οι Βαλκανικές και Νοτιοανατολικής Ευρώπης γλώσσες λόγω ύπαρξης πολλών εγχώριων μεταναστών	22
	ΑΟΡΓΧΓΕΠ= Η Αλβανική, Ουκρανική και η Ρωσική γλώσσα ως χρήσιμες γλώσσες στην ελληνική πραγματικότητα	2
	ΑΓΡΧΓΕΕΧ= Η αγγλική, γερμανική και ρωσική ως χρήσιμες γλώσσες λόγω εμπορίου και της ευρείας χρήσης τους	3
	ΓΓΙΒΕΧΕΕ= Η Γαλλική, Γερμανική και	1

Ισπανική ως χρήσιμες Ευρωπαϊκές γλώσσες λόγω βιομηχανίας, ευρείας χρήσης, εκπαίδευσης και εργασίας	
ΑΓΧΓΕΠ= Η αγγλική, γαλλική και γερμανική ως χρήσιμες γλώσσες στην ελληνική πραγματικότητα	2
ΑΡΙΧΓΕΠ= Η αγγλική, ρωσική και ιαπωνική ως χρήσιμες γλώσσες στην ελληνική πραγματικότητα	1
ΑΡΚΧΓΕΠ= Η αγγλική, ρωσική και κινεζική ως χρήσιμες γλώσσες στην ελληνική πραγματικότητα	1
ΕΓΑΓΧΓΕΠ= Η Ελληνική, Γερμανική, Αγγλική και Γαλλική ως χρήσιμες γλώσσες στην ελληνική πραγματικότητα	1
ΕΑΧΓΕΠ= Η Αγγλική, Γερμανική, Γαλλική και Ρωσική ως χρήσιμες γλώσσες στην ελληνική πραγματικότητα	1
ΑΓΤΧΓ= Η Αγγλική, Γερμανική, Γαλλική και Τουρκική ως χρήσιμες γλώσσες στην ελληνική πραγματικότητα	1
ΑΓΙΧΓΕΠ= Η Αγγλική, Γαλλική, Γερμανική και Ιταλική ως χρήσιμες Γλώσσες στην ελληνική πραγματικότητα	1
ΑΙΡΓΧΓΤ= Η αγγλική, ιταλική, ρωσική και γερμανική ως χρήσιμες γλώσσες λόγω τουρισμού	1
ΓΙΧΓΣΕΧ= Η Γερμανική και η Ισπανική ως χρήσιμες γλώσσες λόγω συναλλαγών και της ευρείας χρήσης τους	1

ΑΓΧΓΕΠ= Η Αγγλική και η Γερμανική ως χρήσιμες γλώσσες στην ελληνική πραγματικότητα	5
ΑΡΧΓΕΠ= Η Αγγλική και η ρωσική ως χρήσιμες γλώσσες στην ελληνική πραγματικότητα	3
ΑΑΧΓΕΜΜ= Η αγγλική και αραβική ως χρήσιμες γλώσσες λόγω επικοινωνίας με μετανάστες μαθητές	1
ΣΕΚΡΓΟΤ= Σημαντική η εκμάθηση κινεζικής και ρωσικής γλώσσας λόγω οικονομίας και τουρισμού	1
ΓΡΧΓΣ= Η γερμανική και η ρωσική ως χρήσιμες γλώσσες λόγω συναλλαγών	1
ΑΓΓΠΓΧΓ= Η Αγγλική, Γερμανική, Γαλλική, Ισπανική και Ιταλική γλώσσα ως χρήσιμες γλώσσες στην ελληνική πραγματικότητα	1
ΑΓΓΚΙΧΓΕ= Η Αγγλική, Γαλλική, Γερμανική, Κινεζική και Ισπανικής ως χρήσιμες γλώσσες στην ελληνική πραγματικότητα	1
ΕΑΧΓΕΠ= Η Αγγλική, Γερμανική, Γαλλική, Σουηδική, Ιταλική και Ισπανική ως χρήσιμες γλώσσες στην ελληνική πραγματικότητα	1

5.3 Ο ρόλος των ευρωπαϊκών γλωσσών στη δημόσια εκπαίδευση

Ο θεματικός άξονας αυτός περιέχει τέσσερις κατηγορίες, το ρόλο και τη χρησιμότητα της αγγλικής γλώσσας στη δημόσια εκπαίδευση, την εκμάθηση ξένων γλωσσών από την Α΄ δημοτικού, την επιλογή και άλλων γλωσσών στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση και τέλος την διεύρυνση ξένων γλωσσών και στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση (Πίνακας 3).

Η πλειονότητα των εκπαιδευτικών επισημαίνει ότι η αγγλική χαρακτηρίζεται ως διεθνής γλώσσα λόγω καθημερινής χρήσης και επικοινωνίας (11 αναφορές). Η εκπαιδευτικός 23 εξηγεί πως «Οι κυρίαρχοι ρόλοι της αγγλικής γλώσσας στην

κοινωνία, θεωρώ, ότι είναι η επικοινωνία, η απόκτηση γλωσσικής παιδείας και η ανάπτυξη διαπολιτισμικής συνείδησης» και συνοψίζει λέγοντας «η γνώση της καθιστά τους νέους ικανούς, να έχουν επίγνωση της αλληλεπίδρασης της παγκοσμιοποίησης στη ζωή τους». Ο εκπαιδευτικός 19 συνεχίζει και υποστηρίζει πως «Είναι χρήσιμη γλώσσα γιατί αν γνωρίζεις αγγλικά μπορείς να επικοινωνήσεις οπουδήποτε και αν βρεθείς, δεν θα έχεις πρόβλημα να συνεννοηθείς». Επίσης, η εκπαιδευτικός 28 συμπληρώνει ότι «Είναι η πρώτη γλώσσα, η οποία μαθαίνει κάποιος και με την οποία συνεννοείται [...] αποτελεί αυτό που λέμε *lingua franca*». Η αγγλική «Είναι μια γλώσσα κοινά αποδεκτή από όλους, τη μιλάνε όλοι, οπότε έχει γίνει κοινή γλώσσα» (Εκπαιδευτικός 17) και «η γλώσσα που ενώνει όλες τις χώρες» (Εκπαιδευτικός 10)

Ένα μεγάλο μέρος εκπαιδευτικών αναφέρει πως η αγγλική γλώσσα είναι χρήσιμη για λόγους εύρεσης εργασίας και τουρισμού (8 αναφορές), σπουδών (8 αναφορές) αλλά και τεχνολογίας (8 αναφορές). Η εκπαιδευτικός 13 επισημαίνει πως είναι ιδιαίτερα χρήσιμη η χρήση της αγγλικής γλώσσας στη χώρα μας καθώς «Η Ελλάδα είναι δημοφιλής τουριστικός προορισμός [...] οπότε είναι απαραίτητο να τη γνωρίζει κάποιος». Πάνω στη συγκεκριμένη άποψη έρχεται να προστεθεί ότι «Τα αγγλικά είναι η πιο χρήσιμη γλώσσα που πρέπει να γνωρίζει κανείς, εκτός από τη μητρική του, για την προσωπική του ανάπτυξη και την καριέρα του» (Εκπαιδευτικός 25). Μια διαφορετική οπτική για τη χρήση των αγγλικών έχει να προσθέσει ο εκπαιδευτικός 29, ο οποίος υποστηρίζει πως «Δεν μπορώ να φανταστώ κάποιον που θα ανοίξει να χρησιμοποιήσει έναν H/Y και δεν γνωρίζει αγγλικά». Στο ίδιο κύμα σκέψης εντάσσεται και ο εκπαιδευτικός 11, υποστηρίζοντας πως «Το διαδίκτυο έχει πάρει τεράστιες διαστάσεις, γνωρίζουμε πλέον την ίδια στιγμή σημαντικά γεγονότα τα οποία διαδραματίζονται στην άλλη άκρη της γης. Πρέπει να είμαστε μέσα στα πράγματα. Πρέπει να γνωρίζουμε τα αγγλικά». Σε όλες τις παραπάνω απόψεις συμπληρώνει και η εκπαιδευτικός 22 η οποία αναφέρει ότι τα αγγλικά «Είναι η γέφυρα επικοινωνίας μεταξύ των λαών και θεωρώ ότι είναι εντελώς απαραίτητη η εκμάθησή της [...] είναι η γλώσσα η οποία μιλιέται περισσότερο, υπάρχουν τα περισσότερα συγγράμματα, αν θέλεις να συνεχίσεις τις σπουδές σου, η εκμάθησή της είναι εντελώς βασική για οτιδήποτε κάνεις, ακόμα και στα μηχανήματα και στη τεχνολογία, όλα είναι στα αγγλικά».

Επίσης, τμήμα εκπαιδευτικών θεωρεί ότι η αγγλική είναι σημαντική εκτός από την εύρεση εργασίας και για εμπορικές δραστηριότητες και συναλλαγές (4

αναφορές). Όπως υποστηρίζει η εκπαιδευτικός 42: «Όλες οι εμπορικές μας συναλλαγές με το εξωτερικό γίνονται στην Αγγλική, επομένως είναι αναγκαίο να την γνωρίζουμε». Έπειτα, η εκπαιδευτικός 14 θίγει και την ευκολία της χρήσης αγγλικής γλώσσας, υποστηρίζοντας ότι «Είναι μια κυρίαρχη γλώσσα, ανοίγει δρόμους σε όλους, είναι εύκολη γλώσσα [...] είναι απλή η δομή της σε σχέση με την ελληνική και άλλες ξένες γλώσσες». Μία ακόμη οπτική σχετικά με το ρόλο και τη χρησιμότητα της αγγλικής γλώσσας είναι η άποψη ενός εκπαιδευτικού ο οποίος εξηγεί πως «Εστιάζω τη χρησιμότητά της στην κυρίαρχη θέση της ως διεθνής γλώσσα σε διάφορους τομείς όπως των επικοινωνιών, των ηλεκτρονικών υπολογιστών και του διαδικτύου, της επιστήμης και των επιχειρήσεων» (Εκπαιδευτικός 5) και με βάση αυτό, ο εκπαιδευτικός 17 συμπληρώνει πως «Ο ρόλος των αγγλικών είναι απόλυτος και καίριος. Τα αγγλικά είναι κυρίαρχα σε πάρα πολλούς τομείς [...] πλέον όλα είναι στα αγγλικά». Τις παραπάνω απόψεις τις αναφέρει και τις δικαιολογεί ένα μικρό τμήμα εκπαιδευτών λέγοντας πως η αγγλική είναι διεθνής γλώσσα λόγω των πολλαπλών χρήσεων της (2 αναφορές).

Επιπλέον, όσο αφορά την εκμάθηση ξένων γλωσσών, η συντριπτική πλειονότητα των εκπαιδευτικών θεωρούν πως θα πρέπει να διδάσκονται με περισσότερο βιωματικό τρόπο (33 αναφορές). Πιο συγκεκριμένα, ο εκπαιδευτικός 7 υποστηρίζει πως «Θα πρέπει [...] να μαθαίνουν τα παιδιά λέξεις, προτάσεις με παιχνίδια με τη χρήση οπτικοακουστικού υλικού, χωρίς κανόνες, γραμματική και συντακτικό». Ο εκπαιδευτικός 17 τονίζει πως «Η προσέγγισή τους θα πρέπει να γίνεται σωστά, με ιδιαίτερα παιδαγωγικό τρόπο και με παιγνιώδη μορφή, δηλαδή με χρήση υπολογιστή, με εικόνες και παιχνίδια». Η εκπαιδευτικός 14 συνεχίζει λέγοντας: «Τα παιδιά να μαθαίνουν βιωματικά, μέσα σε χώρους διαμορφωμένους ειδικά για τη γλώσσα [...] δε χρειάζεται να καθλώνεται μέσα στο θρανίο και να ξεκινούν να γράφουν κατευθείαν [...] αν αβίαστα λοιπόν δώσουμε στο μικρό παιδί να μάθει την ξένη γλώσσα θα είναι το καλύτερο για το μαθητή και για όλους». Η εκπαιδευτικός 18 τονίζει πως «Όσο πιο νωρίς εισάγεται μια ξένη γλώσσα, τόσο καλύτερα επιτυγχάνεται η εκμάθησή της». Η εκπαιδευτικός 43 προσθέτει πως «Σε μικρή ηλικία οι γνώσεις αφομοιώνονται πιο εύκολα αρκεί να προσφέρονται στην κατάλληλη ποσότητα και με τον κατάλληλο τρόπο. Οι λίγες ώρες διδασκαλίας την εβδομάδα, η παιγνιώδης μορφή μαθήματος και η πρακτική χρήση και μεταφορά στην καθημερινότητα σίγουρα θα συμβάλλουν θετικά στη διδασκαλία ξένων γλωσσών». Σε όλα τα παραπάνω προσθέτει

ο εκπαιδευτικός 44, υποστηρίζοντας ότι για να γίνει σωστά η διδασκαλία ξένων γλωσσών σε μικρή ηλικία, πρέπει «*Να υπάρχουν εκπαιδευτικοί και κατάλληλο οπτικοακουστικό υλικό*» και ότι «*Δεν μπορούμε να κάνουμε διδασκαλία ξένης γλώσσας, χωρίς να έχουμε ξεχωριστή αίθουσα ξένων γλωσσών και κατάλληλα εκπαιδευτικά μέσα*» (εκπαιδευτικός 4). Τις απόψεις αυτές τις αναφέρουν και τις δικαιολογούν εκπαιδευτικοί επιδεικνύοντας θετική στάση ως προς τη διδασκαλία περισσότερων ξένων γλωσσών από την Α' δημοτικού (3 αναφορές).

Επίσης, υπάρχουν αρκετοί εκπαιδευτικοί (10 αναφορές) οι οποίοι υποστηρίζουν ότι υπάρχει περισσότερη ευκολία εκμάθησης ξένων γλωσσών από τους δίγλωσσους μαθητές. Συγκεκριμένα, ο εκπαιδευτικός 6 υποστηρίζει πως οι μικροί δίγλωσσοι μαθητές μπορούν να καταφέρουν να μάθουν δύο γλώσσες ταυτόχρονα «*Γιατί δέχονται αβίαστα ακουστικά ερεθίσματα της μητρικής γλώσσας από το οικογενειακό περιβάλλον και της Γ2 από το σχολικό πλαίσιο και το ευρύτερο κοινωνικό περιβάλλον*». Επίσης, όσον αφορά τα δίγλωσσα παιδιά από το μεταναστευτικό πλαίσιο, ο εκπαιδευτικός 8 τονίζει πως «*Όταν από το σπίτι τους φέρνουν μια γλώσσα είναι χρήσιμο νωρίς να έρθουν σε επαφή με τη γλώσσα της χώρας που τα φιλοξενεί. Αυτό αναπτύσσει πολύ γρηγορότερα τη διγλωσσία*» και συνεχίζει καταλήγοντας στο ότι «*Τα παιδιά που έρχονται σε ηλικία νηπιαγωγείου σε μια χώρα, τα οποία όταν μεγαλώσουν μιλούν σχεδόν ως μητρική αυτή τη γλώσσα, έχουν πολλαπλά οφέλη σε αντίθεση με τα παιδιά που έρχονται σε μεγαλύτερες ηλικίες*». Η εκπαιδευτικός 15 συμπληρώνει για τους ήδη δίγλωσσους μαθητές ότι θα είναι πιο εύκολη η εκμάθηση ξένων γλωσσών «*Γιατί από πολύ μικρή ηλικία έχουν εκτεθεί σε δύο γλωσσικά περιβάλλοντα, δηλαδή έχουν εξοικειωθεί με δύο γλώσσες και έχουν και λεξιλόγιο και από τις δύο γλώσσες*».

Στον αντίποδα με όσα έχουν λεχθεί παραπάνω, μερικοί εκπαιδευτικοί εκφράζουν δυσκολία εκμάθησης ξένων γλωσσών από την Α' δημοτικού μόνο από τους δίγλωσσους μαθητές (10 αναφορές) αλλά και από τον γενικό πληθυσμό μαθητών (9 αναφορές). Η εκπαιδευτικός 2 αναφέρει: «*Πιστεύω ότι τα παιδιά πρέπει πρώτα να μάθουν να γράφουν τη γλώσσα τους χωρίς να μπερδεύονται με άλλες γλώσσες [...] να μην πιεστούν, να μην φορτωθούν και άλλα πράγματα [...] δεν υπάρχει λόγος πίεσης και βιασύνης*». Πάνω στη συγκεκριμένη άποψη έρχεται να προστεθεί και η άποψη της εκπαιδευτικού 26: «*Θεωρώ ότι ζορίζονται πάρα πολύ τα παιδάκια να βάζουμε και άλλη γλώσσα από τόσο μικρά, ενώ δεν έχουν μάθει ακόμα, δεν*

κατοχυρώσει τα ελληνικά. Είναι δύσκολο γιατί μπορεί να τα μπερδεύει». Τέλος, η εκπαιδευτικός 22 τονίζει «Πιστεύω είναι πολύ βασικό το παιδί σ αυτή την ηλικία, να μάθει τη μητρική γλώσσα να τη κατακτήσει, σε αρκετά προχωρημένο στάδιο και μετά να επέλθει η εκμάθηση μιας δεύτερης γλώσσας»

Ως προς την επιλογή και άλλων γλωσσών στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση, οι περισσότεροι εκπαιδευτικοί συγκλίνουν στην άποψη πως είναι θεμιτό να παρέχεται η δυνατότητα επιλογής της γαλλικής και γερμανικής γλώσσας νωρίτερα από την πέμπτη δημοτικού (14 αναφορές). Η εκπαιδευτικός 3 αναφέρει ότι «Όσον αφορά τα γαλλικά τα παιδιά θα μπορούσαν να διδαχτούν γαλλικά τραγουδάκια, παιχνίδια, δραστηριότητες όπως προβολή ταινιών και κινούμενων σχεδίων και απλούς διαλόγους και εισαγωγή στη γαλλική κουλτούρα. Από την άλλη, τα γερμανικά τα θεωρώ δυσκολότερη γλώσσα, αλλά ίσως μέσω δραστηριοτήτων που εμπλέκουν τον χορό και το τραγούδι, θα μπορούσε να καταστήσει την γερμανική γλώσσα κάπως πιο εύληπτη και ευχάριστη στα μικρά ηλικιακά παιδιά.». Ο εκπαιδευτικός 8 τονίζει πως «Τα παιδιά θα μάθουν καλύτερα την ξένη γλώσσα στην μικρή ηλικία, αλλά ερχόμενος σε επαφή σ' αυτήν την ηλικία, βιολογικά δημιουργούνται συνάψεις στον εγκέφαλο που είναι πολύ ουσιαστικές και αποδίδουν πάρα πολύ σε μεγαλύτερη ηλικία». Η εκπαιδευτικός 9 συμπληρώνει: «Πιστεύω, πως αν έχουν κατακτήσει το μηχανισμό της πρώτης ξένης γλώσσας που διδάσκονται, δηλαδή των αγγλικών, είναι εφικτό να ξεκινήσουν νωρίτερα». Επίσης, μεγάλη μερίδα εκπαιδευτικών θεωρούν χρήσιμη την εισαγωγή της ισπανικής και τα ιταλικής γλώσσας (12 αναφορές). Μπορούμε να εντοπίσουμε διάφορες απόψεις πάνω σε αυτό το θέμα: «Πιστεύω ότι είναι σημαντικές και αυτές οι γλώσσες, να τις μαθαίνουμε, να τις μαθαίνουν τα παιδάκια». (Εκπαιδευτικός 1), «Είτε γιατί έχουν κάποια σύνδεση με τη χώρα, είτε γιατί οι γονείς τους έχουν σκοπό να μεταναστεύσουν». (Εκπαιδευτικός 8). Με βάση το προηγούμενο, η εκπαιδευτικός 26 υποστηρίζει πως αυτές οι δύο γλώσσες «Θυμίζουν λίγο τα ελληνικά έτσι η ρίζα τους, θα μπορούσαν να τα ενδιαφέρουν και τα παιδιά. Και τα μιλάει και αρκετός κόσμος πιστεύω στην υφήλιο».

Άλλοι εκπαιδευτικοί κάνουν λόγο για εισαγωγή μόνο της ισπανικής γλώσσας λόγω διεθνούς επικοινωνίας (3 αναφορές). Συγκεκριμένα ο εκπαιδευτικός 40 υποστηρίζει πως οι μαθητές «Θα μπορούσαν να επιλέγουν και μεταξύ ισπανικών που θεωρείτε ότι έχει τους περισσότερους ομιλητές παγκοσμίως». Άλλοι εκπαιδευτικοί θεωρούν καίρια την εισαγωγή της ρωσικής μαζί με την κινεζική γλώσσα στην

πρωτοβάθμια εκπαίδευση (3 αναφορές). Συγκεκριμένα, ο εκπαιδευτικός 27 εξηγεί *«Μιλάμε για ιστορία και μιλάμε για την ιστορία του Δυτικού Κόσμου»*. Η εκπαιδευτικός 42 συμπληρώνει πως *«Η Ελλάδα αποτελεί πύλη προσέγγισης της Κίνας προς την Ε.Ε. καθώς υπάρχουν αυξανόμενες εμπορικές συναλλαγές»*. Επίσης, ένα τμήμα εκπαιδευτικών θεωρεί καίρια την εισαγωγή των ρωσικών στα σχολεία (4 αναφορές). Ο εκπαιδευτικός 6 υποστηρίζει ότι αυτό είναι καλό να συμβεί *«Λόγω τουρισμού τουλάχιστον στα μέρη μας»* και ότι *«Το θεωρώ μάλιστα αναγκαιότητα για κάποιες περιοχές ή σχολεία με μεγάλο αριθμό μεταναστών»*. (εκπαιδευτικός 25).

Αντίθετα με τους παραπάνω εκπαιδευτικούς, τάσσονται οι εκπαιδευτικοί που έχουν αρνητική στάση στην επιλογή και άλλων γλωσσών στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση (4 αναφορές). Η εκπαιδευτικός 10 υποστηρίζει έως *«Ήδη, εφόσον τα παιδιά έχουν τις δύο ξένες γλώσσες να διαλέξουν, ήδη με δύο γλώσσες και δεν ξέρουν τι να διαλέξουνε. Τους είναι δύσκολο και συνήθως ακούνε τους γονείς τους»*. Ο εκπαιδευτικός 21 επισημαίνει *«Τις περισσότερες επιλογές μπορεί να τις έχουν σε μεγαλύτερη ηλικία ανάλογα με τις επαγγελματικές ανάγκες και τη διάθεση που έχουν να μορφωθούν»*.

Λιγότερες αναφορές συγκεντρώθηκαν σχετικά με την εισαγωγή γλωσσών όπως: της αλβανικής λόγω μεγάλου ποσοστού αλβανόφωνων μαθητών (2 αναφορές), ισπανικής, κινεζικής και γιαπωνέζικης (2 αναφορές) καθώς και της ιταλικής, ισπανικής και ρωσικής γλώσσας λόγω της σημαντικότητας τους (2 αναφορές). Τέλος, οι λιγότερες αναφορές συγκεντρώθηκαν σχετικά με την εισαγωγή γλωσσών όπως ισπανική - ιταλική - τουρκική (1 αναφορά), κινεζική - τουρκική - ρωσική (1 αναφορά), ιταλική - ρωσική - κινεζική (1 αναφορά), αλβανική - ρωσική - ιταλική - αραβική (1 αναφορά), ρωσική - ιταλική - τουρκική - κινεζική (1 αναφορά), ιταλική (1 αναφορά), ρωσική - σερβική - ιταλική - ισπανική - κινεζική (1 αναφορά), ρωσική - ισπανική - ιταλική - αλβανική και σκανδιναβικές γλώσσες (1 αναφορά). Αντίθετα με όλα τα παραπάνω είναι η στάση της εκπαιδευτικού 33, η οποία εκφράζει μια εξαιρετικά ενδιαφέρουσα άποψη, πως πρέπει να παρέχεται η δυνατότητα διδασκαλίας όλων των γλωσσών στην εκπαίδευση. Συγκεκριμένα υποστηρίζει πως *«Σε ένα ιδανικό σχολικό περιβάλλον με ιδανικές συνθήκες και υψηλό επίπεδο μαθητών, θα πρότεινα να επιλεγεί ο κάθε μαθητής τη γλώσσα που επιθυμεί από οποιαδήποτε μακρινή χώρα. Το μάθημα θα μπορούσε να γίνεται διαδικτυακά με καθηγητές από την άλλη άκρη της γης»*.

Ως προς την δευτεροβάθμια εκπαίδευση, αρκετοί εκπαιδευτικοί επισημαίνουν την δυνατότητα επιλογής της ιταλικής και της ισπανικής γλώσσας (6 αναφορές). Συγκεκριμένα, ο εκπαιδευτικός 24 υποστηρίζει: *«Θα μπορούσε και θα έπρεπε να υπάρχει μεγαλύτερο εύρος επιλογής γλωσσών»*. Ο εκπαιδευτικός 38 συνεχίζει υποστηρίζοντας: *«Υπάρχει ανισότητα στην προσφορά τους, ιδιαίτερα στα παιδιά απομακρυσμένων περιοχών της πατρίδας μας. Οι γλώσσες που έχουν συγγενικά στοιχεία όπως τα ιταλικά και τα ισπανικά, θα μπορούσαν να αξιοποιηθούν με διαθετικά σχέδια εργασίας πάνω σε κοινά διαπολιτισμικά στοιχεία»*. Επίσης, ίδιο τμήμα εκπαιδευτικών (6 καταγραφές) θεωρεί ότι εκτός από τα ιταλικά και ισπανικά, χρήσιμη θα ήταν η διδασκαλία και σλάβικων γλωσσών. Πιο συγκεκριμένα, η εκπαιδευτικός 2 αναφέρει πως *«Επειδή πρέπει να ακολουθούμε την κοινωνία, και στην κοινωνία πια συνυπάρχουν πολλές εθνικότητες που λειτουργούν μέσα στο ελληνικό πλαίσιο, καλό θα ήταν να έχουν ως επιλογή και την εκμάθηση των αλβανικών. Άλλωστε για μένα εκπαίδευση είναι όταν υπάρχει μια συνεχής ροή πληροφοριών και γνώσεων. Παιδιά από την Αλβανία αλλά και από άλλες χώρες δεν συναντούμε μόνο στο δημοτικό αλλά σε όλες τις βαθμίδες εκπαίδευσης»*. Επίσης, μια μερίδα εκπαιδευτικών αναφέρει πολύτιμη την εισαγωγή και Ανατολικών γλωσσών στην δευτεροβάθμια (2 αναφορές). Συγκεκριμένα, ο εκπαιδευτικός 8 υποστηρίζει *«Θα μπορούσαν να μπουν οι Ανατολικές γλώσσες, ας πούμε, όπως είναι Κίνα, Ιαπωνία, μια και οι άνθρωποι όλο και περισσότερο έρχονται σε επαφή με αυτούς τους πολιτισμούς και αυτές τις χώρες.»* Έπειτα, μια ενδιαφέρουσα άποψη είναι της εκπαιδευτικού 29 η οποία υποστηρίζει πως όλες οι γλώσσες θα ήταν θεμιτό να προσφέρονται ως δυνατότητα επιλογής (1 αναφορά). Η εκπαιδευτικός 29 υποστηρίζει πως *«Στο εξωτερικό [...] υπάρχει μια τεράστια γκάμα επιλογής. Οπότε, θα πρότεινα να υπάρχει μια τεράστια ελευθερία στην επιλογή ξένης γλώσσας, πέρα από τα αγγλικά»*. Άλλη μια ενδιαφέρουσα άποψη είναι αυτή της εκπαιδευτικού 28, η οποία υποστηρίζει πως πρέπει να δοθεί έμφαση στη διδασκαλία μητρικών γλωσσών των μεταναστών μαθητών (1 αναφορά). Συγκεκριμένα όπως υποστηρίζει: *«Θα μπορούσαν να μπουν και κάποιες άλλες γλώσσες που σχετίζονται με τις μητρικές γλώσσες των παιδιών. Εννοώντας να μαθαίνουν τη γραμματική, να μαθαίνουν επιπλέον λεξιλόγιο, να διαβάζουν κάποια κείμενα. Να την μάθουν σωστά ως γλώσσα, όχι μόνο ως καθομιλουμένη στο σπίτι»*.

Τέλος, από μια αναφορά συγκεντρώνουν οι γλώσσες όπως: ισπανική – ρωσική – αγγλική – γαλλική - αραβικές, ισπανική - κινεζική, ρωσική - κινεζική, τουρκική -

ιταλική - σκανδιναβικές γλώσσες, ιταλική - ρωσική - αραβική, κινεζική - τουρκική - αραβική, ισπανική - κινεζική - αραβική, ισπανική - ρωσική - κινεζική, ισπανική - ρωσική - βουλγαρική, ισπανική - ιταλική - κινεζική, ρωσική - κινεζική - τουρκική - ιταλική, ιταλική - ρωσική - κινεζική - τουρκική - βουλγαρική.

Στον αντίποδα με όλα τα παραπάνω υπάρχει μια αναφορά σχετικά με την αρνητική στάση απέναντι στη εισαγωγή γλωσσών στην δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Συγκεκριμένα, η εκπαιδευτικός 13 υποστηρίζει: «Δε θεωρώ σκόπιμη την εισαγωγή άλλων γλωσσών, στο φάσμα των επιλογών των παιδιών, γιατί με την εισαγωγή άλλων υπάρχει ο κίνδυνος τα παιδιά να μπερδευτούν».

Πίνακας 3. Κατηγορίες και κωδικοί του θεματικού άξονα «Ο ρόλος των ευρωπαϊκών γλωσσών στη δημόσια εκπαίδευση»

Κατηγορία	Κωδικοί/Εννοιολογικοί ορισμοί	Σύνολο Αναφορών
1. Ρόλος και χρησιμότητα της Αγγλικής γλώσσας	ΑΔΓΕΕΕΔΣ= Η Αγγλική ως διεθνής γλώσσα λόγω εύρεσης εργασίας, εμπορικών δραστηριοτήτων και συναλλαγών	4
	ΑΔΓΚΧΕ= Η Αγγλική ως διεθνής γλώσσα λόγω καθημερινής χρήσης και επικοινωνίας	12
	ΑΔΓΕΕΤ= Η Αγγλική ως δεύτερη γλώσσα λόγω εύρεσης εργασίας και τουρισμού	8
	ΑΔΓΤΕΕ= Η αγγλική ως διεθνής γλώσσα λόγω τεχνολογίας και εύρεσης εργασίας	8
	ΑΔΓΕΑΣ= Η Αγγλική ως διεθνής γλώσσα λόγω επαγγελματικής αποκατάστασης και σπουδών	5
	ΑΚΓΕΑ= Η Αγγλική ως κυρίαρχη γλώσσα λόγω ευκολίας και αποκατάστασης	1
	ΑΓΑΓΕΧΣΕ= Απαραίτητη η γνώση της Αγγλικής γλώσσας λόγω ευρείας χρήσης, σπουδών και εργασίας	8
	ΑΔΓΠΧ= Η Αγγλική ως διεθνής γλώσσα λόγω	2

	των πολλαπλών χρήσεων της	
2. Εκμάθηση ξένων γλωσσών από την Α΄ Δημοτικού	ΣΕΑΓΒΤ= Σημαντική η εκμάθηση της Αγγλικής γλώσσας με βιωματικό τρόπο	33
	ΔΕΞΓΑΔΔΜ= Δυσκολία εκμάθησης ξένων γλωσσών από την Α΄ δημοτικού μόνο από τους δίγλωσσους μαθητές	10
	ΔΕΞΓΔΟΜ= Δυσκολία εκμάθησης ξένων γλωσσών από την Α΄ δημοτικού από όλους τους μαθητές	9
	ΠΕΕΞΓΔΜ= Περισσότερη ευκολία εκμάθησης ξένων γλωσσών από την Α΄ δημοτικού από τους δίγλωσσους μαθητές	10
	ΘΣΔΞΓ= Θετική στάση ως προς τη διδασκαλία περισσότερων ξένων γλωσσών από την Α΄ δημοτικού (ο 44)	3
3. Επιλογή και άλλων γλωσσών στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση	ΔΕΓΓΓΝΕΔ= Δυνατότητα επιλογής της Γαλλικής και Γερμανικής γλώσσας νωρίτερα από την Ε΄ δημοτικού	14
	ΕΑΓΜΠΑΜ= Εισαγωγή της Αλβανικής γλώσσας λόγω μεγάλου ποσοστού αλβανόφωνων μαθητών	2
	ΧΕΠΓ= Χρήσιμη η εισαγωγή της Ισπανικής και τα Ιταλικής γλώσσας	12
	ΕΙΚΓΠΕ= Εισαγωγή της Ισπανικής και της Κινέζικης γλώσσας στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση	2
	ΕΡΚΓΠΕ= Εισαγωγή της ρωσικής και κινεζικής γλώσσας στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση	3
	ΕΚΓΓΠΕ= Εισαγωγή της κινεζικής και της γιαπωνέζικης γλώσσας στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση	2

ΕΠΤΓΣ= Εισαγωγή της Ισπανικής, Ιταλικής και Τουρκικής γλώσσας λόγω της σημαντικότητας τους	1
ΕΚΤΡΓΟΕ= Εισαγωγή της Κινεζικής, Τουρκικής και Ρωσικής γλώσσας λόγω οικονομίας και εμπορίου	1
ΕΙΡΚΓΠΕ= Εισαγωγή της ιταλικής, ρωσικής και κινεζικής γλώσσας στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση	1
ΕΠΓΣ= Εισαγωγή της Ιταλικής, Ισπανικής Αλβανικής και Ρωσικής γλώσσας λόγω της σημαντικότητας τους	2
ΕΑΡΙΑΓΣ= Εισαγωγή της Αλβανικής, Ρωσικής, Ιταλικής και Αραβικής γλώσσας λόγω της σημαντικότητας τους	1
ΕΡΚΤΠΠΕ= Εισαγωγή της ρωσικής, κινεζικής, τουρκικής και ιταλικής γλώσσας στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση	1
ΕΡΓΤ= Εισαγωγή της Ρωσικής γλώσσας λόγω τουρισμού	3
ΕΠΣ= Εισαγωγή της Ιταλικής γλώσσας λόγω της σημαντικότητάς της	1
ΕΠΔΕ= Εισαγωγή της ισπανικής γλώσσας λόγω διεθνούς επικοινωνίας	3
ΕΡΣΚΠΓ= Εισαγωγή της Ρωσικής, Σέρβικης, Κινεζικής, Ιταλικής και της Ισπανικής γλώσσας	1
ΕΡΠΑΣΓ= Εισαγωγή των Ρωσικών, Ιταλικών, Ισπανικών, Αλβανικών και Σκανδιναβικών γλωσσών στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση	1
ΑΣΕΑΓΣΜ= Αρνητική στάση στην επιλογή και άλλων γλωσσών μόνο στην πρωτοβάθμια	4

	εκπαίδευση λόγω σύγχυσης μαθητών	
	ΔΕΟΓΠΕ= Δυνατότητα επιλογής όλων των γλωσσών στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση	1
4. Επιλογή γλωσσών στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση	ΕΓΑΚΜΚΠ= Εισαγωγή γλωσσών από τον Αραβικό κόσμο λόγω της μετακίνησης και κινητικότητας των πληθυσμών	1
	ΕΑΓΣ= Εισαγωγή των ανατολικών γλωσσών λόγω της σημαντικότητάς τους	2
	ΔΕΙΓΔΕ= Δυνατότητα επιλογής της Ισπανικής γλώσσας στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση	1
	ΔΕΡΓΔΕ= Δυνατότητα επιλογής της ρωσικής γλώσσας στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση	1
	ΧΕΑΓΓΟΤ= Χρήσιμη η επιλογή της Αγγλικής και της Γαλλικής γλώσσας με οργανωμένο τρόπο	1
	ΔΕΙΠΓ= Δυνατότητα επιλογής της Ιταλικής και της Ισπανικής γλώσσας	6
	ΔΕΙΚΓ= Δυνατότητα επιλογής της Ισπανικής και της Κινεζικής γλώσσας	1
	ΕΡΚΓΔΕ= Εισαγωγή της ρωσικής και κινεζικής γλώσσας στην δευτεροβάθμια εκπαίδευση	1
	ΕΣΓΙΤΓΤ= Εισαγωγή των Σκανδιναβικών γλωσσών, της Ιταλικής και της Τουρκικής γλώσσας λόγω τουρισμού	1
	ΔΕΙΡΑΓ= Δυνατότητα επιλογής της Ιταλικής, Ρωσικής και της Αραβικής γλώσσας	1
	ΔΕΚΤΡΓ= Δυνατότητα επιλογής της Κινεζικής, Τουρκικής και Ρωσικής γλώσσας	1
	ΔΕΙΑΚΓ= Δυνατότητα επιλογής της Ισπανικής, Αραβικής και Κινεζικής γλώσσας	1
	ΔΕΙΡΚΓΔΕ= Δυνατότητα επιλογής της	1

	ισπανικής, ρωσικής και κινεζικής γλώσσας στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση	
	ΔΕΙΡΒΓΔΕ= Δυνατότητα επιλογής της ισπανικής, ρωσικής και βουλγαρικής γλώσσας στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση	1
	ΔΕΙΠΓΔΕ= Δυνατότητα επιλογής της ισπανικής, ιταλικής και κινεζικής γλώσσας στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση	1
	ΕΙΠΣΓΣ= Εισαγωγή των ισπανικών, ιταλικών και σλαβικών γλωσσών λόγω της σημαντικότητάς τους	6
	ΔΕΡΚΤΠΓΔ= Δυνατότητα επιλογής της ρωσικής, κινεζικής, τουρκικής και ιταλικής γλώσσας στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση	1
	ΔΕΙΡΚΤΒΓ= Δυνατότητα επιλογής της ιταλικής, ρωσικής, κινεζικής, τουρκικής και βουλγαρικής γλώσσας στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση	1
	ΑΣΕΑΓΠΕ= Αρνητική στάση απέναντι στην εισαγωγή γλωσσών στην δευτεροβάθμια εκπαίδευση	1
	ΔΕΟΓΚ= Δυνατότητα επιλογής όλων των γλωσσών του κόσμου στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση	2
	ΔΔΜΓΜΜ= Δυνατότητα διδασκαλίας των μητρικών γλωσσών των μεταναστών μαθητών στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση	1

5.4 Στάσεις και προτάσεις εκπαιδευτικών για την βελτίωση της διαχείρισης πολυγλωσσίας και της πολύγλωσσης εκπαίδευσης

Στο συγκεκριμένο τελευταίο θεματικό άξονα περιλαμβάνονται οι στάσεις και οι προτάσεις των εκπαιδευτικών για την βελτίωση της διαχείρισης πολυγλωσσίας και της πολύγλωσσης εκπαίδευσης. Ο θεματικός άξονας έχει χωριστεί σε τέσσερις

κατηγορίες όπως η προσφορά ποικιλίας γλωσσών στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση, η διδακτική αξιοποίηση των γλωσσών των μεταναστών μαθητών, οι τρόποι βελτίωσης της πολυγλωσσίας στο ελληνικό σχολικό πλαίσιο και τέλος διερευνάται ποια είναι η άποψη τους για τη συμβολή των ευρωπαϊκών προγραμμάτων στην πολυγλωσσία (Πίνακας 4).

Σχετικά με τις προτάσεις των εκπαιδευτικών για τη προσφορά ποικιλίας γλωσσών στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση αρκετοί εκπαιδευτικοί θεωρούν σημαντική την εκμάθηση ξένων γλωσσών με βιωματικό τρόπο (7 αναφορές) και την δυνατότητα διερεύνησης ξένων γλωσσών στην εκπαίδευση (4 αναφορές). Η εκπαιδευτικός 9 υποστηρίζει πως *«Θα μπορούσε να υπάρχει μεγαλύτερο εύρος γλωσσών για να επιλέξουν οι μαθητές στην Α/μια, έτσι ώστε να υπάρχει συνέχεια και στη Β/μια. Θεωρώ πως οι δύο αυτές βαθμίδες εκπαίδευσης δεν πρέπει να εξετάζονται ξεχωριστά. Είναι η μία συνέχεια της άλλης»*. Ενδιαφέρουσα είναι η άποψη της εκπαιδευτικού 2, η οποία τάσσεται υπέρ της αύξησης ξένων γλωσσών καθώς όπως υποστηρίζει *«Για μένα εκπαίδευση είναι όταν υπάρχει μια συνεχής ροή πληροφοριών και γνώσεων. Παιδιά από την Αλβανία αλλά και από άλλες χώρες δεν συναντούμε μόνο στο δημοτικό αλλά σε όλες τις βαθμίδες εκπαίδευσης»*. Ο εκπαιδευτικός 11 υποστηρίζει πως *«Αν στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση δοθεί μεγαλύτερο εύρος γλωσσών, θα πρέπει να δοθεί το ίδιο εύρος και στη δευτεροβάθμια, ώστε να υπάρχει η δυνατότητα να συνεχίσουν τις σπουδές τους»*. Η εκπαιδευτικός 15 υποστηρίζει πως *«Η ποικιλία που θα προσφέρεται από το δημοτικό θα πρέπει να συνεχιστεί και στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, δηλαδή [...] ένας μαθητής να πηγαίνει από το ένα επίπεδο δυσκολίας στο επόμενο και να οδηγείται σε κάποιο πτυχίο ενδεχομένως»*. Η εκπαιδευτικός 33 υποστηρίζει πως *«Στη δευτεροβάθμια συνεχίζονται οι ίδιες γλώσσες από το δημοτικό. Θα ήταν καλό να υπάρχουν περισσότερες επιλογές. Όχι με έναν τρόπο καθολικό αλλά σαν επιλογή»*.

Προχωρώντας στην προσωπική εκτίμηση των εκπαιδευτικών ως προς τις γλώσσες που θα προτιμούσαν να υπάρχουν και στις δυο βαθμίδες, η πλειονότητα των εκπαιδευτικών θεωρεί σημαντική τη διδασκαλία ιταλικών και ισπανικών στο ελληνικό πλαίσιο (6 αναφορές). Συγκεκριμένα, η εκπαιδευτικός 26 υποστηρίζει πως τα ιταλικά και τα ισπανικά *«Είναι αρκετά εύκολες γλώσσες, θυμίζουν λίγο τα ελληνικά έτσι η ρίζα τους θα μπορούσαν να τα ενδιαφέρουν και τα παιδιά. Και τα μιλάει και αρκετός κόσμος πιστεύω στην υφήλιο»*. Επίσης, ένα τμήμα συνεντευξιαζόμενων

υποστηρίζει πως υπάρχει η δυνατότητα διδασκαλίας γνωστικών αντικειμένων σε ξένη γλώσσα στο ελληνικό εκπαιδευτικό πλαίσιο (13 αναφορές). Συγκεκριμένα, όπως υποστηρίζει ο εκπαιδευτικός 4 *«Κάποια διδακτικά αντικείμενα που έχουν συνάφεια με το σχέδιο και την τέχνη ευρύτερα, θα μπορούσε να διδάσκονται ως πούμε στην Ιταλική ή στην Ισπανική γλώσσα λόγω του γεγονότος ότι στην Ιταλία και στην Ισπανία έχουν πολύ μεγάλη ανάπτυξη σε έργα αρχιτεκτονικής, σε έργα πολιτικού μηχανικού»*. Ο εκπαιδευτικός 8 τονίζει πως *«Η γλώσσα να μη διδάσκεται για τη γλώσσα, αλλά και να χρησιμοποιείται και ως εργαλείο για άλλες γνωστικές δραστηριότητες. Ας πούμε, θα μπορούσαν να κάνουν μαθηματικά στα αγγλικά, ελληνικά και αγγλικά. Θα μπορούσαν να κάνουν ιστορία, αλβανικά και ελληνικά ή γεωγραφία στα ρωσικά και ελληνικά»*. Η εκπαιδευτικός 43 υποστηρίζει πως *«Θα μπορούσε στο μάθημα της εκάστοτε δεύτερης/ξένης γλώσσας να υπάρχουν ειδικά κεφάλαια αφιερωμένα στα διάφορα γνωστικά αντικείμενα»*. Διαφορετική άποψη με τις παραπάνω θέσεις εκφέρει ένας αριθμός εκπαιδευτικών (16 αναφορές) καθώς όπως σημειώνεται, θεωρεί ότι υπάρχει δυσχέρεια διδασκαλίας γνωστικών αντικειμένων σε ξένη γλώσσα στο ελληνικό εκπαιδευτικό πλαίσιο. Συγκεκριμένα, η εκπαιδευτικός 1 υποστηρίζει πως κάτι τέτοιο είναι δύσκολο να συμβεί στην πραγματικότητα καθώς *«Δεν έχουμε υποδομές και την επιμόρφωση»*. Ο εκπαιδευτικός 12 εξηγεί πως *«Μου φαίνεται πραγματικά δύσκολο, στη δεδομένη χρονική στιγμή τα δεδομένα πηγαίνουν συνεχώς προς το χειρότερο, όσον αφορά τους πόρους για την παιδεία και την καινοτομία γενικότερα»*. Η εκπαιδευτικός 18 τονίζει πως *«Η Ελλάδα φαίνεται λίγο πίσω σε σχέση με τη δίγλωσση/ πολύγλωσση εκπαίδευση. Στην Ελλάδα το εκπαιδευτικό σύστημα είναι κατακερματισμένο, αλλάζει συνεχώς και παράλληλα δε διατίθενται πόροι για ανάλογες δράσεις»*. Ο εκπαιδευτικός 21 υποστηρίζει πως *«Αυτά είναι ουτοπικά, μόνο στο επίπεδο της θεωρίας για το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα. Όποιος προτείνει κάτι τέτοιο είναι εκτός πραγματικότητας, δεν έχει σχέση με την εκπαίδευση»*.

Ενδιαφέρουσα είναι η άποψη ορισμένων εκπαιδευτικών (4 αναφορές) οι οποίοι επιδεικνύουν θετική στάση ως προς τη διδασκαλία γνωστικών αντικειμένων στη μητρική γλώσσα των μεταναστών μαθητών. Ο εκπαιδευτικός 7 αναφέρει πως είναι σύμφωνος με τη διδασκαλία γνωστικών αντικειμένων στη μητρική γλώσσα των μεταναστών μαθητών αλλά *«Θα πρέπει πιλοτικά να εφαρμοστεί σε μαθήματα “δευτερεύουσας” σημασίας όπως η μουσική, εικαστικά κλπ»*. Η εκπαιδευτικός 23 επισημαίνει πως ένα τέτοιο εγχείρημα θα ήταν καλύτερα να συμβεί αποκλειστικά

στην δευτεροβάθμια «καθώς σε αυτή τα παιδιά έχουν κατακτήσει περισσότερους κοινωνικούς γραμματισμούς»

Συνεχίζοντας τη προσωπική διερεύνηση των απόψεων των δασκάλων, ως προς τις προτεινόμενες γλώσσες και στις δύο βαθμίδες εκπαίδευσης, από μια αναφορά συγκεντρώνουν γλώσσες όπως: ρωσική – ισπανική - αγγλική - γαλλική, ρωσική - κινεζική, ιταλική - ισπανική - κινεζική, ισπανική - ιταλική - ρωσική, ρουμανικής - αλβανική - βουλγαρική - ρωσική, ρωσική - κινεζική - ιταλική - ισπανική, ιταλική - ρωσική - κινεζική - βουλγάρικη.

Σχετικά με τις προτάσεις των εκπαιδευτικών για την διδακτική αξιοποίηση των γλωσσών των μεταναστών μαθητών, η πλειονότητα (27 αναφορές) παρουσιάζει θετική στάση. Συγκεκριμένα, η εκπαιδευτικός 3 αναλύει πως «*Να είναι γνώστες βασικών λέξεων και εκφράσεων οι ίδιοι οι δάσκαλοι και σε συνεννόηση με τους γονείς να κάνουν κάποια σεμινάρια για να γνωρίσουν όχι μόνο την γλώσσα αλλά και την κουλτούρα των αντίστοιχων εθνών*». Ενδιαφέρον προκαλεί και η άποψη του εκπαιδευτικού 12, ο οποίος υποστηρίζει πως «*Θα μπορούσε στα πλαίσια ενός ευέλικτου μαθήματος, να γίνονται ως πούμε προτάσεις και στις δύο γλώσσες, μεταφορά από τον έναν αριθμό στον άλλον, να παρατηρούνται οι διαφορές και να προκαλείται συζήτηση. Επίσης, ωραία δραστηριότητα διαπολιτισμική είναι και η χρήση τραγουδιών από τις δύο χώρες, η σύγκριση των πολιτισμών, ομοιότητες και διαφορές*». Η εκπαιδευτικός 15 συμπληρώνει εξηγώντας πως «*Όταν ο καθηγητής διδάσκει ένα ποίημα το οποίο είναι αναγνωρισμένο διεθνώς, θα μπορούσαν οι μαθητές να αναζητήσουν τη μετάφρασή του, να αναζητήσουν κάποια σχόλια που έχουν κάνει ξένοι μελετητές*». Η εκπαιδευτικός 18 αναλύει τη σκέψη της ως εξής: «*Θα μπορούσαν να μιλήσουν οι δίγλωσσοι μαθητές για τη δική τους ιστορία, τον πολιτισμό, τα έθιμα, τη γλώσσα τους στους συμμαθητές τους. Θα μπορούσαν να πραγματοποιηθούν εκδηλώσεις για τη σημασία της πολυπολιτισμικότητας και της πολυγλωσσίας. Έτσι, οι μαθητές θα ένιωθαν ότι είναι περισσότερο ενταγμένοι και θα αυξανόταν η αυτοεκτίμησή τους*». Η εκπαιδευτικός 29 προσθέτει πως «*Θα μπορούσαν να μας πουν κάποια πράγματα στη δικιά τους γλώσσα, να γράψουμε κάποιες λέξεις, να βρούμε μερικές κοινές ρίζες, γιατί ως γνωστόν πάρα πολλές ξένες λέξεις προέρχονται από ελληνική ριζά. Θα μπορούσαμε δηλαδή να ψάξουμε και να βρούμε κάποιες ομοιότητες*». Μια ακόμη ενδιαφέρουσα ιδέα έχει ο εκπαιδευτικός 38, ο οποίος εξηγεί πως «*Οι γλώσσες που έχουν συγγενικά*

στοιχεία θα μπορούσαν να αξιοποιηθούν με διαθεματικά σχέδια εργασίας πάνω σε κοινά διαπολιτισμικά στοιχεία».

Ένας αριθμός εκπαιδευτικών (3 αναφορές) κάνει λόγο και για την ύπαρξη ειδικών τάξεων διδασκαλίας συγκεκριμένων γλωσσών μεταναστών μαθητών. Συγκεκριμένα, ο εκπαιδευτικός 25 επισημαίνει πως σε αυτό το εγχείρημα «Μια καλή προσπάθεια θα ήταν η ίδρυση τμημάτων υποδοχής. Θα μπορούσαν τα τμήματα αυτά να πλαισιωθούν από κατάλληλα εκπαιδευμένους εκπαιδευτικούς ή γιατί όχι και από εκπαιδευτικούς που γνωρίζουν καλά να μιλούν και να γράφουν γλώσσες από χώρες προέλευσης των μεταναστών». Με βάση αυτό, έρχεται να προστεθούν και οι απόψεις όπως: «Θα μπορούσαν να γίνουν τμήματα εκμάθησης της μητρικής τους γλώσσας [των μεταναστών μαθητών], για να μην χάνουν και την επαφή με τις σωστές δομές της μητρικής τους γλώσσας» (Εκπαιδευτικός 25) και «Θα μπορούσαν [να γίνει] με ειδικές τάξεις των συγκεκριμένων γλωσσών, ώστε να μην χάσουν οι μαθητές αυτοί επαφή με την μητρική τους γλώσσα» (Εκπαιδευτικός 36)

Στους εκπαιδευτικούς δόθηκε η ευκαιρία να αναφέρουν προτάσεις σχετικά με τους τρόπους βελτίωσης της πολυγλωσσίας στο ελληνικό σχολικό πλαίσιο. Συγκεκριμένα, η πλειονότητα των εκπαιδευτικών επισημαίνει την βελτίωση της πολυγλωσσίας με την παροχή καλύτερης υλικοτεχνικής υποδομής (9 αναφορές). Συγκεκριμένα, η εκπαιδευτικός 18 εξηγεί ότι «Βελτίωση θα υπήρχε αν υπήρχαν και περισσότεροι πόροι και παρέχονταν για την ενίσχυση της πολυγλωσσίας στα σχολεία δωρεάν μέσω της παροχής κατάλληλου εκπαιδευτικού υλικού και υποδομών». Επίσης και η τακτική επιμόρφωση των εκπαιδευτικών αποτελεί ακόμα ένα ζήτημα που έθεσαν οι συνεντευξιζόμενοι (9 καταγραφές). Συγκεκριμένα, η εκπαιδευτικός 30 εξηγεί πως η πολυγλωσσία θα αναπτυχθεί περαιτέρω από την «Επιμόρφωση των εκπαιδευτικών σε θέματα πολυγλωσσίας, διαπολιτισμικότητας και γενικότερα στο θέμα της ετερότητας, του διαφορετικού». Η εκπαιδευτικός 23 θίγει ακόμη ένα ζήτημα για τη βελτίωση της πολυγλωσσίας στην Ελλάδα. Συγκεκριμένα, εξηγεί πως «Για τη βελτίωση της πολυγλωσσίας στο εκπαιδευτικό σύστημα της Ελλάδας, ενδεχομένως, να βοηθούσαν τα ίδια τα σχολικά εγχειρίδια, οι ενέργειες των εκπαιδευτικών π.χ. χρήση νέων τεχνολογιών, η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών σε θέματα αξιολόγησης των επικοινωνιακών δεξιοτήτων σε διάφορες γλώσσες.». Μια μερίδα εκπαιδευτικών κάνει λόγο για ενίσχυση της πολυγλωσσίας μέσω της δυνατότητας επιλογής περισσότερων ξένων γλωσσών στο σχολικό πλαίσιο (8 αναφορές). Η εκπαιδευτικός 28 τονίζει πως

πρέπει «Να αυξηθούν ξανά οι γλώσσες και να μούνε και επιπλέον γλώσσες στο σχολείο». Έπειτα, η εκπαιδευτικός 9 συμπληρώνει υποστηρίζοντας ότι πρέπει «Να ξεκινά η εκμάθηση της πρώτης ξένης γλώσσας από την Α' δημοτικού και να εμπλουτιστεί το υπάρχον Πρόγραμμα Σπουδών των ξένων γλωσσών». Η εκπαιδευτικός 29 τονίζει πως «Πρέπει να δοθούν περισσότερες ώρες και μια μεγάλη γκάμα επιλογής ξένων γλωσσών».

Επίσης, ένα μέρος των συνεντευξιαζόμενων δίνει βάση στην επάρκεια διδακτικού προσωπικού (8 αναφορές). Συγκεκριμένα, η εκπαιδευτικός 3 εξηγεί ότι σημαντικό ρόλο στη βελτίωση της πολυγλωσσίας διαδραματίζει «Η επάρκεια σε διδακτικό προσωπικό ήδη από την αρχή της σχολικής χρονιάς κι όχι η ιλαροτραγωδία που παρατηρείται τα τελευταία χρόνια, να φτάνουμε στα Χριστούγεννα και να μην έχουν επανδρωθεί τα εκπαιδευτήρια της χώρας». Ο εκπαιδευτικός 8 συμπληρώνει ότι αποτελεί επιτακτική ανάγκη στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα «Η εξασφάλιση εξειδικευμένων δασκάλων που θα διδάξουν αυτές τις γλώσσες και μάλιστα με μια μέθοδο που να είναι πολύ ελκυστική ανάλογα με την ηλικία των μαθητών». Στη συνέχεια, ο εκπαιδευτικός 34 συμπληρώνει και εξηγεί ότι «Θα βοηθούσε εξαιρετικά [...] να προσλαμβάνοντα εξειδικευμένοι εκπαιδευτικοί σε πιο "σπάνιες" γλώσσες, ανάλογα αυτή που ομιλείται από μεγαλύτερο μέρος του μαθητικού πληθυσμού, προκειμένου να μπορεί να μνήσει τον πολύγλωσσο μαθητή στην ελληνική γλώσσα μέσω της δικής του».

Άλλοι εκπαιδευτικοί επισημαίνουν την ένταξη Ευρωπαϊκών και διαπολιτισμικών προγραμμάτων στο επίσημο και ανεπίσημο εκπαιδευτικό σύστημα για την βελτίωση της πολυγλωσσίας στη χώρα μας (7 αναφορές). Συγκεκριμένα, ο εκπαιδευτικός 12 εξηγεί πως «Θα βοηθούσε, στην Ευέλικτη Ζώνη, να σταματήσουμε επανάληψη των ίδιων και των ίδιων project, και να εισαγάγουμε τέτοιου είδους πολυπολιτισμικά και διαπολιτισμικά σχέδια εργασίας, καλά οργανωμένα, ώστε οι μαθητές να αγαπήσουν την εκμάθηση ξένων γλωσσών και να αντιληφθούν το μέγεθος της χρησιμότητας της πολυγλωσσίας.» Ως προέκταση της προηγούμενης άποψης προσθέτει η εκπαιδευτικός 19, εξηγώντας ότι θα ήταν εξαιρετικά ωφέλιμη «Η καθημερινή επαφή των μαθητών μέσα από εκπαιδευτικές ευκαιρίες με άλλες γλώσσες και με πιο έμμεσους τρόπους. Η επαφή των παιδιών με άλλους πολιτισμούς, με άλλες κουλτούρες, ήθη και έθιμα. Υπάρχουν και τέτοια προγράμματα που επιτρέπουν τα παιδιά να έρθουν σε επαφή με άλλους πολιτισμούς». Ακόμη ένα ζήτημα για τη

βελτίωση της πολυγλωσσίας που θίγουν οι εκπαιδευτικοί αποτελεί η αλλαγή των σχολικών εγχειριδίων ξένων γλωσσών (6 αναφορές). Για παράδειγμα, η εκπαιδευτικός 22 συμπληρώνει πως «*Τα βιβλία που είναι το άλφα και το ωμέγα να είναι πολύ πιο προσεκτικά επιλεγμένα και βασιζόμενα στο γεγονός να λαμβάνουν υπόψη το επίπεδο των παιδιών ηλικιακά*». Ο εκπαιδευτικός 34 εξηγεί πως για τη βελτίωση της πολυγλωσσίας «*Θα βοηθούσε εξαιρετικά αν χρησιμοποιούνταν βιβλία γλωσσικά στη μητρική γλώσσα του παιδιού*». Βέβαια, για τη βελτίωση της πολυγλωσσίας, οι εκπαιδευτικοί υποστηρίζουν πως θα συμβάλλει και η ελκυστική μέθοδος διδασκαλίας ξένων γλωσσών (5 αναφορές), ο εμπλουτισμός του προγράμματος σπουδών των ξένων γλωσσών (5 αναφορές) αλλά και αλλαγή στάσης της πολιτείας για την εκμάθηση ξένων γλωσσών (5 αναφορές). Συγκεκριμένα, ο εκπαιδευτικός 8 υποστηρίζει πως θα επιτευχθεί βελτίωση στην πολυγλωσσία με την «*Εξασφάλιση εξειδικευμένων δασκάλων που θα διδάζουν αυτές τις γλώσσες και μάλιστα με μια μέθοδο που να είναι πολύ ελκυστική ανάλογα με την ηλικία των μαθητών, να χρησιμοποιήσουν δηλαδή και οπτικοακουστικό υλικό, τις νέες τεχνολογίες, τις δυνατότητες του διαδικτύου*». Με βάση αυτό, η εκπαιδευτικός 22 συμπληρώνει ότι πρέπει «*να μπου και άλλοι μέθοδοι διδασκαλίας, με προγράμματα ειδικά και με τους υπολογιστές, αλλά και αυτά να είναι προσεκτικά επιλεγμένα, όχι απλά ο υπολογιστής να αποτελεί ένα παιχνίδι, να είναι εργαλείο για την εκμάθηση της γλώσσας*». Ως προς την αλλαγή της στάσης της πολιτείας, οι εκπαιδευτικοί υποστηρίζουν πως «*Αν η επιλογή της πολιτείας γίνει να μαθαίνουν τα παιδιά την ή τις ξένες γλώσσες μόνο στο σχολείο και όχι στα φροντιστήρια, τα αποτελέσματα πιστεύω πως θα ήταν διαφορετικά*». (εκπαιδευτικός 7). Επίσης, η «*Αλλαγή της νοοτροπίας των εκπαιδευτικών ξένων γλωσσών*» (Εκπαιδευτικός 20) θα συμβάλλει στην «*Κατανόηση της κουλτούρας άλλων λαών*» (Εκπαιδευτικός 39) και κατ' επέκταση στην ενίσχυση της πολυγλωσσίας στο σχολικό περιβάλλον. Μέσα στο καταιγισμό των προτάσεων που αναφέρουν οι εκπαιδευτικοί, επισημαίνουν πως με την αύξηση των ωρών διδασκαλίας των ξένων γλωσσών θα επέλθει η βελτίωση της πολυγλωσσίας (4 αναφορές). Η εκπαιδευτικός 28 εξηγεί: «*Να αυξηθούν οι ώρες των αγγλικών και πάλι να μούνε κι άλλες γλώσσες*». Η εκπαιδευτικός 29 προσθέτει: «*Πρέπει να δοθούν περισσότερες ώρες. Μπορούν να αφαιρεθούν ώρες από κάποιο άλλο μάθημα και να δοθούν στη διδασκαλία μιας ξένης γλώσσας ή ο μαθητής να έχει τη δυνατότητα να επιλέξει ανάμεσα σε κάποια μαθήματα*». Επίσης, ενδιαφέρουσα είναι η άποψη των εκπαιδευτικών που

υποστηρίζουν πως με την ένταξη και εκμάθηση των μητρικών γλωσσών των μεταναστών μαθητών θα ενισχυθεί η πολυγλωσσία στο εκπαιδευτικό σύστημα (4 αναφορές). Για παράδειγμα, η εκπαιδευτικός 26 υποστηρίζει: *«Νομίζω το καλύτερο θα ήταν αφού υπάρχει τμήμα ένταξης,[...] θα ήταν ωραίο να τα έπαιρναν από την τάξη τους κάποιες ώρες να τους κάνανε τη μητρική τους γλώσσα θα τα ξεμπερδευε νομίζω αυτό και δε θα τα μπερδευε περισσότερο να τη διδάσκονται συστηματικά. Ένα τμήμα δηλαδή κάποιες ώρες την ημέρα, κάποιες μέρες την εβδομάδα»*. Ο εκπαιδευτικός 34 υποστηρίζει πως είναι θεμιτό *«Να προσλαμβάνοντα εξειδικευμένοι εκπαιδευτικοί σε πιο "σπάνιες" γλώσσες, ανάλογα αυτή που ομιλείται από μεγαλύτερο μέρος του μαθητικού πληθυσμού, προκειμένου να μπορεί να μνήσει τον πολύγλωσσο μαθητή στην ελληνική γλώσσα μέσω της δικής του»*. Στο παραπάνω εγχείρημα θα συνέβαλλε και η ισχυροποίηση των δομών εκπαίδευσης (3 αναφορές). Συγκεκριμένα, η εκπαιδευτικός 43 τονίζει πως *«Θεωρώ ότι πρέπει να γίνει μονιμοποίηση των τάξεων υποδοχής και σωστή λειτουργία των δομών υποδοχής και εκπαίδευσης προσφύγων»*. Τέλος, ενδιαφέρουσα είναι μια άποψη της εκπαιδευτικού 10, η οποία υποστηρίζει πως δεν θα πρέπει να συμπεριλαμβάνεται η βαθμολογία στις ξένες γλώσσες καθώς *«Είναι ανασταλτικός παράγοντας στην εκμάθηση ξένων γλωσσών»*

Κλείνοντας, εκπαιδευτικοί αναφέρθηκαν και στη συμβολή των ευρωπαϊκών προγραμμάτων στην πολυγλωσσία. Η πλειονότητα τους επέδειξε θετική στάση ως προς τη συμβολή τους λόγω επαφής με ξένους πολιτισμούς και γλώσσες (27 αναφορές). Συγκεκριμένα, η εκπαιδευτικός 3 υποστηρίζει πως *«Συμβάλλουν τα μέγιστα, τόσο στη δημιουργία μιας ευρωπαϊκής ταυτότητας όσο και στην ενίσχυση της άποψης πως είναι περισσότερα αυτά που μας ενώνουν παρά αυτά που μας χωρίζουν από τους ευρωπαίους εταίρους μας»*. Ο εκπαιδευτικός 4 συμπληρώνει: *«Προς την κατεύθυνση της επαφής των γλωσσών και των πολιτισμών, εάν θέλουμε να φτιάξουμε τις Ηνωμένες Πολιτείες της Ευρώπης δεν μπορούμε να τις φτιάξουμε με διαφορετικές γλώσσες, κουλτούρες και πολιτισμούς δηλαδή θα πρέπει να υπάρχει μια επαφή και μια αλληλεπίδραση και πολιτισμική επίδραση»*. Επίσης, ο εκπαιδευτικός 17 συμπληρώνει εξηγώντας ότι *«Από τα πιο σημαντικά πλεονεκτήματα είναι η γνωριμία με άλλους πολιτισμούς και η ανταλλαγή πολιτιστικών στοιχείων, καθώς και η επαφή με διαφορετικές κουλτούρες, με άλλα ήθη και τα έθιμα τους»*. Σύμφωνα με τις παραπάνω απόψεις τάσσεται και η εκπαιδευτικός 20 η οποία θεωρεί πως *«Τα ευρωπαϊκά προγράμματα έχουν σίγουρα πολλά πλεονεκτήματα, όπως γνωριμία των νέων με*

καινούργιους πολιτισμούς, κουλτούρες, ήθη και έθιμα, ανταλλαγή εμπειριών, διεύρυνση του τρόπου σκέψης και σίγουρα συμβάλουν στη βελτίωση της πολυγλωσσίας. Είναι ό,τι καλύτερο να βρίσκεσαι στον τόπο γέννησης της κάθε γλώσσας». Εκτός από τα παραπάνω, αρκετοί εκπαιδευτικοί (7 αναφορές) εκφράζουν θετική άποψη για τα ευρωπαϊκά προγράμματα και για λόγους εκπαίδευσης και σπουδών. Με βάση τα προηγούμενα, η εκπαιδευτικός 18 εξηγεί πως με τη συμβολή των ευρωπαϊκών προγραμμάτων «*Τα παιδιά ανοίγουν τους ορίζοντές τους, βλέπουν τι γίνεται έξω από τη χώρα τους, τον διαφορετικό τρόπο ζωής. Όσον αφορά στις γλώσσες είναι πολύ καλύτερο να έρθουν τα παιδιά σε κατευθείαν άμεση επαφή με φυσικούς ομιλητές. Έτσι, μαθαίνουν καλύτερα τη γλώσσα και τη χρησιμοποιούν αυθόρμητα. Μαθαίνουν να σέβονται άλλους πολιτισμούς. Οφέλη υπάρχουν και στη συνεργασία των παιδιών μεταξύ τους που ανταλλάσσουν εμπειρίες*». Επίσης, κάποιοι εκπαιδευτικοί διατηρούν θετική στάση ως προς τη συμβολή των προγραμμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τη δημιουργία εξειδικευμένων προγραμμάτων και για άλλες ξένες γλώσσες (3 αναφορές). Συγκεκριμένα, η εκπαιδευτικός 26 τονίζει πως πρέπει να «*Δημιουργηθούν προγράμματα πιο εξειδικευμένα και για άλλες γλώσσες και να υπάρχουν ίσως και κίνητρα για την παρακολούθηση αυτών των προγραμμάτων από εκπαιδευτικούς*». Ο εκπαιδευτικός 27 συνεχίζει και υποστηρίζει πως «*Πρέπει να παρθούν πιο ουσιαστικές αποφάσεις, εάν θέλουμε να οδηγήσουμε την Ευρώπη σε μια οντότητα, ας πούμε, ενιαία, επί της ουσίας και όχι τύπους*». Επίσης, μια μερίδα εκπαιδευτικών θεωρεί σημαντικά τα ευρωπαϊκά προγράμματα λόγω πρόσληψης και επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών (4 αναφορές). Συγκεκριμένα, η εκπαιδευτικός 13 τα θεωρεί χρήσιμα υπό την «*Μορφή κάποιας επιμόρφωσης. Όπως γίνονται κάποια σεμινάρια για νέες τεχνολογίες, για περιβαλλοντικά προγράμματα, για οτιδήποτε, μπορούν να γίνουν και για τις ξένες γλώσσες.. Να έχουμε την επιλογή, να μπορούμε να μάθουμε, να μας κάνουν μαθήματα, διάφορες ξένες γλώσσες παιδιών που έχουμε συχνά στα σχολεία, γλώσσες αλλοδαπών παιδιών*». Μια άλλη διατύπωση συμπληρώνει η εκπαιδευτικός 43, υποστηρίζοντας πως τα ευρωπαϊκά πρόγραμμα «*Βοηθούν στην πρόσληψη αναπληρωτών που συνήθως αναλαμβάνουν τάξεις υποδοχής, δομές εκπαίδευσης προσφύγων κ.α.*»

Πίνακας 4. Κατηγορίες και κωδικοί του θεματικού άξονα «*Στάσεις και προτάσεις εκπαιδευτικών για την βελτίωση της διαχείρισης πολυγλωσσίας και της πολύγλωσσης εκπαίδευσης*»

Κατηγορίες	Κωδικοί/Εννοιολογικοί ορισμοί	Σύνολο αναφορών
1. Προσφορά ποικιλίας γλωσσών στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση	ΣΕΞΓΒΤ= Σημαντική η εκμάθηση ξένων γλωσσών με βιωματικό τρόπο	7
	ΣΔΡΓ= Σημαντική η διδασκαλία της ρωσικής γλώσσας	1
	ΣΔΠΓ= Σημαντική η διδασκαλία ισπανικής γλώσσας	1
	ΣΔΙΤΙΣΓΛ= Σημαντική η διδασκαλία Ιταλικής και Ισπανικής γλώσσας	6
	ΣΔΕΑΓΓΟΣ= Σημαντική η δυνατότητα επιλογής Αγγλικής και Γαλλικής γλώσσας με οργάνωση και συντονισμό	1
	ΣΔΡΚΓ= Σημαντική η διδασκαλία ρωσικής και κινεζικής γλώσσας	1
	ΣΔΙΤΙΣΓΛ= Σημαντική η διδασκαλία ιταλικής, ισπανικής και κινεζικής γλώσσας	1
	ΣΔΠΡΓ= Σημαντική η διδασκαλία της ιταλικής, ισπανικής και ρωσικής γλώσσας	1
	ΕΡΑΒΡΓ= Εισαγωγή της ρουμανικής, αλβανικής, βουλγαρικής και ρωσικής γλώσσας	1
	ΣΔΡΚΠΓ= Σημαντική η διδασκαλία ρωσικής, κινεζικής ιταλικής και ισπανικής γλώσσας	1
ΣΔΙΡΚΒΓ= Σημαντική η διδασκαλία ιταλικής, ρωσικής, κινεζικής και βουλγαρικής γλώσσας	1	
ΔΔΓΑΞΓΕΠ= Δυσχέρεια διδασκαλίας	16	

	γνωστικών αντικειμένων σε ξένη γλώσσα στο ελληνικό εκπαιδευτικό πλαίσιο	
	ΔΔΓΑΞΓΕΠ= Δυνατότητα διδασκαλίας γνωστικών αντικειμένων σε ξένη γλώσσα στο ελληνικό εκπαιδευτικό πλαίσιο	13
	ΔΔΞΓΕ= Δυνατότητα διερεύνησης ξένων γλωσσών στην εκπαίδευση	4
	ΘΣΔΓΑΜΓΜ= Θετική στάση ως προς τη διδασκαλία γνωστικών αντικειμένων στη μητρική γλώσσα των μεταναστών μαθητών	4
2. Διδακτική αξιοποίηση των γλωσσών των μεταναστών μαθητών	ΘΣΔΑΓΜΜ= Θετική στάση για τη διδακτική αξιοποίηση των γλωσσών των μεταναστών μαθητών	27
	ΥΕΤΔΣΓΜΜ= Ύπαρξη ειδικών τάξεων διδασκαλίας συγκεκριμένων γλωσσών μεταναστών μαθητών	3
3. Τρόποι βελτίωσης της πολυγλωσσίας στο ελληνικό σχολικό πλαίσιο	ΒΠΕΕΜΓΜ= Βελτίωση πολυγλωσσίας με την ένταξη και εκμάθηση των μητρικών γλωσσών των μεταναστών μαθητών	4
	ΒΠΔΕΠΞΓ= Βελτίωση πολυγλωσσίας με τη δυνατότητα επιλογής περισσότερων ξένων γλωσσών	8
	ΒΠΕΔΠ= Βελτίωση πολυγλωσσίας με την επάρκεια διδακτικού προσωπικού	8
	ΒΠΕΠΕΑΕΣ= Βελτίωση πολυγλωσσίας με την ένταξη Ευρωπαϊκών και διαπολιτισμικών προγραμμάτων στο επίσημο και ανεπίσημο εκπαιδευτικό σύστημα	7
	ΒΠΑΣΠΕΞΓ= Βελτίωση πολυγλωσσίας με την αλλαγή στάσης της πολιτείας για την εκμάθηση ξένων γλωσσών	5

	ΒΠΕΜΔΞΓ= Βελτίωση πολυγλωσσίας με την ελκυστική μέθοδο διδασκαλίας ξένων γλωσσών	5
	ΒΠΤΕΕ= Βελτίωση πολυγλωσσίας με την τακτική επιμόρφωση των εκπαιδευτικών	9
	ΒΠΠΚΥΥ= Βελτίωση πολυγλωσσίας με την παροχή καλύτερης υλικοτεχνικής υποδομής	9
	ΒΠΕΠΣΞΓ= Βελτίωση πολυγλωσσίας με τον εμπλουτισμό του προγράμματος σπουδών των ξένων γλωσσών	5
	ΒΠΕΒΞΓ= Βελτίωση πολυγλωσσίας με την εξάλειψη της βαθμολογίας της ξένης γλώσσας	1
	ΒΠΙΔΕ= Βελτίωση πολυγλωσσίας με την ισχυροποίηση των δομών εκπαίδευσης	3
	ΒΠΑΩΔΞΓ= Βελτίωση πολυγλωσσίας με την αύξηση των ωρών διδασκαλίας των ξένων γλωσσών	4
	ΒΠΑΣΞΞΓ= Βελτίωση πολυγλωσσίας με την αλλαγή των σχολικών εγχειριδίων ξένων γλωσσών	6
4. Η συμβολή των ευρωπαϊκών προγραμμάτων στην πολυγλωσσία	ΘΣΣΕΞΠΓ= Θετική στάση ως προς τη συμβολή τους λόγω επαφής με ξένους πολιτισμούς και γλώσσες	27
	ΘΣΓΞΕΣΚΠ= Θετική η συμβολή των προγραμμάτων για λόγους γνωριμίας ξένου εκπαιδευτικού συστήματος, κουλτούρας και πολιτισμού	7
	ΘΣΕΙΠΠΕΕ= Θετική η συμβολή των Ευρωπαϊκών προγραμμάτων μέσω	4

	πρόσληψης και επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών	
	ΘΣΔΕΠΑΞΓ= Θετική στάση ως προς τη συμβολή τους με τη δημιουργία εξειδικευμένων προγραμμάτων και για άλλες ξένες γλώσσες	3

6. Συμπεράσματα

Σκοπός της παρούσας ερευνητικής εργασίας ήταν η διερεύνηση των απόψεων των εκπαιδευτικών της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης σχετικά με ζητήματα γλωσσικής πολιτικής και διαχείρισης της πολυγλωσσίας στο εκπαιδευτικό πλαίσιο. Ωστόσο, στόχο αποτέλεσε και η αποτύπωση των απόψεων των εκπαιδευτικών για τη βελτίωση της διαχείρισης πολυγλωσσίας και της πολύγλωσσης εκπαίδευσης με σκοπό την αποτελεσματική διαχείριση των πολυγλωσσικών και πολιτισμικών πλέον τάξεων.

Στο πρώτο θεματικό άξονα, οι εκπαιδευτικοί εξέφρασαν την άποψη τους για τον εννοιολογικό προσδιορισμό της πολυγλωσσίας καθώς και ποιες είναι οι ομιλούμενες γλώσσες των δίγλωσσων/πολυγλώσσων μαθητών τους. Όσον αφορά το δεύτερο άξονα, εξεταστήκαν οι απόψεις των εκπαιδευτικών σχετικά με ζητήματα πολυγλωσσίας και ευρωπαϊκής γλωσσικής πολιτικής. Οι εκπαιδευτικοί εξέφρασαν απόψεις σχετικά με τη χρησιμότητα ευρωπαϊκών γλωσσών στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της ελληνικής πραγματικότητας. Στον τρίτο θεματικό άξονα διερευνήθηκε ο ρόλος των ευρωπαϊκών γλωσσών στη δημόσια εκπαίδευση με στόχο οι συνεντευξιζόμενοι να μιλήσουν για τον ρόλο και τη χρησιμότητα της αγγλικής γλώσσας, την εκμάθηση ξένων γλωσσών από την Α΄ δημοτικού και τέλος καθώς και την εισαγωγή επιπρόσθετων γλωσσών στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Κλείνοντας στον τέταρτο και τελευταίο θεματικό άξονα, οι εκπαιδευτικοί κλήθηκαν να αναφέρουν τις προτάσεις τους για την βελτίωση της διαχείρισης πολυγλωσσίας και της πολύγλωσσης εκπαίδευσης και πιο συγκεκριμένα, τις στάσεις τους σχετικά με την ποικιλία γλωσσών στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση, τη διδακτική αξιοποίηση των γλωσσών των μεταναστών μαθητών, τους τρόπους βελτίωσης της πολυγλωσσίας στο ελληνικό σχολικό πλαίσιο αλλά και να εκφέρουν γνώμη για τη συμβολή των ευρωπαϊκών προγραμμάτων σχετικά με την ενίσχυση και την προώθηση της πολυγλωσσίας.

Συμπεράσματα αναφορικά με τον εννοιολογικό προσδιορισμό της πολυγλωσσίας

Όσον αφορά τον εννοιολογικό προσδιορισμό της πολυγλωσσίας, οι εκπαιδευτικοί εξέφρασαν χωρίς κανέναν δισταγμό τις απόψεις τους. Συγκεκριμένα, η πλειονότητα από αυτούς όρισε την πολυγλωσσία ως την ικανότητα των ανθρώπων να γνωρίζουν και να μιλούν πολλές γλώσσες. Ωστόσο, υπήρξαν και εκπαιδευτικοί οι

οποίοι ανέφεραν ότι η πολυγλωσσία είναι η ικανότητα ενός ατόμου να επικοινωνεί σε παραπάνω από δύο γλώσσες. Με βάση τις προηγούμενες απόψεις, παρατηρείται ότι και οι δύο ορισμοί που πρόέκυψαν από τους εκπαιδευτικούς, κινούνται στο ίδιο κύμα σκέψης, θέτοντας ως βασικό πυλώνα ορισμού της πολυγλωσσίας τον αριθμό εκμάθησης ξένων γλωσσών. Είναι ενθαρρυντικό το γεγονός ότι οι περισσότεροι εκπαιδευτικοί προσδιόρισαν εύστοχα τη διττή έννοια της πολυγλωσσίας, είτε σε ατομικό επίπεδο (πολλαπλογλωσσία) ή κοινωνικό, επιβεβαιώνοντας άλλες έρευνες (Γρίβα & Ηλιάδου, 2011) ενώ κάποιοι συνέδεσαν την έννοια της πολυγλωσσίας με την ύπαρξη πολυπολιτισμικότητας στην κοινωνία. Έπειτα, οι εκπαιδευτικοί ανέφεραν πως τα αλβανικά είναι η γλώσσα που συναντούν περισσότερο από τους δίγλωσσους μαθητές τους και ακολουθεί η διάλεκτος των Ρομά αλλά και άλλες γλώσσες κυρίως από τα Βαλκάνια.

Συμπεράσματα αναφορικά με τα ζητήματα πολυγλωσσίας και Ευρωπαϊκής γλωσσικής πολιτικής

Σχετικά με τη χρησιμότητα των ευρωπαϊκών γλωσσών στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, πολλοί από τους εκπαιδευτικούς τάχθηκαν υπέρ της χρησιμοποίησής της αγγλικής ως *lingua franca* αφού με αυτό τον τρόπο διευκολύνεται η επικοινωνία μεταξύ των ευρωπαίων πολιτών λόγω της ευρείας χρήσης της, είτε για λόγους οικονομικούς, εμπορικούς, τουρισμού, σπουδών και επαγγελματικής αποκατάστασης, κάτι που συμπίπτει με προϋπάρχουσες έρευνες (Ευρωβαρόμετρο αρ. 243, 2006). Κάποιοι άλλοι εκπαιδευτικοί τόνισαν και τη χρησιμότητα και άλλων ξένων ευρωπαϊκών γλωσσών όπως τα γερμανικά και τα γαλλικά. Επίσης, άλλη μια σημαντική αναφορά είναι ότι έξι εκπαιδευτικοί θεωρούν ότι όλες οι ευρωπαϊκές γλώσσες είναι χρήσιμες λόγω προΐστορίας και πολιτισμού. Σχετικά με την ελληνική κοινωνία, η πλειονότητα των εκπαιδευτικών θεωρεί πως οι Βαλκανικές και Νοτιοανατολικής Ευρώπης γλώσσες είναι ιδιαίτερα σημαντικές, και αυτό εξηγείται με την αυξητική τάση εισροής μεταναστών, τουρισμού, εμπορίου και αλλά και για λόγους εργασίας.

Συμπεράσματα ως προς το ρόλο των ευρωπαϊκών γλωσσών στη δημόσια εκπαίδευση

Όπως αναμενόταν, οι εκπαιδευτικοί αναγνώρισαν τον κυρίαρχο ρόλο της αγγλικής γλώσσας τόσο σε παγκόσμιο επίπεδο όσο και στον ελλαδικό χώρο. Οι περισσότεροι εκπαιδευτικοί αναγνωρίζουν το χαρακτηρισμό της ως *lingua franca* λόγω καθημερινής χρήσης και συνεννόησης και αυτό έρχεται σε πλήρη συμφωνία και συμπληρώνει την αρχική θετική τους στάση για τη χρησιμότητα της αγγλικής ως γλώσσα ευρείας επικοινωνίας. Ωστόσο, εντοπίζουν ελλείμματα ως προς τη διδασκαλία της και προτείνουν τον εκσυγχρονισμό της διδασκαλίας της, τη βελτίωση της υλικοτεχνικής υποδοχής, την αύξηση των σχολικών ωρών της ξένης γλώσσας, ώστε οι μαθητές να έχουν καλύτερα μαθησιακά αποτελέσματα.

Σχετικά με την εκμάθηση ξένων γλωσσών από την Α΄ δημοτικού, οι εκπαιδευτικοί επιδεικνύουν θετική στάση ως προς τη διδασκαλία περισσότερων ξένων γλωσσών με βιωματικό τρόπο. Επίσης, παρατηρείται μια διχογνωμία στις απόψεις των εκπαιδευτικών όσον αφορά τους δίγλωσσους μαθητές. Ορισμένοι αναφέρουν δυσκολία εκμάθησης ξένων γλωσσών από την Α΄ δημοτικού από τους δίγλωσσους μαθητές γιατί ίσως έτσι υστερούν στην εκμάθηση της μητρικής γλώσσας (Γ1) και μπερδεύονται, άλλοι όμως θεωρούν ότι οι δίγλωσσοι μαθητές έχουν περισσότερη ευκολία εκμάθησης ξένων γλωσσών λόγω των ήδη ανεπτυγμένων στρατηγικών που διαθέτουν και του γλωσσικού τους ρεπερτορίου.

Όσον αφορά τις προσωπικές επιλογές των εκπαιδευτικών στο ενδεχόμενο εισαγωγής και άλλων γλωσσών στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση, πέραν των αναμενόμενων που αφορούσαν τις “ισχυρές” ευρωπαϊκές γλώσσες εκτός από την αγγλική – γερμανική – γαλλική – ιταλική – ισπανική, αρκετοί εκπαιδευτικοί θα επέλεγαν τη ρωσική, αλβανική και κινεζική, και αυτό εξηγείται με την αυξητική τάση που παρατηρείται στις αφίξεις τουριστών, στη γειτνίαση με τη χώρα μας αλλά και για λόγους εμπορικούς και οικονομικούς, καθιστώντας έτσι τη γνώση της ρωσικής, αλβανικής και κινεζικής χρήσιμη. Οι ίδιες απόψεις κυριαρχούν και στην εισαγωγή ξένων γλωσσών στην δευτεροβάθμια εκπαίδευση, δίνοντας ιδιαίτερη σημασία στην εισαγωγή σλαβικών γλωσσών λόγω της σημαντικότητας τους. Τέλος, ελάχιστοι εκπαιδευτικοί έδειξαν αρνητική στάση στην επιλογή επιπρόσθετων γλωσσών τόσο στην πρωτοβάθμια όσο και στην δευτεροβάθμια εκπαίδευση λόγω επερχομένης σύγχυσης των μαθητών.

Συμπεράσματα ως προς στάσεις και προτάσεις εκπαιδευτικών για την βελτίωση της διαχείρισης πολυγλωσσίας και της πολύγλωσσης εκπαίδευσης

Αναφορικά με τη προσφορά ποικιλίας γλωσσών στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση εκπαιδευτικοί αναφέρθηκαν αρχικά στην εκμάθηση ξένων γλωσσών με βιωματικό τρόπο. Έπειτα, παρατηρείται μια διχοτόμηση απόψεων ως προς τη διδασκαλία γνωστικών αντικειμένων σε ξένη γλώσσα στην ελληνική πραγματικότητα. Ορισμένοι εκπαιδευτικοί παρατηρούν δυσχέρεια διδασκαλίας γνωστικών αντικειμένων σε ξένη γλώσσα στο ελληνικό εκπαιδευτικό πλαίσιο λόγω έλλειψης πόρων στην παιδεία και στην καινοτομία, στα έργα υποδομής και επιμόρφωσης. Αντίθετα, άλλοι συνεντευξιζόμενοι, παρατηρούν δυνατότητα διδασκαλίας γνωστικών αντικειμένων σε ξένη γλώσσα στα ελληνικά σχολεία και στις δύο βαθμίδες εκπαίδευσης. Επίσης, μερικοί εκπαιδευτικοί αντιμετωπίζουν με θετική στάση τη διδασκαλία γνωστικών αντικειμένων στην μητρική γλώσσα των μαθητών με μεταναστευτική βιογραφία. Ως προς το είδος της πολυγλωσσίας, οι εκπαιδευτικοί τάσσονται υπέρ της αύξησης του γλωσσικού ρεπερτορίου κυρίως με την εισαγωγή της ισπανικής και ιταλικής γλώσσας στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση και την συνέχιση τους και στην επόμενη βαθμίδα.

Σχετικά με τη διδακτική αξιοποίηση των γλωσσών των μεταναστών μαθητών, η πλειονότητα των εκπαιδευτικών εκφράζει θετική στάση για τη διδακτική αξιοποίηση των γλωσσών των μαθητών με μεταναστευτικό υπόβαθρο και συγκεκριμένα προτείνουν τη δημιουργία ειδικών τάξεων διδασκαλίας συγκεκριμένων γλωσσών μεταναστών μαθητών για την ενίσχυση της πολύγλωσσης εκπαίδευσης. Στα πλαίσια των συνεντεύξεων, οι εκπαιδευτικοί διατύπωσαν τις προτάσεις τους σχετικά με τους τρόπους βελτίωσης της πολυγλωσσίας στο ελληνικό σχολικό πλαίσιο. Είναι ιδιαίτερα σημαντικό το γεγονός ότι η πλειοψηφία των εκπαιδευτικών παρουσίασε θετική στάση ως προς την πολλαπλογλωσσία, εύρημα το οποίο συμφωνεί με την αντίστοιχη έρευνα των Γρίβα και Χοστελίδου (2011). Συγκεκριμένα, οι εκπαιδευτικοί θεωρούν ότι η βελτίωση της πολυγλωσσίας θα επέλθει με τον εμπλουτισμό του προγράμματος σπουδών των ξένων γλωσσών και με τη δυνατότητα αύξησης ξένων γλωσσών και στις δύο βαθμίδες εκπαίδευσης. Επίσης, ένα μεγάλο μέρος των εκπαιδευτικών πρότεινε την επιμόρφωση και την παροχή καλύτερης υλικοτεχνικής υποδομής ως βασική κρηπίδα χάραξης μιας νέας εκπαιδευτικής πολιτικής που θα

ενισχύσει την πολυγλωσσία στη χώρα μας. Επίσης, άλλο κομμάτι συνεντευξιαζόμενων θεωρεί αδήριτη ανάγκη την πρόσληψη και την κατάλληλη στελέχωση των σχολείων με ειδικευμένο διδακτικό προσωπικό ξένων γλωσσών. Άλλοι τρόποι που προτείνουν οι εκπαιδευτικοί είναι η ένταξη και εκμάθηση των μητρικών γλωσσών των μαθητών με μεταναστευτική βιογραφία σε ολιγομελή τμήματα, η αλλαγή των σχολικών εγχειριδίων των ξένων γλωσσών, η αύξηση της ώρας διδασκαλίας τους και τέλος, μερικοί τονίζουν τη σημασία των προγραμμάτων ανταλλαγής, στοχεύοντας στην αναβάθμιση της ποιότητας της εκπαίδευσης μέσα από την ανταλλαγή διαπολιτισμικών και εκπαιδευτικών εμπειριών.

Τέλος, η Πολιτεία οφείλει να ενισχύει και να προωθεί την πολλαπλογλωσσία, και το σημαντικό βήμα προς αυτή την κατεύθυνση, όπως επισημαίνουν και οι εκπαιδευτικοί, θα ήταν η ενίσχυση του προγράμματος ξένων γλωσσών με την αύξηση των προσφερόμενων γλωσσών, με την πρόσληψη κατάλληλου εξειδικευμένου διδακτικού προσωπικού καθώς και με την ενίσχυση υλικοτεχνικής υποδομής.

6.1 Περιορισμοί έρευνας - Προτάσεις για μελλοντική έρευνα

Η παρούσα έρευνα πραγματοποιήθηκε σε σαράντα τέσσερις εν ενεργεία εκπαιδευτικούς Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης. Με βάση αυτό, τα συμπεράσματα της έρευνας δεν μπορούν να γενικευθούν διότι το δείγμα δεν είναι αντιπροσωπευτικό, δηλαδή αφορά ένα μικρό μέρος των εκπαιδευτικών της χώρας.

Αναφορικά με τις συνεντεύξεις, καθότι η διενέργεια των ημιδομημένων συνεντεύξεων δεν αποτέλεσε χρονοβόρα διαδικασία, κάποιοι επέλεξαν να δώσουν σύντομες απαντήσεις για να τελειώσουν όσο το δυνατό συντομότερα. Επιπλέον, δίχως άλλη επιλογή, η καταγραφή της γνώσης των ξένων γλωσσών στηρίχθηκε στην υποκειμενική άποψη των συμμετεχόντων. Τέλος, τα συμπεράσματα που πρόεκυψαν από την ποιοτική ανάλυση των δεδομένων είναι υποκειμενικά, επομένως ίσως κάποιοι εκπαιδευτικοί απάντησαν με προκαταλήψεις και προϊδεασμούς. Για το λόγο αυτό, σε μελλοντική έρευνα θα ήταν θεμιτό να χρησιμοποιηθεί το ερωτηματολόγιο ως εργαλείο συλλογής δεδομένων, μέσα από το οποίο διασφαλίζεται η ανωνυμία των εκπαιδευτικών και γίνεται αξιοποίηση μεγαλύτερου εύρους δεδομένων αλλά και δείγματος συμμετεχόντων.

Μέσα από τα προαναφερθέντα συμπεράσματα, προκύπτουν διάφορα νέα ερευνητικά ερωτήματα τα οποία πρέπει να απασχολήσουν μελλοντικές έρευνες, αναφορικά με τις στάσεις των εκπαιδευτικών απέναντι σε ζητήματα πολυγλωσσίας.

Όπως προαναφέρθηκε στα συμπεράσματα, σε γενικές γραμμές οι εκπαιδευτικοί αντιμετωπίζουν θετικά τις “ισχυρές” ευρωπαϊκές γλώσσες. Ωστόσο, θα ήταν εξαιρετικά ενδιαφέρον, σε επόμενες έρευνες, να διερευνηθεί η στάση των εκπαιδευτικών απέναντι σε λιγότερο ομιλούμενες γλώσσες, ώστε να διαλευκανθεί κατά πόσο μια στάση απέναντι σε μια γλώσσα οφείλεται στην ισχύ της ή όχι. Επιπλέον, θα ήταν ενδιαφέρον να ενημερωθούμε και για τις απόψεις των εκπαιδευτικών που υπηρετούν αποκλειστικά σε σχολεία διαπολιτισμικής εκπαίδευσης, σε τάξεις υποδοχής και τμήματα ΖΕΠ, σε διαφορετικές γεωγραφικές περιοχές, όπου εκεί το γλωσσικό ρεπερτόριο των μαθητών είναι πολυποίκιλο.

Από την παρούσα έρευνα μπορούν να εξαχθούν συμπεράσματα με διάφορες προτάσεις, οι οποίες θα μπορούσαν να αποτελέσουν τον δίαυλο επικοινωνίας σχετικά με την περιχάραξη γλωσσικής πολιτικής, η οποία είναι ιδιάζουσας σημασίας καθώς στη σύγχρονη πολυπολιτισμική κοινωνία, η Εκπαίδευση αποτελεί βασικό άξονα στην καλλιέργεια πολυγλωσσικής συνείδησης καθώς επίσης και πολυπολιτισμικής επίγνωσης και ενσυναίσθησης.

Βιβλιογραφία

Ελληνόγλωσση

- Αρτέμη, Ε., (2015). *Ετερότητα και Φιλοσοφία στη Διαπολιτισμική Εκπαίδευση. Περμπουσία*. Ανακτήθηκε 2015, Διαθέσιμο στο: https://www.academia.edu/15841637/%CE%95%CE%BB%CE%BB%CE%B7%CE%BD%CE%B9%CE%BA%CF%8C_%CF%83%CF%87%CE%BF%CE%BB%CE%B5%CE%AF%CE%BF_%CE%B4%CE%B9%CE%B1%CF%80%CE%BF%CE%BB%CE%B9%CF%84%CE%B9%CF%83%CE%BC%CE%B9%CE%BA%CE%AE_%CE%B1%CE%B3%CF%89%CE%B3%CE%AE_%CE%B5%CE%BD%CE%B1%CE%BD%CF%84%CE%AF%CE%BF%CE%BD_%CF%81%CE%B1%CF%84%CF%83%CE%B9%CF%83%CE%BCE%BF%CF%8D
- Γεωργογιάννης, Π., (1999). *Θέματα Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης*, Αθήνα: Gutenberg-Δαρδανός Γιώργος & Κώστας
- Γιάγκογλου, Δ., (2017). *Αξιοποίηση της γλωσσικής ποικιλότητας στο νηπιαγωγείο. Μια μελέτη περίπτωσης σε μαθητές νηπιαγωγείου*. Διπλωματική Εργασία, Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας, Παιδαγωγική Σχολή, Τμήμα Νηπιαγωγών. Ανακτήθηκε: Ιούνιο 2017, Διαθέσιμο στο: <http://dspace.uowm.gr/xmlui/bitstream/handle/123456789/660/Dimitra%20Giagkoglou.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
- Γιβρόπουλος, Κ., (2018). *Το Διαπολιτισμικό Σχολείο στη Γαλλία. 8^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Επιστημών Εκπαίδευσης*. Εθνικό Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών: Πρόγραμμα Ειδικής Αγωγής
- Δαμανάκης, Μ., (2002) *Η εκπαίδευση των παλιννοστούντων και αλλοδαπών μαθητών από την οπτική γωνία των δασκάλων τους: Αποτελέσματα μιας εμπειρικής έρευνας*. Στο: Μ. Δαμανάκης (επιμ.). *Η Εκπαίδευση των Παλιννοστούντων και των Αλλοδαπών Μαθητών Στην Ελλάδα: Διαπολιτισμική Προσέγγιση*, Αθήνα: Gutenberg
- Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης της 12ης Αυγούστου αρ. C207. (1995). Ανάκτηση Αύγουστος 15, 2011, από επίσημη ιστοσελίδα Ευρωπαϊκής Ένωσης: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:31995Y0812%2801%29:EN:HTML>

- Ευρυδίκη. (2001). *Η διδασκαλία των ξένων γλωσσών στα σχολεία στην Ευρώπη*. Ανάκτηση Αύγουστος 6, 2011, από επίσημη ιστοσελίδα "Ευρυδίκη", Δίκτυο πληροφόρησης για την εκπαίδευση στην Ευρώπη: http://eacea.ec.europa.eu/education/eurydice/thematic_studies_archives_en.php
- Ευρωβαρόμετρο αρ. 243. (2006). *Europeans and their languages*. Ανάκτηση Μάιος, 2021, από επίσημη ιστοσελίδα Ευρωπαϊκής Επιτροπής: http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/ebs/ebs_243_en.pdf
- Ευρωπαϊκή Επιτροπή. (1995). *Λευκή Βίβλος για την εκπαίδευση και κατάρτιση – Διδασκαλία και εκμάθηση - Προς την Κοινωνία της Γνώσης*. Ανάκτηση Αύγουστος 10, 2011, από επίσημη ιστοσελίδα Ευρωπαϊκής Ένωσης: http://europa.eu/documents/comm/white_papers/pdf/com95_590_en.pdf
- Ευρωπαϊκή Επιτροπή. (2003). *Promoting language learning and linguistic diversity: An action plan 2004-2006*. Ανάκτηση Αύγουστος 11, 2011, από επίσημη ιστοσελίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης: <http://eurlex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2003:0449:FIN:EN:PDF>
- Ευρωπαϊκή Επιτροπή. (2004). *Many tongues, one family: Languages in the European Union*.
- Ευρωπαϊκή Επιτροπή. (2010). *Leonardo da Vinci programme*. Ανάκτηση Αύγουστος 12, 2011, από επίσημη ιστοσελίδα Ευρωπαϊκής Επιτροπής: http://ec.europa.eu/education/lifelong-learning-programme/doc82_en.htm
- Καραστογιάννη, Ε., (2014). *Γλωσσικοί Στόχοι στην Ευρωπαϊκή Ένωση: Τα αγγλικά ως ξένη γλώσσα διδασκαλίας στην Ελλάδα και τη Γαλλία*. Διπλωματική εργασία, ΑΠΘ, Ανακτήθηκε 9 Μαΐου 2021, διαθέσιμο στο: <http://ikee.lib.auth.gr/record/270164/files/GRI-2015-14823.pdf>
- Κασίδη, Μ. Ε., (2017-2018). *Διαπολιτισμική εκπαίδευση και κοινωνική συνοχή στην τοπική κοινωνία. Μελέτη περίπτωσης: πρόσφυγες στην πόλη της Μυτιλήνης*. Διπλωματική Εργασία. Πανεπιστήμιο Αιγαίου: Σχολή Κοινωνικών Επιστημών Τμήμα Κοινωνιολογίας, Μυτιλήνη. Ανακτήθηκε το Ακαδημαϊκό Έτος 2017-2018. Διαθέσιμο στο: <https://hellanicus.lib.aegean.gr/bitstream/handle/11610/20394/%CE%9C%CE%B1%CF%81%CE%AF%CE%BD%CE%B1%20%CE%9A%CE%B1%CF%>

[83%CE%B9%CE%B4%CE%B7%20%20A.M.%2016009%2015022019.pdf?sequence=1&isAllowed=y](#)

- Μάρκου, Ε., (2011). *Σύντομος Οδηγός Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης*. Αρθρογραφία στο διαδίκτυο. Ανακτήθηκε: Απρίλιος 2011, Τεύχος 4^ο. Διαθέσιμο στην ιστοσελίδα: file:///C:/Users/North/Downloads/doc1_35371_976207396.pdf
- Μπαμπινιώτης, Γ. (2020). *Λεξικό των δυσκολιών και των λαθών στη χρήση της ελληνικής: Γλωσσικός Σύμβουλος*. Αθήνα: Κέντρο Λεξικολογίας
- Μπαμπινιώτης, Γ., (1993). *Η αλλοτρίωση της ελληνικής γλώσσας στην Κύπρο*. Στο Μ. Χριστοδούλου (Επιμ.), *Η ελληνική γλώσσα στην Κύπρο σήμερα* (σσ. 1-13). Λευκωσία: Θεοπρές
- Μπαμπινιώτης, Γ., (1994). *Παιδεία Εκπαίδευση και Γλώσσα: Εκτιμήσεις και προτάσεις*. Αθήνα: Gutenberg
- Νικολάου, Γ (2011). *Ένταξη και εκπαίδευση των αλλοδαπών μαθητών στο δημοτικό σχολείο*. Αθήνα: Πεδίο
- Ντίνας Κ. & Γρίβα, Ε. (2017). *Πολυπολιτισμική αφύπνιση και επικοινωνία στη διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας: διδακτικές πρακτικές, προτάσεις και προοπτικές*. Στο Ν. Τσιτσανούδη (Εκδ.), *Ελληνική Γλώσσα, Πολιτισμός και ΜΜΕ* (σσ. 23-58). Αθήνα: Εκδόσεις Gutenberg.
- Παντελή, Π., (2012). *Γλωσσική εκπαιδευτική πολιτική στην Κύπρο: Οι απόψεις των εκπαιδευτικών και των μαθητών της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης σχετικά με την πολυγλωσσία*. Διπλωματική Εργασία, Ανακτήθηκε 2012, διαθέσιμο στο: <file:///C:/Users/North/Desktop/%CE%A0%CE%91%CE%9D%CE%A4%CE%95%CE%9B%CE%97-ERGASIA..pdf>
- Πουμπουρή, Χ., (2010). *Αγγλικά Δημοτικού και το σύνδρομο προληπτικής παραπαιδείας*. Ανάκτηση Αύγουστος 14, 2011, διαθέσιμο στο: <http://www.sigmalive.com/simerini/analiseis/other/321484>
- Πυργιωτάκης, Ι., (2011). *Εισαγωγή στην Παιδαγωγική Επιστήμη*. Αθήνα: Πεδίο
- Σαμαρά, Γ. (2019). *Διερεύνηση του βαθμού ετοιμότητας των εκπαιδευτικών και καταγραφή των απόψεων τους για την ένταξη προσφύγων μαθητών, στην σχολική τάξη*, Πτυχιακή Εργασία, Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας, Παιδαγωγική Σχολή Φλώρινας, Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης. Ανακτήθηκε τον Μάιο 2019, Διαθέσιμο στο:

<http://dspace.uowm.gr/xmlui/bitstream/handle/123456789/1370/SAMARA%20GEORGIA.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Συμβούλιο της Ευρώπης, (2006). *Plurilingualism Education in Europe. 50 Years of international co-operation*. Ανάκτηση: Φεβρουάριος 2006, από επίσημη ιστοσελίδα του Συμβουλίου της Ευρώπης, Διαθέσιμο στο: https://www.ecml.at/Portals/1/documents/CoE-documents/plurinlingaleducation_en.pdf?ver=2017-02-07-160535-763&ver=2017-02-07-160535-763

Συμβούλιο της Ευρώπης. (2001). *Κοινό ευρωπαϊκό πλαίσιο αναφοράς για τη γλώσσα: εκμάθηση, διδασκαλία, αξιολόγηση - ελληνική έκδοση*. Ανάκτηση Αύγουστος 1, 2011, από http://www.pi-schools.gr/lessons/english/pdf/cef_gr.pdf

Συμβούλιο της Ευρώπης. (2004). *European Language Portfolio: Principles and guidelines*. Ανάκτηση Αύγουστος 10, 2011, από επίσημη ιστοσελίδα Συμβουλίου της Ευρώπης: http://www.coe.int/t/dg4/linguistic/Source/Guidelines_EN.pdf

Τοκατλίδου, Β. (1999). *Ευρωπαϊκή γλωσσική πολιτική: Θεωρία και πράξη*. Στο "Ισχυρές" και "ασθενείς" γλώσσες στην Ε.Ε: Όψεις του γλωσσικού ηγεμονισμού (πρακτικά διεθνούς συνεδρίου, Θεσσαλονίκη Μάρτιος 1997), επιμ. Α.-Φ. Χριστίδης, 1ος τόμ., 341-350. Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας.

Τοκατλίδου, Β. (2004). *Πολυγλωσσία, ευρωπαϊκή γλωσσική πολιτική και ελεύθερη διακίνηση*. Στο Β. Δενδρινού, & Β. Μητσικοπούλου (Επιμ.), *Πολιτικές γλωσσικού*

Τοκατλίδου, Β. (2004). *Πολυγλωσσία, ευρωπαϊκή γλωσσική πολιτική και ελεύθερη διακίνηση*. Στο Β. Δενδρινού, & Β. Μητσικοπούλου (Επιμ.), *Πολιτικές γλωσσικού πλουραλισμού και ξενόγλωσση εκπαίδευση στην Ευρώπη*. Αθήνα: Μεταίχμιο.

Τσαχαρλή, Κ. (2012). *Πολυπολιτισμικότητα, Μετανάστευση και Εκπαίδευση*. Ανακτήθηκε από: <https://sites.google.com/site/kinosnous/home/ekthesi-ekfrasi/themata-ekthesis/polypolitismikotita-kai-ekpaideusi>

Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων. (2020). *Διακρατικά Εκπαιδευτικά Προγράμματα*. Ανάκτηση από την Επίσημη Δικτυακή Εκπαιδευτική Πύλη ΥΠΑΙΘ, Διεύθυνση Εκπαιδευτικής Τεχνολογίας και Καινοτομίας, Διαθέσιμο

στο: http://edu-gate.minedu.gov.gr/index.php?option=com_sppagebuilder&view=page&id=24&Itemid=127

Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων. (2020). *Το πρόγραμμα Grundtvig*. Ανάκτηση 2020 από την επίσημη ιστοσελίδα του Υπουργείου: <https://www.minedu.gov.gr/2012-07-19-10-59-39/2012-07-24-09-19-14/162-eu-programs-sub/epimerous-programmata/3639-grundtvig-ekpaideysi-enilikon>

Ξενόγλωσση

Barcelona European Council, (2002). *Presidency Conclusions*. Ανακτήθηκε στις 9 Μαΐου 2021, διαθέσιμο στο: https://web.archive.org/web/20120205041113/http://ue.eu.int/ueDocs/cms_Data/docs/pressData/en/ec/71025.pdf

Diallo, I. (2005). *Language planning, language-in-education policy and attitudes towards languages in Senegal*. Διδακτορική διατριβή. Ανάκτηση Ιούλιος 12, 2011, από <http://www4.gu.edu.au:8080/adt-root/uploads/approved/adtQGU20070105.113405/public/01Front.pdf>

Edwards, J., (1994) *Multilingualism*, London: Routledge. Αρθρογραφία από το διαδίκτυο. Διαθέσιμο στο: https://books.google.gr/books?hl=el&lr=&id=ZKGHAgAAQBAJ&oi=fnd&pg=PP1&dq=multilingualism&ots=nBWguTa89I&sig=0TKNg0LuxTi4yfMZrs eM4A6JsQk&redir_esc=y#v=onepage&q=multilingualism&f=false

Essinger, H. (1991). *Interkulturelle Erziehung in multiethnischen Gesellschaften*. In: Marburger, Helga (Hrsg.): *Schule in der multikulturellen Gesellschaft. Ziele, Aufgaben und Wege interkultureller Erziehung*, Frankfurt a. M., 3-18. Όπως αναφέρεται στο: Κεσίδου, Α., *Διαπολιτισμική εκπαίδευση: μια εισαγωγή*, 21-36.

Griva, E., & Chostelidou, D. (2011α). Multilingual competence development in the Greek educational system: FL teachers' beliefs and attitudes. *International Journal of Multilingualism*, 1-15.

- Griva, E., & Chostelidou, D. (2011β). *Multilingual Learning: A Comparative Study of Students Learning FLs in Greek Primary and Secondary Education*. Στο J. S. Avery, & M. H. Stewart (Επιμ.), *Language Learning: New Research*. Nova Science Publishers.
- Griva, E., & Iliadou, S. (2011). Teachers' viewpoints and students attitudes towards plurilingualism. *European Journal of Language Policy*, 15-36.
- Griva, E., Chostelidou, D., & Panteli, P., (2012). *ELF and Multilingualism in Greek and Cypriot Educational System: A Comparative Account of Teachers' Beliefs*, 394-403. Αρθρογραφία, διαθέσιμο στο: https://iris.unive.it/retrieve/handle/10278/37727/28290/ELF5_Proceedings%20Book%20with%20article%20%27Unproblematic%20and%20Uncontroversial%27%20the%20ELF%20element%20in%20an%20online%20entrance%20test.pdf;jsessionid=F33181A7000C65C1F7A0FD49A1B6C135.suir-unive-prod-01#page=406
- Griva, E., Iliadou, S., Tsakiridou, H., & Iordanidis, G. (2008). Student teachers' viewpoints and attitudes towards issues of European Language Policy. *International Conference on European Year of Intercultural Dialogue: discussing with language-cultures*. Aristotle University of Thessaloniki, School of French Language and Literature.
- Michael Koslowski, M., (n.d.), *Plurilingual Education Policy in Europe: Vision, Issues and Challenges*, Αρθρογραφία στο Academia.edu, Διαθέσιμο στο: https://www.academia.edu/19510238/Plurilingual_Education_Policy_in_Europe_Vision_Issues_and_Challenges
- Timbalexi, H., (2020). *English as a facilitator in teaching Greek to refugees and migrants: Investigating teachers' perceptions and practices*. Διπλωματική Εργασία, ΕΑΠ. Ανακτήθηκε στις 9 Μαΐου 2021. Διαθέσιμο στο: <https://apothesis.eap.gr/bitstream/repo/45366/1/Thesis-Dissertation-Harikleia-Timplalexi-501498.pdf>
- Truchot, C., (2002). *Key aspects of the use of English in Europe*. Ανάκτηση Αύγουστος 10, 2011, από επίσημη ιστοσελίδα Συμβουλίου της Ευρώπης: <http://www.coe.int/t/dg4/linguistic/Source/TruchotEN.pdf>

UNESCO. (2003). *Education in a multilingual world*. Ανάκτηση Αύγουστος 3, 2011,
από επίσημη ιστοσελίδα UNESCO:
<http://unesdoc.unesco.org/images/0012/001297/129728e.pdf>

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α
(Πρωτόκολλο Συνεντεύξεων)

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ	ΘΕΜΑΤΙΚΟΙ ΑΞΟΝΕΣ	ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ
<p>1. Πώς προσδιορίζουν εννοιολογικά την πολυγλωσσία οι εκπαιδευτικοί;</p>	<p>Εννοιολογικός προσδιορισμός της πολυγλωσσίας.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Τι σημαίνει για εσάς ο όρος πολυγλωσσία; 2. Στην τάξη σας έχετε δίγλωσσους ή πολύγλωσσους μαθητές; 3. Τι γλώσσα μιλάνε;
<p>2. Ποια είναι τα μείζονα ζητήματα της πολυγλωσσίας και της Ευρωπαϊκής Γλωσσικής Πολιτικής;</p>	<p>Ζητήματα Πολυγλωσσίας και Ευρωπαϊκής Γλωσσικής Πολιτικής</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ποιες ευρωπαϊκές γλώσσες θεωρείτε χρήσιμες στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής ένωσης; 2. Για την ελληνική πραγματικότητα ποιες γλώσσες θεωρείτε χρήσιμες; 3. Ποια είναι η άποψή σας για τις βαλκανικές γλώσσες και τις γλώσσες της Νοτιανατολικής Ευρώπης και για την εκμάθησή τους στο πλαίσιο της χώρας μας;
<p>3. Ποιος είναι ο ρόλος των ευρωπαϊκών γλωσσών στη δημόσια εκπαίδευση;</p>	<p>Ο ρόλος των ευρωπαϊκών γλωσσών στη δημόσια εκπαίδευση</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ποιός ο ρόλος της Αγγλικής γλώσσας στη σημερινή κοινωνία; 2. Στην εύρεση εργασίας θεωρείτε εξίσου σημαντική τη γνώση της αγγλικής γλώσσας; 3. Ποια είναι η άποψή σας για την εφαρμογή της αγγλικής γλώσσας στην Α' Δημοτικού;

<p>4. Ποιες είναι οι στάσεις και οι προτάσεις των εκπαιδευτικών σχετικά με τη βελτίωση της διαχείρισης πολυγλωσσίας και</p>	<p>Στάσεις και προτάσεις εκπαιδευτικών για την βελτίωση της διαχείρισης πολυγλωσσίας και της εκπαίδευσης</p>	<p>4. Θεωρείτε ότι ένας μικρός μαθητής σ' αυτήν την ηλικία μπορεί να καταφέρει να μάθει δυο γλώσσες;</p> <p>5. Πιστεύετε ότι το ίδιο ισχύει και για τα δίγλωσσα παιδιά από τα μεταναστευτικά πλαίσια;</p> <p>6. Αυτή τη στιγμή τα παιδιά έχουν την επιλογή της γαλλικής και γερμανικής γλώσσας στην πέμπτη τάξη σαν δεύτερη γλώσσα. Πιστεύετε ότι αυτό θα μπορούσε να γίνει νωρίτερα από την Ε' τάξη δημοτικού;</p> <p>7. Πιστεύετε ότι θα μπορούσε να υπάρχει μεγαλύτερο εύρος επιλογής γλωσσών για να επιλέξουν οι μαθητές στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση;</p> <p>8. Ποιες γλώσσες θα προτείνατε να διδάσκονται ακόμη;</p> <p>1. Ποια είναι η γνώμη σας για την ποικιλία των γλωσσών που προσφέρονται στη Β/θμια Εκπ/ση;</p> <p>2. Τι θα προτείνατε για τις γλώσσες</p>
---	--	--

της πολύγλωσσης
εκπαίδευσης;

των μεταναστών
μαθητών; Θα
μπορούσαν, για
παράδειγμα, να
αξιοποιηθούν
διδακτικά αυτές οι
γλώσσες;

3. Στην Ευρώπη
γίνονται
προσπάθειες
διδασκαλίας
γνωστικών
αντικειμένων σε
μια δεύτερη/ξένη
γλώσσα. Στην
Ελλάδα θα
μπορούσε να
εφαρμοστεί αυτό;
Τι πιστεύετε;
4. Τι θα βοηθούσε
για τη βελτίωση
της πολυγλωσσίας
στο εκπαιδευτικό
σύστημα της
Ελλάδας;
5. Θεωρείτε ότι τα
ευρωπαϊκά
προγράμματα
συμβάλλουν προς
την κατεύθυνση
βελτίωσης της
πολυγλωσσίας στο
εκπαιδευτικό
σύστημα ή έχουν
άλλα
πλεονεκτήματα;

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β
(Ατομικοί πίνακες)

Εκπαιδευτικός 1

Προφίλ Εκπαιδευτικού	Φύλο: Γυναίκα Τάξη διδασκαλίας: Α' Δημοτικού Χρόνια Υπηρεσίας: 11 Επιπλέον σπουδές: - Ομιλούμενες Γλώσσες: Ελληνικά και Αγγλικά Ύπαρξη δίγλωσσων/πολύγλωσσων μαθητών στην τάξη: Ναι
Θεματικός άξονας 1: Εννοιολογικός προσδιορισμός της πολυγλωσσίας	
Κατηγορίες	Κωδικοί- Λειτουργικοί Ορισμοί
Ερμηνεία Πολυγλωσσίας	ΙΓΜΠΓ= Ικανότητα των ανθρώπων να γνωρίζουν και να μιλούν πολλές γλώσσες
Ομιλούμενες γλώσσες δίγλωσσων/πολύγλωσσων μαθητών	ΡΟΓΔΠΜ= Τα Ρωσικά ως ομιλούμενη γλώσσα των δίγλωσσων/πολύγλωσσων μαθητών
Θεματικός Άξονας 2: Ζητήματα Πολυγλωσσίας και Ευρωπαϊκής Γλωσσικής Πολιτικής	
Χρησιμότητα ευρωπαϊκών γλωσσών στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης	ΑΓΧΕΓΕΧ= Η Αγγλική και η Γερμανική ως χρήσιμες ευρωπαϊκές γλώσσες λόγω της ευρείας χρήσης τους.
Χρησιμότητα γλωσσών στην ελληνική πραγματικότητα	ΕΑΧΓΕΠ= Η Ελληνική και η Αγγλική ως χρήσιμες γλώσσες στην ελληνική πραγματικότητα ΣΒΝΕΓΥΕΜ= Σημαντικές οι Βαλκανικές και Νοτιοανατολικής Ευρώπης γλώσσες λόγω ύπαρξης πολλών εγχώριων μεταναστών
Θεματικός Άξονας 3: Ο ρόλος των ευρωπαϊκών γλωσσών στη δημόσια εκπαίδευση	
Ρόλος και χρησιμότητα της Αγγλικής γλώσσας	ΑΔΓΣ= Η Αγγλική ως διεθνής γλώσσα λόγω συναλλαγών
Εκμάθηση ξένων γλωσσών από την Α' Δημοτικού	ΣΕΑΓΣΑΔ= Σημαντική η εκμάθηση της Αγγλικής με σωστές και ανάλογες δραστηριότητες ΔΕΞΓΑΔΔΜ= Δυσκολία εκμάθησης ξένων γλωσσών από την Α' δημοτικού από τους δίγλωσσους μαθητές
Επιλογή και άλλων γλωσσών στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση	ΕΙΠΣ= Εισαγωγή της Ιταλικής και της Ισπανικής γλώσσας λόγω της σημαντικότητας τους
Θεματικός άξονας 4: Στάσεις και προτάσεις εκπαιδευτικών για την βελτίωση	

της διαχείρισης πολυγλωσσίας και της πολύγλωσσης εκπαίδευσης	
Προσφορά ποικιλίας γλωσσών στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση	<p>ΣΔΙΤΙΣΓΛ= Σημαντική η διδασκαλία Ιταλικής και Ισπανικής γλώσσας</p> <p>ΔΔΓΑΞΓΕΠ= Δυσχέρεια διδασκαλίας γνωστικών αντικειμένων σε ξένη γλώσσα στο ελληνικό εκπαιδευτικό πλαίσιο</p>
Διδακτική αξιοποίηση των γλωσσών των μεταναστών μαθητών	ΘΣΔΑΓΜΜ= Θετική στάση για τη διδακτική αξιοποίηση των γλωσσών των μεταναστών μαθητών
Τρόποι βελτίωσης της πολυγλωσσίας στο ελληνικό σχολικό πλαίσιο	ΒΠΕΞΓΕ= Βελτίωση πολυγλωσσίας με την εκμάθηση ξένων γλωσσών από τους εκπαιδευτικούς

Εκπαιδευτικός 2

Προφίλ Εκπαιδευτικού	Φύλο: Γυναίκα Χρόνια Υπηρεσίας: 9 Επιπλέον σπουδές: - Ομιλούμενες Γλώσσες: Αγγλικά, Γερμανικά και Ιταλικά Ύπαρξη δίγλωσσων/πολύγλωσσων μαθητών στην τάξη: Ναι
Θεματικός άξονας 1: Εννοιολογικός προσδιορισμός της πολυγλωσσίας	
Κατηγορίες	Κωδικοί- Λειτουργικοί Ορισμοί
Ερμηνεία Πολυγλωσσίας	ΙΓΜΠΓ= Ικανότητα των ανθρώπων να γνωρίζουν και να μιλούν πολλές γλώσσες
Θεματικός Άξονας 2: Ζητήματα Πολυγλωσσίας και Ευρωπαϊκής Γλωσσικής Πολιτικής	
Χρησιμότητα ευρωπαϊκών γλωσσών στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης	ΟΕΓΧΠΠ= Όλες οι Ευρωπαϊκές γλώσσες ως χρήσιμες λόγω προΐστορίας και πολιτισμού
Χρησιμότητα γλωσσών στην ελληνική πραγματικότητα	ΑΟΡΓΧΓΕΠ= Η Αλβανική, Ουκρανική και η Ρωσική γλώσσα ως χρήσιμες γλώσσες στην ελληνική πραγματικότητα
Θεματικός Άξονας 3: Ο ρόλος των ευρωπαϊκών γλωσσών στη δημόσια εκπαίδευση	
Ρόλος και χρησιμότητα της Αγγλικής γλώσσας	ΑΔΓΚΧΕ= Η Αγγλική ως διεθνής γλώσσα λόγω καθημερινής χρήσης και επικοινωνίας ΑΔΓΤ= Η Αγγλική ως διεθνής γλώσσα λόγω τεχνολογίας ΑΔΓΕΕ= Η Αγγλική ως δεύτερη γλώσσα λόγω εύρεσης εργασίας
Εκμάθηση ξένων γλωσσών από την Α΄ Δημοτικού	ΔΕΞΓΑΔΔΜ= Δυσκολία εκμάθησης ξένων γλωσσών από την Α΄ δημοτικού
Επιλογή και άλλων γλωσσών στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση	ΕΑΓΜΠΑΜ= Εισαγωγή της Αλβανικής γλώσσας λόγω μεγάλου ποσοστού αλβανόφωνων μαθητών
Επιλογή γλωσσών στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση	ΔΕΠΙΑΓΛΓ= Δυνατότητα επιλογής της Ισπανικής, Ιταλικής, Αλβανικής Γλώσσας και άλλων λατινογενών γλωσσών
Θεματικός άξονας 4: Στάσεις και προτάσεις εκπαιδευτικών για την βελτίωση της διαχείρισης πολυγλωσσίας και της πολύγλωσσης εκπαίδευσης.	
Προσφορά ποικιλίας γλωσσών στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια	ΕΑΓΔΠ= Σημαντική η διδασκαλία της Αγγλικής γλώσσας μόνο μέσω

εκπαίδευση	<p>διαθεματικής προσέγγισης</p> <p>ΔΔΓΑΞΓΕΠ= Δυσχέρεια διδασκαλίας γνωστικών αντικειμένων σε ξένη γλώσσα στο ελληνικό εκπαιδευτικό πλαίσιο</p>
Διδακτική αξιοποίηση των γλωσσών των μεταναστών μαθητών	<p>ΘΣΔΑΓΜΜ= Θετική στάση για τη διδακτική αξιοποίηση των γλωσσών των μεταναστών μαθητών</p>
Τρόποι βελτίωσης της πολυγλωσσίας στο ελληνικό σχολικό πλαίσιο	<p>ΒΠΕΕΜΓΜ= Βελτίωση πολυγλωσσίας με την ένταξη και εκμάθηση των μητρικών γλωσσών των μεταναστών μαθητών</p>

Εκπαιδευτικός 3

Προφίλ Εκπαιδευτικού	Φύλο: Γυναίκα Θέση υπηρεσίας : Διευθύντρια Χρόνια Υπηρεσίας: 12 Επιπλέον σπουδές: Ναι Ομιλούμενες Γλώσσες: Αγγλικά, Γαλλικά και Ιταλικά Ύπαρξη δίγλωσσων/πολύγλωσσων μαθητών στην τάξη: Ναι
Θεματικός άξονας 1: Εννοιολογικός προσδιορισμός της πολυγλωσσίας	
Κατηγορίες	Κωδικοί- Λειτουργικοί Ορισμοί
Ερμηνεία Πολυγλωσσίας	ΙΓΜΠΠ= Ικανότητα των ανθρώπων να γνωρίζουν και να μιλούν πολλές γλώσσες
Θεματικός Άξονας 2: Ζητήματα Πολυγλωσσίας και Ευρωπαϊκής Γλωσσικής Πολιτικής	
Χρησιμότητα ευρωπαϊκών γλωσσών στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης	ΑΓΓΕΣ= Τα Αγγλικά, Γαλλικά και Γερμανικά λόγω εύκολης συνεννόησης
Χρησιμότητα γλωσσών στην ελληνική πραγματικότητα	ΕΓΑΓΧΓΕΠ= Η Ελληνική, Γερμανική, Αγγλική και Γαλλική ως χρήσιμες γλώσσες στην ελληνική πραγματικότητα ΣΒΝΕΓΔΜΜ= Σημαντικές οι Βαλκανικές και Νοτιοανατολικής Ευρώπης γλώσσες λόγω δημοφιλίας και πολλών μεταναστών μαθητών
Θεματικός Άξονας 3: Ο ρόλος των ευρωπαϊκών γλωσσών στη δημόσια εκπαίδευση	
Ρόλος και χρησιμότητα της Αγγλικής γλώσσας	ΣΧΑΓΣΑΤ= Σημαντική η χρήση της Αγγλικής γλώσσας για σπουδές, αναψυχή και τεχνολογία
Εκμάθηση ξένων γλωσσών από την Α΄ Δημοτικού	ΣΕΞΓΔ= Σημαντική η εκμάθηση ξένων γλωσσών από την Α΄ δημοτικού
Επιλογή και άλλων γλωσσών στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση	ΔΕΓΓΓΔΤ= Δυνατότητα επιλογής της Γαλλικής και της Γερμανικής Γλώσσας με διαθεματικό τρόπο νωρίτερα από την Ε΄ δημοτικού ΧΕΙΠΓ= Χρήσιμη η εισαγωγή της Ισπανικής και τα Ιταλικής γλώσσας
Επιλογή γλωσσών στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση	ΧΕΑΓΤΟΤ= Χρήσιμη η επιλογή της Αγγλικής και της Γαλλικής γλώσσας με οργανωμένο τρόπο
Θεματικός άξονας 4: Στάσεις και προτάσεις εκπαιδευτικών για την βελτίωση της διαχείρισης πολυγλωσσίας και της πολύγλωσσης εκπαίδευσης.	

Προσφορά ποικιλίας γλωσσών στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση	ΣΔΕΑΓΓΟΣ= Σημαντική η δυνατότητα επιλογής Αγγλικής και Γαλλικής γλώσσας με οργάνωση και συντονισμό
Διδακτική αξιοποίηση των γλωσσών των μεταναστών μαθητών	ΘΣΔΑΓΜΜ= Θετική στάση για τη διδακτική αξιοποίηση των γλωσσών των μεταναστών μαθητών
Τρόποι βελτίωσης της πολυγλωσσίας στο ελληνικό σχολικό πλαίσιο	ΒΠΕΔΠ= Βελτίωση πολυγλωσσίας με την επάρκεια διδακτικού προσωπικού
Η συμβολή των ευρωπαϊκών προγραμμάτων στην πολυγλωσσία	ΘΣΔΕΤΚ= Θετική η συμβολή τους λόγω δημιουργίας μιας ευρωπαϊκής ταυτότητας και κινητικότητας

Εκπαιδευτικός 4

Προφίλ Εκπαιδευτικού	Φύλο: Άντρας Θέση υπηρεσίας: Διευθυντής Χρόνια Υπηρεσίας: 22 Επιπλέον σπουδές: Μεταπτυχιακό Ομιλούμενες Γλώσσες: Αγγλικά Ύπαρξη δίγλωσσων/πολύγλωσσων μαθητών στην τάξη: Ναι
Θεματικός άξονας 1: Εννοιολογικός προσδιορισμός της πολυγλωσσίας	
Κατηγορίες	Κωδικοί- Λειτουργικοί Ορισμοί
Ερμηνεία Πολυγλωσσίας	ΧΠΔΓ= Η χρήση περισσότερων των δύο γλωσσών
Θεματικός Άξονας 2: Ζητήματα Πολυγλωσσίας και Ευρωπαϊκής Γλωσσικής Πολιτικής	
Χρησιμότητα ευρωπαϊκών γλωσσών στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης	ΑΧΕΓΕΧ= Η Αγγλική ως χρήσιμη ευρωπαϊκή γλώσσα λόγω της ευρείας χρήσης της
Χρησιμότητα γλωσσών στην ελληνική πραγματικότητα	ΓΙΧΓΣΕΧ= Η Γερμανική και η Ισπανική ως χρήσιμες γλώσσες λόγω συναλλαγών και της ευρείας χρήσης τους
Θεματικός Άξονας 3: Ο ρόλος των ευρωπαϊκών γλωσσών στη δημόσια εκπαίδευση	
Ρόλος και χρησιμότητα της Αγγλικής γλώσσας	ΑΔΓΚΧΕ= Η Αγγλική ως διεθνή γλώσσα λόγω καθημερινής χρήσης και επικοινωνίας
Εκμάθηση ξένων γλωσσών από την Α΄ Δημοτικού	ΣΕΞΓΚΥΥΕ= Σημαντική η εκμάθηση ξένων γλωσσών από την Α΄ δημοτικού με την κατάλληλη υλικοτεχνική υποδομή και εκπαίδευση
Επιλογή και άλλων γλωσσών στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση	ΕΓΝΑΠΕ= Εισαγωγή γλωσσών από την νοτιοανατολική Ασία στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση
Επιλογή γλωσσών στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση	ΕΓΠΣΕΜΡ= Εισαγωγή γλωσσών από την Πρώην Σοβιετική Ένωση λόγω του μεταναστευτικού ρεύματος ΕΓΑΚΜΚΠ= Εισαγωγή γλωσσών από τον Αραβικό κόσμο λόγω της μετακίνησης και κινητικότητας των πληθυσμών
Θεματικός άξονας 4: Στάσεις και προτάσεις εκπαιδευτικών για την βελτίωση της διαχείρισης πολυγλωσσίας και της πολύγλωσσης εκπαίδευσης.	
Προσφορά ποικιλίας γλωσσών στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια	ΣΔΓΑΠΓ= Σημαντική η διδασκαλία γνωστικών αντικειμένων στην Ιταλική και Ισπανική γλώσσα

εκπαίδευση	
Τρόποι βελτίωσης της πολυγλωσσίας στο ελληνικό σχολικό πλαίσιο	ΒΠΕΠΕΑΕΣ= Βελτίωση πολυγλωσσίας με την ένταξη Ευρωπαϊκών προγραμμάτων στο επίσημο και ανεπίσημο εκπαιδευτικό σύστημα
Η συμβολή των ευρωπαϊκών προγραμμάτων στην πολυγλωσσία	ΘΣΚΕΓΠ= Θετική η συμβολή τους λόγω δυνατότητας επαφής των γλωσσών και των πολιτισμών

Εκπαιδευτικός 5

Προφίλ Εκπαιδευτικού	Φύλο: Άντρας Θέση υπηρεσίας: Μόνιμος Εκπαιδευτικός Χρόνια Υπηρεσίας: 16 Επιπλέον σπουδές: Μεταπτυχιακό Ομιλούμενες Γλώσσες: Αγγλικά Ύπαρξη δίγλωσσων/πολύγλωσσων μαθητών στην τάξη: Ναι
Θεματικός άξονας 1: Εννοιολογικός προσδιορισμός της πολυγλωσσίας	
Κατηγορίες	Κωδικοί- Λειτουργικοί Ορισμοί
Ερμηνεία Πολυγλωσσίας	ΙΓΜΠΓ= Ικανότητα των ανθρώπων να γνωρίζουν και να μιλούν πολλές γλώσσες
Θεματικός Άξονας 2: Ζητήματα Πολυγλωσσίας και Ευρωπαϊκής Γλωσσικής Πολιτικής	
Χρησιμότητα ευρωπαϊκών γλωσσών στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης	ΑΓΓΙΧΓΕΧ= Η Αγγλική, Γερμανική, Γαλλική και Ισπανική ως χρήσιμες Ευρωπαϊκές γλώσσες λόγω της ευρείας χρήσης τους
Χρησιμότητα γλωσσών στην ελληνική πραγματικότητα	ΑΓΓΙΠΧΓ= Η Αγγλική, Γερμανική, Γαλλική, Ισπανική και Ιταλική γλώσσα ως χρήσιμες γλώσσες στην ελληνική πραγματικότητα ΣΒΝΕΓΥΜΜ= Σημαντικές οι Βαλκανικές και Νοτιοανατολικής Ευρώπης γλώσσες λόγω ύπαρξης μεταναστών μαθητών
Θεματικός Άξονας 3: Ο ρόλος των ευρωπαϊκών γλωσσών στη δημόσια εκπαίδευση	
Ρόλος και χρησιμότητα της Αγγλικής γλώσσας	ΑΔΓΠΧ= Η Αγγλική ως διεθνής γλώσσα λόγω των πολλαπλών χρήσεων της
Εκμάθηση ξένων γλωσσών από την Α΄ Δημοτικού	ΣΕΑΠΠ= Σημαντική η εκμάθηση της Αγγλικής με παιγνιώδη προσέγγιση
Επιλογή και άλλων γλωσσών στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση	ΕΠΠΣ= Εισαγωγή της Ιταλικής, Ισπανικής Αλβανικής και Ρωσικής γλώσσας λόγω της σημαντικότητάς τους
Θεματικός άξονας 4: Στάσεις και προτάσεις εκπαιδευτικών για την βελτίωση της διαχείρισης πολυγλωσσίας και της πολύγλωσσης εκπαίδευσης.	
Προσφορά ποικιλίας γλωσσών στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση	ΣΕΞΓΚΟΔ= Σημαντική η εκμάθηση ξένων γλωσσών με τις κατάλληλες οργανωτικές δομές ΣΕΞΓΠΚΕΕ= Σημαντική η εκμάθηση ξένων γλωσσών με τη παροχή κινήτρων

	της ελεύθερης επιλογής
Διδακτική αξιοποίηση των γλωσσών των μεταναστών μαθητών	ΘΣΔΑΓΜΜ= Θετική στάση για τη διδακτική αξιοποίηση των γλωσσών των μεταναστών μαθητών
Τρόποι βελτίωσης της πολυγλωσσίας στο ελληνικό σχολικό πλαίσιο	ΒΠΔΕΠΞΓ= Βελτίωση πολυγλωσσίας με τη δυνατότητα επιλογής περισσότερων ξένων γλωσσών
Η συμβολή των ευρωπαϊκών προγραμμάτων στην πολυγλωσσία	ΘΣΣΕΞΠΓ= Θετική στάση ως προς τη συμβολή τους λόγω επαφής με ξένους πολιτισμούς και γλώσσες

Εκπαιδευτικός 6

Προφίλ Εκπαιδευτικού	Φύλο: Άνδρας Ειδικότητα: Δάσκαλος ΠΕ70 Χρόνια Υπηρεσίας: 21 Θέση στην εκπαίδευση: Οργανική θέση Επιπλέον σπουδές: - Ομιλούμενες Γλώσσες: Αγγλικά και Γαλλικά Ύπαρξη δίγλωσσων/πολύγλωσσων μαθητών στην τάξη: Ναι
Θεματικός άξονας 1: Εννοιολογικός προσδιορισμός της πολυγλωσσίας	
Κατηγορίες	Κωδικοί- Λειτουργικοί Ορισμοί
Ερμηνεία Πολυγλωσσίας	ΙΓΜΠΔΓ= Ικανότητα των ανθρώπων να γνωρίζουν και να μιλούν περισσότερες από δύο γλώσσες
Θεματικός Άξονας 2: Ζητήματα Πολυγλωσσίας και Ευρωπαϊκής Γλωσσικής Πολιτικής	
Χρησιμότητα ευρωπαϊκών γλωσσών στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης	ΑΓΧΓΕΧΕ= Η Αγγλική και η Γερμανική ως χρήσιμες Ευρωπαϊκές γλώσσες λόγω της ευρείας χρήσης και του εμπορίου τους
Χρησιμότητα γλωσσών στην ελληνική πραγματικότητα	ΑΧΓΕΠΤ= Η Αγγλική ως χρήσιμη γλώσσα στην ελληνική πραγματικότητα λόγω τουρισμού
Θεματικός Άξονας 3: Ο ρόλος των ευρωπαϊκών γλωσσών στη δημόσια εκπαίδευση	
Ρόλος και χρησιμότητα της Αγγλικής γλώσσας	ΑΓΔΓΕΠΕ= Η Αγγλική Γλώσσα ως διεθνής γλώσσα λόγω ενημέρωσης, πληροφορίας και επικοινωνίας
Εκμάθηση ξένων γλωσσών από την Α΄ Δημοτικού	ΔΕΞΓΔ= Δυσκολία εκμάθησης ξένων γλωσσών από την Α΄ δημοτικού ΕΕΞΓΔΜΑΕ= Ευκολία εκμάθησης ξένων γλωσσών μόνο από τους δίγλωσσους μαθητές λόγω ακουστικών ερεθισμάτων
Επιλογή και άλλων γλωσσών στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση	ΕΡΓΤ= Εισαγωγή της Ρωσικής γλώσσας λόγω τουρισμού
Επιλογή γλωσσών στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση	ΕΣΓΙΤΓΤ= Εισαγωγή των Σκανδιναβικών γλωσσών, της Ιταλικής και της Τουρκικής γλώσσας λόγω τουρισμού
Θεματικός άξονας 4: Στάσεις και προτάσεις εκπαιδευτικών για την βελτίωση της διαχείρισης πολυγλωσσίας και της πολύγλωσσης εκπαίδευσης.	
Προσφορά ποικιλίας γλωσσών στην	ΔΔΠΑΓΕΧ= Δυνατότητα διδασκαλίας

πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση	μόνο της πληροφορικής στην Αγγλική γλώσσα λόγω της ευρείας χρήσης της
Τρόποι βελτίωσης της πολυγλωσσίας στο ελληνικό σχολικό πλαίσιο	ΒΠΕΠΔΕ= Βελτίωση πολυγλωσσίας με την εφαρμογή προγραμμάτων διαπολιτισμικής εκπαίδευσης
Η συμβολή των ευρωπαϊκών προγραμμάτων στην πολυγλωσσία	ΘΣΔΔΣ= Θετική η συμβολή τους λόγω δημιουργίας διαπολιτισμικών σχέσεων

Εκπαιδευτικός 7

Προφίλ Εκπαιδευτικού	Φύλο: Άνδρας Χρόνια Υπηρεσίας: 32 Θέση στην εκπαίδευση: Δάσκαλος ολοήμερου σχολείου Επιπλέον σπουδές: - Ομιλούμενες Γλώσσες: Αγγλικά και Τουρκικά Ύπαρξη δίγλωσσων/πολύγλωσσων μαθητών στην τάξη: Ναι
Θεματικός άξονας 1: Εννοιολογικός προσδιορισμός της πολυγλωσσίας	
Κατηγορίες	Κωδικοί- Λειτουργικοί Ορισμοί
Ερμηνεία Πολυγλωσσίας	ΙΜΑΓΠΙΜ= Ικανότητα των ανθρώπων να μιλούν και άλλες γλώσσες πέραν της μητρικής
Θεματικός Άξονας 2: Ζητήματα Πολυγλωσσίας και Ευρωπαϊκής Γλωσσικής Πολιτικής	
Χρησιμότητα ευρωπαϊκών γλωσσών στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης	ΑΧΕΓΕΧ= Η Αγγλική ως χρήσιμη Ευρωπαϊκή γλώσσα λόγω της ευρείας χρήσης της ΓΧΕΓΕΟ= Η Γερμανική ως χρήσιμη Ευρωπαϊκή γλώσσα λόγω εμπορίου και οικονομίας ΓΧΕΓΠ= Η Γαλλική ως χρήσιμη Ευρωπαϊκή γλώσσα για λόγους πολιτισμού ΟΓΧΣΣ= Όλες οι γλώσσες ως χρησιμες για συνέχιση των σπουδών.
Χρησιμότητα γλωσσών στην ελληνική πραγματικότητα	ΕΑΧΓΕΠ= Η Αγγλική, Γερμανική, Γαλλική και Ρωσική ως χρήσιμες γλώσσες στην ελληνική πραγματικότητα
Θεματικός Άξονας 3: Ο ρόλος των ευρωπαϊκών γλωσσών στη δημόσια εκπαίδευση	
Ρόλος και χρησιμότητα της Αγγλικής γλώσσας	ΑΔΓΚΧΕ= Η Αγγλική ως διεθνής γλώσσα λόγω καθημερινής χρήσης και επικοινωνίας
Εκμάθηση ξένων γλωσσών από την Α΄ Δημοτικού	ΣΕΑΓΒΤ= Σημαντική η εκμάθηση της Αγγλικής γλώσσας με βιωματικό τρόπο
Επιλογή και άλλων γλωσσών στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση	ΕΠΓΣ= Εισαγωγή της Ιταλικής γλώσσας λόγω της σημαντικότητάς της
Θεματικός άξονας 4: Στάσεις και προτάσεις εκπαιδευτικών για την βελτίωση	

της διαχείρισης πολυγλωσσίας και της πολύγλωσσης εκπαίδευσης.	
Προσφορά ποικιλίας γλωσσών στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση	ΘΣΔΓΑΜΓΜ= Θετική στάση ως προς τη διδασκαλία γνωστικών αντικειμένων στη μητρική γλώσσα των μεταναστών μαθητών
Τρόποι βελτίωσης της πολυγλωσσίας στο ελληνικό σχολικό πλαίσιο	ΒΠΑΣΠΕΞΓ= Βελτίωση πολυγλωσσίας με την αλλαγή στάσης της πολιτείας για την εκμάθηση ξένων γλωσσών
Η συμβολή των ευρωπαϊκών προγραμμάτων στην πολυγλωσσία	ΘΣΕΚΧΥ= Θετική η συμβολή τους λόγω επαφής με την κουλτούρα της χώρας υποδοχής

Εκπαιδευτικός 8

Προφίλ Εκπαιδευτικού	Φύλο: Άνδρας Ειδικότητα: Δάσκαλος Χρόνια Υπηρεσίας: 30 Θέση στην Εκπαίδευση: Δάσκαλος σε πειραματικό δημοτικό Επιπλέον σπουδές: Μεταπτυχιακό Ομιλούμενες Γλώσσες: Αγγλικά και Γερμανικά Ύπαρξη δίγλωσσων/πολύγλωσσων μαθητών στην τάξη: Ναι
Θεματικός άξονας 1: Εννοιολογικός προσδιορισμός της πολυγλωσσίας	
Κατηγορίες	Κωδικοί- Λειτουργικοί Ορισμοί
Ερμηνεία Πολυγλωσσίας	ΔΔΠΓΕΜ= Η δυνατότητα ενός ανθρώπου να διδάχτεί πολλές γλώσσες εκτός της μητρικής του ΔΜΠΓ= Δυνατότητα ενός ανθρώπου να μιλάει πολλές γλώσσες
Θεματικός Άξονας 2: Ζητήματα Πολυγλωσσίας και Ευρωπαϊκής Γλωσσικής Πολιτικής	
Χρησιμότητα ευρωπαϊκών γλωσσών στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης	ΑΧΕΓΕΧ= Η Αγγλική ως χρήσιμη Ευρωπαϊκή γλώσσα λόγω της ευρείας χρήσης της
Χρησιμότητα γλωσσών στην ελληνική πραγματικότητα	ΑΓΓΤΧΓ= Η Αγγλική, Γερμανική, Γαλλική και Τουρκική ως χρήσιμες γλώσσες στην ελληνική πραγματικότητα ΣΒΝΕΓΥΕΜ= Χρήσιμες οι Βαλκανικές και Νοτιοανατολικής Ευρώπης γλώσσες λόγω επικοινωνίας
Θεματικός Άξονας 3: Ο ρόλος των ευρωπαϊκών γλωσσών στη δημόσια εκπαίδευση	
Ρόλος και χρησιμότητα της Αγγλικής γλώσσας	ΑΔΓΚΧΕ= Η Αγγλική ως διεθνής γλώσσα λόγω καθημερινής χρήσης και επικοινωνίας
Εκμάθηση ξένων γλωσσών από την Α΄ Δημοτικού	ΣΕΑΓΠΤ= Σημαντική η εκμάθηση της Αγγλικής γλώσσας με παιγνιωδη τρόπο ΠΕΕΞΓΔΜ= Περισσότερη ευκολία εκμάθησης ξένων γλωσσών από την Α΄ δημοτικού από τους δίγλωσσους μαθητές
Επιλογή και άλλων γλωσσών στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση	ΔΕΓΓΓΝΔ= Δυνατότητα επιλογής της Γαλλικής και Γερμανικής γλώσσας νωρίτερα από την Ε΄ δημοτικού

	ΕΠΓΣ= Εισαγωγή της Ιταλικής και της Ισπανικής γλώσσας λόγω της σημαντικότητάς τους
Επιλογή γλωσσών στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση	ΕΑΓΣ= Εισαγωγή των ανατολικών γλωσσών λόγω της σημαντικότητάς τους
Θεματικός άξονας 4: Στάσεις και προτάσεις εκπαιδευτικών για την βελτίωση της διαχείρισης πολυγλωσσίας και της πολύγλωσσης εκπαίδευσης.	
Προσφορά ποικιλίας γλωσσών στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση	ΔΔΓΑΞΓΕΠ= Δυνατότητα διδασκαλίας γνωστικών αντικειμένων σε ξένη γλώσσα στο ελληνικό εκπαιδευτικό πλαίσιο
Διδακτική αξιοποίηση των γλωσσών των μεταναστών μαθητών	ΘΣΔΑΓΜΜ= Θετική στάση για τη διδακτική αξιοποίηση των γλωσσών των μεταναστών μαθητών
Τρόποι βελτίωσης της πολυγλωσσίας στο ελληνικό σχολικό πλαίσιο	ΒΠΕΕΣΠ= Βελτίωση πολυγλωσσίας με την ενημέρωση των εκπαιδευτικών σχετικά με την πολυγλωσσία ΒΠΕΕΔΞΓ= Βελτίωση πολυγλωσσίας με την εξασφάλιση εξειδικευμένων δασκάλων ξένης γλώσσας ΒΠΕΜΔΞΓ= Βελτίωση πολυγλωσσίας με την ελκυστική μέθοδο διδασκαλίας ξένων γλωσσών
Η συμβολή των ευρωπαϊκών προγραμμάτων στην πολυγλωσσία	ΘΣΑΕΦ= Θετική η συμβολή τους με ανάλογη επιμέλεια και φροντίδα

Εκπαιδευτικός 9

Προφίλ Εκπαιδευτικού	Φύλο: Γυναίκα Ειδικότητα: Δασκάλα Χρόνια Υπηρεσίας: 14 έτη Θέση στην εκπαίδευση: Δασκάλα γενικής αγωγής Επιπλέον σπουδές: - Ομιλούμενες Γλώσσες: Αγγλικά και Ιταλικά Ύπαρξη δίγλωσσων/πολύγλωσσων μαθητών στην τάξη: Ναι
Θεματικός άξονας 1: Εννοιολογικός προσδιορισμός της πολυγλωσσίας	
Κατηγορίες	Κωδικοί- Λειτουργικοί Ορισμοί
Ερμηνεία Πολυγλωσσίας	ΙΓΜΔΓ= Ικανότητα των ανθρώπων να γνωρίζουν και να μιλούν δύο γλώσσες
Θεματικός Άξονας 2: Ζητήματα Πολυγλωσσίας και Ευρωπαϊκής Γλωσσικής Πολιτικής	
Χρησιμότητα ευρωπαϊκών γλωσσών στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης	ΑΧΕΓΠΧ= Η Αγγλική ως χρήσιμη Ευρωπαϊκή γλώσσα λόγω της παγκόσμιας χρήσης της ΓΧΕΓΕΟ= Η Γερμανική ως χρήσιμη Ευρωπαϊκή γλώσσα λόγω εμπορίου και οικονομίας
Χρησιμότητα γλωσσών στην ελληνική πραγματικότητα	ΑΓΡΧΓΕΤ= Η Αγγλική, Γερμανική και η Ρωσική ως χρήσιμες γλώσσες στην ελληνική πραγματικότητα λόγω εμπορίου και τουρισμού ΣΒΝΕΓΓΕΜ= Σημαντικές οι Βαλκανικές και Νοτιοανατολικής Ευρώπης γλώσσες λόγω γειννίας και εισροής μεταναστών
Θεματικός Άξονας 3: Ο ρόλος των ευρωπαϊκών γλωσσών στη δημόσια εκπαίδευση	
Ρόλος και χρησιμότητα της Αγγλικής γλώσσας	ΑΔΓΕΑΣ= Η Αγγλική ως διεθνής γλώσσα λόγω επαγγελματικής αποκατάστασης και σπουδών
Εκμάθηση ξένων γλωσσών από την Α' Δημοτικού	ΘΣΔΞΓ= Θετική στάση ως προς τη διδασκαλία περισσότερων ξένων γλωσσών από την Α' δημοτικού
Επιλογή και άλλων γλωσσών στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση	ΔΕΓΓΓΝΕΔ= Δυνατότητα επιλογής της Γαλλικής και Γερμανικής γλώσσας νωρίτερα από την Ε' δημοτικού ΕΙΠΓΤΕΕΧ= Εισαγωγή της Ιταλικής και

	της Ισπανικής γλώσσας για λόγους τέχνης, εκφραστικότητας και ευρείας χρήσης
Επιλογή γλωσσών στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση	ΔΙΠΡΓΠΕΟ= Δυνατότητα επιλογής της Ιταλικής, Ισπανικής και Ρωσικής γλώσσας λόγω πολιτισμού, εμπορίου και οικονομίας
Θεματικός άξονας 4: Στάσεις και προτάσεις εκπαιδευτικών για την βελτίωση της διαχείρισης πολυγλωσσίας και της πολύγλωσσης εκπαίδευσης.	
Προσφορά ποικιλίας γλωσσών στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση	ΔΔΓΑΞΓΕΕ= Δυσχέρεια διδασκαλίας γνωστικών αντικειμένων σε ξένη γλώσσα στο ελληνικό εκπαιδευτικό πλαίσιο ΣΕΞΓΒΤ= Σημαντική η εκμάθηση ξένων γλωσσών με βιωματικό τρόπο
Διδακτική αξιοποίηση των γλωσσών των μεταναστών μαθητών	ΘΣΔΑΓΜΜ= Θετική στάση για τη διδακτική αξιοποίηση των γλωσσών των μεταναστών μαθητών
Τρόποι βελτίωσης της πολυγλωσσίας στο ελληνικό σχολικό πλαίσιο	ΒΠΤΕΕ= Βελτίωση πολυγλωσσίας με την τακτική επιμόρφωση των εκπαιδευτικών ΒΠΠΚΥΥ= Βελτίωση πολυγλωσσίας με την παροχή καλύτερης υλικοτεχνικής υποδομής ΒΠΕΞΓΑΔ= Βελτίωση πολυγλωσσίας με την εκμάθηση περισσότερων ξένων γλωσσών από την Α' δημοτικού ΒΠΕΠΣΞΓ= Βελτίωση πολυγλωσσίας με τον εμπλουτισμό του προγράμματος σπουδών των ξένων γλωσσών
Η συμβολή των ευρωπαϊκών προγραμμάτων στην πολυγλωσσία	ΘΣΣΕΠΑΜ= Θετική στάση ως προς τη συμβολή των εκπαιδευτικών προγραμμάτων ανταλλαγής μαθητών

Εκπαιδευτικός 10

Προφίλ Εκπαιδευτικού	Φύλο: Γυναίκα Ειδικότητα: Δασκάλα Χρόνια Υπηρεσίας: 18 Θέση στην εκπαίδευση: Δασκάλα ειδικής αγωγής Επιπλέον σπουδές: Μεταπτυχιακό Ομιλούμενες Γλώσσες: Ελληνικά και Γερμανικά Ύπαρξη δίγλωσσων/πολύγλωσσων μαθητών στην τάξη: Ναι
Θεματικός άξονας 1: Εννοιολογικός προσδιορισμός της πολυγλωσσίας	
Κατηγορίες	Κωδικοί- Λειτουργικοί Ορισμοί
Ερμηνεία Πολυγλωσσίας	ΓΤΔΞΓ= Η γνώση τουλάχιστον δύο ξένων γλωσσών
Θεματικός Άξονας 2: Ζητήματα Πολυγλωσσίας και Ευρωπαϊκής Γλωσσικής Πολιτικής	
Χρησιμότητα ευρωπαϊκών γλωσσών στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης	ΑΓΧΕΓΣΕΕ= Η Αγγλική και η Γερμανική ως χρήσιμες Ευρωπαϊκές γλώσσες λόγω σπουδών και εύρεσης εργασίας
Χρησιμότητα γλωσσών στην ελληνική πραγματικότητα	ΑΓΧΓΕΠ= Η Αγγλική και η Γερμανική ως χρήσιμες γλώσσες στην ελληνική πραγματικότητα
Θεματικός Άξονας 3: Ο ρόλος των ευρωπαϊκών γλωσσών στη δημόσια εκπαίδευση	
Ρόλος και χρησιμότητα της Αγγλικής γλώσσας	ΑΔΓΕΣ= Η Αγγλική ως διεθνής γλώσσα λόγω επικοινωνίας και σπουδών
Εκμάθηση ξένων γλωσσών από την Α΄ Δημοτικού	ΣΕΑΒΤ= Σημαντική η εκμάθηση της Αγγλικής με βιωματικό τρόπο ΕΕΞΓΔΜΕΚ= Ευκολότερη η εκμάθηση ξένων γλωσσών από την Α΄ δημοτικού από τους δίγλωσσους μαθητές λόγω ερεθισμάτων και κινήτρων
Επιλογή και άλλων γλωσσών στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση	ΑΣΕΑΓΣΜ= Αρνητική στάση στην επιλογή και άλλων γλωσσών μόνο στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση λόγω σύγχυσης μαθητών
Επιλογή γλωσσών στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση	ΔΕΠΠ= Δυνατότητα επιλογής της Ιταλικής και της Ισπανικής γλώσσας
Θεματικός άξονας 4: Στάσεις και προτάσεις εκπαιδευτικών για την βελτίωση της διαχείρισης πολυγλωσσίας και της πολύγλωσσης εκπαίδευσης.	
Προσφορά ποικιλίας γλωσσών στην	ΘΣΔΓΑΞΓ= Θετική στάση ως προς τη

πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση	διδασκαλία γνωστικών αντικειμένων σε ξένη γλώσσα στο ελληνικό εκπαιδευτικό πλαίσιο
Διδακτική αξιοποίηση των γλωσσών των μεταναστών μαθητών	ΘΣΔΑΓΜΜ= Θετική στάση για τη διδακτική αξιοποίηση των γλωσσών των μεταναστών μαθητών
Τρόποι βελτίωσης της πολυγλωσσίας στο ελληνικό σχολικό πλαίσιο	ΒΠΑΑΠΞΓ= Βελτίωση πολυγλωσσίας με την αλλαγή των αναλυτικών προγραμμάτων των ξένων γλωσσών ΒΠΕΕΠ= Βελτίωση πολυγλωσσίας με τη δυνατότητα περισσότερων επιλογών ξένων γλωσσών ΒΠΕΒΞΓ= Βελτίωση πολυγλωσσίας με την εξάλειψη της βαθμολογίας της ξένης γλώσσας
Η συμβολή των ευρωπαϊκών προγραμμάτων στην πολυγλωσσία	ΘΣΓΞΕΣΚΠ= Θετική η συμβολή των προγραμμάτων για λόγους γνωριμίας ξένου εκπαιδευτικού συστήματος, κουλτούρας και πολιτισμού

Εκπαιδευτικός 11

Προφίλ Εκπαιδευτικού	Φύλο: Άνδρας Ειδικότητα: Δάσκαλος Γενικής Αγωγής Χρόνια Υπηρεσίας: 6 Θέση στην εκπαίδευση: Προϊστάμενος ολιγοθέσιου Επιπλέον σπουδές: Μεταπτυχιακό Ομιλούμενες Γλώσσες: Αγγλικά και Γερμανικά Ύπαρξη δίγλωσσων/πολύγλωσσων μαθητών στην τάξη: Ναι
Θεματικός άξονας 1: Εννοιολογικός προσδιορισμός της πολυγλωσσίας	
Κατηγορίες	Κωδικοί- Λειτουργικοί Ορισμοί
Ερμηνεία Πολυγλωσσίας	ΙΕΠΑΔΓ= Ικανότητα ενός ατόμου να επικοινωνεί σε παραπάνω από δύο γλώσσες
Θεματικός Άξονας 2: Ζητήματα Πολυγλωσσίας και Ευρωπαϊκής Γλωσσικής Πολιτικής	
Χρησιμότητα ευρωπαϊκών γλωσσών στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης	ΑΓΧΕΓΔΧ= Η Αγγλική γλώσσα ως χρήσιμη Ευρωπαϊκή γλώσσα λόγω της διεθνούς χρήσης της ΓΓΙΒΕΧΕΕ= Η Γαλλική, Γερμανική και Ισπανική ως χρήσιμες Ευρωπαϊκές γλώσσες λόγω βιομηχανίας, ευρείας χρήσης, εκπαίδευσης και εργασίας
Χρησιμότητα γλωσσών στην ελληνική πραγματικότητα	ΑΓΠΣΓΕΠ= Η Αγγλική, Γαλλική, Ισπανική και Γερμανική ως σημαντικές γλώσσες στην ελληνική πραγματικότητα ΧΤΡΒΓΕ= Χρήσιμη η Τουρκική, Ρωσική και οι Βαλκανικές γλώσσες λόγω εργασίας ΣΚΓΕ= Σημαντική η Κινεζική γλώσσα λόγω εμπορίου
Θεματικός Άξονας 3: Ο ρόλος των ευρωπαϊκών γλωσσών στη δημόσια εκπαίδευση	
Ρόλος και χρησιμότητα της Αγγλικής γλώσσας	ΑΔΓΕΑ= Η Αγγλική ως διεθνής γλώσσα λόγω εκπαίδευσης και απασχόλησης
Εκμάθηση ξένων γλωσσών από την Α΄ Δημοτικού	ΘΣΔΞΓ= Θετική στάση ως προς τη διδασκαλία ξένων γλωσσών από την Α΄ δημοτικού
Επιλογή και άλλων γλωσσών στην	ΕΙΚΓΠΕ= Εισαγωγή της Ισπανικής και

πρωτοβάθμια εκπαίδευση	της Κινέζικης γλώσσας στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση
Επιλογή γλωσσών στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση	ΔΕΙΚΓ= Δυνατότητα επιλογής της Ισπανικής και της Κινέζικης γλώσσας
Θεματικός άξονας 4: Στάσεις και προτάσεις εκπαιδευτικών για την βελτίωση της διαχείρισης πολυγλωσσίας και της πολύγλωσσης εκπαίδευσης.	
Προσφορά ποικιλίας γλωσσών στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση	ΔΔΞΓΕ= Δυνατότητα διερεύνησης ξένων γλωσσών στην εκπαίδευση ΔΔΓΑΞΓΕΕΠ= Δυσχέρεια διδασκαλίας γνωστικών αντικειμένων σε ξένη γλώσσα στο ελληνικό εκπαιδευτικό πλαίσιο
Τρόποι βελτίωσης της πολυγλωσσίας στο ελληνικό σχολικό πλαίσιο	ΒΠΙΔΕ= Βελτίωση πολυγλωσσίας με την ισχυροποίηση των δομών εκπαίδευσης ΒΠΔΚΠΣ= Βελτίωση πολυγλωσσίας με την δημιουργία κατάλληλων προγραμμάτων σπουδών ΒΠΚΣΣΧ= Βελτίωση πολυγλωσσίας με την κατάλληλη στελέχωση όλων των σχολείων της χώρας
Η συμβολή των ευρωπαϊκών προγραμμάτων στην πολυγλωσσία	ΘΣΕΠΑΓΕ= Θετική η συμβολή των εκπαιδευτικών προγραμμάτων μέσω της ανάπτυξης της γλώσσας επικοινωνίας

Εκπαιδευτικός 12

Προφίλ Εκπαιδευτικού	Φύλο: Άνδρας Χρόνια Υπηρεσίας: 5 Θέση στην Εκπαίδευση: Αναπληρωτής Επιπλέον σπουδές: Μεταπτυχιακό Ομιλούμενες Γλώσσες: Αγγλικά και Γαλλικά Ύπαρξη δίγλωσσων/πολύγλωσσων μαθητών στην τάξη: Ναι
Θεματικός άξονας 1: Εννοιολογικός προσδιορισμός της πολυγλωσσίας	
Κατηγορίες	Κωδικοί- Λειτουργικοί Ορισμοί
Ερμηνεία Πολυγλωσσίας	ΚΓΔΠΓ= Η καλή γνώση δύο ή παραπάνω γλωσσών
Θεματικός Άξονας 2: Ζητήματα Πολυγλωσσίας και Ευρωπαϊκής Γλωσσικής Πολιτικής	
Χρησιμότητα ευρωπαϊκών γλωσσών στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης	ΓΓΑΧΕΓΕ= Η Γαλλική, Γερμανική και η Αγγλική ως χρήσιμες Ευρωπαϊκές γλώσσες λόγω εργασίας
Χρησιμότητα γλωσσών στην ελληνική πραγματικότητα	ΕΑΧΓΕΠ= Η Ελληνική και η Αγγλική ως χρήσιμες γλώσσες στην ελληνική πραγματικότητα ΣΕΒΝΕΓΕΠ= Σημαντική η εκμάθηση Βαλκανικών και Νοτιοανατολικής Ευρώπης γλώσσες στην ελληνική πραγματικότητα
Θεματικός Άξονας 3: Ο ρόλος των ευρωπαϊκών γλωσσών στη δημόσια εκπαίδευση	
Ρόλος και χρησιμότητα της Αγγλικής γλώσσας	ΑΓΑΓΣΣ= Απαραίτητη η γνώση Αγγλικής γλώσσας για συνεννόηση και σπουδές
Εκμάθηση ξένων γλωσσών από την Α΄ Δημοτικού	ΣΕΑΒΕΒΥ= Σημαντική η εκμάθηση της Αγγλικής με βιωματικό τρόπο, επιμόρφωση εκπαιδευτικών και βελτίωση υλικοτεχνικής υποδομής
Επιλογή και άλλων γλωσσών στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση	ΔΕΓΓΓΝΕΔ= Δυνατότητα επιλογής της Γαλλικής και Γερμανικής γλώσσας νωρίτερα από την Ε΄ δημοτικού ΕΠΤΓΣ= Εισαγωγή της Ισπανικής, Ιταλικής και Τουρκικής γλώσσας λόγω της σημαντικότητάς τους
Επιλογή γλωσσών στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση	ΣΕΠΤΓ= Δυνατότητα επιλογής της Ιταλικής, Ισπανικής και Τουρκικής γλώσσας

Θεματικός άξονας 4: Στάσεις και προτάσεις εκπαιδευτικών για την βελτίωση της διαχείρισης πολυγλωσσίας και της πολύγλωσσης εκπαίδευσης.

Προσφορά ποικιλίας γλωσσών στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση	ΔΔΓΑΞΓΕΠ= Δυσχέρεια διδασκαλίας γνωστικών αντικειμένων σε ξένη γλώσσα στο ελληνικό εκπαιδευτικό πλαίσιο
Διδακτική αξιοποίηση των γλωσσών των μεταναστών μαθητών	ΘΣΔΑΓΜΒΔ= Θετική στάση για τη διδακτική αξιοποίηση των γλωσσών των μεταναστών μαθητών με βιωματικές δραστηριότητες
Τρόποι βελτίωσης της πολυγλωσσίας στο ελληνικό σχολικό πλαίσιο	ΒΠΕΠΔΣΕ= Βελτίωση πολυγλωσσίας με την εισαγωγή πολυπολιτισμικών και διαπολιτισμικών σχεδίων εργασίας
Η συμβολή των ευρωπαϊκών προγραμμάτων στην πολυγλωσσία	ΘΣΣΠΑΕΜΠ= Θετική στάση για τη συμβολή των προγραμμάτων λόγω αύξησης ενδιαφέροντος μαθητών για την πολυγλωσσία

Εκπαιδευτικός 13

Προφίλ Εκπαιδευτικού	Φύλο: Γυναίκα Ειδικότητα: Δασκάλα γενικής εκπαίδευσης Θέση στην εκπαίδευση: Δασκάλα σε δημοτικό Τάξη διδασκαλίας: Α' Δημοτικού Χρόνια Υπηρεσίας: 11 Επιπλέον σπουδές: - Ομιλούμενες Γλώσσες: Αγγλικά Ύπαρξη δίγλωσσων/πολύγλωσσων μαθητών στην τάξη: Ναι
Θεματικός άξονας 1: Εννοιολογικός προσδιορισμός της πολυγλωσσίας	
Κατηγορίες	Κωδικοί- Λειτουργικοί Ορισμοί
Ερμηνεία Πολυγλωσσίας	ΠΤΠΓ=Η ικανότητα των ανθρώπων να γνωρίζουν τρεις ή περισσότερες γλώσσες
Θεματικός Άξονας 2: Ζητήματα Πολυγλωσσίας και Ευρωπαϊκής Γλωσσικής Πολιτικής	
Χρησιμότητα ευρωπαϊκών γλωσσών στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης	ΑΧΕΓΕΧ= Η Αγγλική ως χρήσιμη Ευρωπαϊκή γλώσσα λόγω της ευρείας χρήσης της
Χρησιμότητα γλωσσών στην ελληνική πραγματικότητα	ΑΧΓΕΠΠ= Η Αγγλική ως χρήσιμη γλώσσα στην ελληνική πραγματικότητα
Θεματικός Άξονας 3: Ο ρόλος των ευρωπαϊκών γλωσσών στη δημόσια εκπαίδευση	
Ρόλος και χρησιμότητα της Αγγλικής γλώσσας	ΑΔΓΕΤ= Η Αγγλική ως διεθνής γλώσσα λόγω εργασίας και τουρισμού
Εκμάθηση ξένων γλωσσών από την Α' Δημοτικού	ΣΕΑΓΠΤ= Σημαντική η εκμάθηση της Αγγλικής γλώσσας με παιγνιώδη τρόπο
Επιλογή και άλλων γλωσσών στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση	ΑΣΕΑΓΠΕ= Αρνητική στάση απέναντι στην επιλογή και άλλων γλωσσών στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση
Επιλογή γλωσσών στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση	ΑΣΕΑΓΠΕ= Αρνητική στάση απέναντι στην εισαγωγή γλωσσών στην δευτεροβάθμια εκπαίδευση
Θεματικός άξονας 4: Στάσεις και προτάσεις εκπαιδευτικών για την βελτίωση της διαχείρισης πολυγλωσσίας και της πολύγλωσσης εκπαίδευσης.	
Προσφορά ποικιλίας γλωσσών στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση	ΔΔΓΑΑΓΓ= Δυνατότητα διδασκαλίας γνωστικών αντικειμένων στα αγγλικά, γερμανικά και γαλλικά στο ελληνικό εκπαιδευτικό πλαίσιο
Διδακτική αξιοποίηση των γλωσσών των μεταναστών μαθητών	ΘΣΔΑΓΜΜ= Θετική στάση για τη διδακτική αξιοποίηση των γλωσσών των μεταναστών μαθητών

<p>Τρόποι βελτίωσης της πολυγλωσσίας στο ελληνικό σχολικό πλαίσιο</p>	<p>ΒΠΠΕΠ= Βελτίωση πολυγλωσσίας με την πρόσληψη εξειδικευμένου προσωπικού</p> <p>ΒΠΥΚΥΥ= Βελτίωση πολυγλωσσίας με την ύπαρξη κατάλληλης υλικοτεχνικής υποδομής</p>
<p>Η συμβολή των ευρωπαϊκών προγραμμάτων στην πολυγλωσσία</p>	<p>ΘΣΕΠΠΥΣ= Θετική η συμβολή των Ευρωπαϊκών προγραμμάτων με παράλληλη ίδρυση τάξεων υποδοχής σε όλα τα σχολεία</p> <p>ΘΣΕΠΠΕΕ= Θετική η συμβολή των Ευρωπαϊκών προγραμμάτων μέσω πρόσληψης και επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών</p>

Εκπαιδευτικός 14

Προφίλ Εκπαιδευτικού	Φύλο: Γυναίκα Ειδικότητα: Δασκάλα Θέση στην εκπαίδευση: Δασκάλα σε ΤΕΓ Χρόνια Υπηρεσίας: 25 Επιπλέον σπουδές: Δεύτερο προπτυχιακό και μεταπτυχιακό Ομιλούμενες Γλώσσες: Γαλλικά Ύπαρξη δίγλωσσων/πολύγλωσσων μαθητών στην τάξη: Ναι
Θεματικός άξονας 1: Εννοιολογικός προσδιορισμός της πολυγλωσσίας	
Κατηγορίες	Κωδικοί- Λειτουργικοί Ορισμοί
Ερμηνεία Πολυγλωσσίας	ΙΜΠΔΓ= Ικανότητα των ανθρώπων να μιλούν περισσότερες από δύο γλώσσες
Θεματικός Άξονας 2: Ζητήματα Πολυγλωσσίας και Ευρωπαϊκής Γλωσσικής Πολιτικής	
Χρησιμότητα ευρωπαϊκών γλωσσών στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης	ΑΧΕΓΕΧ= Η Αγγλική χρήσιμη Ευρωπαϊκή γλώσσα λόγω της ευρείας χρήσης της ΓΓΙΧΕΓΑΠ= Η Γαλλική, Γερμανική και Ιταλική ως χρήσιμες Ευρωπαϊκές γλώσσες λόγω επαγγελματικής αποκατάστασης
Χρησιμότητα γλωσσών στην ελληνική πραγματικότητα	ΑΓΓΙΧΓΕΠ= Η Αγγλική, Γαλλική, Γερμανική και Ιταλική ως χρήσιμες Γλώσσες στην ελληνική πραγματικότητα ΣΒΝΕΓΓ= Σημαντικές οι Βαλκανικές και Νοτιοανατολικής Ευρώπης γλώσσες λόγω γειννίαςσης
Θεματικός Άξονας 3: Ο ρόλος των ευρωπαϊκών γλωσσών στη δημόσια εκπαίδευση	
Ρόλος και χρησιμότητα της Αγγλικής γλώσσας	ΑΚΓΕΑ= Η Αγγλική ως κυρίαρχη γλώσσα λόγω ευκολίας και αποκατάστασης
Εκμάθηση ξένων γλωσσών από την Α΄ Δημοτικού	ΣΕΑΒΤ= Σημαντική η εκμάθηση της Αγγλικής με βιωματικό τρόπο ΧΕΞΓΔΔΜ= Χρήσιμη η εκμάθηση ξένων γλωσσών από την Α΄ δημοτικού από τους δίγλωσσους μαθητές
Επιλογή και άλλων γλωσσών στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση	ΕΑΡΙΑΓΣ= Εισαγωγή της Αλβανικής, Ρωσικής, Ιταλικής και Αραβικής γλώσσας λόγω της σημαντικότητας τους

Επιλογή γλωσσών στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση	ΔΕΙΡΑΓ= Δυνατότητα επιλογής της Ιταλικής, Ρωσικής και της Αραβικής γλώσσας
Θεματικός άξονας 4: Στάσεις και προτάσεις εκπαιδευτικών για την βελτίωση της διαχείρισης πολυγλωσσίας και της πολύγλωσσης εκπαίδευσης.	
Προσφορά ποικιλίας γλωσσών στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση	ΣΔΓΑΞΓ= Σημαντική η διδασκαλία γνωστικών αντικειμένων σε ξένη γλώσσα
Διδακτική αξιοποίηση των γλωσσών των μεταναστών μαθητών	ΘΣΔΑΓΜΜΒ= Θετική στάση για τη διδακτική αξιοποίηση των γλωσσών των μεταναστών μαθητών με βιωματικό τρόπο
Τρόποι βελτίωσης της πολυγλωσσίας στο ελληνικό σχολικό πλαίσιο	ΒΠΑΔΓΔΜ= Βελτίωση πολυγλωσσίας με την αποδοχή διαφορετικής γλώσσας των δίγλωσσων μαθητών ΒΠΔΞΓΒΤ= Βελτίωση πολυγλωσσίας με την διδασκαλία ξένων γλωσσών με βιωματικό τρόπο
Η συμβολή των ευρωπαϊκών προγραμμάτων στην πολυγλωσσία	ΘΣΜΣΕΠΑΜ= Θετική στάση ως προς τη συμβολή τους με μεγαλύτερη συμμετοχή εκπαιδευτικών σε προγράμματα ανταλλαγής μαθητών

Εκπαιδευτικός 15

Προφίλ Εκπαιδευτικού	Φύλο: Γυναίκα Ειδικότητα: Δασκάλα Θέση στην εκπαίδευση: Αναπληρώτρια Χρόνια Υπηρεσίας: 5 Επιπλέον σπουδές: Μεταπτυχιακό Ομιλούμενες Γλώσσες: Ελληνικά και Αγγλικά Ύπαρξη δίγλωσσων/πολύγλωσσων μαθητών στην τάξη: Ναι
Θεματικός άξονας 1: Εννοιολογικός προσδιορισμός της πολυγλωσσίας	
Κατηγορίες	Κωδικοί- Λειτουργικοί Ορισμοί
Ερμηνεία Πολυγλωσσίας	ΙΧΠΜΓ= Ικανότητα της χρήσης περισσότερων από μία γλώσσες.
Ομιλούμενες γλώσσες δίγλωσσων/πολύγλωσσων μαθητών	ΑΟΓΔΠΜ= Τα Αλβανικά ως Ομιλούμενη γλώσσα των δίγλωσσων/πολύγλωσσων μαθητών
Θεματικός Άξονας 2: Ζητήματα Πολυγλωσσίας και Ευρωπαϊκής Γλωσσικής Πολιτικής	
Χρησιμότητα ευρωπαϊκών γλωσσών στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης	ΟΕΓΧΕΕ= Όλες οι Ευρωπαϊκές γλώσσες χρησιμες στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης ΑΓΧΕΓΣΕΕ= Η Αγγλική και η Γερμανική ως χρήσιμες Ευρωπαϊκές γλώσσες λόγω σπουδών και εύρεσης εργασίας
Χρησιμότητα γλωσσών στην ελληνική πραγματικότητα	ΕΑΧΓΕΠ= Η Αγγλική και η Γερμανική ως χρήσιμες γλώσσες στην ελληνική πραγματικότητα ΣΧΑΒΓΣΕΜ= Σημαντική η χρήση της Αλβανικής και Βουλγαρικής γλώσσας λόγω συνύπαρξης με εγχώριους μετανάστες
Θεματικός Άξονας 3: Ο ρόλος των ευρωπαϊκών γλωσσών στη δημόσια εκπαίδευση	
Ρόλος και χρησιμότητα της Αγγλικής γλώσσας	ΑΔΓΕ= Η Αγγλική ως διεθνής γλώσσα λόγω επικοινωνίας
Εκμάθηση ξένων γλωσσών από την Α΄ Δημοτικού	ΣΕΑΓΒΤ= Σημαντική η εκμάθηση της Αγγλικής γλώσσας με βιωματικό τρόπο ΠΕΕΞΓΔΜ= Περισσότερη ευκολία εκμάθησης ξένων γλωσσών από την Α΄ δημοτικού από τους δίγλωσσους μαθητές

Επιλογή και άλλων γλωσσών στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση	ΕΚΤΡΓΟΕ= Εισαγωγή της Κινεζικής, Τουρκικής και Ρωσικής γλώσσας λόγω οικονομίας και εμπορίου
Επιλογή γλωσσών στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση	ΔΕΚΤΡΓ= Δυνατότητα επιλογής της Κινεζικής, Τουρκικής και Ρωσικής γλώσσας
Θεματικός άξονας 4: Στάσεις και προτάσεις εκπαιδευτικών για την βελτίωση της διαχείρισης πολυγλωσσίας και της πολύγλωσσης εκπαίδευσης.	
Προσφορά ποικιλίας γλωσσών στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση	ΣΣΠΓΠΠ= Σημαντική η συνέχεια της ποικιλίας των γλωσσών που προσφέρονται στην πρωτοβάθμια
Διδακτική αξιοποίηση των γλωσσών των μεταναστών μαθητών	ΘΣΔΑΓΜΜ= Θετική στάση για τη διδακτική αξιοποίηση των γλωσσών των μεταναστών μαθητών
Τρόποι βελτίωσης της πολυγλωσσίας στο ελληνικό σχολικό πλαίσιο	ΒΠΔΟΤΕΓ= Βελτίωση πολυγλωσσίας με την δημιουργία ολιγομελών τμημάτων ξένης γλώσσας ΒΠΔΔΑΩΠ= Βελτίωση πολυγλωσσίας με την διαβάθμιση δυσκολίας ανάλογα τον αριθμό ωρών παρακολούθησης της ξένης γλώσσας
Η συμβολή των ευρωπαϊκών προγραμμάτων στην πολυγλωσσία	ΘΣΥΓΔΠΓ= Θετική στάση ως προς την ύπαρξη δυνατότητας γνωριμίας διαφορετικού πολιτισμού και γλώσσας

Εκπαιδευτικός 16

Προφίλ Εκπαιδευτικού	Φύλο: Γυναίκα Ειδικότητα: Δασκάλα Χρόνια Υπηρεσίας: 11 Θέση στην Εκπαίδευση: Μόνιμη εκπαιδευτικός Επιπλέον σπουδές: - Ομιλούμενες Γλώσσες: Αγγλικά Ύπαρξη δίγλωσσων/πολύγλωσσων μαθητών στην τάξη: Ναι
Θεματικός άξονας 1: Εννοιολογικός προσδιορισμός της πολυγλωσσίας	
Κατηγορίες	Κωδικοί- Λειτουργικοί Ορισμοί
Ερμηνεία Πολυγλωσσίας	ΙΜΠΓ= Ικανότητα των ανθρώπων να μιλούν πολλές γλώσσες
Ομιλούμενες γλώσσες δίγλωσσων/πολύγλωσσων μαθητών	ΑΟΓΔΠΜ= Τα Αλβανικά ως ομιλούμενη γλώσσα των δίγλωσσων/πολύγλωσσων μαθητών
Θεματικός Άξονας 2: Ζητήματα Πολυγλωσσίας και Ευρωπαϊκής Γλωσσικής Πολιτικής	
Χρησιμότητα ευρωπαϊκών γλωσσών στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης	ΑΧΕΓΕΧ= Η Αγγλική ως χρήσιμη Ευρωπαϊκή γλώσσα λόγω της ευρείας χρήσης της
Χρησιμότητα γλωσσών στην ελληνική πραγματικότητα	ΕΧΓΕΠ= Η Ελληνική ως χρήσιμη γλώσσα στην ελληνική πραγματικότητα
Θεματικός Άξονας 3: Ο ρόλος των ευρωπαϊκών γλωσσών στη δημόσια εκπαίδευση	
Ρόλος και χρησιμότητα της Αγγλικής γλώσσας	ΑΓΑΓΕΧΣΕ= Απαραίτητη η γνώση της Αγγλικής γλώσσας λόγω ευρείας χρήσης, σπουδών και εργασίας
Εκμάθηση ξένων γλωσσών από την Α΄ Δημοτικού	ΣΕΑΓΒΤ= Σημαντική η εκμάθηση της Αγγλικής γλώσσας με βιωματικό τρόπο ΠΕΕΞΓΔΜ= Περισσότερη ευκολία εκμάθησης ξένων γλωσσών από την Α΄ δημοτικού από τους δίγλωσσους μαθητές
Επιλογή και άλλων γλωσσών στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση	ΑΣΕΑΓΠΕ= Αρνητική στάση ως προς την επιλογή και άλλων γλωσσών στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση
Επιλογή γλωσσών στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση	ΔΕΙΓΔΕ= Δυνατότητα επιλογής της Ισπανικής γλώσσας στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση
Θεματικός άξονας 4: Στάσεις και προτάσεις εκπαιδευτικών για την βελτίωση της διαχείρισης πολυγλωσσίας και της πολύγλωσσης εκπαίδευσης.	
Προσφορά ποικιλίας γλωσσών στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια	ΣΔΓΑΑΓΕΠ= Σημαντική η διδασκαλία γνωστικών αντικειμένων στην Αγγλική

Εκπαιδευτικός 17

Προφίλ Εκπαιδευτικού	Φύλο: Άνδρας Ειδικότητα: Δάσκαλος Χρόνια Υπηρεσίας: 15 Θέση στην εκπαίδευση: Μόνιμος εκπαιδευτικός Επιπλέον σπουδές: Μεταπτυχιακό Ομιλούμενες Γλώσσες: Ελληνικά, Αγγλικά και Γαλλικά Ύπαρξη δίγλωσσων/πολύγλωσσων μαθητών στην τάξη: Ναι
Θεματικός άξονας 1: Εννοιολογικός προσδιορισμός της πολυγλωσσίας	
Κατηγορίες	Κωδικοί- Λειτουργικοί Ορισμοί
Ερμηνεία Πολυγλωσσίας	ΧΠΔΓ= Η χρήση περισσότερων των δύο γλωσσών ΙΓΜΠΓ= Ικανότητα των ανθρώπων να γνωρίζουν και να μιλούν πολλές γλώσσες
Ομιλούμενες γλώσσες δίγλωσσων/πολύγλωσσων μαθητών	ΑΟΓΔΠΜ= Τα Αλβανικά ως ομιλούμενη γλώσσα των δίγλωσσων/πολύγλωσσων μαθητών
Θεματικός Άξονας 2: Ζητήματα Πολυγλωσσίας και Ευρωπαϊκής Γλωσσικής Πολιτικής	
Χρησιμότητα ευρωπαϊκών γλωσσών στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης	ΑΧΕΓΠΧ= Η Αγγλική ως χρήσιμη Ευρωπαϊκή γλώσσα λόγω της παγκόσμιας χρήσης τους ΓΓΧΕΓΟΕΣ= Η Γαλλική και η Γερμανική ως χρήσιμες Ευρωπαϊκές γλώσσες λόγω οικονομίας και επαγγελματικής σταδιοδρομίας
Χρησιμότητα γλωσσών στην ελληνική πραγματικότητα	ΑΓΓΚΙΧΓΕ= Η Αγγλική, Γαλλική, Γερμανική, Κινεζική και Ισπανικής ως χρήσιμες γλώσσες στην ελληνική πραγματικότητα
Θεματικός Άξονας 3: Ο ρόλος των ευρωπαϊκών γλωσσών στη δημόσια εκπαίδευση	
Ρόλος και χρησιμότητα της Αγγλικής γλώσσας	ΑΚΓΠΧ= Η Αγγλική ως κυρίαρχη γλώσσα λόγω των πολλαπλών χρήσεων της
Εκμάθηση ξένων γλωσσών από την Α΄ Δημοτικού	ΣΕΑΓΣΠΤ= Σημαντική η εκμάθηση της Αγγλικής γλώσσας με σωστο παιδαγωγικό τροπο ΔΕΞΓΑΔΔΜ= Δυσκολία εκμάθησης

	ξένων γλωσσών από την Α΄ δημοτικού από τους δίγλωσσους μαθητές
Επιλογή και άλλων γλωσσών στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση	ΕΡΣΚΙΠΓ= Εισαγωγή της Ρωσικής, Σέρβικης, Κινεζικής, Ιταλικής και της Ισπανικής γλώσσας
Επιλογή γλωσσών στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση	ΔΕΙΑΚΓ= Δυνατότητα επιλογής της Ισπανικής, Αραβικής και Κινεζικής γλώσσας
Θεματικός άξονας 4: Στάσεις και προτάσεις εκπαιδευτικών για την βελτίωση της διαχείρισης πολυγλωσσίας και της πολύγλωσσης εκπαίδευσης.	
Τρόποι βελτίωσης της πολυγλωσσίας στο ελληνικό σχολικό πλαίσιο	ΒΠΠΕΠ= Βελτίωση πολυγλωσσίας με την προώθηση των Ευρωπαϊκών προγραμμάτων ΒΠΑΣΕΞΓ= Βελτίωση πολυγλωσσίας με την αλλαγή των σχολικών εγχειριδίων ξένων γλωσσών ΒΠΕΕ= Βελτίωση πολυγλωσσίας με την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών.
Η συμβολή των ευρωπαϊκών προγραμμάτων στην πολυγλωσσία	ΣΣΠΠΠΣΚ= Σημαντική η συμβολή τους για λόγους προώθησης του πολιτισμού, πολιτιστικών στοιχείων και κουλτούρας

Εκπαιδευτικός 18

Προφίλ Εκπαιδευτικού	Φύλο: Γυναίκα Ειδικότητα: Δασκάλα Χρόνια Υπηρεσίας: 10 Επιπλέον σπουδές: Δεύτερο πτυχίο Ομιλούμενες Γλώσσες: Αγγλικά, Γαλλικά, Ρωσικά και Αλβανικά Ύπαρξη δίγλωσσων/πολύγλωσσων μαθητών στην τάξη: Ναι
Θεματικός άξονας 1: Εννοιολογικός προσδιορισμός της πολυγλωσσίας	
Κατηγορίες	Κωδικοί- Λειτουργικοί Ορισμοί
Ερμηνεία Πολυγλωσσίας	ΙΜΑΓΠΠΚ= Ικανότητα του ανθρώπου να μιλάει και άλλες γλώσσες πέρα από τη γλώσσα καταγωγής του
Ομιλούμενες γλώσσες δίγλωσσων/πολύγλωσσων μαθητών	ΑΒΡΓΟΡΟΓ= Τα Αλβανικά, Βουλγαρικά, Ρωσικά, Γερμανικά, Ολλανδικά και τα Ρουμάνικα ως ομιλούμενες γλώσσες των δίγλωσσων/πολύγλωσσων μαθητών
Θεματικός Άξονας 2: Ζητήματα Πολυγλωσσίας και Ευρωπαϊκής Γλωσσικής Πολιτικής	
Χρησιμότητα ευρωπαϊκών γλωσσών στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης	ΟΕΓΧΕΕ= Όλες οι Ευρωπαϊκές γλώσσες χρησιμες στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης ΑΓΧΕΓΕΧΟ= Η Αγγλική και η Γερμανική ως χρήσιμες Ευρωπαϊκές γλώσσες λόγω της ευρείας χρήσης και της οικονομίας τους
Χρησιμότητα γλωσσών στην ελληνική πραγματικότητα	ΕΑΧΓΕΠ= Η Αγγλική, Γερμανική, Γαλλική, Σουηδική, Ιταλική και Ισπανική ως χρήσιμες γλώσσες στην ελληνική πραγματικότητα ΣΒΝΕΓΜΓΤ= Σημαντικές οι Βαλκανικές και Νοτιοανατολικής Ευρώπης γλώσσες λόγω μεταναστών, γειτνίασης και τουρισμού
Θεματικός Άξονας 3: Ο ρόλος των ευρωπαϊκών γλωσσών στη δημόσια εκπαίδευση	
Ρόλος και χρησιμότητα της Αγγλικής γλώσσας	ΑΔΠΓΣΕΕΕ= Η Αγγλική ως δεύτερη και παγκόσμια γλώσσα λόγω σπουδών, εύρεσης εργασίας και επικοινωνίας
Εκμάθηση ξένων γλωσσών από την Α΄ Δημοτικού	ΣΕΑΓΒΤ= Σημαντική η εκμάθηση της Αγγλικής γλώσσας με βιωματικό τρόπο

	ΕΕΞΓΔΠΕ= Ευκολία εκμάθησης ξένων γλωσσών από τους δίγλωσσους μαθητές λόγω των πλούσιων ερεθισμάτων
Επιλογή και άλλων γλωσσών στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση	ΔΕΠΓΓΝΕΔ= Δυνατότητα επιλογής της Γαλλικής και Γερμανικής Γλώσσας από την Γ' δημοτικού ΕΡΠΙΑΣΓ= Εισαγωγή των Ρωσικών, Ιταλικών, Ισπανικών, Αλβανικών και Σκανδιναβικών γλωσσών στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση
Θεματικός άξονας 4: Στάσεις και προτάσεις εκπαιδευτικών για την βελτίωση της διαχείρισης πολυγλωσσίας και της πολύγλωσσης εκπαίδευσης.	
Προσφορά ποικιλίας γλωσσών στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση	ΔΔΓΑΞΓΕΕΠ= Δυσχέρεια διδασκαλίας γνωστικών αντικειμένων σε ξένη γλώσσα στο ελληνικό εκπαιδευτικό πλαίσιο
Διδακτική αξιοποίηση των γλωσσών των μεταναστών μαθητών	ΘΣΔΑΓΜΜ= Θετική στάση για τη διδακτική αξιοποίηση των γλωσσών των μεταναστών μαθητών
Τρόποι βελτίωσης της πολυγλωσσίας στο ελληνικό σχολικό πλαίσιο	ΒΠΑΜΕΧ= Βελτίωση πολυγλωσσίας με τις ανταλλαγές μαθητών με ξένες χώρες ΒΠΠΚΕΥΥ= Βελτίωση πολυγλωσσίας με την παροχή κατάλληλου εκπαιδευτικού υλικού και υποδομών
Η συμβολή των ευρωπαϊκών προγραμμάτων στην πολυγλωσσία	ΣΣΓΔΤΖΓΠ= Σημαντική η συμβολή των προγραμμάτων λόγω γνωριμίας διαφορετικού τρόπου ζωής, γλώσσας και πολιτισμού

Εκπαιδευτικός 19

Προφίλ Εκπαιδευτικού	Φύλο: Γυναίκα Ειδικότητα: Εκπαιδευτικός στην πρωτοβάθμια Χρόνια Υπηρεσίας: 6 Θέση στην εκπαίδευση: Δασκάλα σε Τμήμα Υποδοχής Επιπλέον σπουδές: Μεταπτυχιακό Ομιλούμενες Γλώσσες: Αγγλικά Ύπαρξη δίγλωσσων/πολύγλωσσων μαθητών στην τάξη: Ναι
Θεματικός άξονας 1: Εννοιολογικός προσδιορισμός της πολυγλωσσίας	
Κατηγορίες	Κωδικοί- Λειτουργικοί Ορισμοί
Ερμηνεία Πολυγλωσσίας	ΙΜΚΠΓ= Ικανότητα των ανθρώπων να μιλούν και να κατανοούν πολλές γλώσσες
Ομιλούμενες γλώσσες δίγλωσσων/πολύγλωσσων μαθητών	ΑΟΓΔΠΜ= Τα Αλβανικά ως ομιλούμενη γλώσσα των δίγλωσσων/πολύγλωσσων μαθητών
Θεματικός Άξονας 2: Ζητήματα Πολυγλωσσίας και Ευρωπαϊκής Γλωσσικής Πολιτικής	
Χρησιμότητα ευρωπαϊκών γλωσσών στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης	ΑΧΕΓΕΧ= Η Αγγλική ως χρήσιμη Ευρωπαϊκή γλώσσα λόγω της ευρείας χρήσης της
Χρησιμότητα γλωσσών στην ελληνική πραγματικότητα	ΑΓΧΓΕΠ= Η Αγγλική και η Γερμανική ως χρήσιμες γλώσσες στην ελληνική πραγματικότητα ΣΒΝΕΓΑΒ= Σημαντικές οι Βαλκανικές και Νοτιοανατολικής Ευρώπης γλώσσες κυρίως η αλβανική και η βουλγαρική
Θεματικός Άξονας 3: Ο ρόλος των ευρωπαϊκών γλωσσών στη δημόσια εκπαίδευση	
Ρόλος και χρησιμότητα της Αγγλικής γλώσσας	ΑΔΓΚΤΕ= Η αγγλική ως διεθνής γλώσσα λόγω κοινού τρόπου επικοινωνίας
Εκμάθηση ξένων γλωσσών από την Α' Δημοτικού	ΣΕΑΑΔ= Σημαντική η εκμάθηση της αγγλικής από την Α' δημοτικού ΕΕΞΓΑΔΔΜ= Ευκολία εκμάθησης ξένων γλωσσών από την Α' δημοτικού μόνο από τους δίγλωσσους μαθητές
Επιλογή και άλλων γλωσσών στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση	ΔΕΔΞΠΠΞΓ= Δυνατότητα επιλογής της δεύτερης ξένης γλώσσας μαζί με την πρώτη ξένη γλώσσα

Θεματικός άξονας 4: Στάσεις και προτάσεις εκπαιδευτικών για την βελτίωση της διαχείρισης πολυγλωσσίας και της πολύγλωσσης εκπαίδευσης.

Προσφορά ποικιλίας γλωσσών στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση	ΔΔΓΑΞΓΕΠ= Δυσχέρεια διδασκαλίας γνωστικών αντικειμένων σε ξένη γλώσσα στο ελληνικό εκπαιδευτικό πλαίσιο
Διδακτική αξιοποίηση των γλωσσών των μεταναστών μαθητών	ΘΣΔΑΓΜΜ= Θετική στάση για τη διδακτική αξιοποίηση των γλωσσών των μεταναστών μαθητών
Τρόποι βελτίωσης της πολυγλωσσίας στο ελληνικό σχολικό πλαίσιο	ΒΠΑΕΠΦΠ= Βελτίωση πολυγλωσσίας με την αλλαγή εκπαιδευτικής πολιτικής και φιλοσοφίας των πολιτών ΒΠΕΕΕ= Βελτίωση πολυγλωσσίας με την εκπαίδευση και επιμόρφωση των εκπαιδευτικών ξένης γλώσσας ΒΠΕΜΓΠ= Βελτίωση πολυγλωσσίας με την επαφή των μαθητών με άλλες γλώσσες και πολιτισμούς
Η συμβολή των ευρωπαϊκών προγραμμάτων στην πολυγλωσσία	ΣΣΔΕΠΓ= Σημαντική η συμβολή τους λόγω δυνατότητας επαφής με άλλους πολιτισμούς και γλώσσες ΣΣΕΠΑΜ= Σημαντική η συμβολή των ευρωπαϊκών προγραμμάτων λόγω ανεξαρτητοποίησης μαθητών

Εκπαιδευτικός 20

Προφίλ Εκπαιδευτικού	Φύλο: Γυναίκα Χρόνια Υπηρεσίας: 15 Θέση στην εκπαίδευση: Δασκάλα σε δημοτικό Επιπλέον σπουδές: - Ομιλούμενες Γλώσσες: Αγγλικά και Βουλγάρικα Ύπαρξη δίγλωσσων/πολύγλωσσων μαθητών στην τάξη: Όχι
Θεματικός άξονας 1: Εννοιολογικός προσδιορισμός της πολυγλωσσίας	
Κατηγορίες	Κωδικοί- Λειτουργικοί Ορισμοί
Ερμηνεία Πολυγλωσσίας	ΙΜΠΔΓ= Ικανότητα των ανθρώπων μιλούν πάνω από δυο γλώσσες
Θεματικός Άξονας 2: Ζητήματα Πολυγλωσσίας και Ευρωπαϊκής Γλωσσικής Πολιτικής	
Χρησιμότητα ευρωπαϊκών γλωσσών στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης	ΑΓΓΧΕΓΕΧ= Η Αγγλική, γερμανική και γαλλική ως χρήσιμες ευρωπαϊκές γλώσσες λόγω της ευρείας χρήσης τους.
Χρησιμότητα γλωσσών στην ελληνική πραγματικότητα	ΑΡΧΓΕΠ= Η Αγγλική και η ρωσική ως χρήσιμες γλώσσες στην ελληνική πραγματικότητα ΣΒΝΕΓΣ= Σημαντικές οι βαλκανικές και νοτιοανατολικής Ευρώπης γλώσσες λόγω σπουδών
Θεματικός Άξονας 3: Ο ρόλος των ευρωπαϊκών γλωσσών στη δημόσια εκπαίδευση	
Ρόλος και χρησιμότητα της Αγγλικής γλώσσας	ΑΚΓΕΕ= Η αγγλική ως κυρίαρχη γλώσσα λόγω επικοινωνίας και ενημέρωσης
Εκμάθηση ξένων γλωσσών από την Α΄ Δημοτικού	ΣΕΑΚΕΟΥ= Σημαντική η εκμάθηση της αγγλικής με καλύτερα εγχειρίδια και οπτικοακουστικό υλικό ΠΕΕΞΓΔΜ= Περισσότερη ευκολία εκμάθησης ξένων γλωσσών από την Α΄ δημοτικού από τους δίγλωσσους μαθητές
Επιλογή και άλλων γλωσσών στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση	ΔΕΓΓΓΝΔ= Δυνατότητα επιλογής της γαλλικής και γερμανικής γλώσσας νωρίτερα από την Ε΄ δημοτικού ΕΙΡΚΓΠΕ= Εισαγωγή της ιταλικής, ρωσικής και κινεζικής γλώσσας στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση
Επιλογή γλωσσών στη δευτεροβάθμια	ΔΕΙΡΚΤΒΓ= Δυνατότητα επιλογής της

εκπαίδευση	ιταλικής, ρωσικής, κινεζικής, τουρκικής και βουλγαρικής γλώσσας στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση
Θεματικός άξονας 4: Στάσεις και προτάσεις εκπαιδευτικών για την βελτίωση της διαχείρισης πολυγλωσσίας και της πολύγλωσσης εκπαίδευσης.	
Προσφορά ποικιλίας γλωσσών στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση	ΣΔΙΡΚΒΓ= Σημαντική η διδασκαλία ιταλικής, ρωσικής, κινεζικής και βουλγαρικής γλώσσας ΔΔΓΑΞΓΕΠ= Δυσχέρεια διδασκαλίας γνωστικών αντικειμένων σε ξένη γλώσσα στο ελληνικό εκπαιδευτικό πλαίσιο
Διδακτική αξιοποίηση των γλωσσών των μεταναστών μαθητών	ΘΣΔΑΓΜΜ= Θετική στάση για τη διδακτική αξιοποίηση των γλωσσών των μεταναστών μαθητών
Τρόποι βελτίωσης της πολυγλωσσίας στο ελληνικό σχολικό πλαίσιο	ΒΠΑΒΑ= Βελτίωση πολυγλωσσίας με την αλλαγή βιβλίων των αγγλικών ΒΠΑΝΕΞΓ= Βελτίωση πολυγλωσσίας με την αλλαγή της νοοτροπίας των εκπαιδευτικών ξένων γλωσσών ΒΠΒΥΥ= Βελτίωση πολυγλωσσίας με την βελτίωση υλικοτεχνικής υποδομής
Η συμβολή των ευρωπαϊκών προγραμμάτων στην πολυγλωσσία	ΣΣΓΚΠ= Σημαντική η συμβολή τους λόγω γνωριμίας με καινούριους πολιτισμούς ΣΣΕΑΕΔΤΣ= Σημαντική η συμβολή των ευρωπαϊκών προγραμμάτων λόγω ανταλλαγής εμπειριών και διεύρυνση του τρόπου σκέψης

Εκπαιδευτικός 21

Προφίλ Εκπαιδευτικού	Φύλο: Άνδρας Χρόνια Υπηρεσίας: 7 Επιπλέον σπουδές: - Ομιλούμενες Γλώσσες: Αγγλικά Ύπαρξη δίγλωσσων/πολύγλωσσων μαθητών στην τάξη: Όχι
Θεματικός άξονας 1: Εννοιολογικός προσδιορισμός της πολυγλωσσίας	
Κατηγορίες	Κωδικοί- Λειτουργικοί Ορισμοί
Ερμηνεία Πολυγλωσσίας	ΙΓΜΠΓ= Ικανότητα των ανθρώπων να γνωρίζουν και να μιλούν πολλές γλώσσες
Θεματικός Άξονας 2: Ζητήματα Πολυγλωσσίας και Ευρωπαϊκής Γλωσσικής Πολιτικής	
Χρησιμότητα ευρωπαϊκών γλωσσών στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης	ΑΓΓΧΕΓΕΧ= Η αγγλική, γαλλική και γερμανική ως χρήσιμες ευρωπαϊκές γλώσσες λόγω της ευρείας χρήσης τους
Χρησιμότητα γλωσσών στην ελληνική πραγματικότητα	ΑΓΧΓΕΠ= Η αγγλική και γερμανική ως χρήσιμες γλώσσες στην ελληνική πραγματικότητα ΣΕΚΡΓΟΤ= Σημαντική η εκμάθηση κινεζικής και ρωσικής γλώσσας λόγω οικονομίας και τουρισμού
Θεματικός Άξονας 3: Ο ρόλος των ευρωπαϊκών γλωσσών στη δημόσια εκπαίδευση	
Ρόλος και χρησιμότητα της Αγγλικής γλώσσας	ΑΔΓΕΕΕ= Η αγγλική ως διεθνής γλώσσα λόγω εκπαίδευσης και εύρεσης εργασίας
Εκμάθηση ξένων γλωσσών από την Α΄ Δημοτικού	ΣΕΑΓΣΑΔ= Σημαντική η εκμάθηση της αγγλικής με βιωματικό τρόπο ΔΕΞΓΔΜ= Δυσκολία εκμάθησης ξένων γλωσσών από τους δίγλωσσους μαθητές
Επιλογή και άλλων γλωσσών στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση	ΔΕΑΞΓΠΕ= Δυσκολία εκμάθησης άλλων ξένων γλωσσών στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση
Θεματικός άξονας 4: Στάσεις και προτάσεις εκπαιδευτικών για την βελτίωση της διαχείρισης πολυγλωσσίας και της πολύγλωσσης εκπαίδευσης.	
Προσφορά ποικιλίας γλωσσών στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση	ΔΔΓΑΞΓΕΕΠ= Δυσχέρεια διδασκαλίας γνωστικών αντικειμένων σε ξένη γλώσσα στο ελληνικό εκπαιδευτικό πλαίσιο
Τρόποι βελτίωσης της πολυγλωσσίας στο ελληνικό σχολικό πλαίσιο	ΒΠΚΥΥ= Βελτίωση πολυγλωσσίας με την κατάλληλη υλικοτεχνική υποδομή

	<p>ΒΠΕΝΜΔ= Βελτίωση πολυγλωσσίας με την επιμόρφωση σε νέες μεθόδους διδασκαλίας</p> <p>ΒΠΑΑΠΕΕ= Βελτίωση πολυγλωσσίας με την αλλαγή αναλυτικών προγραμμάτων και ενίσχυση της έρευνας</p>
<p>Η συμβολή των ευρωπαϊκών προγραμμάτων στην πολυγλωσσία</p>	<p>ΣΣΓΞΓΕΠ= Σημαντική η συμβολή τους λόγω γνωριμίας με ξένες γλώσσες και ευρωπαϊκό πολιτισμό</p>

Εκπαιδευτικός 22

Προφίλ Εκπαιδευτικού	Φύλο: Γυναίκα Ειδικότητα: Δασκάλα Τάξη διδασκαλίας: Ε' Δημοτικού Χρόνια Υπηρεσίας: 9 Επιπλέον σπουδές: - Ομιλούμενες Γλώσσες: Αγγλικά Ύπαρξη δίγλωσσων/πολύγλωσσων μαθητών στην τάξη: Όχι
Θεματικός άξονας 1: Εννοιολογικός προσδιορισμός της πολυγλωσσίας	
Κατηγορίες	Κωδικοί- Λειτουργικοί Ορισμοί
Ερμηνεία Πολυγλωσσίας	ΙΓΠΜΓ= Ικανότητα των ανθρώπων να γνωρίζουν πάνω από μια γλώσσα
Θεματικός Άξονας 2: Ζητήματα Πολυγλωσσίας και Ευρωπαϊκής Γλωσσικής Πολιτικής	
Χρησιμότητα ευρωπαϊκών γλωσσών στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης	ΑΓΓΧΕΓΕΕ= Η αγγλική, γερμανική και γαλλική ως χρήσιμες ευρωπαϊκές γλώσσες λόγω της ευρείας χρήσης τους
Χρησιμότητα γλωσσών στην ελληνική πραγματικότητα	ΑΓΓΧΓΕΠ= Η αγγλική, γαλλική και γερμανική ως χρήσιμες γλώσσες στην ελληνική πραγματικότητα ΣΒΝΕΓΕ= Σημαντικές οι βαλκανικές και νοτιοανατολικής Ευρώπης γλώσσες λόγω εμπορίου
Θεματικός Άξονας 3: Ο ρόλος των ευρωπαϊκών γλωσσών στη δημόσια εκπαίδευση	
Ρόλος και χρησιμότητα της Αγγλικής γλώσσας	ΑΠΓΕΣ= Η αγγλική ως παγκόσμια γλώσσα λόγω εργασίας και σπουδών
Εκμάθηση ξένων γλωσσών από την Α' Δημοτικού	ΔΕΞΓΑΔ= Δυσκολία εκμάθησης ξένων γλωσσών από την Α' Δημοτικού ΜΕΕΞΓΔΜ= Μεγαλύτερη ευκολία εκμάθησης ξένων γλωσσών από τους δίγλωσσους μαθητές
Επιλογή και άλλων γλωσσών στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση	ΕΡΓΠΕ= Εισαγωγή της ρωσικής γλώσσας στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση ΔΕΒΓΠΕ= Δυνατότητα επιλογής βαλκανικών γλωσσών στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση
Επιλογή γλωσσών στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση	ΔΕΙΡΚΓΔΕ= Δυνατότητα επιλογής της ισπανικής, ρωσικής και κινεζικής γλώσσας στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση
Θεματικός άξονας 4: Στάσεις και προτάσεις εκπαιδευτικών για την βελτίωση	

της διαχείρισης πολυγλωσσίας και της πολύγλωσσης εκπαίδευσης.	
Προσφορά ποικιλίας γλωσσών στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση	ΔΔΓΑΞΓΕΕΠ= Δυσχέρεια διδασκαλίας γνωστικών αντικειμένων σε ξένη γλώσσα στο ελληνικό εκπαιδευτικό πλαίσιο
Διδακτική αξιοποίηση των γλωσσών των μεταναστών μαθητών	ΘΣΔΑΓΜΜ= Θετική στάση για τη διδακτική αξιοποίηση των γλωσσών των μεταναστών μαθητών
Τρόποι βελτίωσης της πολυγλωσσίας στο ελληνικό σχολικό πλαίσιο	ΒΠΑΣΕΜΔ= Βελτίωση πολυγλωσσίας με την αλλαγή σχολικών εγχειριδίων και μεθόδων διδασκαλίας
Η συμβολή των ευρωπαϊκών προγραμμάτων στην πολυγλωσσία	ΘΣΣΠΣΓ= Θετική στάση ως προς τη συμβολή των προγραμμάτων για λόγους σπουδών και γνωριμιών

Εκπαιδευτικός 23

Προφίλ Εκπαιδευτικού	Φύλο: Γυναίκα Θέση στην εκπαίδευση: Εκπαιδευτικός Πρωτοβάθμιας Χρόνια Υπηρεσίας: 7 Επιπλέον σπουδές: Μεταπτυχιακό Ομιλούμενες Γλώσσες: Αγγλικά, Γαλλικά και Γερμανικά Ύπαρξη δίγλωσσων/πολύγλωσσων μαθητών στην τάξη: Ναι
Θεματικός άξονας 1: Εννοιολογικός προσδιορισμός της πολυγλωσσίας	
Κατηγορίες	Κωδικοί- Λειτουργικοί Ορισμοί
Ερμηνεία Πολυγλωσσίας	ΙΧΠΜΓΔ= Ικανότητα των ανθρώπων χρησιμοποιούν περισσότερες από μια γλώσσες ή κάποια διάλεκτο ΣΔΓΚΣΠ= Συνύπαρξη διαφορετικών γλωσσικών κοινοτήτων σε μια συγκεκριμένη περιοχή
Θεματικός Άξονας 2: Ζητήματα Πολυγλωσσίας και Ευρωπαϊκής Γλωσσικής Πολιτικής	
Χρησιμότητα ευρωπαϊκών γλωσσών στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης	ΑΓΓΧΕΓΕΧ= Η αγγλική, γαλλική και η γερμανική ως χρήσιμες ευρωπαϊκές γλώσσες λόγω της ευρείας χρήσης τους
Χρησιμότητα γλωσσών στην ελληνική πραγματικότητα	ΑΡΧΓΕΠ= Η αγγλική και η ρωσική ως χρήσιμες γλώσσες στην ελληνική πραγματικότητα ΣΒΓΥΕΜ= Σημαντικές οι βαλκανικές γλώσσες λόγω ύπαρξης εγχώριων μεταναστών
Θεματικός Άξονας 3: Ο ρόλος των ευρωπαϊκών γλωσσών στη δημόσια εκπαίδευση	
Ρόλος και χρησιμότητα της Αγγλικής γλώσσας	ΑΔΓΕΕ= Η αγγλική ως διεθνής γλώσσα λόγω επικοινωνίας και εκπαίδευσης
Εκμάθηση ξένων γλωσσών από την Α΄ Δημοτικού	ΣΕΑΓΧΚΑΔ= Σημαντική η εκμάθηση της αγγλικής γλώσσας με τη χρήση κατάλληλων αναπτυξιακά δραστηριοτήτων
Επιλογή και άλλων γλωσσών στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση	ΔΕΓΓΓΝΔ= Δυνατότητα επιλογής της γαλλικής και γερμανικής γλώσσας νωρίτερα από την Ε΄ δημοτικού ΕΡΚΤΙΓΠΕ= Εισαγωγή της ρωσικής, κινεζικής, τουρκικής και ιταλικής

	γλώσσας στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση
Επιλογή γλωσσών στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση	ΔΕΡΚΤΙΓΔ= Δυνατότητα επιλογής της ρωσικής, κινεζικής, τουρκικής και ιταλικής γλώσσας στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση
Θεματικός άξονας 4: Στάσεις και προτάσεις εκπαιδευτικών για την βελτίωση της διαχείρισης πολυγλωσσίας και της πολύγλωσσης εκπαίδευσης.	
Προσφορά ποικιλίας γλωσσών στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση	ΣΔΓΜΜ= Σημαντική η διδασκαλία των γλωσσών των μεταναστών μαθητών ΘΣΔΓΑΞΓΕ= Θετική στάση ως προς τη διδασκαλία γνωστικών αντικειμένων σε ξένη γλώσσα στο ελληνικό εκπαιδευτικό πλαίσιο
Διδακτική αξιοποίηση των γλωσσών των μεταναστών μαθητών	ΘΣΔΑΓΜΜ= Θετική στάση για τη διδακτική αξιοποίηση των γλωσσών των μεταναστών μαθητών
Τρόποι βελτίωσης της πολυγλωσσίας στο ελληνικό σχολικό πλαίσιο	ΒΠΑΣΞΞΓ= Βελτίωση πολυγλωσσίας με την αλλαγή σχολικών εγχειριδίων των ξένων γλωσσών ΒΠΕΕΑΕΔ= Βελτίωση πολυγλωσσίας με την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών σε θέματα αξιολόγησης των επικοινωνιακών δεξιοτήτων σε διάφορες γλώσσες
Η συμβολή των ευρωπαϊκών προγραμμάτων στην πολυγλωσσία	ΘΣΣΕΠΠΠ= Θετική στάση ως προς τη συμβολή των ευρωπαϊκών προγραμμάτων για την προώθηση της πολυγλωσσίας

Εκπαιδευτικός 24

Προφίλ Εκπαιδευτικού	Φύλο: Άνδρας Θέση στην εκπαίδευση: Εκπαιδευτικός πρωτοβάθμιας Τάξη διδασκαλίας: Δ' Δημοτικού Χρόνια Υπηρεσίας: 8 Επιπλέον σπουδές: - Ομιλούμενες Γλώσσες: Αγγλικά Ύπαρξη δίγλωσσων/πολύγλωσσων μαθητών στην τάξη: Όχι
Θεματικός άξονας 1: Εννοιολογικός προσδιορισμός της πολυγλωσσίας	
Κατηγορίες	Κωδικοί- Λειτουργικοί Ορισμοί
Ερμηνεία Πολυγλωσσίας	ΙΓΜΠΓ= Ικανότητα των ανθρώπων να γνωρίζουν και να μιλούν πολλές γλώσσες
Θεματικός Άξονας 2: Ζητήματα Πολυγλωσσίας και Ευρωπαϊκής Γλωσσικής Πολιτικής	
Χρησιμότητα ευρωπαϊκών γλωσσών στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης	ΧΟΕΓΠΠ= Χρήσιμες όλες οι ευρωπαϊκές γλώσσες λόγω της ιστορίας και του πολιτισμού τους
Χρησιμότητα γλωσσών στην ελληνική πραγματικότητα	ΣΑΟΡΓΤΥΜ= Σημαντική η αλβανική, ουκρανική και ρωσική γλώσσα λόγω τουρισμού και ύπαρξης μεταναστών
Θεματικός Άξονας 3: Ο ρόλος των ευρωπαϊκών γλωσσών στη δημόσια εκπαίδευση	
Ρόλος και χρησιμότητα της Αγγλικής γλώσσας	ΑΔΓΟΕΤΕ= Η αγγλική ως δεύτερη γλώσσα όλων λόγω επικοινωνίας, τουρισμού και εργασίας
Εκμάθηση ξένων γλωσσών από την Α' Δημοτικού	ΣΕΑΒΤ= Σημαντική η εκμάθηση της αγγλικής με βιωματικό τρόπο
Επιλογή και άλλων γλωσσών στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση	ΕΑΓΥΜΜ= Εισαγωγή της αλβανικής γλώσσας λόγω ύπαρξης μεταναστών μαθητών
Επιλογή γλωσσών στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση	ΔΕΠΑΓΔΕ= Δυνατότητα επιλογής της ισπανικής, ιταλικής και αλβανικής γλώσσας στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση
Θεματικός άξονας 4: Στάσεις και προτάσεις εκπαιδευτικών για την βελτίωση της διαχείρισης πολυγλωσσίας και της πολύγλωσσης εκπαίδευσης.	
Προσφορά ποικιλίας γλωσσών στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση	ΣΔΓΜΜ= Σημαντική η διδασκαλία των γλωσσών των μεταναστών μαθητών ΔΔΓΑΞΓΕΠ= Δυσχέρεια διδασκαλίας γνωστικών αντικειμένων σε ξένη γλώσσα στο ελληνικό εκπαιδευτικό πλαίσιο
Διδακτική αξιοποίηση των γλωσσών των	ΘΣΔΑΓΜΜ= Θετική στάση για τη

μεταναστών μαθητών	διδασκτική αξιοποίηση των γλωσσών των μεταναστών μαθητών
Τρόποι βελτίωσης της πολυγλωσσίας στο ελληνικό σχολικό πλαίσιο	ΒΠΕΕΜΓΜΣ= Βελτίωση πολυγλωσσίας με την ένταξη και εκμάθηση των μητρικών γλωσσών των μεταναστών στο σχολικό πλαίσιο

Εκπαιδευτικός 25

Προφίλ Εκπαιδευτικού	Φύλο: Άνδρας Θέση στην εκπαίδευση: Εκπαιδευτικός στην πρωτοβάθμια Τάξη διδασκαλίας: Ε' Δημοτικού Χρόνια Υπηρεσίας: 9 Επιπλέον σπουδές: - Ομιλούμενες Γλώσσες: Αγγλικά Ύπαρξη δίγλωσσων/πολύγλωσσων μαθητών στην τάξη: Όχι
Θεματικός άξονας 1: Εννοιολογικός προσδιορισμός της πολυγλωσσίας	
Κατηγορίες	Κωδικοί- Λειτουργικοί Ορισμοί
Ερμηνεία Πολυγλωσσίας	ΙΧΠΙΜΓ= Ικανότητα των ανθρώπων να χρησιμοποιούν περισσότερες από μια γλώσσες
Θεματικός Άξονας 2: Ζητήματα Πολυγλωσσίας και Ευρωπαϊκής Γλωσσικής Πολιτικής	
Χρησιμότητα ευρωπαϊκών γλωσσών στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης	ΑΓΓΙΧΓΕΧ= Η αγγλική, γερμανική και ισπανική ως χρήσιμες ευρωπαϊκές γλώσσες λόγω της ευρείας χρήσης τους ΟΕΓΧΠΠ= Όλες οι Ευρωπαϊκές γλώσσες ως χρήσιμες στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
Χρησιμότητα γλωσσών στην ελληνική πραγματικότητα	ΑΡΙΧΓΕΠ= Η αγγλική, ρωσική και ιαπωνική ως χρήσιμες γλώσσες στην ελληνική πραγματικότητα ΣΒΝΓΕΥΜΓ= Σημαντικές οι βαλκανικές και νοτιοανατολικής Ευρώπης γλώσσες λόγω εργασίας, ύπαρξης μεταναστών και γειτνίασης
Θεματικός Άξονας 3: Ο ρόλος των ευρωπαϊκών γλωσσών στη δημόσια εκπαίδευση	
Ρόλος και χρησιμότητα της Αγγλικής γλώσσας	ΑΔΓΕΣΕΚ= Η αγγλική ως διεθνής γλώσσα λόγω επικοινωνίας, σπουδών, εργασίας και ενδοϋπηρεσιακής ατομικής κινητικότητας
Εκμάθηση ξένων γλωσσών από την Α' Δημοτικού	ΣΕΑΓΔ= Σημαντική η εκμάθηση της αγγλικής γλώσσας από την Α' δημοτικού
Επιλογή και άλλων γλωσσών στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση	ΕΡΓΠΕ= Εισαγωγή της ρωσικής γλώσσας στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση
Επιλογή γλωσσών στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση	ΔΕΙΡΒΓΔΕ= Δυνατότητα επιλογής της ισπανικής, ρωσικής και βουλγαρικής γλώσσας στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση

Θεματικός άξονας 4: Στάσεις και προτάσεις εκπαιδευτικών για την βελτίωση της διαχείρισης πολυγλωσσίας και της πολύγλωσσης εκπαίδευσης.

<p>Προσφορά ποικιλίας γλωσσών στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση</p>	<p>ΣΔΓΜΜΤΕ= Σημαντική η διδασκαλία των γλωσσών των μεταναστών μαθητών σε τμήματα εκμάθησης</p> <p>ΔΔΓΑΞΓΕΠ= Σημαντική η διδασκαλία γνωστικών αντικειμένων σε ξένη γλώσσα στο ελληνικό εκπαιδευτικό πλαίσιο</p>
<p>Διδακτική αξιοποίηση των γλωσσών των μεταναστών μαθητών</p>	<p>ΘΣΔΑΓΜΜ= Θετική στάση για τη διδακτική αξιοποίηση των γλωσσών των μεταναστών μαθητών</p>
<p>Τρόποι βελτίωσης της πολυγλωσσίας στο ελληνικό σχολικό πλαίσιο</p>	<p>ΒΠΔΜΕΕΓ= Βελτίωση πολυγλωσσίας με την δυνατότητα μεγαλύτερου εύρους επιλογής γλωσσών</p> <p>ΒΠΕΔΠ= Βελτίωση πολυγλωσσίας με την επάρκεια διδακτικού προσωπικού</p>
<p>Η συμβολή των ευρωπαϊκών προγραμμάτων στην πολυγλωσσία</p>	<p>ΘΣΑΠΔΚΣΣ= Θετική στάση ως προς τη συμβολή τους λόγω ανταλλαγής πολιτισμικών στοιχείων και διεύρυνση των κοινωνικών σκέψεων και σχέσεων των μαθητών</p>

Εκπαιδευτικός 26

Προφίλ Εκπαιδευτικού	Φύλο: Γυναίκα Θέση στην εκπαίδευση: Δασκάλα Πρωτοβάθμιας Τάξη διδασκαλίας: Γ' Δημοτικού Χρόνια Υπηρεσίας: 12 Επιπλέον σπουδές: - Ομιλούμενες Γλώσσες: Αγγλικά Ύπαρξη δίγλωσσων/πολύγλωσσων μαθητών στην τάξη: Ναι
Θεματικός άξονας 1: Εννοιολογικός προσδιορισμός της πολυγλωσσίας	
Κατηγορίες	Κωδικοί- Λειτουργικοί Ορισμοί
Ερμηνεία Πολυγλωσσίας	ΙΓΠΞΓ= Ικανότητα των ανθρώπων να γνωρίζουν πολλές ξένες γλώσσες
Ομιλούμενες γλώσσες δίγλωσσων/πολύγλωσσων μαθητών	ΒΑΟΓΔΠΜ= Τα βουλγαρικά και τα αλβανικά ως ομιλούμενη γλώσσα των δίγλωσσων/πολύγλωσσων μαθητών
Θεματικός Άξονας 2: Ζητήματα Πολυγλωσσίας και Ευρωπαϊκής Γλωσσικής Πολιτικής	
Χρησιμότητα ευρωπαϊκών γλωσσών στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης	ΑΓΓΧΕΕΧ= Η αγγλική, γαλλική και η γερμανική γλώσσα ως χρήσιμες ευρωπαϊκές γλώσσες λόγω της ευρείας χρήσης τους
Χρησιμότητα γλωσσών στην ελληνική πραγματικότητα	ΤΑΒΧΓΕΠ= Η τουρκική, αλβανική και βουλγαρική ως χρήσιμες γλώσσες στην ελληνική πραγματικότητα
Θεματικός Άξονας 3: Ο ρόλος των ευρωπαϊκών γλωσσών στη δημόσια εκπαίδευση	
Ρόλος και χρησιμότητα της Αγγλικής γλώσσας	ΑΔΓΕΧ= Η αγγλική ως διεθνής γλώσσα λόγω της ευρείας χρήσης και τεχνολογίας
Εκμάθηση ξένων γλωσσών από την Α' Δημοτικού	ΔΕΞΓΑΔ= Δυσκολία εκμάθησης ξένων γλωσσών από την Α' δημοτικού ΣΕΑΜΒΤ= Σημαντική η εκμάθηση της αγγλικής μόνο με βιωματικό τρόπο
Επιλογή και άλλων γλωσσών στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση	ΔΕΓΓΓΝΕΔ= Δυνατότητα επιλογής της γαλλικής και γερμανικής γλώσσας από την Δ' δημοτικού ΕΙΠΓΕΕ= Εισαγωγή της ιταλικής και της ισπανικής γλώσσας λόγω της εύκολης εκμάθησης τους
Επιλογή γλωσσών στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση	ΔΕΙΠΓ= Δυνατότητα επιλογής της ισπανικής και της ιταλικής γλώσσας
Θεματικός άξονας 4: Στάσεις και προτάσεις εκπαιδευτικών για την βελτίωση	

της διαχείρισης πολυγλωσσίας και της πολύγλωσσης εκπαίδευσης.

Προσφορά ποικιλίας γλωσσών στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση	ΣΔΓΑΞΓΕΕ= Σημαντική η διδασκαλία γνωστικών αντικειμένων σε ξένη γλώσσα στο ελληνικό εκπαιδευτικό πλαίσιο
Διδακτική αξιοποίηση των γλωσσών των μεταναστών μαθητών	ΘΣΔΑΓΜΜ= Θετική στάση για τη διδακτική αξιοποίηση των γλωσσών των μεταναστών μαθητών
Τρόποι βελτίωσης της πολυγλωσσίας στο ελληνικό σχολικό πλαίσιο	ΒΠΔΜΓΜΤΕ= Βελτίωση πολυγλωσσίας με τη διδασκαλία της μητρικής γλώσσας των μεταναστών στα τμήματα ένταξης
Η συμβολή των ευρωπαϊκών προγραμμάτων στην πολυγλωσσία	<p>ΘΣΔΕΠΑΞΓ= Θετική στάση ως προς τη συμβολή τους με τη δημιουργία εξειδικευμένων προγραμμάτων και για άλλες ξένες γλώσσες</p> <p>ΘΣΠΚΠΠΕ= Θετική στάση ως προς τη συμβολή τους με την παροχή κινήτρων για την παρακολούθηση προγραμμάτων από τους εκπαιδευτικούς</p>

Εκπαιδευτικός 27

Προφίλ Εκπαιδευτικού	Φύλο: Άνδρας Θέση στην εκπαίδευση: Διευθυντής σε Δημοτικό Σχολείο Χρόνια Υπηρεσίας: 17 Επιπλέον σπουδές: Μεταπτυχιακό Ομιλούμενες Γλώσσες: Ελληνικά και Αγγλικά Ύπαρξη δίγλωσσων/πολύγλωσσων μαθητών στην τάξη: Ναι
Θεματικός άξονας 1: Εννοιολογικός προσδιορισμός της πολυγλωσσίας	
Κατηγορίες	Κωδικοί- Λειτουργικοί Ορισμοί
Ερμηνεία Πολυγλωσσίας	ΠΓΧΔΓΔΕ= Ικανότητα των ανθρώπων να γνωρίζουν και να χρησιμοποιούν διαφορετικές γλώσσες σε διάφορα επίπεδα
Θεματικός Άξονας 2: Ζητήματα Πολυγλωσσίας και Ευρωπαϊκής Γλωσσικής Πολιτικής	
Χρησιμότητα ευρωπαϊκών γλωσσών στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης	ΑΓΓΧΕΓΕΧ= Η αγγλική, γερμανική και η γαλλική ως χρήσιμες ευρωπαϊκές γλώσσες λόγω της ευρείας χρήσης τους
Χρησιμότητα γλωσσών στην ελληνική πραγματικότητα	ΑΧΓΕΠΠ= Η αγγλική ως χρήσιμη γλώσσα στην ελληνική πραγματικότητα ΣΒΝΕΓΓ= Σημαντικές οι βαλκανικές και νοτιοανατολικής Ευρώπης γλώσσες λόγω γειτνίασης
Θεματικός Άξονας 3: Ο ρόλος των ευρωπαϊκών γλωσσών στη δημόσια εκπαίδευση	
Ρόλος και χρησιμότητα της Αγγλικής γλώσσας	ΑΔΓΤΕΕ= Η αγγλική ως διεθνής γλώσσα λόγω τεχνολογίας και εύρεσης εργασίας
Εκμάθηση ξένων γλωσσών από την Α΄ Δημοτικού	ΣΕΑΓΒΠ= Σημαντική η εκμάθηση της αγγλικής γλώσσας με βιωματική προσέγγιση
Επιλογή και άλλων γλωσσών στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση	ΔΕΓΓΝΔ= Δυνατότητα επιλογής μόνο της γερμανικής γλώσσας νωρίτερα από την Ε΄ δημοτικού ΕΡΚΓΠΕ= Εισαγωγή της ρωσικής και κινεζικής γλώσσας στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση
Επιλογή γλωσσών στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση	ΕΡΚΓΔΕ= Εισαγωγή της ρωσικής και κινεζικής γλώσσας στην δευτεροβάθμια εκπαίδευση
Θεματικός άξονας 4: Στάσεις και προτάσεις εκπαιδευτικών για την βελτίωση	

της διαχείρισης πολυγλωσσίας και της πολύγλωσσης εκπαίδευσης.

Προσφορά ποικιλίας γλωσσών στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση	ΣΔΓΑΞΑΑΠ= Σημαντική η διδασκαλία γνωστικών αντικειμένων σε ξένη γλώσσα με την αλλαγή των αναλυτικών προγραμμάτων
Η συμβολή των ευρωπαϊκών προγραμμάτων στην πολυγλωσσία	ΘΣΣΠΟΑΠΠ= Θετική στάση ως προς τη συμβολή τους αλλά με περισσότερες ουσιαστικές αποφάσεις για την προώθηση της πολυγλωσσίας

Εκπαιδευτικός 28

Προφίλ Εκπαιδευτικού	Φύλο: Γυναίκα Θέση στην εκπαίδευση: Εκπαιδευτικός στην πρωτοβάθμια Χρόνια Υπηρεσίας: 8 Επιπλέον σπουδές: Μεταπτυχιακό, Διδακτορικό Ομιλούμενες Γλώσσες: Αγγλικά, Γερμανικά, Ιταλικά, Ισπανικά και Ρωσικά Ύπαρξη δίγλωσσων/πολύγλωσσων μαθητών στην τάξη: Ναι
Θεματικός άξονας 1: Εννοιολογικός προσδιορισμός της πολυγλωσσίας	
Κατηγορίες	Κωδικοί- Λειτουργικοί Ορισμοί
Ερμηνεία Πολυγλωσσίας	ΙΓΠΜΓ= Ικανότητα ενός ατόμου να γνωρίζει περισσότερες από μια γλώσσες
Θεματικός Άξονας 2: Ζητήματα Πολυγλωσσίας και Ευρωπαϊκής Γλωσσικής Πολιτικής	
Χρησιμότητα ευρωπαϊκών γλωσσών στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης	ΑΓΓΧΕΓΕΧ= Η αγγλική, γερμανική και γαλλική ως χρήσιμες ευρωπαϊκές γλώσσες λόγω της ευρείας χρήσης τους
Χρησιμότητα γλωσσών στην ελληνική πραγματικότητα	ΑΡΧΓΕΠ= Η αγγλική και ρωσική ως χρήσιμες γλώσσες στην ελληνική πραγματικότητα ΣΒΝΕΓΕΤ= Σημαντικές οι βαλκανικές και νοτιοανατολικής Ευρώπης γλώσσες λόγω εργασίας και τουρισμού
Θεματικός Άξονας 3: Ο ρόλος των ευρωπαϊκών γλωσσών στη δημόσια εκπαίδευση	
Ρόλος και χρησιμότητα της Αγγλικής γλώσσας	ΑΠΓΠΣ= Η αγγλική ως πρώτη γλώσσα παγκοσμίως λόγω συνεννόησης
Εκμάθηση ξένων γλωσσών από την Α΄ Δημοτικού	ΣΕΑΓΔ= Σημαντική η εκμάθηση της αγγλικής γλώσσας από την Α΄ δημοτικού ΔΕΞΓΔΜ= Δυσκολία εκμάθησης ξένων γλωσσών από την Α΄ δημοτικού από τους δίγλωσσους μαθητές
Επιλογή και άλλων γλωσσών στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση	ΔΕΓΓΓΝΕΔ= Δυνατότητα επιλογής της γαλλικής και γερμανικής γλώσσας νωρίτερα από την Ε΄ δημοτικού ΕΠΓΠΕ= Εισαγωγή της ιταλικής και της ισπανικής γλώσσας στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση
Επιλογή γλωσσών στη δευτεροβάθμια	ΕΠΓΔΕ= Εισαγωγή της ιταλικής και

εκπαίδευση	ισπανικής γλώσσας στην δευτεροβάθμια εκπαίδευση ΔΔΜΓΜΜ= Δυνατότητα διδασκαλίας των μητρικών γλωσσών των μεταναστών μαθητών στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση
Θεματικός άξονας 4: Στάσεις και προτάσεις εκπαιδευτικών για την βελτίωση της διαχείρισης πολυγλωσσίας και της πολύγλωσσης εκπαίδευσης.	
Προσφορά ποικιλίας γλωσσών στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση	ΣΔΑΓ= Σημαντική η διδασκαλία της αγγλικής γλώσσας ΕΡΑΒΡΓ= Εισαγωγή της ρουμανικής, αλβανικής, βουλγαρικής και ρωσικής γλώσσας ΘΣΔΓΑΞΓΕ= Θετική στάση ως προς τη διδασκαλία γνωστικών αντικειμένων σε ξένη γλώσσα στο ελληνικό εκπαιδευτικό πλαίσιο
Διδακτική αξιοποίηση των γλωσσών των μεταναστών μαθητών	ΘΣΔΑΓΜΜ= Θετική στάση για τη διδακτική αξιοποίηση των γλωσσών των μεταναστών μαθητών
Τρόποι βελτίωσης της πολυγλωσσίας στο ελληνικό σχολικό πλαίσιο	ΒΠΑΩΔΑΓ= Βελτίωση πολυγλωσσίας με την αύξηση των ωρών διδασκαλίας της αγγλικής γλώσσας ΒΠΑΠΞΓΕΠ= Βελτίωση πολυγλωσσίας με την αύξηση προσφοράς των ξένων γλωσσών στο ελληνικό σχολικό πλαίσιο
Η συμβολή των ευρωπαϊκών προγραμμάτων στην πολυγλωσσία	ΘΣΓΞΓΕΔΚ= Θετική η συμβολή τους ως προς την γνωριμία με την ξένη γλώσσα και της επαφής με διαφορετική κουλτούρα

Εκπαιδευτικός 29

Προφίλ Εκπαιδευτικού	Φύλο: Γυναίκα Θέση στην εκπαίδευση: Μόνιμη Εκπαιδευτικός πρωτοβάθμιας Χρόνια Υπηρεσίας: 7 Επιπλέον σπουδές: Μεταπτυχιακό Ομιλούμενες Γλώσσες: Ελληνικά και Αγγλικά Ύπαρξη δίγλωσσων/πολύγλωσσων μαθητών στην τάξη: Ναι
Θεματικός άξονας 1: Εννοιολογικός προσδιορισμός της πολυγλωσσίας	
Κατηγορίες	Κωδικοί- Λειτουργικοί Ορισμοί
Ερμηνεία Πολυγλωσσίας	ΥΠΑΧΣ= Ύπαρξη παιδιών από διαφορετικές χώρες σε ένα σχολείο ΠΚΓΕΑΓ= Η πολύ καλή γνώση ελληνικών, αγγλικών και γερμανικών
Ομιλούμενες γλώσσες δίγλωσσων/πολύγλωσσων μαθητών	ΑΟΓΔΠΜ= Τα αγγλικά ως ομιλούμενη γλώσσα των δίγλωσσων/πολύγλωσσων μαθητών
Θεματικός Άξονας 2: Ζητήματα Πολυγλωσσίας και Ευρωπαϊκής Γλωσσικής Πολιτικής	
Χρησιμότητα ευρωπαϊκών γλωσσών στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης	ΑΓΓΧΓΕΑΣ= Η αγγλική, γερμανική και η γαλλική ως χρήσιμες ευρωπαϊκές γλώσσες λόγω επαγγελματικής αποκατάστασης και σπουδών
Χρησιμότητα γλωσσών στην ελληνική πραγματικότητα	ΕΑΧΓΣΕΧ= Η ελληνική και η αγγλική ως χρήσιμες γλώσσες λόγω σπουδών και της ευρείας χρήσης τους ΣΑΒΒΓΕ= Σημαντική η αλβανική, βορειο-μακεδονική και βουλγαρική γλώσσα λόγω εμπορίου
Θεματικός Άξονας 3: Ο ρόλος των ευρωπαϊκών γλωσσών στη δημόσια εκπαίδευση	
Ρόλος και χρησιμότητα της Αγγλικής γλώσσας	ΑΔΓΕΕΧ= Η αγγλική ως διεθνής γλώσσα λόγω εργασίας και ευρείας χρήσης τους
Εκμάθηση ξένων γλωσσών από την Α΄ Δημοτικού	ΣΕΑΕΠ= Σημαντική η εκμάθηση της αγγλικής με εξειδικευμένο προσωπικό
Επιλογή και άλλων γλωσσών στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση	ΔΕΓΓΓΝΕΔ= Δυνατότητα επιλογής της γαλλικής και γερμανικής γλώσσας νωρίτερα από την Ε΄ δημοτικού ΕΚΓΓΠΕ= Εισαγωγή της κινεζικής και

	της γιαπωνέζικης γλώσσας στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση
Επιλογή γλωσσών στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση	ΔΕΟΓΚ= Δυνατότητα επιλογής όλων των γλωσσών του κόσμου στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση
Θεματικός άξονας 4: Στάσεις και προτάσεις εκπαιδευτικών για την βελτίωση της διαχείρισης πολυγλωσσίας και της πολύγλωσσης εκπαίδευσης.	
Προσφορά ποικιλίας γλωσσών στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση	ΔΔΓΑΞΓΕΕ= Δυσχέρεια διδασκαλίας γνωστικών αντικειμένων σε ξένη γλώσσα στο ελληνικό εκπαιδευτικό πλαίσιο
Διδακτική αξιοποίηση των γλωσσών των μεταναστών μαθητών	ΘΣΔΑΓΜΜ= Θετική στάση για τη διδακτική αξιοποίηση της μητρικής γλώσσας των αλλόγλωσσων μαθητών
Τρόποι βελτίωσης της πολυγλωσσίας στο ελληνικό σχολικό πλαίσιο	ΒΑΩΜΕΕΞΓ= Βελτίωση πολυγλωσσίας με την αύξηση των ωρών και μεγαλύτερο εύρος επιλογής των ξένων γλωσσών

Εκπαιδευτικός 30

Προφίλ Εκπαιδευτικού	Φύλο: Γυναίκα Θέση στην εκπαίδευση: Δασκάλα πρωτοβάθμιας Χρόνια Υπηρεσίας: 8 Επιπλέον σπουδές: - Ομιλούμενες Γλώσσες: Αγγλικά και Ισπανικά Ύπαρξη δίγλωσσων/πολύγλωσσων μαθητών στην τάξη: Ναι
Θεματικός άξονας 1: Εννοιολογικός προσδιορισμός της πολυγλωσσίας	
Κατηγορίες	Κωδικοί- Λειτουργικοί Ορισμοί
Ερμηνεία Πολυγλωσσίας	ΙΓΠΠΓΠΜ= Ικανότητα ενός ατόμου γνωρίζει πάρα πολλές γλώσσες πέραν της μητρικής του ΙΜΔΚΓ= Ικανότητα ενός ατόμου να μιλάει δυο και παραπάνω γλώσσες.
Θεματικός Άξονας 2: Ζητήματα Πολυγλωσσίας και Ευρωπαϊκής Γλωσσικής Πολιτικής	
Χρησιμότητα ευρωπαϊκών γλωσσών στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης	ΑΓΙΧΕΓΕΧ= Η αγγλική, γερμανική και η ισπανική ως χρήσιμες ευρωπαϊκές γλώσσες λόγω της ευρείας χρήσης τους
Χρησιμότητα γλωσσών στην ελληνική πραγματικότητα	ΓΡΧΓΣ= Η γερμανική και η ρωσική ως χρήσιμες γλώσσες λόγω συναλλαγών ΣΑΒΓΥΑΜ= Σημαντική η αλβανική και η βουλγαρική γλώσσα λόγω ύπαρξης αλλόγλωσσων μαθητών
Θεματικός Άξονας 3: Ο ρόλος των ευρωπαϊκών γλωσσών στη δημόσια εκπαίδευση	
Ρόλος και χρησιμότητα της Αγγλικής γλώσσας	ΑΠΠΣΕ= Η αγγλική ως παγκόσμια γλώσσα λόγω συναλλαγών και εμπορίου
Εκμάθηση ξένων γλωσσών από την Α΄ Δημοτικού	ΣΕΑΓΠΒΤ= Σημαντική η εκμάθηση της αγγλικής γλώσσας με πρωτοποριακό και βιωματικό τρόπο ΔΕΞΓΑΔΔΜ= Δυσκολία εκμάθησης ξένων γλωσσών από την Α΄ δημοτικού από τους δίγλωσσους μαθητές
Επιλογή και άλλων γλωσσών στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση	ΔΕΙΠΓΕΕ= Δυνατότητα επιλογής της ισπανικής και της ιταλικής γλώσσας λόγω της εύκολης εκμάθησης τους
Θεματικός άξονας 4: Στάσεις και προτάσεις εκπαιδευτικών για την βελτίωση της διαχείρισης πολυγλωσσίας και της πολύγλωσσης εκπαίδευσης.	

Προσφορά ποικιλίας γλωσσών στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση	ΔΔΓΑΞΓΕΕΠ= Δυσχέρεια διδασκαλίας γνωστικών αντικειμένων σε ξένη γλώσσα στο ελληνικό εκπαιδευτικό πλαίσιο
Τρόποι βελτίωσης της πολυγλωσσίας στο ελληνικό σχολικό πλαίσιο	ΒΠΕΕΘΠΔΕ= Βελτίωση πολυγλωσσίας με την επιμόρφωση εκπαιδευτικών σε θέματα πολυγλωσσίας, διαπολιτισμικότητας και ετερότητας ΒΔΞΓΒΤΒΥ= Βελτίωση πολυγλωσσίας με την διδασκαλία ξένων γλωσσών με βιωματικό τρόπο και βελτίωση υποδομής
Η συμβολή των ευρωπαϊκών προγραμμάτων στην πολυγλωσσία	ΘΣΓΓΥΕΔΚ= Θετική η συμβολή τους ως προς την γνωριμία της γλώσσας υποδοχής και επαφής με διαφορετική κουλτούρα

Εκπαιδευτικός 31

Προφίλ Εκπαιδευτικού	Φύλο: Γυναίκα Θέση στην εκπαίδευση: Δασκάλα πρωτοβάθμιας Τάξη διδασκαλίας: Τμήμα ΖΕΠ Χρόνια Υπηρεσίας: 1 Επιπλέον σπουδές: Μεταπτυχιακό Ομιλούμενες Γλώσσες: Αγγλικά, Ελληνικά και Γαλλικά Ύπαρξη δίγλωσσων/πολύγλωσσων μαθητών στην τάξη: Ναι
Θεματικός άξονας 1: Εννοιολογικός προσδιορισμός της πολυγλωσσίας	
Κατηγορίες	Κωδικοί- Λειτουργικοί Ορισμοί
Ερμηνεία Πολυγλωσσίας	ΙΓΧΠΓ= Ικανότητα των ανθρώπων να γνωρίζουν και να χρησιμοποιούν πολλές γλώσσες
Ομιλούμενες γλώσσες δίγλωσσων/πολύγλωσσων μαθητών	ΔΡΟΓΔΜ= Η διάλεκτος των Ρομά ως ομιλούμενη γλώσσα των δίγλωσσων μαθητών
Θεματικός Άξονας 2: Ζητήματα Πολυγλωσσίας και Ευρωπαϊκής Γλωσσικής Πολιτικής	
Χρησιμότητα ευρωπαϊκών γλωσσών στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης	ΑΧΕΓΕΧ= Η αγγλική ως χρήσιμη ευρωπαϊκή γλώσσα λόγω της ευρείας χρήσης της
Χρησιμότητα γλωσσών στην ελληνική πραγματικότητα	ΑΧΓΕΠ= Η αγγλική ως χρήσιμη γλώσσα στην ελληνική πραγματικότητα ΧΒΝΕΓΕΕ= Χρήσιμες οι βαλκανικές και νοτιοανατολικής Ευρώπης γλώσσες λόγω εύρεσης εργασίας
Θεματικός Άξονας 3: Ο ρόλος των ευρωπαϊκών γλωσσών στη δημόσια εκπαίδευση	
Ρόλος και χρησιμότητα της Αγγλικής γλώσσας	ΣΑΓΑΓΕΕ= Σημαντική και απαραίτητη η γνώση της αγγλικής γλώσσας λόγω εύρεσης εργασίας
Εκμάθηση ξένων γλωσσών από την Α΄ Δημοτικού	ΔΕΞΓΔΟΜ= Δυσκολία εκμάθησης ξένων γλωσσών από την Α΄ δημοτικού από όλους τους μαθητές
Επιλογή και άλλων γλωσσών στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση	ΕΙΠΓΠΕ= Εισαγωγή της ιταλικής και της ισπανικής γλώσσας στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση
Επιλογή γλωσσών στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση	ΔΕΙΠΓΔΕ= Δυνατότητα επιλογής της ισπανικής και της ιταλικής γλώσσας στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση
Θεματικός άξονας 4: Στάσεις και προτάσεις εκπαιδευτικών για την βελτίωση	

της διαχείρισης πολυγλωσσίας και της πολύγλωσσης εκπαίδευσης.	
Προσφορά ποικιλίας γλωσσών στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση	ΣΔΙΤΙΣΓΛ= Σημαντική η διδασκαλία ιταλικής και ισπανικής γλώσσας
Διδακτική αξιοποίηση των γλωσσών των μεταναστών μαθητών	ΘΣΔΑΓΜΜ= Θετική στάση για τη διδακτική αξιοποίηση των γλωσσών των μεταναστών μαθητών
Τρόποι βελτίωσης της πολυγλωσσίας στο ελληνικό σχολικό πλαίσιο	ΒΠΠΚΕΥ= Βελτίωση πολυγλωσσίας με την παροχή κατάλληλου εκπαιδευτικού υλικού
Η συμβολή των ευρωπαϊκών προγραμμάτων στην πολυγλωσσία	ΘΣΠΓΑΠ= Θετική στάση ως προς τα προγράμματα λόγω γνωριμίας με άλλους πολιτισμούς

Εκπαιδευτικός 32

Προφίλ Εκπαιδευτικού	Φύλο: Γυναίκα Θέση στην εκπαίδευση: Δασκάλα Πρωτοβάθμιας Τάξη διδασκαλίας: Ε' Τάξη Χρόνια Υπηρεσίας: 13 Επιπλέον σπουδές: - Ομιλούμενες Γλώσσες: Αγγλικά και Γερμανικά Υπαρξη δίγλωσσων/πολύγλωσσων μαθητών στην τάξη: Όχι
Θεματικός άξονας 1: Εννοιολογικός προσδιορισμός της πολυγλωσσίας	
Κατηγορίες	Κωδικοί- Λειτουργικοί Ορισμοί
Ερμηνεία Πολυγλωσσίας	ΙΜΠΔΓ= Ικανότητα ενός ατόμου να μιλάει παραπάνω από δυο γλώσσες
Θεματικός Άξονας 2: Ζητήματα Πολυγλωσσίας και Ευρωπαϊκής Γλωσσικής Πολιτικής	
Χρησιμότητα ευρωπαϊκών γλωσσών στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης	ΑΧΕΓΕΧ= Η αγγλική ως χρήσιμη ευρωπαϊκή γλώσσα λόγω της ευρείας χρήσης της
Χρησιμότητα γλωσσών στην ελληνική πραγματικότητα	ΑΧΓΕΠΠ= Η αγγλική ως χρήσιμη γλώσσα στην ελληνική πραγματικότητα ΧΒΝΕΓΕ= Χρήσιμες οι βαλκανικές και νοτιοανατολικής Ευρώπης γλώσσες λόγω επικοινωνίας
Θεματικός Άξονας 3: Ο ρόλος των ευρωπαϊκών γλωσσών στη δημόσια εκπαίδευση	
Ρόλος και χρησιμότητα της Αγγλικής γλώσσας	ΕΓΑΓΠΣ= Επιβεβλημένη η γνώση της αγγλικής γλώσσας λόγω παγκόσμιας συνεννόησης
Εκμάθηση ξένων γλωσσών από την Α' Δημοτικού	ΣΕΑΓΜΠ= Σημαντική η εκμάθηση της αγγλικής γλώσσας μέσω παιχνιδιού
Επιλογή και άλλων γλωσσών στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση	ΔΕΓΓΓΝΕΔ= Δυνατότητα επιλογής της γαλλικής και γερμανικής γλώσσας νωρίτερα από την Ε' δημοτικού ΕΠΓΣ= Εισαγωγή της ιταλικής και της ισπανικής γλώσσας λόγω της σημαντικότητάς τους
Επιλογή γλωσσών στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση	ΔΕΠΓΔΕ= Δυνατότητα επιλογής της ισπανικής, ιταλικής και κινεζικής γλώσσας στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση
Θεματικός άξονας 4: Στάσεις και προτάσεις εκπαιδευτικών για την βελτίωση της διαχείρισης πολυγλωσσίας και της πολύγλωσσης εκπαίδευσης.	

Προσφορά ποικιλίας γλωσσών στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση	ΣΔΙΤΙΣΓΛ= Σημαντική η διδασκαλία ιταλικής, ισπανικής και κινεζικής γλώσσας
Τρόποι βελτίωσης της πολυγλωσσίας στο ελληνικό σχολικό πλαίσιο	ΒΠΕΠΓΣ= Βελτίωση πολυγλωσσίας με την εισαγωγή περισσότερων γλωσσών στα σχολεία
Η συμβολή των ευρωπαϊκών προγραμμάτων στην πολυγλωσσία	ΘΣΣΕΠΓΞΓ= Θετική στάση ως προς τη συμβολή των ευρωπαϊκών προγραμμάτων λόγω γνωριμίας με ξένες γλώσσες

Εκπαιδευτικός 33

Προφίλ Εκπαιδευτικού	Φύλο: Γυναίκα Θέση στην εκπαίδευση: Δασκάλα πρωτοβάθμιας Τάξη διδασκαλίας: Α' Τάξη Χρόνια Υπηρεσίας: 15 Επιπλέον σπουδές: Μεταπτυχιακό Ομιλούμενες Γλώσσες: Αγγλικά και Γερμανικά Ύπαρξη δίγλωσσων/πολύγλωσσων μαθητών στην τάξη: Ναι
Θεματικός άξονας 1: Εννοιολογικός προσδιορισμός της πολυγλωσσίας	
Κατηγορίες	Κωδικοί- Λειτουργικοί Ορισμοί
Ερμηνεία Πολυγλωσσίας	ΙΓΚΜΠΓ= Ικανότητα των ανθρώπων να γνωρίζουν, κατανοούν και να μιλούν πολλές γλώσσες
Ομιλούμενες γλώσσες δίγλωσσων/πολύγλωσσων μαθητών	ΑΟΓΔΜ= Τα αλβανικά ως ομιλούμενη γλώσσα των δίγλωσσων μαθητών
Θεματικός Άξονας 2: Ζητήματα Πολυγλωσσίας και Ευρωπαϊκής Γλωσσικής Πολιτικής	
Χρησιμότητα ευρωπαϊκών γλωσσών στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης	ΑΓΑΕΓΕΕΕ= Η αγγλική και η γερμανική ως απαραίτητες ευρωπαϊκές γλώσσες λόγω επικοινωνίας και εύρεσης εργασίας
Χρησιμότητα γλωσσών στην ελληνική πραγματικότητα	ΕΑΧΓΕΠ= Η ελληνική και η αγγλική ως χρήσιμες γλώσσες στην ελληνική πραγματικότητα ΧΒΝΕΓΕ= Χρήσιμες οι βαλκανικές και νοτιοανατολικής Ευρώπης γλώσσες λόγω επικοινωνίας
Θεματικός Άξονας 3: Ο ρόλος των ευρωπαϊκών γλωσσών στη δημόσια εκπαίδευση	
Ρόλος και χρησιμότητα της Αγγλικής γλώσσας	ΑΔΓΕΧ= Η αγγλική ως διεθνής γλώσσα λόγω της ευρείας χρήσης της
Εκμάθηση ξένων γλωσσών από την Α' Δημοτικού	ΣΕΑΓΠΤ= Σημαντική η εκμάθηση της αγγλικής γλώσσας με παιγνιώδη τρόπο
Επιλογή και άλλων γλωσσών στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση	ΔΕΟΓΠΕ= Δυνατότητα επιλογής όλων των γλωσσών στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση
Επιλογή γλωσσών στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση	ΔΕΟΓΠΕ= Δυνατότητα επιλογής όλων των γλωσσών και στην δευτεροβάθμια εκπαίδευση
Θεματικός άξονας 4: Στάσεις και προτάσεις εκπαιδευτικών για την βελτίωση της διαχείρισης πολυγλωσσίας και της πολύγλωσσης εκπαίδευσης.	

Προσφορά ποικιλίας γλωσσών στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση	ΣΔΑΞΓΔ= Σημαντική η διδασκαλία και άλλων ξένων γλωσσών έστω και διαδικτυακά
Διδακτική αξιοποίηση των γλωσσών των μεταναστών μαθητών	ΘΣΔΑΓΜΜ= Θετική στάση για τη διδακτική αξιοποίηση των γλωσσών των μεταναστών μαθητών
Η συμβολή των ευρωπαϊκών προγραμμάτων στην πολυγλωσσία	ΘΣΣΕΠΕΞΓ= Θετική στάση ως προς τη συμβολή των ευρωπαϊκών προγραμμάτων λόγω επαφής μαθητών με ξένες γλώσσες

Εκπαιδευτικός 34

Προφίλ Εκπαιδευτικού	Φύλο: Άνδρας Τάξη διδασκαλίας: Δ' Δημοτικού Χρόνια Υπηρεσίας: 3 Επιπλέον σπουδές: Μεταπτυχιακό Ομιλούμενες Γλώσσες: Ελληνικά, Αγγλικά και Γερμανικά Ύπαρξη δίγλωσσων/πολύγλωσσων μαθητών στην τάξη: Ναι
Θεματικός άξονας 1: Εννοιολογικός προσδιορισμός της πολυγλωσσίας	
Κατηγορίες	Κωδικοί- Λειτουργικοί Ορισμοί
Ερμηνεία Πολυγλωσσίας	ΙΓΧΠΓ= Ικανότητα των ανθρώπων να γνωρίζουν και να χρησιμοποιούν πολλές γλώσσες
Ομιλούμενες γλώσσες δίγλωσσων/πολύγλωσσων μαθητών	ΠΠΟΓΔΠΜ= Τα ινδικά και τα πακιστανικά ως ομιλούμενες γλώσσες των δίγλωσσων/πολύγλωσσων μαθητών
Θεματικός Άξονας 2: Ζητήματα Πολυγλωσσίας και Ευρωπαϊκής Γλωσσικής Πολιτικής	
Χρησιμότητα ευρωπαϊκών γλωσσών στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης	ΑΓΧΕΓΜΧΑ= Η αγγλική και η γερμανική ως χρήσιμες ευρωπαϊκές γλώσσες λόγω της ευρείας χρήσης τους και απορροφητικότητας
Χρησιμότητα γλωσσών στην ελληνική πραγματικότητα	ΑΧΓΕΠΕ= Η αγγλική ως χρήσιμη γλώσσα στην ελληνική πραγματικότητα λόγω εργασίας
Θεματικός Άξονας 3: Ο ρόλος των ευρωπαϊκών γλωσσών στη δημόσια εκπαίδευση	
Ρόλος και χρησιμότητα της Αγγλικής γλώσσας	ΑΠΓΕΕ= Η αγγλική ως παγκόσμια γλώσσα λόγω εύρεσης εργασίας
Εκμάθηση ξένων γλωσσών από την Α' Δημοτικού	ΔΕΞΓΔΜ= Δυσκολία εκμάθησης ξένων γλωσσών από την Α' δημοτικού από τους μαθητές
Επιλογή και άλλων γλωσσών στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση	ΕΠΓΠΕ= Εισαγωγή της ιταλικής και της ισπανικής γλώσσας στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση
Επιλογή γλωσσών στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση	ΔΕΠΡΓΔΕ= Δυνατότητα επιλογής της ισπανικής και ιταλικής γλώσσας στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση
Θεματικός άξονας 4: Στάσεις και προτάσεις εκπαιδευτικών για την βελτίωση της διαχείρισης πολυγλωσσίας και της πολύγλωσσης εκπαίδευσης.	
Προσφορά ποικιλίας γλωσσών στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση	ΣΔΠΡΓ= Σημαντική η διδασκαλία της ιταλικής, ισπανικής και ρωσικής γλώσσας
Διδακτική αξιοποίηση των γλωσσών των	ΘΣΔΑΓΜΜ= Θετική στάση για τη

μεταναστών μαθητών	διδασκτική αξιοποίηση των γλωσσών των μεταναστών μαθητών
Τρόποι βελτίωσης της πολυγλωσσίας στο ελληνικό σχολικό πλαίσιο	<p>ΒΠΥΒΜΓΜΜ= Βελτίωση πολυγλωσσίας με την ύπαρξη βιβλίων στη μητρική γλώσσα των μεταναστών μαθητών</p> <p>ΒΠΚΥΥΣ= Βελτίωση πολυγλωσσίας με καλύτερη υλικοτεχνική υποδομή των σχολείων</p> <p>ΒΠΠΕΓΠΜΜ= Βελτίωση πολυγλωσσίας με την πρόσληψη εκπαιδευτικών της γλώσσας της πλειονότητας των μεταναστών μαθητών</p>
Η συμβολή των ευρωπαϊκών προγραμμάτων στην πολυγλωσσία	ΑΧΠΚΜΑ= Αλλαγή στο χαρακτήρα των προγραμμάτων για καλύτερα μαθησιακά αποτελέσματα

Εκπαιδευτικός 35

Προφίλ Εκπαιδευτικού	Φύλο: Γυναίκα Τάξη διδασκαλίας: Γ' Δημοτικού Χρόνια Υπηρεσίας: 14 Επιπλέον σπουδές: Μεταπτυχιακό Ομιλούμενες Γλώσσες: Ελληνικά και Αγγλικά Ύπαρξη δίγλωσσων/πολύγλωσσων μαθητών στην τάξη: Ναι
Θεματικός άξονας 1: Εννοιολογικός προσδιορισμός της πολυγλωσσίας	
Κατηγορίες	Κωδικοί- Λειτουργικοί Ορισμοί
Ερμηνεία Πολυγλωσσίας	ΙΧΠΠΓ= Ικανότητα ενός ατόμου να χειρίζεται ικανοποιητικά πολλές γλώσσες
Ομιλούμενες γλώσσες δίγλωσσων/πολύγλωσσων μαθητών	ΔΡΟΓΔΜ= Η διάλεκτος των Ρομά ως ομιλούμενη γλώσσα των δίγλωσσων μαθητών
Θεματικός Άξονας 2: Ζητήματα Πολυγλωσσίας και Ευρωπαϊκής Γλωσσικής Πολιτικής	
Χρησιμότητα ευρωπαϊκών γλωσσών στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης	ΑΓΧΕΓΔΧ= Η αγγλική και η γερμανική ως χρήσιμες ευρωπαϊκές γλώσσες λόγω της διεθνούς χρήσης τους
Χρησιμότητα γλωσσών στην ελληνική πραγματικότητα	ΑΙΡΓΧΓΤ= Η αγγλική, ιταλική, ρωσική και γερμανική ως χρήσιμες γλώσσες λόγω τουρισμού
Θεματικός Άξονας 3: Ο ρόλος των ευρωπαϊκών γλωσσών στη δημόσια εκπαίδευση	
Ρόλος και χρησιμότητα της Αγγλικής γλώσσας	ΑΔΓΕΧΕΕ= Η αγγλική ως διεθνής γλώσσα λόγω ευρείας χρήσης και εύρεσης εργασίας
Εκμάθηση ξένων γλωσσών από την Α' Δημοτικού	ΣΕΑΓΠΤ= Σημαντική η εκμάθηση της αγγλικής γλώσσας με παιγνιώδη τρόπο ΔΕΓΔΔΜ= Δυσκολία εκμάθησης ξένων γλωσσών από την Α' δημοτικού από τους δίγλωσσους μαθητές
Επιλογή και άλλων γλωσσών στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση	ΕΡΓΠΕ= Εισαγωγή της ρωσικής γλώσσας στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση
Επιλογή γλωσσών στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση	ΔΕΡΓΔΕ= Δυνατότητα επιλογής της ρωσικής γλώσσας στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση
Θεματικός άξονας 4: Στάσεις και προτάσεις εκπαιδευτικών για την βελτίωση της διαχείρισης πολυγλωσσίας και της πολύγλωσσης εκπαίδευσης.	
Προσφορά ποικιλίας γλωσσών στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια	ΣΔΡΓ= Σημαντική η διδασκαλία της ρωσικής γλώσσας

εκπαίδευση	
Διδακτική αξιοποίηση των γλωσσών των μεταναστών μαθητών	ΠΔΓΜΕ= Παράλληλη διδασκαλία της γλώσσας των μεταναστών με την ελληνική
Τρόποι βελτίωσης της πολυγλωσσίας στο ελληνικό σχολικό πλαίσιο	ΒΠΑΔΥΥ= Βελτίωση πολυγλωσσίας με την αναδιάρθρωση της διδασκαλίας και των υλικοτεχνικών υποδομών

Εκπαιδευτικός 36

Προφίλ Εκπαιδευτικού	Φύλο: Γυναίκα Τάξη διδασκαλίας: Παράλληλη Στήριξη Α' και Γ' Δημοτικού Χρόνια Υπηρεσίας: 1 Επιπλέον σπουδές: - Ομιλούμενες Γλώσσες: Ελληνικά, Αγγλικά και Γερμανικά Ύπαρξη δίγλωσσων/πολύγλωσσων μαθητών στην τάξη: Ναι
Θεματικός άξονας 1: Εννοιολογικός προσδιορισμός της πολυγλωσσίας	
Κατηγορίες	Κωδικοί- Λειτουργικοί Ορισμοί
Ερμηνεία Πολυγλωσσίας	ΙΜΔΠΔΓ= Ικανότητα ενός ατόμου να μιλά δύο ή παραπάνω διαφορετικές γλώσσες
Ομιλούμενες γλώσσες δίγλωσσων/πολύγλωσσων μαθητών	ΙΑΠΟΓΔΠΜ= Τα ινδικά, αλβανικά και πακιστανικά ως ομιλούμενες γλώσσες των δίγλωσσων/πολύγλωσσων μαθητών
Θεματικός Άξονας 2: Ζητήματα Πολυγλωσσίας και Ευρωπαϊκής Γλωσσικής Πολιτικής	
Χρησιμότητα ευρωπαϊκών γλωσσών στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης	ΑΓΧΕΓΕΧ= Η αγγλική και η γερμανική ως χρήσιμες ευρωπαϊκές γλώσσες λόγω της ευρείας χρήσης τους
Χρησιμότητα γλωσσών στην ελληνική πραγματικότητα	ΑΓΓΧΓΕΠ= Η αγγλική, γερμανική και γαλλική ως χρήσιμες γλώσσες στην ελληνική πραγματικότητα ΣΒΝΕΓΥΜΜ= Σημαντικές οι βαλκανικές και νοτιοανατολικής Ευρώπης γλώσσες λόγω ύπαρξης μεταναστών μαθητών
Θεματικός Άξονας 3: Ο ρόλος των ευρωπαϊκών γλωσσών στη δημόσια εκπαίδευση	
Ρόλος και χρησιμότητα της Αγγλικής γλώσσας	ΑΔΓΕΕ= Η Αγγλική ως διεθνής γλώσσα λόγω επικοινωνίας και εργασίας
Εκμάθηση ξένων γλωσσών από την Α' Δημοτικού	ΣΕΑΓΠΜΚΗ= Σημαντική η εκμάθηση της αγγλικής γλώσσας με την προσαρμογή της μάθησης σε κάθε ηλικία ΔΕΞΓΑΔΔΜ= Δυσκολία εκμάθησης ξένων γλωσσών από την Α' δημοτικού από τους δίγλωσσους μαθητές
Θεματικός άξονας 4: Στάσεις και προτάσεις εκπαιδευτικών για την βελτίωση της διαχείρισης πολυγλωσσίας και της πολύγλωσσης εκπαίδευσης.	
Προσφορά ποικιλίας γλωσσών στην	ΧΔΓΑΞΓΑΓ= Χρήσιμη η διδασκαλία

πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση	γνωστικών αντικειμένων σε ξένη γλώσσα μόνο στην αγγλική γλώσσα
Διδακτική αξιοποίηση των γλωσσών των μεταναστών μαθητών	ΥΕΤΔΣΓΜΜ= Ύπαρξη ειδικών τάξεων διδασκαλίας συγκεκριμένων γλωσσών μεταναστών μαθητών
Τρόποι βελτίωσης της πολυγλωσσίας στο ελληνικό σχολικό πλαίσιο	ΒΠΔΔ= Βελτίωση πολυγλωσσίας με την διαφοροποίηση της διδασκαλίας
Η συμβολή των ευρωπαϊκών προγραμμάτων στην πολυγλωσσία	ΘΣΣΠΓΞΓΠ= Θετική στάση ως προς τη συμβολή προγραμμάτων λόγω γνωριμίας με ξένες γλώσσες και πολιτισμό

Εκπαιδευτικός 37

Προφίλ Εκπαιδευτικού	Φύλο: Άνδρας Τάξη διδασκαλίας: Ε' Δημοτικού Χρόνια Υπηρεσίας: 22 Επιπλέον σπουδές: - Ομιλούμενες Γλώσσες: Γερμανικά Ύπαρξη δίγλωσσων/πολύγλωσσων μαθητών στην τάξη: Όχι
Θεματικός άξονας 1: Εννοιολογικός προσδιορισμός της πολυγλωσσίας	
Κατηγορίες	Κωδικοί- Λειτουργικοί Ορισμοί
Ερμηνεία Πολυγλωσσίας	ΠΧΞΓ= Ικανότητα των ανθρώπων να γνωρίζουν και να χρησιμοποιούν ξένες γλώσσες
Θεματικός Άξονας 2: Ζητήματα Πολυγλωσσίας και Ευρωπαϊκής Γλωσσικής Πολιτικής	
Χρησιμότητα ευρωπαϊκών γλωσσών στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης	ΑΓΧΕΓΣΕΕ= Η αγγλική και η γερμανική ως χρήσιμες ευρωπαϊκές γλώσσες λόγω σπουδών και εύρεσης εργασίας
Χρησιμότητα γλωσσών στην ελληνική πραγματικότητα	ΑΓΡΧΓΕΕΧ= Η αγγλική, γερμανική και ρωσική ως χρήσιμες γλώσσες λόγω εμπορίου και της ευρείας χρήσης τους ΣΒΝΕΓΓ= Σημαντικές οι βαλκανικές και νοτιοανατολικής Ευρώπης γλώσσες λόγω γειτνίασης
Θεματικός Άξονας 3: Ο ρόλος των ευρωπαϊκών γλωσσών στη δημόσια εκπαίδευση	
Ρόλος και χρησιμότητα της Αγγλικής γλώσσας	ΑΔΓΕΤ= Η αγγλική ως διεθνής γλώσσα λόγω επικοινωνίας και τεχνολογίας
Εκμάθηση ξένων γλωσσών από την Α' Δημοτικού	ΣΕΑΚΥΒΠΕ= Σημαντική η εκμάθηση της αγγλικής με κατάλληλη υλικοτεχνική υποδομή, βιβλία και έγκαιρη πρόσληψη εκπαιδευτικών
Επιλογή και άλλων γλωσσών στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση	ΕΠΣΓΣ= Εισαγωγή των ισπανικών, ιταλικών και σλαβικών γλωσσών λόγω της σημαντικότητάς τους
Επιλογή γλωσσών στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση	ΕΠΣΓΣ= Εισαγωγή των ισπανικών, ιταλικών και σλαβικών γλωσσών λόγω της σημαντικότητάς τους
Θεματικός άξονας 4: Στάσεις και προτάσεις εκπαιδευτικών για την βελτίωση της διαχείρισης πολυγλωσσίας και της πολύγλωσσης εκπαίδευσης.	
Προσφορά ποικιλίας γλωσσών στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση	ΔΔΓΑΞΓΕΕ= Δυσχέρεια διδασκαλίας γνωστικών αντικειμένων σε ξένη γλώσσα στο ελληνικό εκπαιδευτικό πλαίσιο

Διδακτική αξιοποίηση των γλωσσών των μεταναστών μαθητών	ΔΑΤΕΜΜ= Διδακτική αξιοποίηση σε τμήματα ένταξης μεταναστών μαθητών
Τρόποι βελτίωσης της πολυγλωσσίας στο ελληνικό σχολικό πλαίσιο	ΒΠΑΕΑΩΕΠ= Βελτίωση της πολυγλωσσίας με την αξιοποίηση ψηφιακών εργαλείων, αύξηση ωρών διδασκαλίας και εκπαιδευμένου προσωπικού
Η συμβολή των ευρωπαϊκών προγραμμάτων στην πολυγλωσσία	ΘΣΣΑΠΣΔΑ= Θετική στάση ως προς τη συμβολή τους λόγω αρμονικής πολιτισμικής συμβίωσης διαφορετικών ατόμων

Εκπαιδευτικός 38

Προφίλ Εκπαιδευτικού	Φύλο: Άνδρας Τάξη διδασκαλίας: Ε' Δημοτικού Χρόνια Υπηρεσίας: 20 Επιπλέον σπουδές: - Ομιλούμενες Γλώσσες: Ελληνικά και Αγγλικά Ύπαρξη δίγλωσσων/πολύγλωσσων μαθητών στην τάξη: Ναι
Θεματικός άξονας 1: Εννοιολογικός προσδιορισμός της πολυγλωσσίας	
Κατηγορίες	Κωδικοί- Λειτουργικοί Ορισμοί
Ερμηνεία Πολυγλωσσίας	ΙΜΠΔΓ= Ικανότητα των ανθρώπων να μιλούν περισσότερες από δύο γλώσσες
Ομιλούμενες γλώσσες δίγλωσσων/πολύγλωσσων μαθητών	ΑΑΡΟΓΔΠΜ= Τα αλβανικά, αφγανικά και ρωσικά ως ομιλούμενες γλώσσες των δίγλωσσων/πολύγλωσσων μαθητών
Θεματικός Άξονας 2: Ζητήματα Πολυγλωσσίας και Ευρωπαϊκής Γλωσσικής Πολιτικής	
Χρησιμότητα ευρωπαϊκών γλωσσών στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης	ΑΙΓΕΧΔ= Η αγγλική και η ισπανική γλώσσα λόγω της ευρείας χρήσης και της δυναμικής τους
Χρησιμότητα γλωσσών στην ελληνική πραγματικότητα	ΑΑΧΓΕΜΜ= Η αγγλική και αραβική ως χρήσιμες γλώσσες λόγω επικοινωνίας με μετανάστες μαθητές ΣΒΝΕΓΕΕ= Σημαντικές οι βαλκανικές και νοτιοανατολικής Ευρώπης γλώσσες λόγω της εύκολης εκμάθησής τους
Θεματικός Άξονας 3: Ο ρόλος των ευρωπαϊκών γλωσσών στη δημόσια εκπαίδευση	
Ρόλος και χρησιμότητα της Αγγλικής γλώσσας	ΑΔΓΕΕ= Η Αγγλική ως διεθνής γλώσσα λόγω εύρεσης εργασίας
Εκμάθηση ξένων γλωσσών από την Α' Δημοτικού	ΔΕΞΓΑΔΜ= Δυσκολία εκμάθησης ξένων γλωσσών από την Α' δημοτικού από τους μαθητές
Επιλογή και άλλων γλωσσών στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση	ΕΙΓΔΕ= Εισαγωγή της ισπανικής γλώσσας λόγω διεθνούς επικοινωνίας
Επιλογή γλωσσών στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση	ΔΕΙΠΓ= Δυνατότητα επιλογής ισπανικής και ιταλικής γλώσσας στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση
Θεματικός άξονας 4: Στάσεις και προτάσεις εκπαιδευτικών για την βελτίωση της διαχείρισης πολυγλωσσίας και της πολύγλωσσης εκπαίδευσης.	
Προσφορά ποικιλίας γλωσσών στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια	ΣΔΙΠΓ= Σημαντική η διδασκαλία ιταλικής και ισπανικής γλώσσας

εκπαίδευση	ΔΔΓΑΞΓΕΠ= Δυσχέρεια διδασκαλίας γνωστικών αντικειμένων σε ξένη γλώσσα στο ελληνικό εκπαιδευτικό πλαίσιο
Διδακτική αξιοποίηση των γλωσσών των μεταναστών μαθητών	ΔΑΔΧΕΚΔΣ= Διδακτική αξιοποίηση μέσω διαθετικών σχεδίων εργασίας σε κοινά διαπολιτισμικά στοιχεία
Τρόποι βελτίωσης της πολυγλωσσίας στο ελληνικό σχολικό πλαίσιο	ΒΠΒΕΖΤΕΧ= Βελτίωση πολυγλωσσίας με την βελτίωση του επιπέδου ζωής των οικογενειών, τα ταξίδια και με επισκέψεις μαθητών και γονέων σε άλλες χώρες.

Εκπαιδευτικός 39

Προφίλ Εκπαιδευτικού	Φύλο: Γυναίκα Τάξη διδασκαλίας: ΣΤ' Δημοτικού Χρόνια Υπηρεσίας: 27 Επιπλέον σπουδές: Μεταπτυχιακό Ομιλούμενες Γλώσσες: Ελληνικά και Αγγλικά Ύπαρξη δίγλωσσων/πολύγλωσσων μαθητών στην τάξη: Ναι
Θεματικός άξονας 1: Εννοιολογικός προσδιορισμός της πολυγλωσσίας	
Κατηγορίες	Κωδικοί- Λειτουργικοί Ορισμοί
Ερμηνεία Πολυγλωσσίας	ΗΥΠΚ= Η Ύπαρξη Πολυπολιτισμικότητας στην Κοινωνία
Ομιλούμενες γλώσσες δίγλωσσων/πολύγλωσσων μαθητών	ΑΤΣΟΓΔΠΜ= Τα αλβανικά, τουρκικά και συριακά ομιλούμενες γλώσσες των δίγλωσσων/πολύγλωσσων μαθητών
Θεματικός Άξονας 2: Ζητήματα Πολυγλωσσίας και Ευρωπαϊκής Γλωσσικής Πολιτικής	
Χρησιμότητα ευρωπαϊκών γλωσσών στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης	ΑΧΕΓΕΔ= Η αγγλική ως χρήσιμη ευρωπαϊκή γλώσσα λόγω της ευρείας διάδοσης της
Χρησιμότητα γλωσσών στην ελληνική πραγματικότητα	ΑΧΓΕΠ= Η αγγλική ως χρήσιμη γλώσσα στην ελληνική πραγματικότητα
Θεματικός Άξονας 3: Ο ρόλος των ευρωπαϊκών γλωσσών στη δημόσια εκπαίδευση	
Ρόλος και χρησιμότητα της Αγγλικής γλώσσας	ΣΓΑΓΕΕ= Σημαντική η γνώση της αγγλικής γλώσσας για εύρεση εργασίας
Εκμάθηση ξένων γλωσσών από την Α' Δημοτικού	ΔΕΞΓΑΔΜ= Δυσκολία εκμάθησης ξένων γλωσσών από την Α' δημοτικού από τους μαθητές
Επιλογή και άλλων γλωσσών στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση	ΕΠΓΔΕ= Εισαγωγή της ισπανικής γλώσσας λόγω διεθνούς επικοινωνίας
Θεματικός άξονας 4: Στάσεις και προτάσεις εκπαιδευτικών για την βελτίωση της διαχείρισης πολυγλωσσίας και της πολύγλωσσης εκπαίδευσης.	
Προσφορά ποικιλίας γλωσσών στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση	ΣΔΠΓ= Σημαντική η διδασκαλία ισπανικής γλώσσας ΔΔΓΑΞΓΕΠ= Δυσχέρεια διδασκαλίας γνωστικών αντικειμένων σε ξένη γλώσσα στο ελληνικό εκπαιδευτικό πλαίσιο
Τρόποι βελτίωσης της πολυγλωσσίας στο ελληνικό σχολικό πλαίσιο	ΒΠΚΚΑΛ= Βελτίωση πολυγλωσσίας με την κατανόηση της κουλτούρας άλλων λαών

Η συμβολή των ευρωπαϊκών προγραμμάτων στην πολυγλωσσία

ΘΣΣΓΞΠ= Θετική στάση ως προς τη συμβολή τους λόγω γνωριμίας με ξένο πολιτισμό

Εκπαιδευτικός 40

Προφίλ Εκπαιδευτικού	Φύλο: Άνδρας Τάξη διδασκαλίας: ΖΕΠ ΙΙ Χρόνια Υπηρεσίας: 1 Επιπλέον σπουδές: Μεταπτυχιακό Ομιλούμενες Γλώσσες: Ελληνικά, Αγγλικά και Γερμανικά Ύπαρξη δίγλωσσων/πολύγλωσσων μαθητών στην τάξη: Ναι
Θεματικός άξονας 1: Εννοιολογικός προσδιορισμός της πολυγλωσσίας	
Κατηγορίες	Κωδικοί- Λειτουργικοί Ορισμοί
Ερμηνεία Πολυγλωσσίας	ΙΓΔΠΞΓ= Ικανότητα των ανθρώπων να γνωρίζουν δύο ή περισσότερες ξένες γλώσσες
Ομιλούμενες γλώσσες δίγλωσσων/πολύγλωσσων μαθητών	ΑΡΟΓΔΠΜ= Τα αλβανικά και τα ρουμάνικα ως ομιλούμενες γλώσσες των δίγλωσσων/πολύγλωσσων μαθητών
Θεματικός Άξονας 2: Ζητήματα Πολυγλωσσίας και Ευρωπαϊκής Γλωσσικής Πολιτικής	
Χρησιμότητα ευρωπαϊκών γλωσσών στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης	ΑΓΓΧΕΓΕΕ= Η αγγλική, γερμανική και η γαλλική ως χρήσιμες ευρωπαϊκές γλώσσες λόγω εύρεσης εργασίας
Χρησιμότητα γλωσσών στην ελληνική πραγματικότητα	ΑΓΧΓΕ= Η αγγλική και γερμανική ως χρήσιμες γλώσσες για λόγους εργασίας ΣΒΝΕΓΥΜΜ= Σημαντικές οι βαλκανικές και νοτιοανατολικής Ευρώπης γλώσσες λόγω ύπαρξης μεταναστών μαθητών
Θεματικός Άξονας 3: Ο ρόλος των ευρωπαϊκών γλωσσών στη δημόσια εκπαίδευση	
Ρόλος και χρησιμότητα της Αγγλικής γλώσσας	ΑΔΓΕΧ= Η αγγλική ως διεθνής γλώσσα λόγω ευρείας χρήσης της
Εκμάθηση ξένων γλωσσών από την Α΄ Δημοτικού	ΣΕΑΓΠΤ= Σημαντική η εκμάθηση της αγγλικής γλώσσας μόνο με παιγνιώδη τρόπο
Επιλογή και άλλων γλωσσών στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση	ΔΕΓΓΓΝΕΔ= Δυνατότητα επιλογής της γαλλικής και γερμανικής γλώσσας από την Δ΄ δημοτικού ΕΙΓΕΕ= Εισαγωγή της ισπανικής γλώσσας λόγω ευρείας επικοινωνίας
Επιλογή γλωσσών στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση	ΔΕΙΠΒΓΔΕ= Δυνατότητα επιλογής των ισπανικών, ιταλικών και βαλκανικών γλωσσών στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση

Θεματικός άξονας 4: Στάσεις και προτάσεις εκπαιδευτικών για την βελτίωση της διαχείρισης πολυγλωσσίας και της πολύγλωσσης εκπαίδευσης.

<p>Προσφορά ποικιλίας γλωσσών στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση</p>	<p>ΘΣΑΕΓΡΕ= Θετική στάση ως προς την αύξηση επιλογής γλωσσικού ρεπερτορίου στην εκπαίδευση</p> <p>ΣΔΓΑΞΓΕΕ= Σημαντική η διδασκαλία γνωστικών αντικειμένων σε ξένη γλώσσα στο ελληνικό εκπαιδευτικό πλαίσιο</p>
<p>Διδακτική αξιοποίηση των γλωσσών των μεταναστών μαθητών</p>	<p>ΘΣΔΑΓΜΜ= Θετική στάση για τη διδακτική αξιοποίηση των γλωσσών των μεταναστών μαθητών</p>
<p>Τρόποι βελτίωσης της πολυγλωσσίας στο ελληνικό σχολικό πλαίσιο</p>	<p>ΒΠΥΠΕΞΓ= Βελτίωση πολυγλωσσίας με την ύπαρξη περισσότερων επιλογών για ξένες γλώσσες</p>
<p>Η συμβολή των ευρωπαϊκών προγραμμάτων στην πολυγλωσσία</p>	<p>ΘΣΣΓΜΞΕΓ= Θετική στάση ως προς τη συμβολή τους λόγω γνωριμίας των μαθητών με ξένες ευρωπαϊκές γλώσσες</p>

Εκπαιδευτικός 41

Προφίλ Εκπαιδευτικού	Φύλο: Γυναίκα Τάξη διδασκαλίας: Δ' Δημοτικού Χρόνια Υπηρεσίας: 39 Επιπλέον σπουδές: - Ομιλούμενες Γλώσσες: Ελληνικά και Αγγλικά Ύπαρξη δίγλωσσων/πολύγλωσσων μαθητών στην τάξη: Ναι
Θεματικός άξονας 1: Εννοιολογικός προσδιορισμός της πολυγλωσσίας	
Κατηγορίες	Κωδικοί- Λειτουργικοί Ορισμοί
Ερμηνεία Πολυγλωσσίας	ΙΓΜΠΓ= Η ικανότητα ενός ατόμου να γνωρίζει και να μιλάει πολλές γλώσσες
Ομιλούμενες γλώσσες δίγλωσσων/πολύγλωσσων μαθητών	ΑΑΙΟΓΔΠΜ= Τα αιγυπτιακά, αλβανικά και ινδικά ως ομιλούμενες γλώσσες των δίγλωσσων/πολύγλωσσων μαθητών
Θεματικός Άξονας 2: Ζητήματα Πολυγλωσσίας και Ευρωπαϊκής Γλωσσικής Πολιτικής	
Χρησιμότητα ευρωπαϊκών γλωσσών στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης	ΓΑΧΕΓΕΣ= Η γερμανική και αγγλική ως χρήσιμες ευρωπαϊκές γλώσσες λόγω εμπορίου και συνεννόησης
Χρησιμότητα γλωσσών στην ελληνική πραγματικότητα	ΑΧΓΕΠΕΕ= Αγγλική ως χρήσιμη γλώσσα στην ελληνική πραγματικότητα λόγω της εύκολης εκμάθησης της
Θεματικός Άξονας 3: Ο ρόλος των ευρωπαϊκών γλωσσών στη δημόσια εκπαίδευση	
Ρόλος και χρησιμότητα της Αγγλικής γλώσσας	ΑΠΓΕΧΤΕΕ= Η αγγλική ως παγκόσμια γλώσσα λόγω ευρείας χρήσης, τεχνολογίας και εύρεσης εργασίας
Εκμάθηση ξένων γλωσσών από την Α' Δημοτικού	ΔΕΞΓΑΔΜ= Δυσκολία εκμάθησης ξένων γλωσσών από την Α' δημοτικού από τους μαθητές
Επιλογή και άλλων γλωσσών στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση	ΕΠΓΣ= Εισαγωγή της ιταλικής και της ισπανικής γλώσσας λόγω της σημαντικότητάς τους
Θεματικός άξονας 4: Στάσεις και προτάσεις εκπαιδευτικών για την βελτίωση της διαχείρισης πολυγλωσσίας και της πολύγλωσσης εκπαίδευσης.	
Προσφορά ποικιλίας γλωσσών στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση	ΣΔΙΤΙΣΓΛ= Σημαντική η διδασκαλία ιταλικής και ισπανικής γλώσσας ΔΔΓΑΞΓΕΠ= Δυσχέρεια διδασκαλίας γνωστικών αντικειμένων σε ξένη γλώσσα στο ελληνικό εκπαιδευτικό πλαίσιο
Τρόποι βελτίωσης της πολυγλωσσίας στο ελληνικό σχολικό πλαίσιο	ΒΠΕΔΠΕΞΓ= Βελτίωση πολυγλωσσίας με την επιμόρφωση και τον διορισμό

	περισσότερων εκπαιδευτικών ξένων γλωσσών
--	---

Εκπαιδευτικός 42

Προφίλ Εκπαιδευτικού	Φύλο: Γυναίκα Τάξη διδασκαλίας: ΣΤ' Δημοτικού Χρόνια Υπηρεσίας: 25 Επιπλέον σπουδές: Μεταπτυχιακό Ομιλούμενες Γλώσσες: Ελληνικά και Αγγλικά Ύπαρξη δίγλωσσων/πολύγλωσσων μαθητών στην τάξη: Ναι
Θεματικός άξονας 1: Εννοιολογικός προσδιορισμός της πολυγλωσσίας	
Κατηγορίες	Κωδικοί- Λειτουργικοί Ορισμοί
Ερμηνεία Πολυγλωσσίας	ΓΑΓΕΜ= Ικανότητα των ανθρώπων να γνωρίζουν άλλες γλώσσες εκτός της μητρικής τους
Ομιλούμενες γλώσσες δίγλωσσων/πολύγλωσσων μαθητών	ΑΠΠΡΟΓΔΜ= Τα αλβανικά, ινδικά, πακιστανικά και ρωσικά ως ομιλούμενες γλώσσες των δίγλωσσων μαθητών
Θεματικός Άξονας 2: Ζητήματα Πολυγλωσσίας και Ευρωπαϊκής Γλωσσικής Πολιτικής	
Χρησιμότητα ευρωπαϊκών γλωσσών στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης	ΑΧΕΓΕ= Η αγγλική ως χρήσιμη ευρωπαϊκή γλώσσα λόγω εμπορίου
Χρησιμότητα γλωσσών στην ελληνική πραγματικότητα	ΑΓΓΠΑΜΧΤ= Η αγγλική, γερμανική και γλώσσες του πρώην ανατολικού μπλοκ ως χρήσιμες γλώσσες λόγω τουρισμού
Θεματικός Άξονας 3: Ο ρόλος των ευρωπαϊκών γλωσσών στη δημόσια εκπαίδευση	
Ρόλος και χρησιμότητα της Αγγλικής γλώσσας	ΑΔΓΣΕΕ= Η Αγγλική ως διεθνής γλώσσα λόγω συναλλαγών και εύρεσης εργασίας
Εκμάθηση ξένων γλωσσών από την Α' Δημοτικού	ΣΕΑΓΑΑΠ= Σημαντική η εκμάθηση της αγγλικής γλώσσας με αναδιάρθρωση του αναλυτικού προγράμματος
Επιλογή και άλλων γλωσσών στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση	ΕΡΚΓΕ= Εισαγωγή της ρωσικής και κινεζικής γλώσσας λόγω εμπορίου
Επιλογή γλωσσών στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση	ΔΕΠΔΕ= Δυνατότητα επιλογής ισπανικών και ιταλικών στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση
Θεματικός άξονας 4: Στάσεις και προτάσεις εκπαιδευτικών για την βελτίωση της διαχείρισης πολυγλωσσίας και της πολύγλωσσης εκπαίδευσης.	
Προσφορά ποικιλίας γλωσσών στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση	ΘΣΑΠΓΕ= Θετική στάση ως προς την αύξηση προσφερόμενων γλωσσών πέρα των ευρωπαϊκών ΣΔΡΚΙΠΓ= Σημαντική η διδασκαλία ρωσικής, κινεζικής ιταλικής και

	<p>ισπανικής γλώσσας</p> <p>ΔΔΓΑΞΓΕΕ= Δυσχέρεια διδασκαλίας γνωστικών αντικειμένων σε ξένη γλώσσα στο ελληνικό εκπαιδευτικό πλαίσιο</p>
<p>Τρόποι βελτίωσης της πολυγλωσσίας στο ελληνικό σχολικό πλαίσιο</p>	<p>ΒΠΑΑΠΞΓ= Βελτίωση πολυγλωσσίας με την αλλαγή του αναλυτικού προγράμματος ξένων γλωσσών</p> <p>ΒΠΕΥΔΒΞΓ= Βελτίωση πολυγλωσσίας με την επικαιροποίηση υλικού διδασκαλίας και των βιβλίων ξένων γλωσσών</p>
<p>Η συμβολή των ευρωπαϊκών προγραμμάτων στην πολυγλωσσία</p>	<p>ΘΣΣΕΕΧ= Θετική στάση ως προς τη συμβολή τους λόγω επικοινωνίας μαθητών και εκπαιδευτικών με άλλες ευρωπαϊκές χώρες</p>

Εκπαιδευτικός 43

Προφίλ Εκπαιδευτικού	Φύλο: Γυναίκα Τάξη διδασκαλίας: Α' Δημοτικού Χρόνια Υπηρεσίας: 8 Επιπλέον σπουδές: - Ομιλούμενες Γλώσσες: Ελληνικά και Αγγλικά Ύπαρξη δίγλωσσων/πολύγλωσσων μαθητών στην τάξη: Ναι
Θεματικός άξονας 1: Εννοιολογικός προσδιορισμός της πολυγλωσσίας	
Κατηγορίες	Κωδικοί- Λειτουργικοί Ορισμοί
Ερμηνεία Πολυγλωσσίας	ΙΜΠΔΓ= Ικανότητα των ανθρώπων να μιλούν περισσότερες από δύο γλώσσες
Ομιλούμενες γλώσσες δίγλωσσων/πολύγλωσσων μαθητών	ΑΓΡΑΟΓΔΜ= Τα αλβανικά, γαλλικά, ρουμανικά και αραβικά ως ομιλούμενες γλώσσες των δίγλωσσων μαθητών
Θεματικός Άξονας 2: Ζητήματα Πολυγλωσσίας και Ευρωπαϊκής Γλωσσικής Πολιτικής	
Χρησιμότητα ευρωπαϊκών γλωσσών στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης	ΑΓΧΕΓΕΕΧ= Η αγγλική και η γερμανική ως χρήσιμες ευρωπαϊκές γλώσσες λόγω εμπορίου και της ευρείας χρήσης τους
Χρησιμότητα γλωσσών στην ελληνική πραγματικότητα	ΕΑΧΓΕΠ= Η ελληνική και η αγγλική ως χρήσιμες γλώσσες στην ελληνική πραγματικότητα
Θεματικός Άξονας 3: Ο ρόλος των ευρωπαϊκών γλωσσών στη δημόσια εκπαίδευση	
Ρόλος και χρησιμότητα της Αγγλικής γλώσσας	ΑΔΓΕΕΕ= Η αγγλική ως δεύτερη γλώσσα λόγω επικοινωνίας και εύρεσης εργασίας
Εκμάθηση ξένων γλωσσών από την Α' Δημοτικού	ΣΕΑΛΠΜΕΚ= Σημαντική η εκμάθηση της αγγλικής με λιγότερες ώρες, παιγνιώδης μορφή και εφαρμογή στην καθημερινότητα
Επιλογή και άλλων γλωσσών στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση	ΕΙΠΣ= Εισαγωγή της ιταλικής και της ισπανικής γλώσσας λόγω της σημαντικότητάς τους
Θεματικός άξονας 4: Στάσεις και προτάσεις εκπαιδευτικών για την βελτίωση της διαχείρισης πολυγλωσσίας και της πολύγλωσσης εκπαίδευσης.	
Προσφορά ποικιλίας γλωσσών στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση	ΣΔΠΓ= Σημαντική η διδασκαλία της ιταλικής και της ισπανικής γλώσσας ΧΔΓΑΞΓΕΠ= Χρήσιμη η διδασκαλία γνωστικών αντικειμένων σε ξένη γλώσσα στο ελληνικό εκπαιδευτικό πλαίσιο

<p>Τρόποι βελτίωσης της πολυγλωσσίας στο ελληνικό σχολικό πλαίσιο</p>	<p>ΒΠΜΤΥΛΔΠ= Βελτίωση πολυγλωσσίας με την μονιμοποίηση των τάξεων υποδοχής και σωστή λειτουργία των δομών υποδοχής και εκπαίδευσης προσφύγων</p>
<p>Η συμβολή των ευρωπαϊκών προγραμμάτων στην πολυγλωσσία</p>	<p>ΘΣΣΑΞΠ= Θετική στάση ως προς τη συμβολή τους λόγω αλληλεπίδρασης με ξένους πολιτισμούς</p>

Εκπαιδευτικός 44

Προφίλ Εκπαιδευτικού	Φύλο: Άνδρας Τάξη διδασκαλίας: Γ' Δημοτικού Χρόνια Υπηρεσίας: 23 Επιπλέον σπουδές: - Ομιλούμενες Γλώσσες: Ελληνικά και Αγγλικά Ύπαρξη δίγλωσσων/πολύγλωσσων μαθητών στην τάξη: Ναι
Θεματικός άξονας 1: Εννοιολογικός προσδιορισμός της πολυγλωσσίας	
Κατηγορίες	Κωδικοί- Λειτουργικοί Ορισμοί
Ερμηνεία Πολυγλωσσίας	ΙΓΠΞΓ= Ικανότητα των ανθρώπων να γνωρίζουν πολλές ξένες γλώσσες
Ομιλούμενες γλώσσες δίγλωσσων/πολύγλωσσων μαθητών	ΑΑΟΓΔΜ= Τα αλβανικά και τα αιγυπτιακά ως ομιλούμενες γλώσσες των δίγλωσσων μαθητών
Θεματικός Άξονας 2: Ζητήματα Πολυγλωσσίας και Ευρωπαϊκής Γλωσσικής Πολιτικής	
Χρησιμότητα ευρωπαϊκών γλωσσών στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης	ΑΓΧΕΓΕΧ= Η αγγλική, γερμανική, γαλλική και ιταλική ως χρήσιμες ευρωπαϊκές γλώσσες λόγω της ευρείας χρήσης τους
Χρησιμότητα γλωσσών στην ελληνική πραγματικότητα	ΑΡΚΧΓΕΠ= Η αγγλική, ρωσική και κινεζική ως χρήσιμες γλώσσες στην ελληνική πραγματικότητα ΣΒΝΕΓΥΜΜ= Σημαντικές οι Βαλκανικές και Νοτιοανατολικής Ευρώπης γλώσσες λόγω ύπαρξης μεταναστών μαθητών
Θεματικός Άξονας 3: Ο ρόλος των ευρωπαϊκών γλωσσών στη δημόσια εκπαίδευση	
Ρόλος και χρησιμότητα της Αγγλικής γλώσσας	ΑΔΠΓΕ= Η αγγλική ως διεθνής και παγκόσμια γλώσσα λόγω επικοινωνίας
Εκμάθηση ξένων γλωσσών από την Α' Δημοτικού	ΣΕΑΣΟΥ= Σημαντική η εκμάθηση της αγγλικής με σωστό οπτικοακουστικό υλικό
Επιλογή και άλλων γλωσσών στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση	ΕΡΚΓΕΕ= Εισαγωγή της ρωσικής και κινεζικής γλώσσας λόγω επικοινωνίας και εμπορίου
Θεματικός άξονας 4: Στάσεις και προτάσεις εκπαιδευτικών για την βελτίωση της διαχείρισης πολυγλωσσίας και της πολύγλωσσης εκπαίδευσης.	
Προσφορά ποικιλίας γλωσσών στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση	ΣΔΡΚΓ= Σημαντική η διδασκαλία ρωσικής και κινεζικής γλώσσας

	ΧΔΓΑΞΓΕΠ= Χρήσιμη η διδασκαλία γνωστικών αντικειμένων σε ξένη γλώσσα στο ελληνικό εκπαιδευτικό πλαίσιο
Διδακτική αξιοποίηση των γλωσσών των μεταναστών μαθητών	ΘΣΔΑΓΜΜ= Θετική στάση για τη διδακτική αξιοποίηση των γλωσσών των μεταναστών μαθητών
Τρόποι βελτίωσης της πολυγλωσσίας στο ελληνικό σχολικό πλαίσιο	ΒΠΚΥΠΕΞΓ= Βελτίωση πολυγλωσσίας με σύγχρονη υλικοτεχνική υποδομή και περισσότεροι εκπαιδευτικοί ξένης γλώσσας
Η συμβολή των ευρωπαϊκών προγραμμάτων στην πολυγλωσσία	ΘΣΣΕΞΓΠ= Θετική στάση ως προς τη συμβολή τους λόγω επαφής με ξένες γλώσσες και πολιτισμό